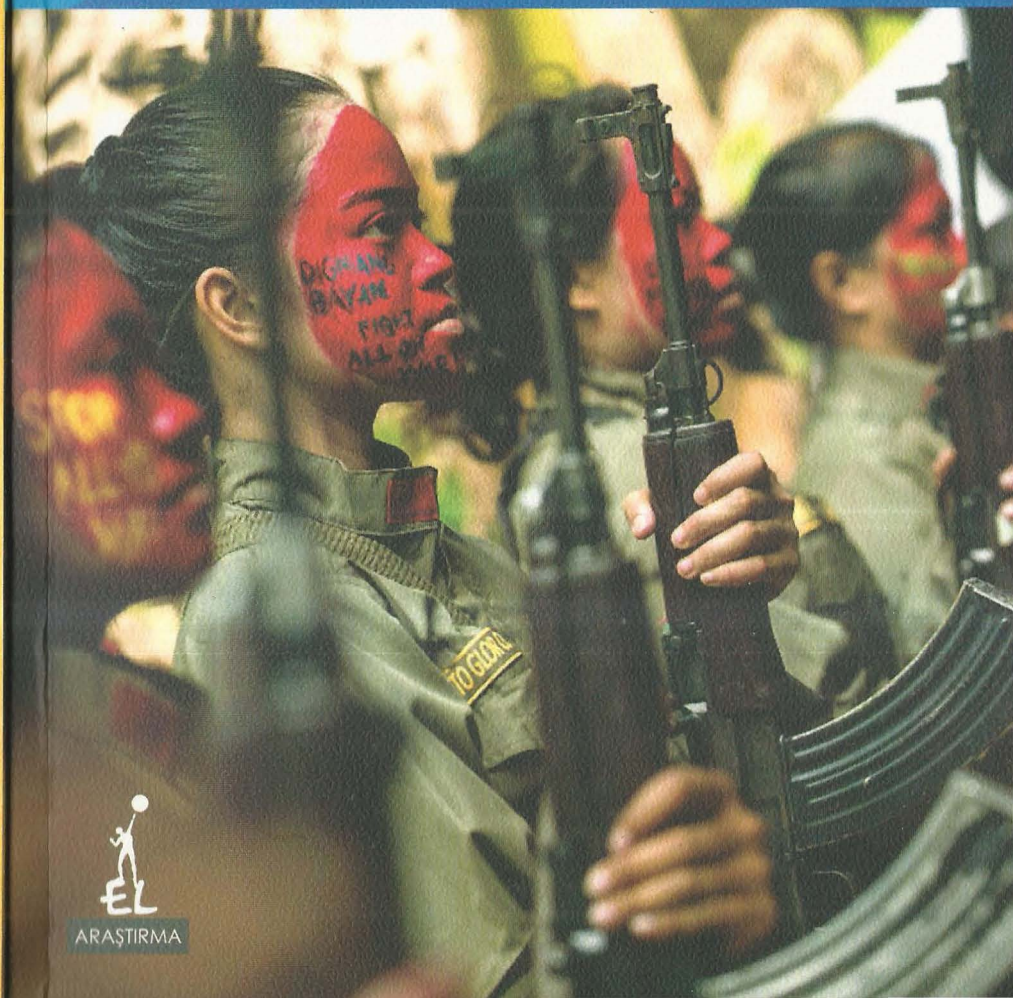
FİLİPİN TOPLUMU VE DEVRİMİ

JOSE MARIA SISON

Çeviren: Alkan Arslan

69

ARAŞTIRMA

JOSE MARIA SISON ▲ FİLİPİN TOPLUMU VE DEVRİMİ

Belge Kitaplığı

Söz uçar, yazı kalır

"Göğün fethine yönelen yoksul Filipin halklarına..."

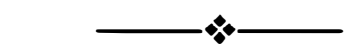
Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar, Birleşin!

FİLİPİN TOPLUMU

VE

DEVRİMİ

30 Temmuz 1970

JOSÉ MARİA SİSON

José María Canlás Sison

8 Şubat 1939'da Filipinler'in Cabugao, Ilocos Sur bölgesinde doğan José María Sison, 26 Aralık 1969'da yeniden kurulan Filipinler Komünist Partisi'nin kurucu başkanıdır.

Filipinler devrimci hareketinin en önemli teorisyen ve eylem adamlarının başında gelen Sison, 1959 yılında Filipinler Üniversitesi'nden mezun olur. Yüksek eğitimini Endonezya'da sürdüren kendisi, sonradan Filipinler'e dönerek edebiyat alanında profesör ünvanı almaya hak kazanır. Devrimci çalışmalarına hiçbir zaman ara vermeyen Sison, 1964 yılında Filipinler devrimci hareketi içindeki en önemli gençlik örgütlerinden biri olan Kabataang Makabayan'ın kurucuları arasında yer almaktadır.

26 Aralık 1968 yılında, gerici rejime entegre olarak işlevini yitiren eski komünist partinin yerine, büyük bir düzeltme hareketi sonucunda Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi temelinde Filipinler Komünist Partisi'ni kurar. 1969 yılında, demokratik halk devrimi stratejisi doğrultusunda uzun süreli halk savaşı ile takımada kırsalı ve dağlık bölgelerden şehirleri kuşatma stratejisi yürütecek, partinin silahlı gücü olan Yeni Halk Ordusu kurulur. Filipin emekçi kitleleri, Filipinler Komünist Partisi önderliği altında ABD emperyalizminin ülkedeki dayanak noktaları olan komprador büyük burjuvaziye, toprak ağalarına ve yerel gericiliğe karşı büyük zaferler kazanırlar.

José María Sison, Marcos faşist diktatörlüğü döneminde 9 yıl hapis cezası alır ve hapishane dönemi başlar. 1986 yılında tahliye olduktan sonra çeşitli ülkelerde faaliyetlerine devam eder. Siyasi mülteci olarak 1987 yılından bu yana Hollanda'da yaşayan kendisi, 2003 yılında Filipinler'de gerçekleşen Romulo Kintanar cinayetini yönetmek suçlaması ile Ağustos 2007 döneminde Utrecht'te haksız bir şekilde tutuklanacaktır. O tarihten günümüze yasal süreçlerine yönelik hukuk mücadelesi devam etmektedir.

Prof. José María Sison'un, günümüz uluslararası komünist hareketi üzerinde, gerek emperyalizme bağımlı faşist iktidar ve diktatörlüklere karşı yürütülen yaklaşık 50 yıllık Maoist halk savaşı stratejisi tecrübesi, gerekse takımadalardan oluşan yarı-sömürge yarı-feodal bir coğrafyada devrimin teorik ve pratik meselelerini sentezlemesi ile önemli ve özgün bir rolü bulunmaktadır.

Prof. José María Sison, Halkların Uluslararası Mücadele Birliği (ILPS) başkanlığının yanı sıra, 24 Aralık 1973'te kurulan, Filipin devrimindeki ilerici ve anti-emperyalist güçlerin birleşik cephesi konumundaki Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi (NDFP) baş siyasi danışmanlığı görevini de yürütmektedir.

Sison'un, 1968'den 2012 dönemine kadarki makalelerinden oluşan seçme yazılar serisi haricinde, biri hapishane günlerinde yazdığı şiir kitabı olmak üzere toplam 7 farklı kitap çalışması, sayısız konferans, panel, dergi ve gazete yazısı bulunmaktadır. İlk kitabı *Ulusal Demokrasi İçin Mücadele* 1967 yılında Quezon City'de yayınlanmıştır.

★

Çevirisini yaptığımız *Filipin Toplumu ve Devrimi* kitabı, Sison'un 1971 yılında **Amado Guerrero** takma ismi ile yazdığı en çok bilinen ve okunan ikinci kitap çalışmasıdır. Önemini hiçbir zaman yitirmemiştir. Filipinler tarihini diyalektik ve tarihsel materyalist bir perspektifle öğrenmek için temel bir baş ucu kitabıdır.

Sison'un 2017 yaz döneminde *Esquire* dergisinden Oliver X. A. Reyes ve Erwin Romulo ile gerçekleştirdiği güncel bir röportajda *Filipin Toplumu ve Devrimi* bir kez daha gündeme gelecektir.[1] Röportajda ilgili bölüm şu şekilde yer alır:

***ESQ**: "Filipin Toplumu ve Devrimi" çalışmasını Amado Guerrero adıyla yazdınız. Bu çalışmada bugün artık geçerli olmadığını düşündüğünüz tezler var mı?*

***Sison**: Filipinler toplumunun yarı-sömürge ve yarı-feodal olan temel tanımı, demokratik halk devriminde işçilere, köylülere ve kent küçük burjuvazisine devrimin itici güçleri olarak gereksinim duyulması ayrıca devrimin düşmanlarının büyük kompradorlar ve toprak ağaları olması ve devrimin sosyalist perspektifi geçerliliğini halen korumaktadır. Kendi çalışmamda kusur görmüyorum. Temel önermeler geçerlidir. Zaten geçerliliğini yitirmiş olsaydı ABD ve yerli sömürücü sınıflar halkın demokratik devrimci mücadelesinden bu kadar rahatsız olmazdı. Neoliberal ekonomi politikasının iflası, Büyük Buhran ile karşılaştırılabilir bir krizi beraberinde getirmiş bulunuyor ve küresel ölçekte toplumsal kargaşa, saldırganlık savaşları ve devrimci savaşlar patlak veriyor.*

1) Bkz: https://josemariasison.org/jose-maria-sison-on-the-purpose-and-cost-of-armed-struggle/

ESQ: *"Filipin Toplumu ve Devrimi" çalışması Filipinler-ABD ilişkilerindeki dengesizliği güçlü bir şekilde dile getiriyor. 1898'den beri var olan ilişkiler bunlar. Ancak, ABD'nin üslerini geri çekmesi ve Parite Yasası gibi son derece dengesiz yasaların geçersizliği sonrası ABD'nin Filipinler'in iç işlerine müdahale derecesi azaldı. Bu değerlendirmeye itirazınız var mı?*

Sison: *Sadece dengesizlikler değil, ciddi çelişkiler de ABD'nin Filipinler ve Filipin halkıyla ilişkilerini belirledi. ABD; Filipin ekonomisini, siyasetini, askerini ve kültürünü geniş halk kitlelerinin aleyhine kontrolü altında tutuyor. ABD, Amerikan askeri üsleri olmasa bile, kukla rejimi ve Filipin silahlı kuvvetlerini ve polisini tavsiyeleri, eğitimleri, askeri kaynakları ve diğer kontrol araçlarıyla yönetiyor. ABD'nin sözde terör karşıtı savaşı ve Doğu Asya'ya stratejik yönelimi Filipin askeri üslerinden çok daha fazlasını elde etmesini sağladı. ABD halen askeri üslerini kurmak istiyor. Her halükarda, ABD hava ve deniz kuvvetlerine ait savaş gemileri çeşitli bahaneler altında Filipinler sularına sıklıkla geliyor. 1960'lı yıllarda Japonya ve Avrupa'nın ekonomik olarak yeniden yapılandırılmasından bu yana, ABD, Filipinler ekonomisine ve hatta Filipinler siyasetine ve kültürüne hakim olmak için iki taraflı olanların yanı sıra çok taraflı ekonomik ve ticari anlaşmalar da yaptı. Düzenlemelere rağmen, IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi çok taraflı kuruluşlar aracılığıyla ABD emperyalizmi Filipinler'i halen kontrol etmektedir.*

★

Filipinler'de tam bağımsızlık ve demokratik devrim için Filipinler Komünist Partisi önderliğinde kesintisiz şekilde sürdürülen mücadelenin yeni deneyimler ile gelişerek devam ettiği göz önünde bulundurulmalıdır. *Filipin Toplumu ve Devrimi*, ilerleyen yıllarda Filipinler'deki demokratik halk devrimi mücadelesinin gelişen ihtiyaçları doğrultusunda çeşitli eklerle birlikte yeniden basılmıştır. Bu bağlamda güncel belgelerin incelenmesi *Filipin Toplumu ve Devrimi*'ni okur açısından şüphesiz çok daha temel bir çalışma haline getirecektir.[2]

---

2) Filipinler Komünüst Partisi (CPP), Yeni Halk Ordusu (NPA) ve Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi'ne (NDFP) ilişkin en güncel haber ve dökümanlar için hareketin resmi web sitesi olan **www.philippinerevolution.info** takip edilebilir.

FİLİPİN TOPLUMU
VE
DEVRİMİ

30 Temmuz 1970

❖

JOSÉ MARİA SİSON

❖

Çeviren: **Alkan Arslan**

YAYINLARI

EL YAYINLARI: 69
Yüz Fikir Kitaplığı

◆

Filipin Toplumu ve Devrimi
Amado Guerrero (José Maria Sison)

◆

Çevirmen
Alkan Arslan

◆

Birinci Basım: Mart 2019

◆

Kapak fotografı:
Doğu Manila -Sierra Madre dağlık bölgesinde Yeni Halk Ordusu Gerillaları 30 Temmuz 2017 -Foto: AFP
Kapak Calışması
Kenan Sözer

◆

Düzelti
Veli Aydın

◆

Basım ve Cilt İşleri
Kayhan Matbaası
Davut Paşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
C Blok, 244, Topkapı-İstanbul
Sertifika no: 12156

◆

ISBN 978-975-8674-79-4
Sertifika No: 41453

◆

EL YAYINLARI
Kocatepe Mh. Tavşan Sk. 18/A
Beyoğlu-İSTANBUL
Tel/faks: 0538 891 01 91
elyay2001@mynet.com
www.elyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Yazarın Açıklaması 15
Türkçe Baskıya Yazarın Önsözü 17

Önsöz 21
Ulusal Demokrasi İçin Mücadele 22
Hataların Düzeltilmesi ve Partinin Yeniden İnşası 24
Filipin Toplumu ve Devrimi 29
Halk Savaşının Özel Nitelikleri 31

1. BÖLÜM

Filipinler Tarihinin İncelenmesi

1. Filipinler ve Halk 35
2. İspanyol Kolonyalistlere Kadarki Evrede Halkın Durumu 38
3. İspanyol Kolonyalizmi ve Feodalizm 41
4. 1896 Filipinler Devrimi 46
5. 1896 Filipin-Amerikan Savaşı 52
6. ABD Emperyalizminin Sömürgeci Yönetimi 56
7. Halkın Japon Emperyalizmine Karşı Mücadelesi 66
8. Günümüzde Kukla Filipinler Cumhuriyeti 70
   A. 1946-48: Kukla Roxas Rejimi 72
   B. 1948-53: Kukla Quirino Rejimi 75
   C. 1954-57: Kukla Magsaysay Rejimi 78
   D. 1957-61: Kukla Garcia Rejimi 82
   E. 1962-65: Kukla Macapagal Rejimi 85
   F. 1966-: Kukla Marcos Rejimi 91
9. Filipinler Komünist Partisi'nin Yeniden Kuruluşu 99

2. BÖLÜM

Filipin Halkının Temel Meseleleri

1. Yarı-Sömürge ve Yarı-Feodal Bir Toplum 101
2. ABD Emperyalizmi
   1. Emperyalizmin Anlamı 104
   2. Sahte Bağımsızlık ve Eşit Olmayan Antlaşmalar 107
      A) Laurel-Langley Anlaşması (Revize Edilmiş Bell

Ticaret Yasası)-1954 108
B) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Anlaşması (1947) 108
C) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Yardım Anlaşması (1947) 109
D) Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması (1951) 109
E) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Karşılıklı Savunma Paktı (1951) 110
F) Manila Anlaşması (1954) 110
G) Tarımsal Ürün Sözleşmeleri 111
H) Kültür ve Eğitime İlişkin Anlaşmalar 111
3. Filipinler'in ABD Tekelleri Tarafından Kontrolü 113
4. ABD Hakimiyetinin Uzatılması Planı 118

2. Feodalizm

1. Feodalizmin Anlamı 129
2. Hacienda Sistemi 132
3. Sahte Toprak Reformu 135
A. Yeniden İskân ve Toprak Gaspı 136
B. Toprak İstimlak Sınırları ve Sahte Kamulaştırma 138

3. Feodal ve Yarı-Feodal Sömürünün Kapsamı

A. Toprak Meselesinin Önemi 143
B. Kırsal Bölgelerde Temel Sömürü Biçimleri 146
1. Toprak Kirası, Tefecilik ve Diğer Feodal Kötülükler 146
2. Çiftliklerde Ücretli Kölelik 151
5. Toprak Ağaları Sınıfının Siyasi Gücü 155

4. Bürokrat Kapitalizm

1. Bürokrat Kapitalizmin Anlamı 157
2. Rüşvet ve Yolsuzluğun Kaynakları 160
3. Faşizm 164
4. Reformizm ve Modern Revizyonizm 168

3. BÖLÜM

Demokratik Halk Devrimi

1. Filipin Devriminin Temel Karakteri 171
2. Filipin Toplumundaki Sınıflar 174
1. Toprak Ağası Sınıfı 174
2. Burjuvazi 176
A. Komprador Büyük Burjuvazi 176

B. Orta Burjuvazi 178
C. Küçük Burjuvazi 180
3. Köylülük 183
A. Zengin Köylüler 183
B. Orta Köylüler 185
C. Yoksul Köylüler 186
4. Proletarya 188
A. Yarı-Proleterya 193
B. Lümpen Proleterya 193
5. Özel Sosyal Gruplar 196
A. Balıkçılar 196
B. Ulusal Azınlıklar 197
C. Yerleşimciler 199
D. Kadınlar 199
E. Gençlik 200
3. Strateji ve Taktiklerin Sınıfsal Temeli 200
1. Sınıfsal Öncülük ve Parti 201
2. Esas Kuvvet ve Silahlı Mücadele 202
3. Temel İttifak ve Ulusal Birleşik Cephe 204
4. Demokratik Halk Devriminin Temel Görevleri 205
1. Siyaset Alanı 206
2. Askeri Alan 207
3. Ekonomik Alan 207
4. Kültürel Alan 208
5. Dış İlişkiler Alanı 209
5. Filipin Devriminin Perspektifi 210

Tablolar

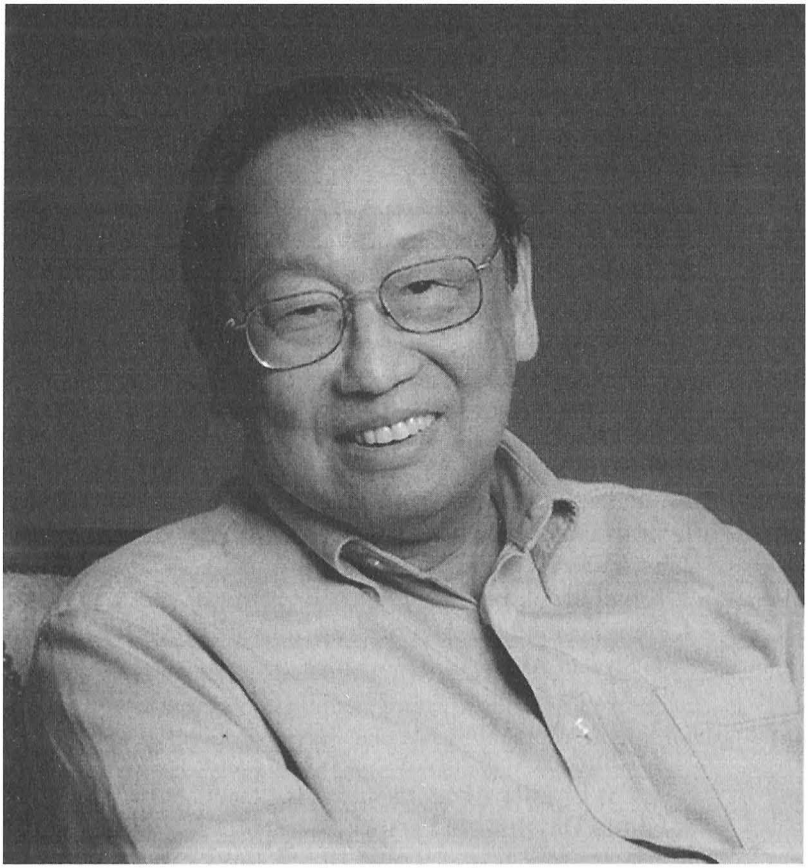
Tablo-1: 1968 Döneminde Filipinler'de 50 Hektar ve Üzerinde Arazisi Bulunan Toprak Ağası Sayısı 212

Tablo-2: Filipinler'deki Yabancı Yatırımcıların Karşılaştırılması 216

Tablo-3: 1970 Yılı Verilerine Göre ABD'li 168 Şirketin Endüstriyel Toplamı (Milyon Peso Üzerinden) 217

Tablo-4: 1970 Yılı Verilerine Göre Filipinler'deki İlk ABD Şirketi 219

Dizin 229

JOSÉ MARİA SİSON

Bu kitap, ilk defa **30 Temmuz 1970** *yılında*
AMADO GUERRERO
mahlasıyla yayınlandı.

★

"Marksist-Leninist teoriyi Filipinler pratiğine entegre etmek iki yönlü bir süreçtir. Yalnızca yurtdışında kazanılan zaferlerden faydalanamayız, kendi devrimimizde de başarıya ulaşmamız gerekiyor. Kendi zaferlerimizi diğerlerinin zaferlerine eklemeyi ve böylece Marksizm-Leninizm ve dünya proleter devriminin ilerlemesine katkıda bulunmayı ümit ediyoruz. Böylece insanlık emperyalizm belasından kurtulacak ve komünizm çağına geçiş yapacaktır."

Amado Guerrero

Yazarın Açıklaması

Filipin Toplumu ve Devrimi, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi bakış açısıyla Filipin tarihinin temel konularını, Filipin halkının temel meselesi olan demokratik halk devrimini, egemen toplumsal yapı, strateji, taktikler ve sınıflar bağlamında ve devrimci çözüm mantığı ile ele almaktadır.

Bu kitap, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum içindeki halk kitlelerini yani ezilen ve sömürülen işçi ve köylüleri, ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı uyandırıp seferber eden Filipinler Komünist Partisi'nin yeniden kuruluşunu açıklamaktadır.

Filipin Toplumu ve Devrimi Filipinler'e yönelik gerçekleri bilmek ve Filipin halkının gerçek ulusal ve demokratik çıkarları için savaşımı konusunda bir başlangıç çalışması olarak değerlendirilebilir. Yazar bu kitabı, ülkedeki her bir yurtseverin somut ve sürekli devrimci pratiğinin temeli olarak daha ileri sınıfsal analiz ve sosyal araştırma yapılması için bir başlangıç noktası olarak değerlendirmektedir.

Amado Guerrero
FKP Merkez Komitesi Başkanı
30 Temmuz 1970

Türkçe Baskıya Yazarın Önsözü

Filipin Toplumu ve Devrimi kitabımın Türkçe baskısının yayınlanmasından ötürü memnuniyet ve onur duyuyorum. Çeviriyi yapan Alkan Arslan'a; El Yayınları yayınevi yöneticisi Veli Aydın'a, desteklerinden ötürü Yusuf Köse'ye, dayanışmada bulunan Hasan Yüksel'e teşekkür ederim.

Kitabın çevirisini ve yayınlanmasını, işçi sınıfının öncü müfrezesi Filipinler Komünist Partisi önderliğindeki Filipin halkının, ABD emperyalizmine ve yerel sömürücü sınıfları oluşturan komprador büyük burjuvaziye, toprak ağalarına ve bürokrat kapitalistlere karşı verilen ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine yönelik devrimci dayanışmanın asil bir girişimi olarak değerlendiriyorum.

Filipin Toplumu ve Devrimi, 1969'dan bu yana, Filipinler Komünist Partisi kadrolarının ve üyelerinin, kitle hareketi içindeki aktivistlerin ve aydınlanmak isteyen dostların devrimci eğitimine yönelik temel bir metin olmuştur. Bu metnin, FKP ve Filipin halkının son 50 yılda demokratik halk devrimini sürdürme ve sosyalist devrime hazırlanma süreçlerindeki büyük başarılarının açıkça gösterdiği ve yansıttığı sonuçları bulunmaktadır.

Bu kitap, Marksist-Leninist-Maoist duruş, bakış açısı ve yöntem doğrultusunda yazılmıştır. Bu yöntem, Filipin halkının tarihine ve mevcut koşullarına

uygulanan diyalektik materyalizmdir. Halkın özgürlük mücadelesinin gelişimindeki aşamalar, halkın temel sorunları ve bu sorunlara yönelik devrimci çözüm sunulmaktadır.

1. Bölüm, şu tarihsel dönemleri kapsamaktadır: Sömürgecilik öncesi toplumlar, İspanya'nın sömürgeci ve feodal yönetimi, 1896'daki eski demokratik devrim, ABD'nin sömürgeci ve yarı-sömürgeci hâkimiyeti ve ABD emperyalizminin, yerel sömürücü sınıflardan kukla yöneticiler aracılığı ile Filipinler'e verdiği sözde bağımsızlık sonrası sömürgeci ve yarı-sömürgeci hâkimiyet sistemi.

2. Bölüm, ABD emperyalizmi, yerli feodalizm ve bürokrat kapitalizm gibi Filipin halkının temel sorunlarını anlatmaktadır. Bu zararlı güçler hâkim sistemin yarı-sömürge ve yarı-feodal karakterini belirlemektedir. Bunlar, Filipin halkını acımasızca baskı altına alıp sömürmektedirler ve halka, giderek kötüleşen, kronik olan ve ancak devrimle sona erebilecek toplumsal, ekonomik ve siyasi krizin güçlüklerini dayatmaktadırlar.

3. Bölüm, halkın temel sorunlarına çözüm olarak sosyalist bakış açısı ve uzatılmış halk savaşı stratejik çizgisi ile demokratik halk devriminin genel hattını ortaya koymaktadır. Devrimin öncü sınıfı, Filipinler Komünist Partisi tarafından temsil edilen işçi sınıfıdır. Devrimin temel gücü, her ikisi de halkın yüzde 90'ından fazlasını oluşturan işçi sınıfı ve köylülüğün birleşimidir.

Parti, devrimci silahlı mücadeleyi ve ulusal bir-

leşik cepheyi en önemli silahları olarak değerlendirmektedir. Yeni Halk Ordusu tarafından yürütülen devrimci silahlı mücadele, temel ve en yüksek mücadele biçimidir, çünkü düşmanın devrilmesi ve siyasi gücün ele geçirilmesi için bir araçtır. Ulusal birleşik cephe, demokratik halk hükümetinin temeli olan milyonlarca insanla birlikte, çeşitli kitle örgütleri ve yerel siyasi iktidar organları inşa etme temelinde çeşitli ittifaklar oluşturmanın aracıdır.

Biz Filipinli devrimciler, kitabın Türkiye'deki yoldaşlar ve halk tarafından incelenip okunmasının onları Filipinler ve Filipin halkına yönelik aydınlatacağını; emperyalizme, oportünizme ve gericiliğe karşı koyması gereken Türkiye ve halklarının, diğer ülke ve halklara benzer şekilde kendilerine dersler, kavrayışlar ve perspektifler sağlayabileceğini umuyoruz.

Proletaryanın ve dünya halklarının, kendilerini baskı altına alan ve sömüren ortak rakiplerine karşı birleşmesinin önemi çok büyüktür. ABD ve diğer emperyalist güçler, yeni sömürgecilerin ve modern revizyonistlerin sosyalizme ihaneti sonucunda neoliberal ekonomi politikası altında, tasmasından kurtulmuş bir devlet terörizmi ve saldırganlık savaşları ile sömürülerini artırdılar.

Dünyadaki tüm temel çelişkiler, şu an emperyalist güçler ve ezilen halklar arasındaki çelişkiler, emperyalist güçler arasındaki çelişkiler ve emek ve sermaye arasındaki çelişkiler şeklinde yoğunlaşıyor. Dünya kapitalist sisteminin krizi kötüleşiyor. Bu durum halklara kabir azabı yaşatıyor ve aynı zamanda

onları devrimci direniş sürdürmeye yöneltiyor. Devrimci hareketlerin emperyalizme ve her tür gericiliğe karşı, ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm doğrultusunda büyük canlanma yaşadığı bir geçiş döneminde bulunuyoruz.

José Maria Sison
(1968-77 yılları arasındaki *takma ismi* ile
Amado Guerrero)
Filipinler Komünist Partisi Kurucu Başkanı
Utrecht, Hollanda
16 Ocak 2019

ÖNSÖZ

Son on yıl, Filipin siyasi arenasının hızlı dönüşümüne tanık oldu. Bir tarafta ABD emperyalizmi ve toplumsal çelişkilerin keskinleşmesine uygun olarak her tür demokratik girişimi tasfiye ederek direnen kitleleri doğrudan faşist kontrol ile baskı altına almaya çalışan Marcos sıkıyönetim diktatörlüğünün temsil ettiği yerel egemen sınıf bulunuyor. Diğer tarafta, ulusal demokratik halk hareketi hızlı ve istikrarlı bir şekilde büyüyor. ABD destekli baskılarla ezilen Filipin halkı, bugün ulusal kurtuluşa geçmişteki herhangi bir noktadan daha yakın durumdadır.

Güncel ulusal demokratik hareket, Filipinli kitlelerin potansiyel devrimci enerjisini başarılı bir şekilde harekete geçiriyor ve açıklamaların önemli bir kısmı kuşkusuz sağlam teorik temellere dayanıyor. Böylece sınıfsal sömürünün maddi koşulları zemininde hareketler yaşanırken, kitleler başkıyı kendiliğinden deneyimliyor. Aynı zamanda başından itibaren, kendiliğindenliğin ötesine geçmek zorunda oldukları noktasında inançları pekişiyor. Filipin tarihi, baskıcı sınıflara ve otoritelere karşı yüzlerce kendiliğinden isyanı içerir. Bunlar yabancı işgalcilere karşı halkın, toprak ağalarına karşı köylülerin, kapitalistlere karşı işçilerin ayaklanmalarıdır. Ancak ne kadar kahramanca olursa olsun, bu isyanlar genellikle intikamcı emperyalistler ve karşı-devrimciler tarafından kanlı katliamlarla bastırılmış ve trajik bir şekilde sona ermiştir.

Kendiliğinden yaşanan ilk kırılma, 1930'da Filipinler Komünist Partisi'nin kurulmasıyla ortaya çıktı. Ancak bu parti ne bütünlüklüydü ne de kusursuzdu. Eski parti, Filipin Devrimi'nin stratejik yönünü belirleyemedi. Teorik yetersizlik, kitle hareketini emperyalistlerin ve yerli egemen sınıfın stratejik karşı-devrimci hareketlerine karşı yalnızca taktik yanıtlar vermeye indirgemişti.

"*Devrimci bir teori olmadan, devrimci bir hareket olmaz.*" Bu Leninist düşünce, ellili ve altmışlı yılların başlarında, stratejik kafa karışıklıkları, örgütsel yozlaşmalar, karşı devrimci baskıların yoğunlaşması sonucunda dağılan halk hareketi ile karanlık bir dönemden

geçen Filipin solunda devrimci alternatifi geliştirmeye çalışan bugünün ulusal demokratik hareket liderleri tarafından acı şekilde öğrenilmiş bir dersti. Uzun vadeli sosyalizm mücadelesinin ilk aşaması olarak ulusal demokrasi için savaşı içeren temel stratejik çizgisi, Lenin'in yarı-sömürge, yarı-feodal toplumlar için gerekli olan devrimci stratejinin evrensel geçerliliğinin, Mao'nun önderliğinde 1949'daki Çin Devrimi'nin zaferi sonucunda ezici şekilde yeniden teyit edilmesinden yaklaşık on beş yıl sonra Filipin solu tarafından da sıkı bir şekilde kavranmıştı.

Altmışlı yılların ortalarında stratejik çizginin şekillendirilmesi akademik bir ortamda değil, gündelik siyasi mücadele içinde, sadece gerici sınıflara ve ABD Büyükelçiliği'ne değil, aynı zamanda reformist, Hıristiyan Sosyalist, Sosyal Demokrat ve elbette revizyonist her biçim ve renkte oportüniste karşı mücadele ile şekillendi. Bu örgütler, altmışlı yılların başlarından itibaren McCarthyci politik ve kültürel üstyapıyı sarsan kitlelerin önlenemez öfkesini bastırmaya çalışmıştı.

Ulusal Demokrasi İçin Mücadele

Dahası, siyasi ve teorik çekişme, kitleleri örgütleme sürecinde de yaşandı. Kasım 1964'te José Maria Sison tarafından Kabataang Makabayan'ın (KM veya Yurtsever Gençlik) kurulmasıyla, ulusal demokrasi ilk kez maddi ve örgütlü bir güce dönüşmeye başladı. KM, altmışlı yılların ortalarında başkanlık sarayında ve ABD Büyükelçiliği'nde militan gösterilerden üniversitelere kadar pek çok ajitasyon faaliyetinin başlatılmasına ve binlerce öğrenci ve gencin radikalleşmesine öncülük etti. Bu sayede, sonradan Ulusal Demokratik Cephe'nin deneyimli kadrolarına dönüşecek kişiler ve anti-faşist direniş için verimli bir eğitim ortamı sağlandı.

Ulusal demokrasi hareketinden çıkan ilk büyük kuramsal belge olan José Maria Sison'ın *Ulusal Demokrasi Mücadelesi (1967)*, devrimci harekette Filipin Devrimi'nin temel siyasi çizgisinin oluşturulduğu kitle mücadelesi dönemine aittir.

Genç bir devrimci entelektüel olan Sison, siyasi berraklaşma sürecindeki mücadeleye öncülük etti. Sınıfsal analizin sağlam bir kavrayışını, Çin Devrimi derslerinin değerlendirilmesini, Filipinler tarihindeki gelişimin özelliklerinin derin bir kavrayışını ve Filipinli

kitlelerin, tarihlerini kendi elleri ile biçimlendirmesine yönelik sarsılmaz bir inancı gündeme getirdi.

Sison, ulusal demokrasi mücadelesiyle ilgili şunu savundu:

"Bu durum, halkımızın sosyal adalet için mücadelesinde gerekli bir aşamayı gerçekleştirme mücadelesidir, böylece tüm ulusun özgürlüğü ilk kez güvence altına alınmıştır, böylece sosyal kurtuluşa ulaşmak için güvence altına alınan ulus-devlet çerçevesi içinde Filipin halk kitleleri demokratik haklardan yararlanabilecektir."

Sison'un görüşüne göre, ulusal bağımsızlık ve kalkınmanın esas prangaları, ABD emperyalizminin ülkenin tümü üzerindeki hegemonyası ve kırsal alanlarda toprak ağası sınıfların yarı-feodal denetimidir. Bu temel çelişkiden yola çıkarak, devrimci hareketin stratejisindeki temel unsurlardan biri, tüm sınıfları ve tabakaları, emperyalistlerin ve toprak ağalarının gerici ittifakını devirmek için nesnel bir zeminde bir araya getiren geniş bir ulusal ittifakın oluşturulmasıdır.

Eski Komünist Parti bu durumun önemini kavramamış, politik stratejilerini bu temel çelişkiye dayandıramadıkları için otuzlu ve kırklı yıllarda halk hareketinin gelişmesini ciddi biçimde engellemiş ve devrimci güçler arasında kafa karışıklıklarının yaşanmasına neden olmuştur. Emperyalizm ve gerici devletin manevralarını takiben bir dizi olay sonucunda bölünmek durumunda kalacaklardı.

Sison şöyle der: *"Eski önderlik, genel olarak proletarya ve kapitalist sınıf arasındaki çelişki konusunda tecrübeliydi. Ancak, Filipin toplumundaki ana çelişkinin, bir tarafta ABD emperyalizmi ve feodalizm, diğer tarafta esas olarak işçi ve köylülerden oluşan Filipin halkı gerçeğini vurgulama noktasında her zaman başarısız oldular. Ulusal kurtuluş meselesi, Marksist olsun ya da olmasın tüm işçiler ABD emperyalizmine karşı Filipinler'in bağımsızlığını talep ederken, kapitalist sınıf ve işçi sınıfı arasındaki sınıf mücadelesi sloganları ile örtbas edilmekteydi."*

Halkın yüzde 70'inin köylülerden oluştuğu yarı-feodal bir ülkede, devrimci zaferin anahtarı Filipinli geniş köylü kitlelerinin seferber edilmesidir. Köylülerin toprak talebini karşılamayı amaçlayan tarım devrimi, bu nedenle ulusal demokratik devrimin ana içeriğini oluşturur. Yüzyıllar süren feodal ve yarı-feodal sömürü sonucunda

ezilen ve topraklarından sürülen Filipin köylüleri, toplumsal dengeyi devrim lehine çevirecek güçtür.

Bugünkü ulusal demokratik mücadele, yükselen emperyalist güç ABD'nin silahları tarafından acımasızca ezilen ve halkımızın İspanya'ya karşı bağımsızlık savaşı olan 1896 Devrimi'ni ulusal egemenlik mücadelesi şeklinde devam ettirmektedir. Yine de Sison'ın görüşüne göre şu anki mücadele; *"yeni bir ulusal demokratik devrim türüdür, 1896 Filipin Devrimi'nin devamı ve güçlerin daha kapsamlı bir biçimde yenilenmesidir."*

Filipin liberal burjuvazisini oluşturan ve ilustradolar[3] tarafından yönetilen 1896 Devrimi'nin aksine, bugünkü ulusal demokrasi hareketi, emperyalist ve kapitalist çöküş çağında en ileri sınıf olan Filipin işçi sınıfı tarafından yönetilmelidir. *"Ulusal demokratik mücadele için köylü kitlelerinin en bilinçli, en özverili ve en kalıcı desteğini yalnızca işçi sınıfı kazanabilir."* Bu sınıfın liderliği yalnızca, *"kitleler için siyasi iktidarın kazanılmasına yönelik sağlam ve hedefi olan"* bir proleter parti aracılığıyla etkili bir şekilde kazanılabilir.

Sison şu sonuca varır: *"Proleter bir parti öncülüğü olmadan, ulusal demokrasi mücadelesi kazanılamaz."*

Hataların Düzeltilmesi ve Partinin Yeniden İnşası

Pek fark edilmemesine rağmen, proleter devrimci bir parti kurma çabaları altmışların kitlesel mücadeleleriyle birlikte gelişmiştir. Devrimci bir öncünün yeniden kurulması ihtiyacı, altmışların ortalarında kritik hale geldi. Yalnızca **Partido Komunista ng Pilipinas'ın (Filipinler Komünist Partisi)** değişmez liderinin 30 yıldan fazla bir süre boyunca stratejik, teorik ve politik rehberlik sağlamada başarısız olması nedeniyle değil, devrimci bir partinin yozlaşması nedeniyle de bu durum kritikti. Kırklı yılların sonunda, silahlı ayaklanma ile iktidarı ele geçirme girişimindeki başarısızlığın ardından sonra hızla sağa doğru keskin bir savrulma yaşandı. Parti 1955'te "parlamenter yoldan sosyalizme geçiş" düşüncesini vaaz etmeye başladı.

Burjuva devlet aygıtının yok edilmesi için şiddetin kaçınılmazlı-

3) İspanyol kolonyalizmi döneminde Hispanik eğitim müfredatından geçmiş, İspanyol değerlerini savunan orta sınıftan Filipinli burjuva aydın tabaka. (Ç.N.)

ğı konusundaki temel Leninist ilkelerin Jesus Lava önderliği tarafından terk edilmesi, paralel şekilde örgütsel açıdan parti saflarındaki demokratik merkeziyetçiliğin yozlaşması ve Hukbong Mapagpalaya ng Bayan veya Huks'un dağılmasıyla birlikte kendini gösterdi. Eskiden halk ordusunu oluşturan bu kesimler, Luzon'daki ABD askeri üslerini çevreleyen kırmızı ışıklı bölgelerde gasp konusunda uzmanlaşmış bir dizi isyancı gruba dönüştü. Marksist-Leninist partiler tarihinde, devrimci bir örgütün bu kadar hızlı ve tamamen çürümesi nadir bir olaydır.

Düzeltme, başlangıçta parti içinde bir mücadele olarak başlatıldı. Ancak yerleşik liderlik -Lava'nın akrabalarından ve yakın dostlarından oluşan dar bir klik- sistematik olarak hataların demokratik şekilde tartışılmasını bastırmaya çalıştığı için süreç uzlaşmaz hale geldi. 1968'e gelindiğinde, devrimci alternatifi ortaya koymak için yeni bir partinin kurulmasından başka bir yol kalmayacaktı. Bu süreç 26 Aralık 1968'de, Mao Zedong'un doğumunun yıl dönümünde Amado Guerrero başkanlığındaki devrimci kanadın, **Filipinler Komünist Partisi'ni (FKP)** yeniden kurması ile sonuçlandı.

Yeniden kurulan Parti'nin temelleri ve ayrıntılı bir özeti ***Hataları Düzelt ve Partiyi Yeniden İnşa Et*** dökümanında yer alıyordu. Bu döküman, şimdilerde ulusal demokratik hareketten doğan ikinci önemli çalışma olarak düşünülebilir. Bu belge her açıdan olağanüstüdür. Komünist Parti'nin zayıflayan proleter temellerini yeniden ele alma amacına yönelik 38 yıllık uzun ve acı deneyimi derinlemesine incelemiş, sistematik şekilde süreci sentezlemiştir. Komünist hareket tarihinde tam bir ideolojik düzeltme yoluyla proleter bir partiyi geri kazanmak için birkaç başarılı girişimi temsil eden bu çalışma, partideki yozlaşmanın ideolojik, politik ve örgütsel boyutlarını, bunların iç ilişkilerini ve belirtilerini köklerine kadar ortaya koymuştur.

Belgeye göre, partinin pek çok ciddi hatasının temel sebebi, otuzlu yılların sonlarında ve kırklı yıllarda parti liderliğinde bulunan küçük burjuva kadroların subjektif, anti-materyalist ve anti-diyalektik felsefi bakış açısıydı. Subjektivizmin iki temel ideolojik tezahürü vardır: **ampirizm** ve **dogmatizm**. Marksizmin-Leninizmin genel teorilerinin somut koşullara işaret etmeden katı bir şekilde uygulanması demek olan dogmatizm, partinin halk güçlerinin o anki

mevcut gücünü abartmasına, ardından da halkı hızlı ve silahlı bir ayaklanma yoluyla siyasal iktidarı ele geçirmeye yönelten 1948-55 dönemindeki "sol" oportünist siyasetlere yol açtı. Ne var ki, partide daha baskın durumdaki subjektivizm eğilimi ampirizm veya politik pratiği teorik rehberlikten ayırma eğilimi idi. Somut olarak belgede şu şekilde belirtilmektedir:

> *"Ampirizm, demokratik halk güçlerinin statik olarak küçümsenmesi ve düşmanın gücünün statik olarak abartılmasıyla gelişir... Parti çalışması, durumun diyalektik açıdan kavranışı ve güçler dengesi yerine düşmanın eylemleri tarafından belirlenir. Anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-faşist mücadelenin gerekliliklerinin statik, tek taraflı ve dar bir görünümü nedeniyle devrimci inisiyatif kaybolur."*

Sağ oportünist ve revizyonist siyasi çizgi, parti pratiğini sıkı bir şekilde kontrol altına aldı. Mücadelenin ana biçimi, parlamenter çalışmalara dayanarak şehir temelli siyasetlere aşırı odaklanma ve kırsal kesimde kitlesel çalışmanın öneminin küçümsenmesi ile kendini göstermiş, emperyalizmin ve yerel egemen sınıfın stratejik girişimlerine yanıt verebilmek için bir dizi taktik değişiklik sonucunda stratejik inisiyatifin kaybedilmesine ve sol "stratejinin" bozulmasına neden olmuştur.

Böylesi bir pratik, partinin ilk yirmi senesindeki varoluşunu (1930-48) karakterize eder ve 1955-68 döneminde bir kez daha görülür. Bu kez Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 1956 yılında parlamenter mücadeleyi adapte etmeye çalıştığı revizyonist çizgi ile pekişecektir. Sovyet Partisi ve devleti bugüne kadar tamamen izole durumdaki Lava kliğine desteğini arttırarak, Sovyetler Birliği'nin Marcos rejimine "direkt hattı" olacaktır.

Eski partinin pratiği, ampirizm ve dogmatizmin ancak yüzeysel açıdan ideolojik karşıtlar olduğunu göstermiştir. Gerçekte, "aynı küçük burjuva madalyonun iki yüzüdürler." Diyalektik analizin ustaca bir örneğinde, belge şöyle devam eder:

> *"Küçük burjuva dünya görüşünü hâlâ koruyanlar için ampirizmden dogmatizme ve dogmatizmden ampirizme dönüşler yaygındır. Bununla birlikte, eğer bir kişi subjektif bir durumun temel yönünü savunuyorsa, diğeri zorunlu olarak başka bir momentin temelinde olmak durumun-*

dadır. Bu ampirizmin ve dogmatizmin diyalektik ilişkisidir... Yoldaşlar, aynı küçük burjuva oryantasyona sahip bir liderliğin, ampirizmden dogmatizme ve tekrar ampirizme, vb. savrulmasına şaşmamak gerek. Subjektivistler diyalektik gelişimin yasalarını kavrayamadıkları için geçici ve kararsızdırlar."

Eski parti pratiğinin bu çok yönlü eleştirisinden sonra belge yeniden kurulan ***parti için üç stratejik görevi*** gündeme getirdi: ***Parti inşası, silahlı mücadeleyi başlatmak*** ve ***ulusal birleşik cephenin oluşturulması.***

Partiyi inşa etmek; partiyi Marx, Lenin ve Mao Zedong'un öğretilerinin devrimci mirasına güvenli bir şekilde yerleştirmek, partinin Filipinli kitleler arasında kök salmasını sağlamak ve ülke çapında yaymaktan oluşan çok yönlü görevlerden oluşuyordu. Belge, devrimci pratiğe ve devrimci pratiğin ilerletilmesine bağlıydı. Kadrolar, işçi ve köylü kitleleri arasında derinlere inmeliydi. Ülke çapında bir parti kurmak için, ulusal çapta doğru bir şekilde dağıtılmaları gerekiyordu.

Ulusal birleşik cephenin oluşturulması, tüm yurtsever sınıf ve tabakaları emperyalizm ve feodalizmi devirmek için nesnel temelde bir araya getirmeye yönelik güçlü bir toplumsal ve politik güç anlamına geliyordu. Sınıf ittifaklarının ele alınışı son derece karışık ve düzensiz olan, köylülüğün, ulusal burjuvazinin ve küçük burjuvazinin anti-emperyalist enerjilerini değerlendirmeyen ve işçi sınıfı öncüsünü tehlikeli bir şekilde izole eden eski partinin aksine, partinin özel görevi "iflah olmaz kesimleri izole etmek için orta güç ve unsurları kazanmak" şeklinde belirlendi. Bu bağlamda, sınıfsal analiz ve sınıf ittifakları politikası sürekli değişen siyasi koşullara uymak zorundaydı:

"... Parti, orta güçleri iflah olmaz gerici sınıflardan, esas düşmanları tali düşmanlardan, bugünün düşmanlarını geleceğin düşmanlarından, dostlar arasında güvenilir olanları güvenilmez olanlardan ayıracak yeniden ve net bir sınıfsal analiz yapmak zorundaydı."

Birleşik cephe, ulusal demokratik hareketin kilit silahlarından biriydi; Diğer ve esas silah ise, *silahlı mücadeleydi.* FKP'nin 1948-55 döneminde, sayıları 3000'den fazla olmayan kızıl savaşçı ile gerçek-

leştirilen hızlı silahlı ayaklanma yoluyla maceracı şekilde iktidarı ele geçirme çabasına karşı, düzeltme metni Filipinler gibi yarı-sömürge yarı-feodal bir ülkede mücadelenin stratejik biçimi olarak uzun süreli halk savaşını ortaya koydu. FKP'nin şehir temelli askeri bakış açısının aksine, kırsal alanlar silahlı mücadelenin ağırlık merkezi olacaktı. Halk gücü, devrimci önlemler ve toprak reformu ile köylüleri kazanarak, ayrıca silahlı savaşçılar tarafından oluşturulacak kırsaldaki üs bölgeleri ile sürekli olarak inşa edilecekti. Bu tür üsler yardımı ile devrimci hareket "dalgalar halinde ilerleyerek" burjuva devlet iktidarının kalesini teşkil eden Manila gibi şehir merkezlerini kuşatarak gelişecekti.

Silahlı mücadeleye ilişkin karar belirsiz bir geleceğe ötelenmedi. Eski Komünist Parti'nin askeri kolu olan Huks, iflah olmaz bir lümpen-proleter çeteye dönüşmüştü. FKP bu nedenle, 29 Mart 1969'da yeniden yapılanma toplantısından üç ay sonra, **Yeni Halk Ordusu**'nu (YHO) kurdu ve onunla birlikte hem efsane komutan Dante gibi eskiden Huks'ta görev alan dürüst ve bozulmamış köylü gerilla liderlerini, hem de Victor Corpuz gibi gerici ordudan gelen "ilticacıları" birleştirebildi.

Partinin rehberliğinde, YHO derhal Merkez ve Kuzey Luzon kırsalında üs kurma görevini yerini getirdi. Bundan kısa bir süre sonra gerici orduya karşı bir dizi taktik saldırı başlattı.

Marcos'un başkanlık ettiği gerici devlet, partiyi derhal ezmek için tüm kaynaklarını hızla seferber etti. Bu durum sadece Filipinler kırsalında değil, şehirlerde de kitlelerin nesnel devrimci potansiyelini ortaya çıkaran önde gelen öznel bir faktör oldu. Anti-emperyalist öğrenci hareketi, 1970'lerin başında *"İlk Çeyrek Fırtınası"* olarak bilinen ve Marcos'un güvenlik güçlerinin başkanlık sarayı önünde bir dizi öğrenci ve genci katletmesine kadar partinin rehberliğinde sıçramalar ve atılımlarla büyüdü.

Öğrenci hareketi, sırayla işçilerin ve kentlerdeki yoksulların mücadelelerini radikalleştirdi. 1972'nin sonlarına doğru, YHO taburları bir dizi ilde hükümet birliklerine karşı savaşırken, Manila, ücretlerin arttırılması, toprak reformu, Filipin ve ABD askerlerinin Vietnam'dan çekilmesi ve Birleşik Devletler tarafından dayatılan bütün eşit olmayan anlaşmalara son verilmesi taleplerini içeren büyük

gösteriler ve grevlerle sürekli sarsılıyordu. Sison, 1971 Aralık ayında durumu şöyle değerlendiriyordu:

> *"Şehirlerde patlak veren protesto hareketleri, tüm ulusal tarihte, önemi ve büyüklüğü bakımından açıkça şu ana kadar görülmemiş bir şekilde ortaya çıkmıştır." "Mesele artık bir devrimin nasıl başlatılacağı değildir, onun nasıl genişletilip yoğunlaştırılacağı meselesidir."*

Filipin Toplumu ve Devrimi

Yüz binlerce genç, eylemci saflara katılarak Sison'un söylediği gibi, "bütün ülkeyi tek bir büyük dersliğe dönüştürmek" doğrultusunda devasa bir adım attı. Bu anın yakıcı ihtiyacı, açığa çıkan bu enerjinin bir eğitim aracı olarak ulusal demokratik devrimin doğru teorisi ve pratiğine kanalize edilmesiydi. Filipinler Komünist Partisi Başkanı Amado Guerrero tarafından yazılan *Filipin Toplumu ve Devrimi*, bu ihtiyacı karşılamak için Temmuz 1970'de ortaya çıktı.

Filipin Toplumu ve Devrimi (FTD) kitabı hızla şu şekilde anımsanacaktır: Filipin toplumunu ve düşüncesini 1960'ların ortasından itibaren sarsan, kültür devriminin zirvesi bir çalışma. Guerrero, bu çalışmanın her ne kadar Filipin tarihine yönelik tarihsel materyalist analizin yalnızca ilk adımı olduğu konusunda uyarıda bulunsa da, FTD, Filipinler sosyal ve ulusal gelişiminde çelişki yasasının somut dinamiklerini hispanik öncesi dönemlerden günümüze kadar işleyen cesur, parlak ve kapsamlı bir teorik girişimdir.

İlk kez Sison tarafından açıklanan ulusal demokrasi mücadelesi fikirlerini derinleştiren Guerrero, özerk sosyal kalkınma yasalarının önce İspanyol sömürgeciliğinin, ardından ABD emperyalizminin girişimleriyle Filipinler'de nasıl bozulduğunu ve çarpıtıldığını gösterir. Böylece tarihsel hareketin motoru, halk ve emperyalizmin sosyal tabanını oluşturan asalak yerli sınıflar arasındaki çelişki haline gelir.

Guerrero, sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı ayaklanma ve isyanların Filipin tarihinde yerleşik olduğunu gösterecektir. Fakat kitleler, sosyal kurtuluş bilimi olan Marksizm-Leninizmi ve emperyalist-kapitalist çöküş çağında en ileri sosyal sınıfın önderliğini yani işçi sınıfını izlemezlerse, gerçek bir ulusal kurtuluşa yönelik hiçbir çaba sonuç vermeyecektir. Öyleyse, tarihsel materyalizm perspek-

tifinden bakıldığında şimdiki devrimci hareketin, Filipin ulusunu daha yüksek bir toplumsal kalkınma ve ulusal demokrasi seviyesine yönelten nesnel yasaların öznel, bilinçli ve bilimsel ifadeleri olduğu söylenebilir. Geniş çaplı ampirik ve tarihsel bir veriyi sınıfsal teoriyi kullanarak ustaca ve istikrarlı şekilde sentezleyen FTD, daha önce sömürgeci gelişim teorilerinin, yüzeysel ulusal analizlerin veya ampirik olguların cansız açıklamalarının etkisinde bulunan bir alanı, Filipin tarihini ve sosyal bilimleri devrimcileştiren bir çalışmadır. Bu çalışmaya yönelik akademik çevreler notlar çıkartmak zorunda kaldı, hatta Hong Kong merkezli uluslararası iş organı *Far Eastern Economic Review* bile, FTD'den "kusursuz parlaklıkta bir çalışma" diyerek övgüyle söz etti.

Bununla birlikte, FTD esasen akademik bir çalışma olarak yazılmamıştır (Guerrero'nun alay ettiği limuzin radikalleri için yazılmamıştır). Bu, her şeyden önce bir halk eğitim aracıdır, ulusal demokratik aktivistler için temel bir el kitabıdır. Teksir makinesi ile hem İngilizce hem de Filipince olarak basılan ve dağıtımı yapılan FTD, sıkıyönetimden iki yıl önce, binlerce tartışma grubu içinde, öğrenciler, profesyoneller, işçiler, köylüler ve kent yoksulları arasında vazgeçilmez bir kitap olmuştur. Bu nedenle, binlerce ulusal demokratik aktivisti silahlı mücadeleye yöneltme ve pekiştirme rolü muazzamdır.

FTD, burjuva siyasi kontrol sisteminin derinleşen krizi döneminde yazıldı. Egemen sınıfın, sınıf diktatörlüğünü er ya da geç parlamenter-resmi demokratik biçimden açık baskıcı faşist biçime kaydırmaya zorlanacağı uyarısında bulundu. İki yıl sonra, 22 Eylül 1972'de, Marcos, "Cumhuriyeti komünist isyandan kurtarmak" amacıyla sıkıyönetim ilan etti.

Faşist diktatör, ulusal demokratik hareketin emperyalist denetim sistemine yönelik gözdağını kuşkusuz abartırken, sol hareket 1972 ile birlikte Filipin siyasetinde baş aktör olarak yeniden bir araya gelecekti. Bu hareket, daha şimdiden yeni sömürgeci aygıt açısından uzun vadeli hayati bir tehlike olarak değerlendirilmektedir. Doğru bir siyasi çizgiyle donanmış, uzlaşmaz devrimci bağlılık ve yaratıcı örgütlenme yöntemleri ile yönetilen bir parti, 1964'te **Kabataang Makabayan**'ın kurulmasından bu yana yalnızca sekiz yıllık bir süre içinde revizyonist etkiyi tasfiye ederek bir kez daha Filipinli kitlele-

rin etrafında toplanacağı bir alternatif olabilmeyi başarmıştır.

Sıkıyönetim süreci, parti tarafından yönetilen ulusal demokratik hareketin silahlı mücadele ve gizli örgütlenmeye öncelik vermesinin doğru olduğunu kanıtlamıştır. Yasal ve burjuva demokratik muhalefetin pek çok biçiminin tahrip edilmesiyle, FKP ve YHO, sıkıyönetime ülke çapında direniş gösterebilen tek örgüt olmuştur. Bu kolay değildi. Kentlerde KM ve Demokratik Filipinler Hareketi (MDP) gibi ulusal demokratik kitle örgütleri dağınıklık içindeydi, binlerce aktivist ya hapisteydi ya da saklanıyordu. Kırsal bölgede ise gerici ordu, Cagayan Vadisi'nde ve Bicol bölgesinde YHO üslerine yönelik şiddetli kuşatma ve bastırma kampanyaları başlatmıştı. Bu bölgelerdeki kitle desteğini kopartmak için 50.000 kadar köylünün kökünü kazıdılar ve buraları Vietnam tarzı serbest atış bölgelerine çevirdiler.

Partinin ve YHO'nun sağlam ancak esnek tarzdaki organizasyon yapısı tarafından desteklenen hareket 1972-73 döneminde rejimin darbelerinden kurtuldu. Bununla birlikte, ilerlemek için politik pratiğin yeni mücadele koşullarıyla eşleşen kuramsal ve politik anlayışlarla yönlendirilmesi gerekiyordu. Bu zorluğa rağmen, Amado Guerrero ve partinin önderliği ulusal demokratik devrimi faşist ve emperyalist baskı koşullarında ilerletmek için hızla cesur bir siyasi ve askeri strateji geliştirdi. Halk savaşı deneyimine dair derin bilginin ürünü olan bu strateji, Amado Guerrero'nun 1 Aralık 1974'te ortaya çıkan *Halk Savaşının Özel Nitelikleri* çalışmasında sentezlendi.

Halk Savaşının Özel Nitelikleri

Bu belge; spesifik, zengin ve çok yönlü bir belgedir. Marksizm-Leninizmin Filipinler koşullarına uygun kök salma sürecini derinleştirirken aynı zamanda diğer takımada ülkelerdeki hareketler için de devrimci pratik dersler içerir.

Temel katkısı, uzun süreli halk savaşının genel derslerini Filipinler koşullarına heyecan verici şekilde uyarlamasında yatmaktadır. Guerrero'ya göre, temelde parçalanmış ada karakterinden dolayı ve artçı alanlar olarak hizmet verebilecek dost ülkelerle bitişik sınırların bulunmaması nedeniyle, Filipinler'de halk savaşını sürdürmek imkânsız bir görev gibi görünebilirdi. Ancak, FKP'nin eski revizyonist

önderliği tarafından "sosyalizme giden parlamenter yolu" meşrulaştırmak için ileri sürülen bu kaderci nosyon, ülkenin ada karakteri ve halk savaşı üzerindeki diğer görünür coğrafi kısıtlılıklar, aslında sürecin güçlü yönleri olarak ele alınıp tersine çevrilmesi ile aşılabilirdi. Guerrero, diyalektik bir ustalıkla ülkenin takımada karakterini yok saymak yerine büyük adalarda bir dizi gerilla cephesi yaratarak, YHO'nun düşman kuvvetlerini dağılmaya zorlayabileceğini ve tek bir merkez üzerinde yoğunlaşmalarının engellenebileceğini gösterdi. Dahası, "ülkenin dağlık karakteri, başlangıçtan itibaren ülkenin takımada karakterini dengeliyordu." Büyük adaları saran sıra dağlar, gerilla birliklerinin siyasi ve askeri nüfuzunu koruyabilecekleri üsler haline dönüştürülerek büyük bir avantaj olabilirdi. Özellikle dağlarda yaşayan yerli destekçiler sayesinde dağlık bölgeler düzenli düşman birlikleri açısından tekil olarak zorlu bir mücadele alanıydı.

Bunun gibi ve diğer yol gösterici teorik verilerle donanmış FKP ve YHO kadroları, başta Luzon, Samar, Panay, Negros gibi büyük adaları kapsayarak, ülkenin dört bir yanında dokuz bölgeyi ve yirmi savaş cephesini yönetebiliyordu. Özellikle Mindanao adasındaki YHO ve Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kardeş Bangsa Moro Ordusu, gerici ordu kuvvetlerini iki cephe arasında bölünmek zorunda bırakmıştı. Coğrafi dağılımın getirdiği kısıtlamaların üstesinden gelmek için FKP ve YHO, "merkezi olmayan operasyonlar ve merkezi siyasi liderlik" örgütsel ilkesini geliştirdi. Diğer bir deyişle, Luzon adasındaki merkez tarafından yayınlanan genel siyasi kurallara tabi olmakla birlikte, bölgesel organların büyük ölçüde kendi gücüne dayanması ve yerel inisiyatif kullanması bekleniyordu.

Guerrero, düşmanın "en zayıf halkası" olarak kırsalda silahlı mücadelenin önceliğini vurgularken, geniş ve etkili bir kentsel direniş hareketi oluşturmanın öneminin altını çizmeyi ihmal etmiyordu:

> *"Yasal, yasadışı ve yarı yasal faaliyetleri yaygın ve istikrarlı bir yeraltı faaliyeti ile birleştirebilmeliyiz. Demokratik, yasal veya yarı yasal faaliyetlerin altında gelişen devrimci bir yeraltı;, devrimci güçlerin çok yönlü büyümesini desteklemeli, partinin ve halk ordusunun her tür yalıtık parçasını birbirine bağlamalı ve gelecekte halk ayaklanmaları için zemin hazırlamaya ve halk ordusunu genişletmeye yardımcı olmalıdır."*

Ulusal demokratik eylemciler, sıkıyönetimin ilk darbelerinden

sonra hızlı bir şekilde geri adım attılar ve 1973'ten itibaren, yarı yasal veya yasa dışı konumdaki insan hakları izleme organlarını, gecekondu koruma derneklerini, işçi sendikalarını ve öğrenci örgütlerini desteklemek ya da güçlendirmek için çaba sarf ettiler. Bu yeraltı şebekesinin gücü ilk olarak, 1975 yılının sonlarında Manila'daki işçilerin, öğrenci, dindar kesim ve kent yoksulların çeşitli hareketlerinin açık desteğini alması ve yaklaşık bir yıl sürecek 400 grev dalgasını başlatması ile görüldü. Aynı zamanda, 1976-78 döneminde bir dizi büyük gösteri düzenlendi. Rejim her defasında baskıcı yönetimini meşrulaştırmaya çalıştığında direnişle karşılaştı ve Marcos güvenlik polisi tarafından düzenlenen bölme operasyonları ve vahşi baskılara rağmen giderek daha fazla sayıda insan tarafından desteklendi. Diktatör, uluslararası arenada dökülen imajını düzeltme amacı ile toplanma özgürlüğüne yönelik sıkıyönetim kısıtlamalarını gevşetip 7 Nisan 1978'de Ulusal Meclis için "seçim" çağrısı yaptığı zaman 200.000 kişinin gösterilere katılacağı anti-faşist hareketi karşısında bulunca paniğe kapılacaktı. Propagandasını halka şiddet uygulayarak ve anti-faşist adayları hapsederek baltalamaktan çekinmedi.

José Maria Sison, 1966'da mücadelenin amacının "ulusal demokratik devrim fikrini maddi bir güce dönüştürmek olduğunu" öne sürdü. On üç yıl sonra, ulusal demokrasi fikri ezici bir gerçeklik haline geldi. Devrimci teorinin yaratıcı ve cesur kullanımı, cesur ve kararlı uygulamalarla birleştirildiğinde, Ulusal Demokratik Cephe'yi tüm ilerici sosyal sınıflar için, kuzeyin en ucundaki Cagayan vilayetinden güneyin en ucundaki Davao del Sur'a kadar uzanan hatta maddi bir güce dönüştürdü. Sıkıyönetim baskısının 1972'den itibaren hareketin geometrik büyümesine yardımcı olması gerçeği, devrimci teorinin aslında Filipinli kitlelerin içinde kök saldığını ve sayısal artışı mümkün kılan yenilmez bir güç haline geldiğini de göstermektedir.

Sonuç olarak, Filipin Devrimi'nin en güçlü yanlarından biri pratiğe rehberlik edecek teorinin istikrarlı bir şekilde uygulanması ve devrimci teoriyi zenginleştirmesi olmuştur. Muhtemelen hiçbir belge bu diyalektik ilişkiyi *Filipin Toplumu ve Devrimi* ve *Halk Savaşımızın Özel Nitelikleri* çalışmalarından daha açık bir şekilde gösteremez.

I. BÖLÜM

Filipinler Tarihinin İncelenmesi

"Toplumdaki değişiklikler esas olarak toplumdaki iç çelişkilerin gelişimidir, bunlar üretici güçler ve üretim ilişkileri arasındaki çelişkiler, sınıflar arasındaki çelişkiler ve eski ve yeni arasındaki çelişkilerdir; toplumu ileriye götüren ve yeni toplumun eski topluma üstün gelmesine ivme kazandıran şey bu çelişkilerin gelişmesidir."

Mao Zedong

1) Filipinler ve Halk

Filipinler, tropikal iklim ve dağlık araziye sahip bir takımada ülkesidir. Ekvatorun biraz üzerinde yer alır ve Pasifik Okyanusu, Çin Denizi ve Celebes Denizi ile çevrilidir. Asya kıtası kıyılarının yaklaşık 600 mil güneydoğusundadır ve kuzey-güney ekseni boyunca, kuzeyde Çin ve güneyde Endonezya ve Kuzey Kalimantan tarafından çevrelenir.

Filipinler'in coğrafi konumu, Filipin halkını dünya proleter devriminin merkezine yaklaştırmakta ve Güneydoğu Asya'daki güçlü devrimci hareketlerin devasa dalgasının bir parçası haline getirmektedir. Filipinler, her ne kadar çevresi kuşatılmış ve Asya kıtasının dışında, dünya halklarının bir numaralı düşmanı olan ABD emperyalizmi ile karşı karşıya olsa da, Filipin halkı, Çin Halk Cumhuriyeti ve Asya'nın tüm devrimci halklarından oluşan büyük ve yenilmez bir politik arka plana dayanmaktadır.

Filipinler, toplam 115.000 milkarelik bir alanda 7.100 adet ada ve adacıktan oluşmaktadır. Temel bölgeleri oluşturan en büyük iki ada Luzon ve Mindanao'dur. İlki toplam 54.000 milkarelik bir ala-

nı, ikincisi ise 37.000 milkarelik bir alanı içerir. Üçüncü ana bölge, takımadaların orta kesimindeki Visayasadı verilen ada ve adacıklar grubudur. Ülkenin düzensiz sahil şeridi, 11.000 milden biraz daha azdır. Adaların tamamı, mevsimsel olarak dağlardan inen nehirlere bağlı olarak sel durumuyla karşılaşır. Nüfus daha çok ovalar ve vadilerde bulunur.

Köken olarak birçoğu volkanik olan bu dağlar, geniş nehir sistemleri, tropik iklim ve son derece verimli tarım arazileri Filipinler'i gıda ve endüstriyel kullanım açısından elverişli hale getirir ve çok çeşitli mahsul olanağı sağlar. Ülke geniş ormanlara, maden, deniz ve enerji kaynaklarına sahiptir. Arazinin üçte birinden fazlasını ormanlar kaplamaktadır. Maden kaynakları arasında demir, altın, bakır, nikel, petrol, kömür, krom ve daha birçokları bulunur. Ana nehirler, tarlaların sürekli olarak sulanması ve ülkenin her yerine elektrik sağlanması için kontrol edilebilir. Zengin iç kısımları ve balıkçılık alanları bulunur. Denizcilik endüstrisini inşa etmek için sayısız güzel limanı ve karayla çevrili geçitleri vardır.

Eğer Filipin halkının doğal zenginlikleri doğrudan Filipin halkının kendi yararı için kullanılmış olsaydı, şu ankinden birkaç kat daha büyük bir nüfus için dahi bu zenginlikler fazlasıyla yeterli olurdu. Ancak ABD emperyalizmi, yerli feodalizm ve bürokrat kapitalizm Filipin halkının doğal kaynaklarını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmasını engellemektedir. ABD emperyalizmi ve uşakları, günümüzde bu doğal kaynakları kendi dar planları doğrultusunda bencil çıkarlarına yönelik ve emekçi kitlelerin aleyhine sömürmektedir.

1970 sayımına göre, günümüzde Filipinler nüfusu yaklaşık 37 milyondur ve yıllık yüzde 3,5 oranında artmaktadır. Nüfusun %75'i geri ve feodal koşullar altında kırsal kesimde yaşamaktadır. Eğer yabancı ve feodal sömürü ortadan kalkarsa, bu nüfus yalnızca ekonomik açıdan kendi gücüne dayanmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun her alanında çaba sarfedebilecektir. Gericiler; ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizmden kaynaklı temel sorunları örtbas etmek için sürekli olarak Malthusçu tarzda "aşırı nüfustan" bahseder. Oysa ki, bu durum problem olmak yerine ilerlemek için muazzam bir güce dönüştürülebilir.

Filipin halkı, ırk olarak birkaç farklı kökenden oluşur. Temel

köken, %85'in üzerinde bir oran ile Malaylardır. Halkın ırksal bileşimindeki diğer önemli faktörler Endonezya ve Çin'dir. Arap, Hint, İspanyol, Amerikan ve Negrito unsurları da bulunur ancak bu kesimler yalnızca çok küçük bir azınlık olarak mevcutturlar. Takımada halkının tarih öncesi dönemlerine ilişkin pek çok teori bulunmaktadır. Şu an için en çok kabul edilenleri belirtebiliriz.

Filipinler yerlileri, Buzul çağında, yaklaşık 25.000 ila 30.000 yıl önce Filipinler'e ilk gelen küçük siyah insanlar olan Aetalar veya Negritoelardı. Bunu, yaklaşık 5.000 ila 6.000 yıl önce Güneydoğu Asya'dan erken dönem taş devri kültürünü getiren ilk Endonezyalı göçmen dalgası izledi. İkinci Endonezyalı dalgası, yaklaşık olarak milattan önce 1.500'de Hindiçin ve Güney Çin'den gelenlerin geç neolitik ve bronz-bakır kültürünü getirmesiyle gerçekleşti.

Filipin halkının temel köklerini oluşturan Malaylar, sonradan üç büyük dalga halinde geldiler. Malayların ilk dalgası milattan önce 300-200 yılları arasında güney yönünden geldi ve Hint kültürü etkilerini getirdiler. İkinci dalga, birinci yüzyıl ile 13. yüzyıl arasında geldi ve Tagalog, Ilocanos, Pampangos, Visayas ve Bicolanos'un esas atalarını oluşturdular. Belirli bir yazı sistemleri bulunuyordu ve tarihsel açıdan ilk kayıtları tutan kişiler de onlardı. 14. yüzyılın ikinci yarısında üçüncü Malay dalgası geldi ve 15. yüzyılda Arap tüccarlar ve Sulu ve Mindanao anakarasında İslam dinini yerleştiren din öğretmenleri geldiler.

Günümüzde ulusal azınlıklar nüfusun en az yüzde 10'unu oluşturmaktadır. Toprak hırsızları kendilerini kovup ezmeye başlamadan önceki döneme kadar takımadanın büyük kısmında onlar ikamet ediyordu. Esas olarak İspanyol sömürgeciliği ve ABD emperyalizmi tarafından izlenen Hıristiyan şovenizmi sonrasında Mindanao'daki Müslümanlar ve ülkenin tümünde bulunan Hıristiyan olmayan dağ kabileleri halkın geri kalanından ayrıştırıldı. Yabancılar ve feodal sömürücüler tarafından halk arasına sokulan Malay ırkçılığı da bulunmaktadır. Bu ırkçılık genel olarak Çinlilere ve Aeta halkına karşıdır.

Filipinler'de, bugüne kadar 100'den fazla dil ve lehçe olduğu bilinmektedir. En çok konuşulan dokuz dil Tagalog, Ilocano, Hiligaynon, Sugbuhanon, Bicol, Pampango, Pangasinan, Samarnon ve Ma-

guindanao'dur. Tagalog, şu anda halkın çoğunluğu tarafından farklı derecelerde de olsa akıcı olarak konuşulmakta ve ulusal dilin temel dayanağını oluşturmaktadır.

2. İspanyol Kolonyalistlere Kadarki Evrede Halkın Durumu

İspanyol sömürgecilerinin gelmesinden önce Filipin takımada halkı kısmen yarı-sömürge ve yarı-feodal bir sisteme geçiş yapmış, özellikle Mindanao ve Sulu gibi bazı bölgelerde feodal bir inanç olan İslamiyet kök salmıştı. Aeta halkı, sosyal örgütlenmenin en geri biçimi olan ilkel komünal temelde bir yaşam sürüyordu.

Barangaylar, tüm takımadalarda bulunan yaygın topluluklardır. Benzerlerinden bağımsız, en temel siyasi ve ekonomik topluluk düzeyindeydiler. Her biri yüz kadar kişiyi ve küçük bir bölgeyi kapsar. Her biri rajah ya da datu denilen bir şefin başkanlığındadır.

Sosyal yapı, toprakları kendi özel mülkiyeti olarak elinde toplamaya başlayan, klanı-topluluğu adına yöneticilik yapan azınlık bir soylu sınıftan; geçimine yetecek kadar toprağı bulunan, yöneticilere özel hizmet sunan ve çalışmak zorunda olmayan Maharlikalar denilen bir ara özgür sınıftan; Timawaları içeren egemen sınıflardan, ekinleri soylularla paylaşan serfler ve ayrıca hasatta kesin bir payı olmadan çalışan köle ve yarı-köle sınıflardan oluşuyordu. İki tür köle vardı: kendi konutları olan Aliping Namamahaylar ve efendilerinin evinde yaşayan Aliping Sagigilidler.[4] Miras sonucunda, borç ve haraçların ödenmemesi durumunda, suç işleyenler veya barangaylar arasındaki savaşta esir düşenler serf veya köle statüsünde değerlendiriliyordu.

Sulu'nun ve Mindanao anakarasının İslami sultanlıkları, barangaylardan daha yüksek bir siyasi ve ekonomik gelişim evresini temsil ediyordu. Bunların feodal bir toplumsal örgütlenme biçimi vardı. Her biri barangaylardan daha fazla kişi ve daha geniş bir bölgeyi kapsıyordu. Sultan, datular üzerindeki imtiyazlı egemen konumunu, kalıtsal olduğu iddia edilen "ilahi hakka" dayandırıyordu.

4) Yazarın doğrudan Filipin dilinde kullandığı bu özel terimlerden ilki, kelime anlamı olarak "ev sahibi köle", ikincisi ise "sığıntı köle" anlamına gelmektedir. (Ç.N.)

Her ne kadar kendilerini doğrudan sahibi oldukları belirli toprakların dışında yalnızca komünal toprakların yöneticileri olarak gösterseler de, sultanlar, datular ve soyluluk, dini haraç ve toprak kirası toplayarak geçimlerini emekçi kitlelerin kazancı ile sürdürüyordu. Maiyetlerindeki din öğretmenleri, çeşitli katipler ve önde gelen savaşçılardan oluşan toprak ağaları sınıfına dönüşecekti.

Sultanlık, İspanyol sömürgecilerinin gelişinden önceki iki yüzyıllık süreçte ortaya çıktı. Malay göçlerinin üçüncü dalgasında, bölgenin esasen Müslüman olmayan halkı hakim sınıflar tarafından ya satın alınarak, ya köleleştirilerek veya topraklarından kovularak İslamlaştırma süreci gerçekleştirildi. Serfler ve köleler tarlaların sürülmesinde ve ormanlık alanlardaki işlerde kullanıldılar.

Barangayların etki alanı, ya köle ve serflerin emeğine dayalı tarımın geliştirilmesiyle, ya savaşlarla gelen fetihlerle veya soyluluğun barangaylar içinden evlilikleri sonucunda takımadalar boyunca artacaktı. Barangay konfederasyonları genellikle bir barış paktının, bir takas anlaşmasının veya ortak iç ve dış düşmanla savaşmak için yapılan çeşitli ittifakların sonucu kuruluyordu.

O evredeki sosyal örgütlenme biçimlerinden anlaşılacağı üzere, Filipinler takımadalarındaki kolonicilik öncesi halkın sosyal gelişimi doğrultusunda dinamikler mevcuttu. Barangay veya sultanlık fark etmeksizin, yıpranıp bir yenisi ile değişinceye kadar gelişim gösteren belirli bir üretim tarzı gündemde oluyordu. Mücadeleleri toplumsal gelişim seyri tarafından belirlenen belirli sınıflar mevcuttu. Nitekim, barangaylar arasındaki sınıf mücadelesi halihazırda barangay içi savaşlara doğru hızla genişliyordu. Barangay, pek çok yönden Yunan şehir devletini anımsatıyordu ve sultanlık ise diğer ülkelerdeki feodal devletlere büyük oranda benzerlik gösteriyordu.

Halk geniş tarım alanları oluşturan ova ve dağlarda çeşitli sulama sistemleri geliştirmişti. Ifugao kentindeki pirinç terasları bir uçtan bir uca 12.000 millik muazzam bir dizi şeklindeydi. Bu yapılar halkın mühendislik dehasının bir ürünü idi. Hayvan yetiştiriciliği, balık avlama ve mayalı içecek yapımı bulunuyordu. Ayrıca madencilik, metal aletler, silahlar ve süs eşyaları imalatı, kereste, gemi yapımı ve dokumacılık da mevcuttu. El sanatları hızla gelişiyordu. Savaşlarda barut da kullanılmaya başlanmıştı. İspanyollar geldiği zaman

Manila'nın kuzey ucunda top silahı kullanan Müslüman bir topluluk bulunuyordu.

Egemen sınıflar sosyal sistemi devam ettirmek, barangaylar ise bağımsızlıklarını korumak veya yabancı işgalcileri kovmak için silaha sarılmışlardır. Onların hukuku bugün halen görülen sözde Kalantiyaw Kanunu ve Müslümanlık yasalarına dayanır. Bunlar kendi kültürlerinin mihenk taşlarını oluşturur. Destanlar, türküler, bilmeceler ve ayetler içeren yazılı bir edebiyatları vardı; müzik aletleri ve çeşitli biçimlerde dansları mevcuttu. İyi tasarlanmış çanlar, davullar, gonglar, kalkanlar, silahlar, aletler, mutfak eşyaları, tekneler, taraklar, nargileler, kireç tüpleri ve sepetler gibi sanat eserleri bulunuyordu. Halk tahtadan, kemikten, fildişinden, boynuzdan veya metalden heykeller yapıyordu. Anito inanışının ve çoktanrıcılığın hüküm sürdüğü bölgelerde, doğanın ve hayvanların imgeleri taklit edilirdi. Müslüman inancının hakim olduğu bölgelerde ise geometrik ve arabesk tasarımlar yapılırdı. Morga'nın *Sucesos de las Islas Filipinas*'ı, İspanyol fetihçilerin gelişini gösteren bir kayıttır. Dr. Jose Rizal tarafından sömürgecilik döneminden önce yerlilerin kazanımlarının bir kanıtı olarak sonradan da değerlendirilecektir.

Luzon'dan Mindanao'ya ve Mindanao'dan Luzon'a ülke çapında uzanan bir ticaret ağı bulunuyordu. Çin, Çinhindi, Kuzey Borneo, Endonezya, Malaya, Japonya ve Tayland gibi komşu ülkelerle kapsamlı ticari ilişkiler kurulmuştu. Ayrıca Hindistan'dan Ortadoğu'ya kadar pek çok tüccar, takımadaların sömürge öncesi halkı için yarış halindeydi. Sulu, 9. yüzyılın başlarında Kamboçya, Çin ve Endonezya'dan gelen ticaret gemilerinin yanaştığı önemli bir ticaret merkezi haline geldi. Arap tüccarları Çin'in Kanton limanından Sulu'ya mal getiriyordu. 14. yüzyılda Çin'den gelen 60 gemilik büyük bir filo Manila Körfezi, Mindoro ve Sulu'ya demir attı. Bunun öncesinde, aralıklı olarak Çin ticaret filoları Filipin kıyılarının çeşitli noktalarına yanaşıyordu. Takas sistemi uygulanıyor veya değişim aracı olarak altın ve metal gonglar değerlendiriliyordu.

3. İspanyol Kolonyalizmi ve Feodalizm

Ada halkının çoğunluğunu içeren siyasi bir birliğin yokluğu, İspanyol konkistadorlarının[5] başlangıçta birkaç yüz askerle bile adım adım halka kendi iradesini dayatmasına olanak tanıdı. Magellan, 1521'de Lapu-Lapu'ya karşı Humabon ile birlik olduğunda, klasik böl ve yönet taktiğini uyguladı. Hıristiyan inancını benimsetmek ve sonradan sömürgeci hegemonyaya karşı direnen diğer barangaylara karşı kullanmak için barangayların bir kısmını aldatan bir model izledi. Bununla birlikte, Legazpi, 1565'te sonradan Sikatuna'nın temsil edeceği çok sayıda barangay şefinin gözünün boyanması ve inatçı barangayların kılıçla bastırılmasının ardından, önce Visayas sonra da Luzon'daki ilk sömürgeci yerleşimlerin çaprazında kurulan yer olacaktı.

Üç yüz yıldan fazla bir süre İspanyol yönetiminde gelişen bu toplum, sömürge ve feodal bir toplumdur. Bu toplum, İspanyol sömürge temsilcileri de dahil olmak üzere, temelde toprak ağaları sınıfı tarafından yönetilen bir toplumdur. Katolik din adamları ve yerli kukla şefler ile halk kitleleri serf statüsünde tutuldu, hatta özgür kişiler dahi yok edildi.

İspanyol sömürgeciler, 1570 yılında barangaylara zorla boyun eğdirip, onları "encomienda" olarak adlandırılan daha büyük idari ve ekonomik birimlere entegre etmeye başladı. Encomiendalar ile geniş araziler, yerli halkın bastırılmasına dayanan "değerli hizmetleri" karşılığında sömürge memurlarına ve Katolik din temsilcilerine kraliyet bağışları olarak verildi. 17. yüzyılla birlikte düzenli illerin örgütlenmesinin mümkün hale gelmesi ve geniş çaplı özel toprak mülkiyetinin sömürgeciler açısından mümkün kılınmasının ardından yerel yönetimlerdeki encomienda sistemi kademeli hale getirildi.

Encomenderolar[6] halkın manevi refahını önemseme kisvesi altında halktan haraç aldılar, angarya çalışmayı zorunlu kıldılar ve yer-

---

5) *Konkistador*, 15. ve 19. yüzyıllar arasında sömürgeci İspanyol askerlere, kâşiflere ve maceracılara verilen isimdir. (Ç.N.)

6) Yazarın da belirttiği gibi İspanyol sömürgeciler, istila ettikleri topraklarda bölgedeki halkın direnişini kırdıktan sonra kendi yönetimlerini daimi hale getirmek için o bölgeye bir yönetici ve aristokrat sınıf atıyordu. Bu sisteme *encomienda* sistemi denmektedir. Sistemin başındaki üst yöneticiye ise *encomendero* denir. (Ç.N.)

li askerleri topladılar. Kraliyet yardımlarının etki alanını ve bölgesel kapsamını keyfi olarak genişlettiler. Önceden halk tarafından işlenen toprakları gasp ettiler ve angarya çalışmayı dayatarak geniş alanları tarıma açtılar. Sömürgeciler açısından, ormanların kesilmesi sonucunda pek çok tarım alanını dönüştürmek pek dezor olmayacaktı.

Kamu binaları, özel konutlar, kiliseler, tahkimatlar, yollar, köprüler, ticaret kalyonları ve askeri sevkiyatlar için gemiler yapıldı. Bu girişimler; taş işçiliği, kerestecilik, taşımacılık, doğramacılık, tuğla yapımı ve yakın veya uzak yerlerde inşaat çalışmaları için kitlesel emeği zorunlu hale getirdi.

Koloni işlerini yürütmek için Manila'da merkezi hükümet kuruldu. Başını, Filipin halkını vergi ödemeye mecbur bırakan, ücretsiz emeğe izin veren, asalak sömürgeci memurları, Katolik rahipleri ve askerleri beslemek için halkı gerekli tarımsal fazlayı üretmeye zorlayan İspanyol genel valisi çekiyordu. Genel vali bir yandan sömürge düzenini uygulamak için askeri güce sahipti, öte yandan halkı manevi ve ekonomik açıdan kölelik altında tutabilmek için Katolik rahiplerle işbirliği yapıyordu. Kısa süren görev süresi boyunca Manila-Acapulco ticaret kalyonlarının baş nakliyatçısı olarak ve tüccarlar için gerekli nakliye izinlerinin dağıtıcısı olarak kendini hızla zenginleştirecekti.

Çin'den ve diğer komşu ülkelerden gelen bazı malların Manila-Acapulco ticareti, merkezi hükümete ve 16. yüzyılın sonlarından 19. yüzyıl başlarına kadarki süreçte ticaret odaklı çeşitli dini otoritelere yüksek gelirler kazandırdı. Sonradan bu gelirler azalmaya başladı ve yerini 18. yüzyılın ilk yarısından itibaren ve 19. yüzyıl boyunca çeşitli yabancı gemilerle yapılan şeker, kenevir, hindistan cevizi, tütün, çivit ve diğer ürünlerin daha çok kâr getiren ihracatına bıraktı. Sırf İspanyol sömürgeciliği daha fazla kâr elde etsin diye, emekçi kitlelere bu ihracat ürünlerinin geniş çaplı ekiminin yapılması empoze edilecekti.

İl düzeyindeki koloni şefi belediye başkanıydı. Hem yürütme hem de yargı yetkilerini kullanarak şehirden haraç topluyor, ticaret tekelinin ayrıcalıklarından yararlanıyor ve tefecilik yapıyordu. Ticaret ve tefecilik işleri için, hükümet fonlarının yanı sıra Katolik rahiplerin yardım sandıklarından da yararlanıyordu.

İlçeler düzeyinde, soylular (principalia) tarafından resmi olarak seçilen kukla yetkili "gobernadorcillo" idi.[7] Soylular, görevdeki ve geçmişteki gobernadorcillolar ve "cabezas de barangay" denilen "barrio" şeflerinden oluşuyordu. Esas olarak İspanyol sömürgeciliğine asimile olmuş eski barangay şeflerini yansıtmaktaydı. Principaliaya dahil olmak mülk sahipliği, okuryazarlık, kalıtım ve elbette yabancı tiranların kuklası olmak ile mümkündü.

Gobernadorcillonun ve onun altındaki cabezas de Barangayın en önemli görevleri, düzenli haraç toplamak ve angarya iş dayatmaktı. Yaptıkları işlerdeki her tür kusur kendi varlıklarından kaynaklanıyordu. Ancak, gobernadorcillolar genellikle cabezas de barangayı günah keçisi yapıyordu. İflastan kaçınmak ve sömürgeci ustalarına saygın görünmek için bu kukla yetkililer, sömürgeci baskının temel sebebinin köylü kitlelerin inatçılığı olduğunu savundular.

Kilise ve devletin klasik feodal işbirliği bütün sömürgeci yapının üzerinde duruyordu. Doğumdan ölüme kadar tüm süreçler sömürgecilerin ve Katolik rahiplerin kontrolünde tutuluyordu. Minber ve günah çıkartma odaları sırasıyla sömürgecilik propagandası ve casusluk için ustaca kullanılıyordu. İlahiyat okulları çocukların zihinlerini kendi ülkelerine karşı zehirlemek için kullanıldı. Santo Tomas Kraliyet ve İlahiyat Üniversitesi 1611 başlarında kuruldu, ancak 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar üniversiteye yapılan tüm kayıtlar yalnızca İspanyol ve Avrupa kökenlilerle sınırlı tutuldu. Sömürgeci bürokrasi, yüksek mevkilerde yerlilere ihtiyaç duymadı. Rahipler, çeşitli Katolik duaları, dua kitapları, azizlerin hayat öykülerini anlatan

7) Filipinler'de yaygın kullanılan ayrıca bir kısmı İspanyol sömürgeciliği döneminde ortaya çıkan bu özel kavramları okura kolaylık olması için şu şekilde özetlemek gerekir:

***Barangay:** Filipinler'de köy tarzındaki küçük yerleşim ve yaşam birimleri. Sayıları sınırlı topluluklardan oluşuyordu.

***Cabezas de Barangay:** Barangay birimlerinin şefi.

***Gobernadorcillo:** İspanyol sömürgeciliği dönemindeki belediye yargıçları ya da valiler.

***Principalia:** İspanyol sömürgeciliği döneminde doğuştan gelen imtiyazlara sahip olduğu iddia edilen elit yönetici sınıf. Barangay şeflerini de, belediye başkanlarını da doğrudan belirleyebiliyorlardı.

***Bario:** Barangay anlamına da gelen en küçük yerleşim birimi. Ayrıca İspanyol muhitleri için de kullanılır. (Ç.N.)

eserler, pelerinler, ilahi gösteriler, Müslümanlık karşıtı moro-moro oyunları[8] ve görkemli dini bayramlar ile kitleler arasında gerici kültürün yayılması için çalıştılar ve yoğun propaganda çalışması yaptılar. Rahipler, sömürgecilik öncesi döneme ait eserleri "şeytan elinden çıkma" olarak nitelendirip yakıp tahrip ettiler ve yerel kültürel unsurlardan yalnızca sömürgeci kültürü ve ortaçağ doktrinlerini halka aşılama maksadıyla faydalandılar.

Üstyapıda olduğu gibi maddi temelde de rahiplerin kontrolü bulunuyordu ve dini talimatları sahip oldukları geniş arazilerdeki kasabalarda en baskıcı şekilde ortaya çıkıyordu. Her eyalette olduğu gibi sömürgeci merkezde de, rahipler geniş bir siyasi güce sahipti. Vergileri, nüfus sayımını, istatistikleri, ilkokulları, sağlık alanını, kamusal işleri ve hayır kurumları gibi çeşitli birimleri denetliyorlardı. Ayrıca ikametgâh belgelerinin geçerliliğini, askere alınacak kişilerin durumunu, belediye bütçesini, belediye memurlarının seçimini, polis memurlarını ve kiliseye bağlı okullardaki öğrenci sınavlarını da denetliyorlardı.

Belediye memurlarının seçim sürecine müdahale edebiliyorlardı. Nitekim, çok güçlü oldukları için en yüksek düzeyden en aşağıya, genel vali de dahil olmak üzere sömürgeci memurların değiştirilmesi, görevlerinin askıya alınması veya tamamen görevden alınmalarını belirleyebiliyorlardı. Feodal menfaatleri doğrultusunda 1668'de Salcedo'ya ve 1719'da Bustamante'ye yaptıkları gibi, genel valileri öldürebiliyorlardı. Resmi rütbeliler karşısında dahi bu derece acımasız oldukları düşünülürse, "kafirlik" ve "bozgunculuk" suçlamalarıyla yürüttükleri cadı avında isyancı yerli halka çok daha fazlasını rahatlıkla yaptıkları anlaşılacaktır.

İspanyol sömürge rejimi boyunca, haraçlara, angaryaya, ticari tekellere, aşırı toprak rantına, toprak gaspına, Katolik inancının dayatmalarına, keyfi kurallara ve sömürgeci yöneticilerin diğer zalim uygulamalarına karşı, takımadaların tümünde düzensiz şekilde pek çok ayaklanma patlak verdi. Kapsamı ve süresi eşit olmayan en az 200 ayaklanma yaşandı. Bunlar Filipin halkının büyük bir devrimci gelenek

8) Moro-Moro, İspanyol sömürgeciliği döneminde Filipinler'de popüler hale gelen bir oyundur. Hıristiyanlar ile Moro-Müslümanları arasındaki savaşları tasvir eder. Halk arasında Moroların her seferinde Hıristiyanlara mağlup olduğunu anlatan karalayıcı oyunlar olarak da bilinir. (Ç.N.)

oluşturmasını sağlayan, biriken güçlerle genişleyen ayaklanmalardı.

Sömürge yönetiminin ilk yüzyıllık evresinde yaşanan en büyük ayaklanmalar; 1564 yılında Süleyman, 1587-88'de Manila'da Magat Salamat ve 1596'da Cagayan'da Magalat tarafından yönetilen başkaldırılardır. 17. yüzyılın başlarında, Kuzey Luzon'un merkezi dağlık bölgelerindeki Igorotlar, sömürgeleştirme girişimlerine karşı ayaklandı ve bağımsızlıklarını korumak için anayurtlarının elverişli arazilerinden faydalandılar. Yaklaşık aynı dönemde, 1621-22'de Bohol'da Tamblot ve Leyte'de Bankaw isyan bayrağı kaldırdı. 1621 ve 1625-27 yıllarında Nueva Vizcaya ve Cagayan'da da isyanlar patlak verdi.

17. yüzyılda meydana gelen en yaygın isyanlar, güney illerinde Sumuroy'dan ve takımadanın kuzey illerinde Maniago, Malong ve Almazan'dan esinlenenlerdi. Sumuroy isyanı 1649'da Samar'da başladı ve kuzeyde Albay ve Camarines Sur'a ve güneyde Masbate, Cebu, Camiguin, Zamboanga ve Kuzey Mindanao'ya doğru yayıldı. 1660 yılında Maniago, Malong ve Almazan isyanları ve paralel şekilde Pampanga, Pangasinan ve Ilocos'ta isyanları başladı. Malong isyanı Pampanga, Ilocos ve Cagayan'a kadar genişledi. 1663 yılında Panay-Oton'da, Tapar yönetiminde yerel bir isyan daha patlak verdi.

İspanyol sömürge yönetimi boyunca, Mindanao Müslümanları ve neredeyse her adada bulunan dağ halkı, özellikle de Kuzey Luzon'daki Igorotlar direnişlerine devam ettiler. Bu tutarlı anti-sömürgeci savaşçıların yanı sıra, Bohol halkı 1774'ten 1829'a kadar ~~85 yıl~~ boyunca yabancı tiranlarla savaşacaktı. İlk önce Dagohoy ve daha sonra onun halefleri tarafından yönetildiler. Güçlerinin zirvesindeyken 20.000 kişilik bir insan gücü ve dağlarda kurulan kendi hükümetleri bulunuyordu.

Önceki mağlubiyetlere rağmen, Pangasinan ve Ilocos eyalet halkları sömürge yönetimine karşı defalarca baş kaldırdı. 1762-64 yıllarında Palaris önderliğindeki isyan, büyük Pangasinan vilayeti boyunca yayıldı ve 1762-63'te Diego Silang önderliğindeki (hain suikasta kurban gittikten sonra karısı Gabriela önderliğinde sürdürülen) isyan Ilocos'tan Cocayan Vadisi'nin kuzeyine ve Pangasinan'ın güneyine doğru yayıldı. Bu isyanlar, İngilizlerin Manila'yı ele geçirmesinden ve Yedi Yıl Savaşı'nda İspanyolların yenilgisinden kendileri için yararlanmaya çalışacaktı.

18. yüzyılda, halkın anti-sömürgeci isyanları giderek artan bir biçimde feodalizme karşı bilinçli bir muhalefet karakterine büründü. Önceleri, isyanların en yaygın nedenleri olarak yaşanan sıkıntılar ve angaryadan kaynaklı eziyetler öne çıkıyordu. Rahiplerin hileli tetkikler yoluyla keyfi şekilde arazilerini genişletmesi ve aynı zamanda arazi kiralarını da keyfi şekilde yükseltmesi özellikle Merkez Luzon ve Güney Luzon'da bulunan halkı öfkelendirdi. Matienza, aşırı derecede toprak işgal eden Cizvitlerin tarım alanındaki tacizlerine karşı bir isyan başlattı. Bu isyan, Lian ve Nasugbu'ya, Batangas'tan Laguna'ya, Cavite ve Rizal'ın komşu illerine kadar yayıldı. Merkez Luzon ve Güney Luzon dışındaki takımadanın diğer illerinde, 18. yüzyılın sonlarına doğru ve 19. yüzyıl boyunca, isyanlar daha çok sömürge hükümetinin tekelci ve insafsız uygulamalarına bağlı olarak ortaya çıktı. 1807'de, Ilocanolar şarap tekeline karşı ayaklandı. Dahası, 1811'de Sarrat ve Ilocos Norte'deki isyanlarda birkaç toprak ağasını da öldüreceklerdi.

İspanyol sömürgeciler, 1896 Filipin Devrimi'nden önce gelen tüm isyanları bastırırken, çok sayıda köylüyü de kendi kardeşlerine karşı savaşmaya çağırdı. Askerlik görevi böylece temel bir baskı biçimine dönüştü ve isyanların gelişimi daha da hızlanıp yaygın hale geldi.

4. 1896 Filipinler Devrimi

19. yüzyıl, sömürge ve feodal sömürü sisteminin yoğunlaşması ve olgunlaşmasına tanıklık etti. İspanyol sömürge hükümeti, kalyon ticaretinin düşüşünü telafi etmek ve kapitalist ülkelerin artan baskı ve taleplerine uyum sağlamak için Filipinler'deki feodal yapıdan daha fazla kâr elde etmeye zorlandı. Yedi Yıl Savaşı'ndaki İngiliz zaferi, Napolyon savaşları ve İspanya'nın Fransa işgali, ABD'nin yayılmacı manevraları, Latin Amerika'da ulusal bağımsızlık hareketlerinin yükselişi ve İspanya'daki "liberal cumhuriyetçiler" ile "monarşistler" arasındaki keskin mücadele, İspanya'nın sömürge kolonisi durumundaki Filipin halkını daha fazla sömüremeyeceği sonucunu doğuruyordu.

Artan sömürünün zorlukları altındaki geniş halk kitlelerinin ulusal ve demokratik talepleri yükseldi. Baskının arttırılmasından

sonra özellikle köylü kitleleri arasındaki direniş ruhu 1896 Filipin Devrimi'nin patlak vermesine kadar yükselecekti.

Feodalizm, İspanyol sömürge yönetimi döneminde hızla gelişti. Köylü kitleleri, yalnızca sömürgeci ve feodal asalakları besleyip bunları korumak için temel ürünlerde fazlalık üretmedi, ayrıca çeşitli kapitalist ülkelere ihracat için sürekli artan miktarda hammadde üretmeye de zorlandı. İhracatın yoğunlaştığı bazı alanlarda şeker, kenevir, tütün, hindistan cevizi ve benzeri ürünlerin geniş çapta üretimi, farklı alanlardaki temel gıda ürünlerine olan ihtiyacı da arttırdı. Kıtlık yaşandığında pirinç ithal edildi.

Böylece, İspanyol sömürgecileri tarafından gerçekleştirilen dış ticaretin genişlemesi, iç ticaretin de hızlanmasını doğurdu ve meta ekonomisi kendi kendine yetebilen doğal ekonomik yapının çöküşünü zorunlu hale getirdi. Takımadalar içindeki tarım ürünlerinin değişimi, ihracat ürünlerinin Manila ve diğer ticaret limanlarına ulaştırılması ve zenginlere hizmet eden ithal malların illere göre dağıtımı, ulaşım ve iletişimin iyileştirilmesini da zorunlu kıldı.

Hem toprak sahipleri hem de bürokratlar tarafından feodal sömürünün yoğunlaştırılması, nefret edilen büyük çiftlik sisteminin uyarlanmasını, ekili arazileri yaygın şekilde ele geçirilmesini ayrıca toprak kiraları ve harçların keyfi olarak yükselmesini doğurdu. Mahsul için belirlenen fiyatlardaki tekel uygulaması köylüleri daha da yoksullaştırıp bürokratları zenginleştirdi. Toprak sahibi köylüler ya iflas ettiler ya da büyük toprak ve mülk sahiplerine topraklarını bırakmak zorunda kaldılar. 1803'ten 1892'ye kadarki süreçte toprak sahibi olmayı düzenlemek için sözde 88 kanun çıkartılmıştı, ancak bunlar sadece feodallerin toprakları geniş çaplı gasp etmesini meşrulaştırmaya yarayacaktı.

Feodal sömürünün gelişimi, ulaşım ve iletişim alanlarında iyileştirmeleri gündeme getirdi. İspanyollar, sömürgeci güçlere dayanarak halka çok sayıda yol, köprü ve liman inşa etmesini emretti. İnsanları son derece düşük ücretler karşılığında çalıştırdılar. Bir kısmı ise büyük gruplar halinde uzak yerlerdeki işlere götürüldü. Yöneticiler kendi çıkarları açısından düşünseler de, ulaşım ve iletişimdeki iyileştirmeler sömürülen ve ezilen halklar arasındaki iletişimin de önünü açtı. Ayrıca buharlı gemilerin ve demiryollarının dış ve iç

ticaretle bağlantılı olarak devreye alınması, Filipinler proletaryasının oluşumuna büyük katkı sağladı.

19. yüzyılda Filipin proletaryasının embriyosu belirgin şekilde ortaya çıktı. Demiryolu, gemi, rıhtım, şeker fabrikaları, tütün, puro ve sigara fabrikaları, matbaalar, bira fabrikaları, dökümhaneler, ticaret firmaları ve benzeri işletmelerde işçiler bulunuyordu. Proletarya, feodalden yarı-feodal bir ekonomiye geçiş sürecinde ortaya çıktı.

Keyfini esas olarak sömürgeci yöneticilerin sürdüğü ekonomik refah, özellikle gobernadorcillo başta olmak üzere principalia yani soylu sınıf tarafından paylaşıldı. İşbirlikçi yerli kabile şeflerinin ya kendi toprakları vardı, ya da rahip veya İspanyol memurların topraklarından büyük rantlar sağlıyorlardı. Ticaretle uğraşıyor, kârlarını arttırabilmek için arazi satın alıyorlardı. Manila ve diğer ana ticaret limanlarında Amerikan, İngiliz, Alman ve Fransızlar da dahil olmak üzere yabancı kapitalist şirketlerin nakliye, ticaret ve bankacılık işleriyle uğraşan yerli komprador bir sınıf oluştu.

Yeni doğan Filipin burjuvazisi, tarımsal üretimin artması ve ihracat hacminin de benzer şekilde gelişmesiyle gittikçe daha belirgin hale geldi. Kapitalist ülkelerle dış ticaret daha erken bir dönemde başlamış olmasına rağmen, Manila limanı 1834 yılında İspanyol olmayan yabancı gemilere resmi olarak açıldı. 1855'ten 1873'e kadar, takımadalar boyunca altı farklı liman daha açılacaktı. 1869'da Süveyş Kanalı'nın açılışı Filipinler ile Avrupa arasındaki mesafeyi kısalttı ve böylece iki kıta arasındaki ekonomik ve siyasi sözleşmeleri hızlandırdı.

19. yüzyılın ikinci yarısında, yerli öğrencilerin Santo Tomas Kraliyet ve İlahiyat Üniversitesi ve diğer sömürge-ruhban kolejlerine girişi bariz şekilde artış gösterdi. Bu yerliler, kolej eğitimi alsalar da, İspanyol sınıf arkadaşları ve rahip danışmanları tarafından ırk ayrımcılığına uğruyordu. Çocuklara "maymun" deniyor, ebeveynler ise "altın yüklü canavarlar" türünden aşağılamalara maruz kalıyordu.

Kreoller[9] veya melezler, yerlilerle İspanyollar arasındaki ırksal antagonizmden kaynaklanan bir durumun arasında kaldı. Bu ırksal

9) Kreoller; sömürgeciliğin bir sonucu olarak özellikle Latin Amerika ve Karayip bölgesindeki yarı Avrupalı yarı yerli kırması kişileri ifade eder. Kreoller özellikle İspanyol sömürgeciliğine bağlı olarak Filipinlerde de yaygındır. (Ç.N.)

antagonizma, aslında sömürgeci ilişkilerin tezahüründen başka bir şey değildi. İspanyollar arasında bile, Filipin doğumlu İspanyollar ile İspanya doğumlu İspanyollar arasında yapılan aptalca bir ayırım bulunuyordu. Filipin doğumlu İspanyollara alaycı bir şekilde "Filipino" denilirdi.

Sömürgeci otoriteler, eğitimliler ya da ilustradolar saflarına daha fazla sayıda yerli katıldığında bir aşamadan itibaren artık sömürgecilik kanunlarını daha fazla uygulayamayacaklarını düşünerek alarma geçtiler. Yerli ilustradolar arasında İspanyolların sosyal ve siyasi üstünlüğüne karşı ortaya çıkan ilk sistemli hareket ruhban sınıfı içindeki laiklik hareketi oldu. Bu harekete katılanların ezici çoğunluğu indiolar ve kreollerdi. Bu kesimler, üye sayıları ezici şekilde İspanyollardan oluşan cemaatlerin ele geçirilmesini talep ediyordu.

1872'de Cavite İsyanı başladığında, laiklik hareketinin dürüst liderleri Peder Burgos, Gomez ve Zamora, İspanyol sömürge rejimini devirmeye yönelik komplo kurmakla suçlandılar ve boğazlanarak öldürüldüler. Ezilen kitlelerin isyanın asıl nedeni, düşük ücretlere ve çeşitli zulüm biçimlerine maruz bırakılan Cavite deniz işletmesindeki işçilerin başlattığı ayaklanmaydı. Asi işçilerin ve gerçek destekçilerinin çoğu işkence gördü ve katledildi. İspanyol genel valisi ve rahipler tarafından kınanan üç din adamı sonuna kadar masum olduğunu savundu. Siyasi açıdan teslimiyeti öne çıkartan bu tarz, bundan sonra ilustradoları karakterize edecekti.

Bununla birlikte, sömürgeci baskının yükü esas olarak emekçi kitleler tarafından taşınırken, yöneticiler de sömürgeci despotlar tarafından izlenen siyasi ve ekonomik baskılara maruz kaldı. Yöneticiler, emekçi kitlelerin sömürülmesine katılıyordu; ancak genel olarak, sömürüden gelen payı gittikçe azalan vali, il valisi ve diğer idarecilerin baskıcı taleplerine de maruz kalıyordu. Bu sömürgeci despotlar, ticaret vergileri, kira sözleşmelerindeki arazi kiraları, tarımsal üretim kotaları ve kredilerden oluşan toplam haraç miktarını arttırdı. Barangaylar arasında, artan vergilere ve özellikle kabotajlara uymamak giderek yaygın hale geldi. Mülkiyetin korunması ve sömürge yasalarının uygulanması açısından istihdam meselesine yönelik ortak bir görüş sağlandı. Yöneticiler en çok, 19. yüzyılın sonlarına doğru mülklerinin ve topraklarının yönetimini çeşitli yabancı şirketlere

devretmeye zorlandıkları zaman rahatsızlık yaşayacaktı.

19. yüzyılda Filipinler'deki genel valilerin çok sık değişmesi durumu, İspanya'daki "liberal cumhuriyetçiler" ve "monarşistler" arasındaki keskin mücadeleyi yansıtır. Bu durum Filipin halkının acılarını arttıran bir etkideydi. Her genel vali, kişisel servetini ortalama bir yıldan biraz daha fazla bir süre içinde arttırmak zorunda kalıyordu.

İlustradoların sömürgeci rejimden memnuniyetsizlikleri gittikçe artıyordu. Bazıları, İspanya'nın Filipinler'in statüsünü koloniden resmi bir il'e dönüştürme girişimiyle birlikte daha iyi bir eğitim alabilme ve İspanyol liberal çevrelerinin sempatisini kazanabilme umuduyla İspanya'ya kaçtı. İspanya parlamentosunda temsil edilme ve İspanya Anayasası altında medeni haklardan yararlanma arzusundaydılar. Reform hareketi sürecinde La Solidaridad gazetesini kurdular. "Propaganda Hareketi" olarak da adlandırılan bu girişim, lider propagandacılar Dr. Jose Rizal, M. H. del Pilar, Graciano Lopez Jaena ve Antonio Luna'dan oluşuyordu.

Propaganda Hareketi başarısız oldu ve sömürgeci otoriteler tarafından "yıkıcı" ve "sapkın" olarak nitelendirildi. Filipinlerde propaganda çalışması yapmaya çalışan Rizal, Filipin halkına ulusal bir topluluk olma çağrısında bulunan kısa ömürlü La Liga Filipina'yı örgütledi, ancak İspanya'dan kopmak için devrimci silahlı mücadelenin gerekliliğini kesin olarak tespit etmedi. Düşmana güvendi, daha sonra tutuklandı ve 1892'de Dapitan'a sürüldü. 1896 Filipin Devrimi patlak verdiğinde, sömürgeci despotlar tarafından suçlu bulunup mahkum edildi. Ancak buna rağmen, infaz edilişinden birkaç gün önce halka silahlarını bırakmaları için çağrı yapmaktan da geri kalmadı.

İspanya'dan ayrılmak için açık devrimci çağrı, "Kataastaasang Kagalang-galang na Katipunan ng mga Anak ng Bayan"[10] tarafından yapıldı. Bu örgüt, 1892'de Rizal'in tutuklanmasının hemen ardından Tondo'nun işçi muhitlerinde gizli bir şekilde kurulmuştu ve lideri Andres Bonifacio idi. İlk yılında, esas olarak emekçi kitlelerden gelen yalnızca 200 üyeleri bulunuyordu. Önümüzdeki birkaç yıl içinde, devrimci mücadeleye başlayabilecek ve ulusal kurtuluş savaşını yürütecek üyeler ülkenin çeşitli bölgelerinden bilinçli olarak

10) Onurlu Bir Egemenlik için Halk Meclisi (Ç.N.)

toplanacaktı. Devrimin demokratik karakterini garanti altına almak için üyelerini ezilen kitlelerin arasından seçeceklerdi. Sömürgecilere karşı silahlı savaşın başlangıcını temsil eden 23 Ağustos 1896'daki Pugad Lawin Çığlığı'ndan[11] sonra, safları on binlere yükseldi ve Filipin halkının tamamını isyana dahil etti.

1896 Filipin Devrimi, eski tipte bir ulusal demokratik devrimdi. Bonifacio işçi sınıfından geliyordu ve proleter ideolojiye sahipti. Ancak devrimin yönlendirici ideolojisi, liberal burjuvazininkiydi. Klasik modeli Fransız Devrimi idi ve Bonifacio'nun kendisi de esas olarak bu fikirlerden esinlenmişti. Her halükarda, devrim Filipin halkının egemenliğini, sivil özgürlüklerin korunması ve teşvik edilmesini, rahiplerin mülklerine el konulmasını ve teokratik yasaların ortadan kaldırılmasını savunacaktı.

1897 tarihli Tejeros Kongresi'nde çoğunlukla Cavite'den gelen ilustradolar, Katipunan'ı değiştirmek ve Emilio Aguinaldo'yu başkan seçmek için devrimci hükümeti kurmaya karar verdiler ve bu doğrultuda devrim lideri Bonifacio'yu değiştirdiler. Bir ilustrado, Bonifacio'nun aday olarak düşük seviyeden geldiği ve hukuk eğitimi almadığı gerekçesiyle içişleri bakanı seçimlerine şiddetle karşı çıktığı zaman, kongre deklarasyonu da geçersiz oldu ve daha önceki bir anlaşmaya göre hükümsüz şekilde karar alındı. Kongrede, hakim sınıf olarak liberal burjuvazinin ve benzer şekilde bölgeselciliğin etkileri görüldü. Bonifacio'nun başka bir devrimci meclis oluşturma girişimi, Aguinaldo liderliği tarafından tutuklanmasına ve infaz edilmesine yol açtı.

Devrim hükümeti 1897 yılında üst üste yenilgiler yaşadı. İlustradoların, devrime önderlik etmede yetersiz kaldığı görüldü. Liberal-burjuva liderlik sonunda, hain Pedro Pederno aracılığı ile sömürgeci hükümetten gelen genel af taleplerine boyun eğdi. Aguinaldo'nun teslimiyeti ve konsey liderlerine ilk taksit olarak 400.000 pezetalık miktarın ödenmesi amacıyla Biak-na-Bato Paktı imzalandı.

Aguinaldo, Hongkong'da sürgündeyken, ABD ajanları onunla

11) Cry of Pugad Lawin; *Cry of Balintawak* olarak da bilinmektedir. 23 Ağustos 1896'da İspanya Krallığı'na karşı Filipin Devrimi'nin başlangıç olayıdır. "Cry" Katipunerolar ve Sivil Muhafızlar arasındaki ilk çatışmalara atfen kullanılır. (Ç.N.)

temasa geçti ve yakın zamanda patlayacak İspanyol-Amerikan Savaşı'ndan fayda sağlamak için kendisine teklif götürdü. Filipin halkının İspanyol sömürge yönetiminden kendini kurtarmasına numaradan yardımcı oldular. ABD emperyalistleri, Filipinler'i ele geçirmek için Aguinaldo'dan yararlandı. Aguinaldo, Dewey'in donanma filosunun İspanyol donanmasını yok etmek için Manila Körfezi'ne girmesinden sonra bir Amerikan sahil güvenlik botuyla Cavite'ye geri döndü.

İspanyol-Amerikan Savaşı'ndan yararlanan Filipin halkı, İspanyol sömürge yönetimine karşı silahlı devrimci mücadeleyi yoğunlaştırdı. İspanyol gücü, Intramuros ve birkaç önemsiz garnizon dışında takımadalar boyunca çökertildi. İspanyol ordusunda görev yapan Filipinli askerler dahi Filipin Devrimi saflarına geçtiler. Mayıs 1898'de Filipinli devrimci güçlerin sömürgecilerin yönetimindeki Intramuros bölgesini ve Manila Körfezi'nde nöbet tutan ABD donanma filosunu kuşattığı bir durum ortaya çıktı. Filipinli devrimciler, düşmanı teslim almaya çalışırken, emperyalist donanma Amerika Birleşik Devletleri'nden askeri takviye bekliyordu.

Aguinaldo, 12 Haziran 1898'de "Kudretli ve Yardımsever Kuzey Amerikan Ulusu" koruması altında Kawit bağımsızlık anlaşmasını yaptı. Ardından, doğrudan ABD emperyalizmi hamiliğindeki sözde Birinci Filipinler Cumhuriyeti'ni ilan etti.

ABD'nin asker takviyesi Haziran sonunda gelmeye başladı. Filipinli devrimci güçlerin kuşattığı Intramuros'da çeşitli bahanelerle karaya çıkarma yaptılar. Yaşanan pek çok durumun ardından bütün devrimci güçlerin geri çekilmesi sonucunda Intramuros, Aguinaldo tarafından ABD emperyalistlerine teslim edildi.

5. 1896 Filipin-Amerikan Savaşı

Intramuros, ABD donanma ve kara birlikleri tarafından tamamen kuşatıldığında Amiral Dewey ve İspanyol genel valisi arasında Belçika konsolosluğu aracılığıyla gizli diplomatik görüşmeler gerçekleştirildi. Bu müzakereler, İspanyol sömürgecileri tarafından Manila'nın ABD emperyalistlerine devredilmesini haklı çıkarmak için sahte bir savaş yapılmasının gerekliliğini doğurdu ve Fransa hükümetinin arabuluculuğuyla İspanyol-Amerikan Savaşı'na yönelik yurtdışında yapılan müzakerelerle de paralellik gösterdi.

13 Ağustos 1898'de, ABD emperyalistleri ve İspanyol sömürgecileri tarafından Manila'nın işgali için sahte bir savaş sahneye kondu. Sembolik birkaç atıştan sonra İspanyollar teslim oldu. ABD emperyalistleri Filipin askerlerinin Intramuros'a girişini engellemeye çalıştı. Böylece Filipinli devrimci güçler kendi haklı zaferlerinden de mahrum bırakıldılar. Ancak bu aşamadan itibaren Filipinli kitleler ve vatansever birlikler arasında ABD emperyalizmine karşı beslenen nefret daha da yaygınlaşacaktı.

Filipin devrimci hükümeti, ABD emperyalizminin saldırılarını arttıracağı beklentisiyle, merkez ofisini Cavite'den Malolos-Bulacan'a taşıdı. Burada, burjuva-demokratik anayasa modeline uyumlu bir anayasa hazırlanması amacıyla Malolos Kongresi düzenlendi. ABD emperyalistleri aynı dönemde, Filipinli askerlerin geri çekildikleri yerlerden daha da öteye gitmeleri konusunda diplomatik dayatmalar peşindeydi. ABD'li saldırganlar, Manila çevresinden daha fazla toprak kopartmak için manevra yapıyordu.

Aguinaldo hükümetinin, Filipin halkının egemenlik haklarını savunmak için yurtdışındaki diplomatik girişimleri boşunaydı. 10 Aralık 1898'de, Birleşik Devletler ve İspanya tarafından Paris Anlaşması imzalanmış ve takımadalarda yaşayan İspanyol vatandaşlarının mülkiyet ve ticaret hakları garanti altına alınarak Filipinler'in tümü 20 milyon dolara devredilecekti. 21 Aralık'ta ABD Başkanı McKinley, Filipin halkına aslında şekere bulandırılmış saldırgan bir savaştan başka bir şey olmayan "Asimilasyon Bildirgesini" ilan etti.

ABD birlikleri, 4 Şubat 1899'da Manila civarındaki Filipin devrimci güçlerine sürpriz bir saldırı düzenledi. Savaşın sonunda, yalnızca 250 ABD askerine karşılık en az 3 bin Filipinli katledilecekti. Böylece, ABD emperyalizmi ile Filipin halkı arasında silahlı çatışmalar başladı. Filipin halkı, devrimci bir ulusal kurtuluş savaşı vermek için kahramanca ayağa kalktı.

Filipin-Amerikan Savaşı'nın 1902'de ABD emperyalizmi tarafından kesin olarak kazanılmasından önce, 7 milyonluk Filipinler'e 126.468 Amerikan askeri gönderildi. Bu yabancı saldırganlardan en az 4.000 kişi öldü ve yaklaşık 3.000 kişi de yaralandı. Asker-sivil, 200.000'e yakın Filipinli öldürüldü. Kısacası, her ABD'li askere karşılık 50 Filipinli öldürüldü. Çeyrek milyondan fazla Filipinli, sal-

dırıların doğrudan veya dolaylı sonuçlarına bağlı yaşamını yitirdi. ABD'li bir generalin tahminine göre, 600.000'den fazla veya Luzon nüfusunun altıda biri oranında Filipinli katledildi.

ABD'li emperyalist saldırganlar korkunç oranlarda soykırım uyguladı. Yakalanan birliklerin ve masum sivillerin katledilmesi, kadınların, evlerin ve mülklerin yağmalanması, kesme, zorla su içirme kürleri ve bağlamalı uygulamalar gibi her tür acımasız işkenceyi yaptılar. Sivilleri ve savaşçıları izole etmek için toplama kampı uygulamalarına başvuruldu.

ABD emperyalizmi Aguinaldo hükümetini geri çekilmeye zorlarken, devrimin ilustrado liderliği saflarında bulunan zaafiyetlere de oynadılar. Emperyalistlerin elebaşı McKinley, 1899'da Schurman Komisyonu ve 1900'de de Taft Komisyonu'nu yolladı. Onlara ülkenin "pasifleştirilmesi" ve kapitülasyonist hainlerin paramparça edilmesi talimatını verdi.

Eski demokratik devrimin liberal-burjuva önderliği bir kez daha yetersiz, dağınık ve uzlaşmacı olduğunu kanıtladı. Aguinaldo devrimi etkin bir şekilde yönetemedi. Mabini ve Luna gibi anti-emperyalistlere karşı çıktı, Paterno ve Buencamino gibi kapitülasyonistlere ise giderek daha fazla güvendi. Önceki yıllarda İspanyol sömürgeciliğinin kuklası olarak bilinen bu iki hain, devrimci hükümete gizlice girmiş ve otoriteyi gasp etmişti. Bunlar, ABD emperyalistleri halkı katlederken söylenen "barış", "özerklik" ve "hayırsever asimilasyon" türküsüne bağlı kalan hainlerin başında gelenlerdi.

ABD emperyalist birliklerince işgal edilen her şehirde, eski principalia tarafından kukla belediye seçimleri yapıldı. Kukla seçimler, mülkiyet ve okuryazarlık şartlarına uymayan kitleleri doğrudan dışlıyordu. Bu göstermelik seçimler esas olarak, principalianın devrimden kopması ve mensuplarının İspanyol sömürgeciler zamanındaki gibi yönetici olarak kalmalarını sağlamaya yönelikti.

ABD emperyalistleri için çalışan Paterno ve Buencamino liderliğindeki hainler, öncelikle halka silah bıraktırmak ve emperyalist propagandaya hizmet etmek amacıyla kullanıldılar. Saldırganların, özellikle de ABD askeri istihbaratının kışkırtmasıyla, Trinidad Pardo de Tavera 1900'de Partido Federal'i (Federal Parti) örgütledi. Amaç

ABD'nin Filipinler'i ilhak etmesini kolaylaştırmaktı. Aynı dönemde, emperyalistler bağımsızlığı savunan kişilerin cezalandırılması için kanun çıkarttılar.

ABD bayrağına bağlılık yeminini reddeden kişiler ve devrimci halk liderleri zulüm gördü, hapsedildi ya da Guam'a sürüldü. İşçi ve köylülerinki başta olmak üzere her tür kitle örgütü yoğun baskıya maruz kaldı ve sindirildi.

Aguinaldo, Filipinli paralı askerlerin yardımıyla, 1901 yılında emperyalistler tarafından yakalandı. O tarihten itibaren, karşı devrimci hainlerin atası Filipinler Silahlı Kuvvetleri sistematik şekilde örgütlenecek ve Filipin halkının emperyalistlerce ele geçirilmesine yardımcı olmak için kullanılacaktı. İlk kukla jandarmalar, Luzon ve Viyasas'ta direnen devrimci güçleri ezmek ve Mindanao'ya boyun eğdirmek için değerlendirildi.

Aguinaldo hükümetinin ana müfrezeleri yenilgiye uğratılsa da, ABD emperyalizmine karşı silahlı direniş takımadaların tümünde ve yaklaşık her kasabada devam ediyordu. Bicol halkı, liderleri Simeon Ola'nın ihanet edeceği 1903 yılına kadar silahlı mücadeleyi sürdürdü. Pulahanlar[12]; Visayas'ta, özellikle Cebu, Samar, Leyte ve Panay'de ABD saldırganlarına ve kukla jandarmaya karşı şiddetli savaşlar verdi. Genel af ilan edildikten sonra bile Cavite, Batangas, Laguna ve Quezon'da kitleler mücadeleye devam etti. Luzon merkezinde dini bir örgüt olan Santa Iglesia silahlı direniş başlattı. Ilocos'ta kendilerini Yeni Katipunan olarak ilan eden topluluklar, ABD emperyalizmine karşı ulusal bağımsızlık için gerilla savaşı yürütmeye başladı. 1907'nin sonlarına doğru halkın direnişi yüzünden Isabela'da kukla seçimler yapılamadı. Luzon'daki devrimci mücadeleyi sürdürme çabalarının en dikkat çekeni, 1902'den 1906'ya kadarki süreçte Bulacan, Pampanga, Laguna, Nueva Ecija ve Rizal'da Macario Sakay tarafından yönetildi. Luzon'daki gerilla savaşı yalnızca 1911 yılında kesintiye uğradı. Ancak 1902'den sonraki en sağlam silahlı direniş, 1916 sonlarına kadar Mindanao halkı tarafından yönetilen olacaktı.

ABD emperyalistleri, 1899'daki Bates Antlaşması gereğince feodal yönetime saygı duyulacağını söyleyerek bir süreliğine Sulu

12) Dios-Dios olarak da bilinen Pulahanlar (Pulahanes), yerli Katolik dini ve Filipin mitolojisini sentezleyen dindar kişilerdi. (Ç.N.)

saltanatını aldatmayı başardı. Yabancı saldırganlar, "Moro Eyaleti" olarak adlandırdıkları yeri idari kontrol altına almaya başladıklarında 1903-1904 yılları arasında gerçekleşen Hassan ayaklanması, 1905 Usap isyanı; 1905 Pala isyanı; 1906 Bud Dajo ayaklanması; 1913 Bud Bagsak savaşı ve diğer pek çok isyanla baş etmek zorunda kaldılar. Halkın kahramanca direnişi acımasız bir vahşetle bastırılacaktı.

ABD emperyalizminin halka karşı askeri operasyonlarına yetki veren 1901'deki İsyan Yasası, 1902 Haydutluk Kanunu ve 1903 tarihli Yeniden Yapılanma Kanunu "suçlulara" yönelik polis operasyonlarının önünü açmak için geçirildi. Yurtseverlere haydut denildi. Geniş bölgelerde yaşayan halkı, yurtsever gerillalardan kopartmak için askeri kamplara gönderdiler.

ABD emperyalizminin Filipinler işgalindeki savaş harcamaları, doğrudan Filipin halkından temin edildi. Halk, ABD'nin sömürgeci rejimi için harcamalarının önemli bir bölümünü aktarmak ve vergi ödemek zorunda kaldı. ABD emperyalizminin temel kazançları, şüphesiz Filipin halkının uzun süredir devam eden sömürüsünden elde edilen süper kârlardan oluşuyordu.

6. ABD Emperyalizminin Sömürgeci Yönetimi

Filipin halkının ABD emperyalizmi tarafından acımasızca sömürülmesi, Filipinler'in bir koloni olarak statüsünün devam etmesi anlamına geliyordu. ABD emperyalizmi, Filipin halkının ulusal ve demokratik taleplerini engellemek, ABD tekelci-kapitalist sınıfın iradesini silahlı güç ve hileli sözlerle empoze etmek için ülkeye geldi. ABD'li emperyalist politikacılar ve kapitalist efendileri, Filipin halkını "medenileştirme" ve "Hıristiyanlaştırma" misyonları ile kirli işlerini yürütüyordu.

ABD emperyalizmi Filipinler'e hammadde kaynağı olarak, artı ürünleri açısından bir pazar ve sermaye fazlası açısındada bir yatırım alanı olarak ilgi duyuyordu. Üstelik, genişlemeci siyaseti ve Pasifik Okyanusu'nu "Amerikan gölü" haline getirerek Çin'i ve genel olarak Asya kıtasını yağmalamada Filipinler'i stratejik bir dayanak noktası olarak görüyordu. ABD emperyalizmi 1898'deki Paris Antlaşmasıyla, Filipin halkının sömürgeci hükümdarı olarak İspanyol sömürgeciliğinin rolünü devraldı. Antlaşma ile, İspanyol-Amerikan

Savaşı'nın galibi eski sömürge hükümetine önceden tesis edilen mülkiyet haklarını ele geçirerek yükselen bir kapitalist güç olarak hareket edecekti. Böylece, feodalizm ABD emperyalistlerinin amaçlarına uyumlu olarak korunmuş oldu.

ABD emperyalizmi, Filipinli devrimci güçler yenildikten sonra kereste ve madenler gibi diğer hammaddelerin yanı sıra şeker, ceviz ve kenevir gibi ticari ürünleri de yoğun şekilde sömürdü ve ülke dışına çıkardı. Şeker santralleri, hindistan cevizi yağı rafinerileri, halat fabrikaları ve benzerleri inşa edildi. Tarımdaki hacienda sistemi daha da teşvik edildi ve bu model ABD sömürge rejimi altında tamamen geliştirildi. ABD hükümetinin 1903 yılında, rahiplerin elindeki toprakların yalnızca bir kısmını dini kuruluşlardan satın alması, arazi sorununu çözmeyen bir uygulama olarak kaldı. Az ya da çok toprağı olanlar özellikle de sömürgeci hükümetin sadık köpekleri dışındakiler, arazi politikasından bir fayda görmedi. Otoriteler, ticari, tarımsal ve spekülatif değeri olan kamusal topraklar için Amerikalı fırsatçılarla (carpetbaggers)[13] ortaklık yaptılar.

Meta ekonomisinin ABD sömürge rejimi altında hızla büyümesine bağlı olarak, köylülük daha da yoksullaştı ve mahsul sahipleri iflas ederek topraklarını eski ve yeni tipte tefecilere, tüccarlara ve zengin köylülere satmak zorunda kaldı. İspanyol sömürge rejiminin kötülükleri ABD sömürge rejimine taşındı. Ekonominin yeni bir özelliği proleterlerin sayısındaki artıştı. Kısa sürede büyük bir yedek-emek ordusu ve esas olarak köylülere dayanan nüfusta nispi bir artış gerçekleşti.

1909 Payne-Aldrich Yasası doğrultusunda Filipin hammaddelerine karşılık ABD mamullerinden alınan gümrük vergisi kaldırıldı. 1913'te ABD'ye ihraç edilen Filipin hammaddeleri üzerindeki kota sınırlamaları tamamen kaldırıldı. Bu iki tip meta arasındaki serbest ticaret, sömürge ve tarım ekonomisinde devamlılık yarattı. Ülkeye çığ gibi yağan bu mamüller, yerel zanaatçıları ve üreticileri ezerek halkı bu mamülleri satın almaya ve hammadde üretmeye mecbur bırakacaktı.

13) *Carpetbaggers*,, Amerikan İç Savaşı sonrası yeniden yapılanma dönemi süresince Güney eyaletlerine gelen vurguncu beyaz Kuzeyliler için kullanılan aşağılayıcı bir terimdir. (Ç.N.)

Amerikan artı değeri ile, Filipinler'e hem doğrudan hem de krediler şeklinde yatırım yapıldı. Doğrudan yatırımlar, esas olarak hammadde üretimine ve ABD mamüllerinin ticaretine ve yerli hammaddeye ayrıldı. Hammaddelerin küçük ölçekli işlenmesine başlandı. Maden cevherleri ilk kez ticari amaçla çıkartılıyordu. Öte yandan, krediler dış ticareti destekleme ve ticaret açıklarının kapatılmasına, pesoların daha kazançlı olan dolara dönüştürülmesine, Amerikan bürokratlarının ve personelinin maaşlarının ödenmesine, çeşitli teçhizat ve benzerleri için sömürge yönetiminin ihtiyaçlarının karşılanmasına ayrıldı. Sömürgeci rejim, kâr oranını artırmak için hammadde üretimi ve dolayısıyla halkın sömürüsünü yoğunlaştıracaktı.

ABD emperyalizmi, Filipinler'in siyasi, ekonomik, kültürel ve askeri kontrolünü sıkılaştırmak için ulaşım ve iletişim sistemini geliştirdi. ABD şirketleri çok sayıda yol, köprü, liman ve ulaşım tesisi inşa ederek kamu işleri sözleşmelerinden büyük kazançlar sağlıyordu. Bu kamu işleri, ABD motorlu araçları, makine ve petrol ürünleri pazarını da doğrudan genişletti. Yalnızca hammaddelerin ve mamüllerin sömürgeci değişimi hızlanmadı, halkın bastırılması için askeri müdahaleler de hızlandı.

Kapsamlı bir devlet okulu sisteminin kurulması ve İngilizce'nin eğitim dili olarak benimsetilmesi, Filipinlilerin yalnızca ABD emperyalizmine boyun eğmesini değil, aynı zamanda, genel olarak Amerikan malları için yerli talebin teşvik edilmesine de hizmet etti. Ayrıca, ABD eğitim materyalleri için doğrudan bir pazar yaratıldı. Kitle iletişim araçları yalnızca emperyalist propagandayı yaymak için değil, aynı zamanda her türlü ABD malının reklamını yapmak, özellikle de çeşitli baskı ve iletişim ekipmanlarını satmak için geliştirildi. Kamu temizliği ve hijyen kampanyaları dahi, ABD ilaçları, kimyasalları ve tıbbi ekipmanlarının tekelci satışlarını hızlandırmak için bir araç olarak kullanılacaktı. Ve her şeyden önce de, Filipin-Amerikan Savaşı'nda yıpranan ABD'li saldırganların sağlığını tehdit eden kolera başta olmak üzere çeşitli türden hastalık ve salgınlara karşı kullanılacaktı.

Filipinler'de, ABD emperyalizmi tarafından geliştirilen ekonomik şartlar temelinde belirli bir toplumsal yapı oluştu. ABD emperyalistleri, en fazla 19. yüzyıldaki İspanyol sömürge yöneticileri ile

işbirliği yapacaktı. Bu sömürgeci sınıfları Filipin toplumunun tepesinde tutarak başlıca kuklaları olarak kabul ettiler. Bunlar komprador büyük burjuvazi ve toprak sahipleri sınıfıydı. ABD emperyalistleri, bu sömürücü sınıflar arasından üst düzey siyasi ajanlar seçtiler ve onları sömürgeci hükümetin ganimetlerini paylaşan bürokrat kapitalistler olarak eğittiler. Toplumun temelinde ise halkın yüzde 90'ından fazlasını oluşturan emekçi kitleler ve köylüler bulunuyordu. ABD sömürge yönetimi süresince yarı-feodal toplum pekişti ve proletarya; hammadde üretimi, ticaret, ulaşım, haberleşme tesisleri ve küçük üretim alanlarında sayısal bir artış gösterdi. Ancak köylülük, toplumda çoğunluk sınıf olarak kalmaya devam etti.

Filipin toplumunun orta kesiminde ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazinin katmanları vardı. Ulusal burjuvazi, ABD mamüllerindeki devasa dampinglerin etkisiyle ayrıca mali gücün komprador büyük burjuvazi ve emperyalist firmaların elinde yoğunlaşmasına bağlı olarak son derece sınırlı ve baskı altında bulunan bir katmandı. Kendi mülk sahibi durumunu koruyan küçük burjuvazi, örgün eğitime giderek daha fazla ilgi duyuyordu. İflas eden küçük toprak sahipleri ve zengin köylülerden bazıları kolej eğitimi alıp sömürgeci bürokrasi için maaşlı olarak çalışmaya başladı, diğerleri ise proleter veya yarı-proleter katmanlara dahil oldu.

ABD emperyalizmi, sömürgeci kontrolün önemli bir aracı olarak yeni bir eğitim sistemi geliştirdi. Ana içeriği Filipin Devrimi'ne karşı oluşturulmuştu ve ABD emperyalizmine siyasi bağlılığı geliştirmeyi amaçlıyordu. Filipin-Amerikan Savaşı sırasında bir yer fethedildikten sonra emperyalist saldırgan birlikleri aslında "demokrasi" getirmek için ülkeye geldikleri şeklindeki emperyalist propagandayı yayıyor ve kendilerini Filipinlileri "kendi kendini yönetmeye" hazırlamaya yardımcı olan öğretmenler olarak gösteriyordu. Asker kökenli Amerikalı öğretmenler kısa sürede ABD'li yüzlerce sivil öğretmenden oluşan Thomasiteler[14] ile pekiştirildi. Sömürge devlet okullarını sistemleştirdiler ve öğretmen yetiştirme okulları ve tarım okulları açtılar. Amerikan katolik ve protestan misyonerleri bununla birlikte, özellikle iç bölgelerdeki halkı sömürgeci doktrinler doğrul-

14) Thomasiteler, Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin 1901 Ağustos'unda Filipinler'e gönderdiği yaklaşık 500 kadar Amerikalı öğretmen grubuydu. (Ç.N.)

tusunda dönüştürmeye çalıştılar.

Saldırganlar, propagandalarını kültürün her alanını kapsayacak şekilde yaymak ve halkın ulusal demokratik taleplerini bastırmak için tereddüt etmeden güç kullanıyordu. 1907 sonlarına doğru Filipinler'in bağımsızlığını savunmak ya da Filipin bayrağını taşımak amacıyla düzenlenen herhangi bir yurtsever girişimi bastırmak için Bayrak Kanunu çıkarıldı. *El Renacimiento* ve *El Nuevo Dia* gibi gazeteler, temelde liberal demokratik görüşlerine rağmen, ABD'li sömürgeci memurlar tarafından taciz edildi. Vatansever edebiyat ve tiyatro yasaklandı, yazarları ağır şekilde cezalandırıldı.

Toplumun maddi temeli, feodalizmin ABD emperyalizmine boyun eğmesi ile belirlenmiştir. Bunun üst yapıdaki yansıması; feodal ideolojinin komprador ideoloji ile, yeni sömürge kültürü ve eğitimi ile uyumlu hale gelmesi şeklinde karakterize olacaktır. Katolik Kilisesi, sadakatini İspanyol sömürgeciliğinden ABD emperyalizmine kaydırdı. Rahiplerin vaazları ABD basınının eğilimlerine göre düzenlendi. Santo Tomas Üniversitesi ve manastır okulları devam etse de, ABD sömürgeci rejimi, esas olarak burjuvaziyi cezbetmek için 1908'de Filipinler Üniversitesi'ni kurdu. Burada sömürücü sınıflardan paralı öğrenciler yüksek ücretler ödeyerek öğrenim gördü. ABD emperyalizmi, genişleyen bürokrasi içinde ve yaygınlaşan emperyalist kurumların ihtiyaçları doğrultusunda bilimsel ve teknik yeterlilik düzeyini yükseltmek amacıyla küçük burjuvazinin saflarından çok sayıda entelektüel ajanın işe alınması üzerine eğildi. Sömürgeci ABD hükümeti, Filipinler'deki ideolojik hegemonyasını daha da güçlendirmek için 1903'ten 1914'e kadarki evrede çok sayıda öğrenciyi Amerika Birleşik Devletleri'ne eğitim için gönderdi. Bunlar daha sonraları sömürgeci bürokrasinin içinde ve dışında ABD emperyalizminin en güvenilir kuklaları olarak işlev görecekti. Bu kesimler ABD emperyalizmine borçluydu ve ABD emperyalizminin Filipin halkını, özellikle de geniş işçi ve köylü kitleleri ezip sömürdüğü gerçeğini fark etmemeleri için körleştirildiler.

ABD emperyalizmi Filipinler'deki sömürge hükümetini kurarken öncelikle Filipinler Devrimi'nin adı kötüye çıkmış hainlerine güvendi. Bunlar komprador ve toprak ağası çıkarlarından ötürü bürokrat kapitalizmi destekliyordu. Siyasi partileri Partido Federal,

yeni sömürge düzenini destekleyip, sömürgecilere hizmet ediyordu. Partinin önde gelen temsilcileri, rejimin önde gelen yasama ve yürütme organı olan Filipin Komisyonu'na yerleştirildi. Bu komisyon, Amerikalı diğer memurlar da dahil olmak üzere Amerikan genel valisi tarafından yönetiliyordu.

ABD'li sömürge memurları, 1902 tarihli Filipin Yasası uyarınca kukla Filipin Meclisi için ilk ulusal seçimleri 1907'de ilan etti. Partido Nacionalista'nın (Milliyetçi Parti) seçimlerde Partido Federal (Federal Parti) ile rekabet etmesine izin verildi. ABD'li sömürge memurları Filipinler'in ABD'nin bir eyaleti olması fikrini küçümsüyordu. Filipin halkının ulusal bağımsızlık ve demokrasiyi şiddetle arzu ettiklerini biliyorlardı. Partido Federal'deki bariz hainler, halk özerklik isteyince kendilerini hızla Partido Progresista (İlerici Parti) olarak ayrıştırarak "tam bağımsızlığı" savunacaklarını iddia ettiler.

Partido Nacionalista, "hemen, kesin ve tam bağımsızlık" sloganını benimseyerek, Partido Progresista'yı mağlup etti ve kukla seçimleri ezici bir şekilde kazandı. Eski kuklalar, Sergio Osmena ve Manuel Quezon tarafından yönetilen yeni kuklalarla değiştirildi. Kazanmalarını sağlayan sloganlar çekici görünmesine rağmen, yeni hainler de eskilerden farklı değildi, çünkü gerçek bağımsızlığın ABD emperyalizmi tarafından barışçıl ve lütuflu bir şekilde verilebileceği türünden aldatıcı fikirleri savunuyorlardı.

Osmena, önce Filipin Meclis başkanı, daha sonra da Temsilciler Meclisi başkanı olarak 1907'den 1922'ye kadarki süreçte önde gelen bir kukla şefi olarak hüküm sürdü. Amerikan genel valisinden emir alıyordu. Filipin Meclisi, Filipin Komisyonu'na bağlıydı ve esas olarak halktan vergi toplanması ve sömürge yönetimi için devlet gelirlerinin ödenmesini kolaylaştıran bir araçtı. Bu meclis, öncekilerden daha nitelikli ve geniş tabanlı bir principaliaya dayanıyordu. Ancak esas olarak toprak sahipleri sınıfı ve komprador büyük burjuvazinin siyasi temsilcilerinden oluşuyordu.

Osmena'nın kuklalığının çarpıcı bir örneği, ABD emperyalizminin 1917'de ilk küresel emperyalist savaşa katılması sonrasında Filipinler'in bağımsızlığına yönelik her tür ajitasyonun yasaklanması kampanyası ile kendini gösterir. Ayrıca, Avrupa'daki ABD silahlı kuvvetlerine katılması için 25.000 Filipinli paralı asker, bir destroyer,

20 milyon dolar değerindeki Özgürlük Bonosu ve Amerikan Kızıl Haçı için yoksul Filipin halkından toplanan 500.000 dolarlık desteğin gönderilmesini gerçekleştirir.

İkinci on yılın ortalarında, Filipinli büro şeflerinin sayısı önemli ölçüde artacaktı. ABD emperyalistleri, sömürge hükümetinin "Filipinizasyonundan" dem vuruyordu. Yerel sömürücü sınıfların çıkarlarına ek olarak, ABD tekelci kapitalizmi adına idari sorumluluğu üstlenmeleri için çok sayıda kuklayı zaten eğitmişlerdi. 1916'da ABD emperyalistleri Filipin Komisyonu'nu fesheden ve onun yerine Filipin Senatosu'nu kuran Filipin Özerklik Yasası'nı çıkarttı. Filipin Meclisi, Temsilciler Meclisi'ne dönüştü. Yasa ABD'li bürokratların emekli edilmelerini ve yerlerinin Filipinlilerle değiştirilmesini de teşvik ediyordu.

Quezon, Filipin Senatosu'nun başkanlığına seçildiği zaman kendisini kukla bürokrasisinin zirvesine çıkaracak bir pozisyon elde etti. Özerklik yasasının yürürlüğe girmesinden ve dolayısıyla sömürge hükümetinin "Filipinizasyonundan" sorumluydu. Siyasi sermayesini artırmak için, emperyalist efendilerinin onayladığı şekilde Filipin bağımsızlığının şampiyonu olarak ortaya çıktı. İlk görevi 1918'de Washington'a "bağımsızlık" için yalvarmak oldu. Quezon, liderlik uygulamasını eleştirerek Temsilciler Meclisi'nin 1921'e kadar sözcülüğünü yapan Osmena'nın prestijini yavaş yavaş sarsıyordu. 1922'de ikisi de Filipin Senatosu için yarıştı ve Partido Nacionalista'nın iki ayrı kanadı olarak seçildiler. Senato başkanlığına seçilen bir kez daha Quezon'du. Osmena geçici olarak cumhurbaşkanı seçildi. Quezon, bu dönemden sonra önde gelen bir kukla şefi olacaktı.

Quezon, Filipinler'in bağımsızlığı için nutuk çekerken diğer yandan istikrarlı bir şekilde ülke çapında önde gelen kukla bir politikacı olmaya devam etti. ABD'ye duyduğu sözde rahatsızlık sonucunda 1926 yılında Yüksek Ulusal Konsey'i kurdu ve Washington'ın doğum gününde bağımsızlık için ulusal dua günü uygulaması başlattı. Kukla liderliğine "partizan olmayan" türden destek alabilmek için bunları araç olarak kullandı.

Benzer durumdaki tüm bürokrat kapitalistler gibi, Quezon da kendisini rüşvet ve yolsuzluk sayesinde zenginleştirdi ve tarım arazileri, şehirlerde emlaklar ve şirket hisseleri ile servet birikimi

yaptı. ABD kapitalist krizi ortaya çıkıp dünyanın dört bir yanındaki halklar büyük acılar yaşadığında, Quezon üçüncü on yıllık sürecinde hem "sosyal adalet" sloganını ortaya atıp hem de halka karşı en acımasız saldırıları başlatarak sömürgeci düzenin efektif bir enstrümanı olarak hareket edecekti.

Geniş halk kitleleri onar yıllık sürecin başlangıcında, ABD emperyalizmi ve yerli uşakları durumundaki komprador büyük burjuvazi, toprak ağası sınıf ve kukla büyük bürokratlar tarafından kesintisiz şekilde dayatılan sömürü ve sınıfsal baskıya karşı harekete geçti. 7 Kasım 1930'da, ulusal ve sosyal kurtuluşa yönelik yükselen talebe cevaben Crisanto Evangelista tarafından **Filipinler Komünist Partisi** kuruldu. Marksizm-Leninizm evrensel teorisini Filipin toplumunun somut koşullarıyla birleştirmeye çabaladı ve Filipin Devrimi'nin düzeyini emperyalizm çağında yeni türde ulusal demokratik devrim haline getirdi.

Filipinler Komünist Partisi'nin kurulmasıyla proleter ve köylü kitlelerin ABD emperyalizmine ve feodalizme karşı sürekli mücadelesi yeni bir seviyeye ulaştı. Sendikalar ve köylü birlikleri yüzyılın başından itibaren ABD sömürgeci rejiminin içeri sızma ve hedef çarptırma temelli sabotaj girişimlerine rağmen varlığını sürdürecekti. Kitleler, önceki on yıllık evrede Manila'daki sanayi grevlerinde ve Merkez Luzon, Güney Luzon, Visayas ve Mindanao'daki köylü grevlerinde kendiliğinden şiddet ile huzursuzluklarını sıklıkla dile getirmişti. Colorumlar[15], 1923-24'te Mindanao'da iki eyalette isyan başlattı. Ayrıca Negros, Rizal, Batangas, Laguna, Pampanga ve Tarlac'ta da ufak çaplı isyanlar yaşandı. ABD sömürge hükümeti, tüm kitlesel protestolarda halka saldırdı ve acımasız tedbirler aldı.

1 Mayıs 1931'de parti önderliği tarafından organize edilen bir halk yürüyüşü, ABD emperyalistlerinin emri altındaki kukla polis teşkilatı tarafından acımasızca saldırıya uğradı ve dağıtıldı. Parti liderleri ve üyeleri tutuklandı. Kukla yargıtay ertesi yıl partiyi yasadışı

15) *Colorum* kelimesi Hıristiyanların *"in omnia et saecula saeculorum"* şeklindeki duasından gelmektedir. "Sonsuza dek" anlamına gelir. Colorumlar bağımsızlıktan yana fanatik din adamlarıdır. İlk kez 1831 yılında İspanyol sömürgecilere karşı Güney Tagalog'taki isyan ile kendilerini gösterirler. 1924 yılında ABD emperyalizmine karşı geniş ölçekli Colorum Ayaklanması ile bir kez daha ülke çapında adlarını duyuracaklardır. (Ç.N.)

ilan etti ve parti liderlerine hapis cezası verdi. Bununla birlikte, partinin yasaklanmasına rağmen, 1931'de Tayug-Pangasinan ve 1935'de Merkez Luzon ve Güney Luzon'daki belirli bölgelerde Sakdallar[16] gibi kendiliğinden köylü ayaklanmaları meydana geldi. ABD emperyalizmi, Filipinler'de ağırlaşan koşullara bağlı olarak gerek kendi içinde gerekse tüm dünyada Filipin kolonisine "bağımsızlık" vermeye istekli olduğu şeklindeki aldatmacayı dillendirmek zorunda kaldı. Emperyalizmin krizi, ulusal bağımsızlık mücadelesini ve Filipinler'deki sınıf mücadelesini artırdı. Amerika Birleşik Devletleri'nde tarım sektöründeki kapitalistler, Filipin şekeri ve hindistan cevizi yağına itiraz etti; AFL-CIO'nun sarı sendika liderleri ise Filipinli işçilerin Amerika'ya göçünü kınamaya başladı. Bu koşullar altında, ABD Kongresi 1933'te Filipinler'e sahte bağımsızlık veren Hare-Hawes-Cutting Yasası'nı kabul etti.

Osmena ve Roxas liderliğinde yürütülen bir misyon ile bu sahte bağımsızlık yasası ülkeye sokuldu. İki kukla politikacının siyasi itibarını bu şekilde arttıracağından korkan Quezon, yasaya yetersiz diyerek saldırdı ve başka bir sahte bağımsızlık yasası istemek için Washington'a yeni bir misyon görevlendirdi. Hare-Hawes-Cutting Yasası yerine, ufak bazı ifadeler dışında özünde bir farkı bulunmayan Tydings-McDuffie Yasası, 1934'te Amerika Birleşik Devletleri tarafından kabul edildi. Bu yeni sömürge yasası Quezon'un kukla devletin ilk başkanı olmasını sağlayacaktı.

Tydings-McDuffie Yasası, ABD başkanının onayına ve 1935'te sömürge hükümetin kurulmasına tabi olacak bir anayasa çerçevesinin yolunu açtı. Bu anayasanın onaylanmasından on yıl sonra sahte bir cumhuriyete tam "bağımsızlık" verileceği vadedildi. Yasalar, birçok emperyalist ayrıcalık yanında ABD vatandaşlarının ve şirketlerinin Filipinler'de mülkiyet haklarını korumasını, ABD hükümetinin ülkeye asker yerleştirmesini, Filipin topraklarının büyük bölümünün askeri üs olarak kullanılmasını ve Birleşik Devletler ile Filipinler arasındaki serbest ticaretin sürdürülmesini garanti altına alıyordu.

ABD emperyalizmi, 1935 Anayasa Konvansiyonu'nu ilan etti. Delegeler, ezici bir biçimde büyük burjuvaziden ve toprak ağası

16) Sakdal hareketi, 1930'da Beningo Ramos tarafından kurulmuş ve temelde toprak devrimi için mücadele etmiş köylülerin hareketidir. Harekete katılan köylüler *Sakdallar* veya *Sakdalistalar* olarak bilinmektedir. (Ç.N.)

sınıflardandı. Tüm sömürgeci belgeler gibi bu anayasa çerçevesi de, Filipinler'de ABD emperyalizminin, feodalizminin ve bürokrat kapitalizminin siyasi ve ekonomik gücünü pekiştiren açık ihlallerin yanı sıra, önemli hükümleri gizlemek için çeşitli ifadeler ile süslenecekti. Bu anayasa, toprak mülkiyeti, doğal kaynaklar ve kamu hizmetleri alanlarında ABD ve diğer yabancı yatırımlar üzerinde her tür kısıtlamayı kaldırıyordu. Ayrıca ABD emperyalizmi lehine özel hükümler (Madde XVII) içeriyordu. 1939'daki sahte bağımsızlığının ilanından sonra bile ABD emperyalizminin çok yönlü hakimiyetini sağlamak için anayasaya madde eklenecekti.

Ulusal Savunma Yasası, kukla hükümetin ilk yasama icraatıydı. Bu yasa sayesinde gerici silahlı kuvvetlerin örgütlenmesine izin verildi ve ABD emperyalizmi Filipin paralı askerlerini kukla devletin ana bileşeni olarak kabul etti. Filipin Muhafızları, 1936'da ABD Ordusu altındaki Birinci Düzenli Ordu oldu. Kukla devletin ilk başkanı olan Quezon, General Douglas MacArthur'u bu paralı askerlerin savaş alanlarındaki "mareşali" ilan etti.

Japonya, Almanya ve İtalya'nın azgın faşizmine karşı, tüm dünyadaki komünistler faşizm karşıtı tüm güçlere halk cephesi kurulması çağrısında bulunuyordu. ABD emperyalistleri ve kukla devlet hükümeti Filipin halk kitleleri tarafından izole edilmekten çekindikleri için hapsedilen ve işkence gören Komünist Parti liderlerinin serbest bırakılmasına karar verdi. Bu liderler 1936'da hapishaneden çıkar çıkmaz parti, halk cephesi bayrağı altında işçi ve köylüler arasında anti-faşist hareketi yoğunlaştırdı.

Üye sayısını ve kitle desteğini hızla artırmaya çalışan Filipinler Komünist Partisi, 1938'de Sosyalist Parti ile birleşerek, Filipinler Komünist Partisi'ni (Sosyalist ve Komünist Partilerin Birleşmesi) yeniledi. Birleşmeyi onaylayan kongrede, parti liderleri hapisteyken partiye sızan ve yönetimi gasp eden burjuvazinin ajanları, özellikle de sözde ikinci liderlik çizgisi sorumlu pozisyonlara kendini seçtirdi. Vicente Lava'nın temsil ettiği bu yetersiz küçük burjuva unsurlar, Sivil Özgürlükler Birliği ve Demokrasi Savunma Birliği gibi bazı anti-komünist unsurlarla anlaşmaya vardı ve kukla hükümetinin sömürgeci anayasasını destekledi.

Partiye sızan bu karşı-devrimciler, halk cephesi politikasını ABD

emperyalizmine ve kukla hükümete boyun eğme politikasına dönüştürerek sürekli olarak çarpıtacaktı. 1941 Aralık ayında, komünist maskesi altında kendini gizleyen bu anti-komünistler, parti liderliğinin ABD emperyalizmine ve kukla devlet hükümetine bütünüyle destek ve sadakat sözü verdiğini bildiren rezil bir mektubu ABD Yüksek Komiseri Sayre'a, General MacArthur'a ve Quezon'a gönderdi. Üç sömürge memuru da bu sefil hareketin keyfini sürecekti.

7. Halkın Japon Emperyalizmine Karşı Mücadelesi

ABD ve İngiliz emperyalizmi, Birinci Dünya Savaşı'nı izleyen süreçte ilk sosyalist devlete karşı ve temelde Asya halklarının kolonileşmesi sürecinde işbirliği sağlaması amacıyla Japonya'ya özel bir nöbetçilik rolü atadı. Anglo-Amerikan hegemonyasına karşı koymadıkları sürece, Japonya eski kolonilerini tutma ve yenilerini kazanma ayrıcalığına layık görüldü. Japon emperyalizminin, Filipin halkının özellikle Mindanao'nun sömürülmesine yönelik girişimleri ABD emperyalizmi tarafından cesaretlendiriliyordu. Bununla birlikte, otuzlu yılların dünya kapitalist krizi, emperyalist ülkeler arasındaki güç dengesini sarstı ve faşizm, dünya halklarını tehdit ederek Japonya da dahil olmak üzere birçok kapitalist ülkede iktidara geldi.

Diğer tüm faşist güçler gibi, Japon emperyalizmi de kendini ekonomik bunalımdan kurtarmak ve ekonomisini yeniden canlandırmak için dünyanın yeniden bölünmesine yönelik umutsuzca savaş başlatmaya karar verdi. Japonya, eski Anglo-Amerikan efendilerinin isteklerine rağmen Asya'da kendi tekelini kurma arzusundaydı. İkinci Dünya Savaşı sırasında diğer ülkelerle kapışmadan önce, otuzlu yıllarda Çin'e yönelik büyük bir işgal saldırısı başlattılar.

Japonlar, 7 ve 8 Aralık 1941'de Pearl Harbor ve Filipinler'dekiler de dahil olmak üzere, Pasifik Okyanusu ve Çin Denizi üzerindeki ABD askeri üslerine ani bir hava saldırısı gerçekleştirdi. Kukla hükümet hızla ABD askeri yetkililerinden gelen emirlere uydu, Manila 26 Aralık'ta "açık şehir" ilan edildi ve 2 Ocak 1942'de Japonlar tarafından işgal edildi. ABD askeri stratejisinin en başından itibaren öncelikle Avrupa'yı desteklemek ve Japonların Asya'da yayılmasına izin vermek olduğu açıktı.

Japon işgalcilerin beklediği üzere, MacArthur ABD askerleri

ve Filipinli gönüllülerden oluşan USAFFE'yi (Uzak Doğu'daki ABD Silahlı Kuvvetleri) saçma bir şekilde Bataan ve Corregidor'da yoğunlaştırdı. Japon emperyalist birlikleri, Filipinler'i birkaç noktadan rahatlıkla istila etti. Böylelikle, 9 Nisan'da Bataan'da ve 7 Mayıs'ta Corregidor'da teslim bayrağı çeken USAFFE kuşatıldı. Bataan'da başlayan direniş, ABD'li sömürge memurlarının ve kukla hükümetin Corregidor'dan kaçışından çok daha az değer taşıyordu. ABD generalleri, Bataan'dan başlayan ve Capas-Tarlac'daki toplama kampına kadar sürecek cenaze marşına güçlerini teslim edecekti.

ABD emperyalistleri tarafından gaza getirilen bürokrat kapitalistler, iki alternatif arasında seçim yapacaktı: ABD emperyalizmine bağlılıklarını sürdürmek ya da Japon emperyalizmine yönelmek. Bu aynı zamanda, komprador büyük burjuvazinin ve büyük toprak ağası sınıfının kendilerini sınırlayacakları bir seçimdi. Faşist işgalin emperyalistler arasındaki çelişkilerden kaynaklandığını ve bu durumun Filipin halkının hem Japon emperyalistlerine hem de ABD emperyalistlerine karşı egemenlik kazanacağı bir fırsatı doğurduğunu tam olarak değerlendiremediler.

Kukla bürokrasiyi pratikte tekelleştiren komprador toprak ağası Partido Nacionalista, biri ABD emperyalizmine ve diğeri Japon emperyalizmine hizmet eden iki gruba bölündü. ABD emperyalizmiyle birlikte hareket eden bürokrat kapitalistler ya Washington'a kaçtılar ya da Japon faşistleri ve kuklalarından daha fazla mücadele etmeyen USAFFE'ye katıldılar.

Japon emperyalizmi, ABD emperyalizminin "hayırsever asimilasyon" sloganına benzer biçimde "Büyük Doğu Asya Refah Alanı" sloganıyla geldi. Faşist istilacılar Filipinler'i sömürge haline getirdi ve büyük hain Jose Laurel yönetiminde kukla hükümetlerini kurdular. Bu hükümet komprador büyük burjuvazi ve toprak sahipleri sınıfı tarafından da desteklendi. Japon emperyalistleri 14 Ekim 1943'te Filipinler'e "bağımsızlık" verdi ve 4 Temmuz 1946'da aynı aldatmacayı yapmayı taahhüt eden ABD emperyalistlerini dışlamak için kukla bir cumhuriyet kurdu.

Filipinler Komünist Partisi'nin liderliği Japonların işgalinden üç hafta sonra halen Manila'da bulunuyordu. Parti liderleri şehirde toplantı yaparken tutuklandılar. Bu durum, açık şekilde savaşa karşı

gerekli bir hazırlık yapılmamasından kaynaklanacaktı. ABD emperyalizmine bağlı ajanların yıkıcı etkileri, parti liderliğini işgal eden Lava ve Tarucların burjuva parlamenterizmi, pasifizm ve sivil özgürlük manevraları ile kendini gösterecekti.

Bununla birlikte, devrimci kadrolar ve Parti üyeleri 6 Şubat 1942'de Merkez Luzon Bürosu Konferansı'nı düzenlemeyi başardılar ve Japon saldırganlarına karşı bir halk ordusuyla savaşmaya karar verdiler. Parti böylece, faşist istilacılarla savaşan ve Filipin halkının egemenliğini savunan tek parti olmanın onurunu kazandı. Parti, 29 Mart 1942'de Anti-Japon Halk Ordusu'nu (Hukbo ng Bayan Laban sa Hapon-Hukbalahap) yarattı ve halkı silahlı direnişe yönlendirdi. Komünistlerin ve kızıl savaşçıların yurtseverliği, düşmana karşı kahramanca savaşlarda belirgin şekilde ortaya çıktı. Bu yurtseverler halkı uyandırıp harekete geçirdi ve özellikle Merkez Luzon'da ve Güney Luzon'daki belli bölgelerde demokratik iktidarın büyük bir kısmını ele geçirmesini olanaklı kıldı.

Ancak Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi, parti içinde halk savaşını sabote etmeye devam etti. Halkın mücadelesini yalnızca Japonlara karşı mücadele ile sınırlamaya çalıştılar. ABD emperyalizminin ve kukla hükümetinin geri gelmesini arzuluyorlardı. Anti-faşist savaşın doruğunda, USAFFE'nin "gizlenme" politikasından farklı olmayan "savunma için geri çekilme" şeklindeki korkak çizgiyi benimsediler. Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi, birleşik cephede mücadele ederek, anti-faşist halk cephesinden demokratik halk iktidarını kurmak için yararlanma şeklindeki Üçüncü Enternasyonal çizgisini her zaman çiğneyecekti.

"Savunma için geri çekilme" politikasının ve Hukbalahap birliklerinin 3-5 kişilik ufak birimlere bölünmesinin hatalı olduğu gelişmeler sonucunda açığa çıktı. Bu durum halk ordusunun büyümesini ve gelişmesini engelledi. Devrimci kadroların ve kitlelerin baskısı altında, Parti merkez komitesi bu politikayı ancak Eylül 1944'te reddedebildi. Politikanın reddedilmesi, yalnızca Merkez Luzon ve Güney Luzon bölgelerinde dahi Hukbalahap için zafere giden yolun tıkandığını göstermeye yetecekti. Ekim ayını takip eden dönemde ABD emperyalist güçleri Filipinler'i yeniden ele geçirmeye çalışıyordu.

ABD emperyalizminin ajanlarının içten zayıflatmaya yönelik

çabalarına rağmen, parti ve Hukbalahap kendilerini Japon faşistleri ve kuklalarına karşı en sert ve en etkili savaşçılar olarak ortaya koydular. Düşmanın, başta pirinç olmak üzere Merkez Luzon'dan besin kaynaklarını ele geçirmesini engellediler. Savaştan sonraki süreçte, en yaygın ve halk desteğine sahip tek gerilla gücü olarak göze çarpıyorlardı.

ABD emperyalizminin eski sömürgelerini ayrıca yenilerini ele geçirme konusundaki aşağılık planı, Japonlarla donanma ve hava savaşlarına giriştikleri zaman, özellikle de Çin başta olmak üzere büyük güçlerin Asya'daki ulusal kurtuluş hareketiyle büyük miktarlarda kayıp yaşadığı zamanlarda kendini gösterdi. Tüm anti-faşist savaş süresince Japon emperyalizminin Asya'daki en belirleyici yenilgileri, Çin Komünist Partisi ve Mao Zedong yoldaş liderliğindeki Halk Kurtuluş Ordusu sayesinde gerçekleşmiştir. 1937'den itibaren, kendi engin toprakları içinde uzun süreli bir savaş sonucunda Japon saldırgan birliklerinin büyük kısmını yok eden ülke Çin'dir. Büyük Çin halkına göre, Asya halkları 1945'te Japon emperyalizmine karşı savaşı zafere taşıyacaktı. ABD emperyalizminin Japonya'ya karşı zafer kazanabilmek için Japon halkına yönelik atom bombası kullanması aptalca bir zorbalık ve ırkçılık girişimidir.

Bütün dünya halkları, özellikle de Avrupa halkları, faşizme karşı dünya çapındaki mücadelesinden ötürü Stalin yoldaş liderliğindeki Sovyetler Birliği'ne borçludur. Stalingrad'taki savaş, mihver güçlerinin çekirdeğini zayıflatan belirleyici bir savaştır. Bu aşamadan itibaren Sovyet Kızıl Ordusu ilerlemeye başlamış ve faşist güçler dağıtılarak yok edilmiştir.

Filipin halkının emperyalist Japon işgalcilerden kurtulması esasen kendi eseridir. Kurtuluşu sağlayan şey; Filipinler Komünist Partisi, Hukbalahap ve Japon istilacı ve kukla güçlere karşı ülkenin her yerinde bulunan yurtsever gerillaların çabalarının toplamıdır. Bu güçler, Japonları şehir ve kasabalardaki garnizonlarda imha etmiş ayrıca kırsal bölgelerde gerilla savaşı ile Japonlara karşı büyük mücadeleler vermiştir. Filipinler'i özgürleştiren ABD emperyalizmi değildir. ABD emperyalizmi, sömürgeci düzeni yeniden canlandırmak için Filipinler'e gelmiştir. Gerçekte 1944 sonlarında ve 1945'in başlarında Filipin halkına yönelik hava bombardımanları ve topçu

ateşleri ile halka boyun eğdirmeye yönelik girişimlere yoğunlaşmışlardı. Japon emperyalistleri Filipin halkına toplu katliam yapmak için ABD emperyalistleri ile yarıştılar. ABD emperyalizmi ülkeye gelir gelmez Hukbalahap'a ve USAFFE'den bağımsız diğer gerilla güçlerine saldırdı ve bu güçleri dağıtmak için harekete geçti.

8. Günümüzde Kukla Filipinler Cumhuriyeti

Filipinler Komünist Partisi, halk savaşı yürüterek ve Japon faşistleri ve kuklalarına karşı bir halk ordusu inşa ederek Filipin halkının güçlü bir aracı olma durumunu ve Filipin tarihinde önemli bir rol oynayabilme konumunu elde etmiştir. Parti önderliği altında bulunan Hukbalahap, ABD emperyalizmi birliklerini Luzon'a yerleştirmeden önce, Merkez Luzon'un neredeyse tüm bölgelerini özgürleştirmiş, il ve belediye hükümetlerini örgütlemiş ve Manila ve Güney Luzon'a silahlı birimler sevketmiştir.

Ancak ABD emperyalizminin geri gelmesine ve kırsal kesimde feodalizmin yeniden canlandırılmasına karşı ideolojik ve politik hazırlık gerçekleştirilmemiştir. ABD emperyalizminin parti içindeki aracı olarak tutarlı bir şekilde hareket eden Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi ABD hükümetine ve kukla sömürge hükümetine sadık kalarak bu canavarların rızası altında parlamenter mücadele yürütmek istemişlerdi. ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflar, partiye, halk ordusuna ve halka karşı hem gerçek hem de şekere bulanmış mermilerle saldırmaya kararlıydı.

Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi tarafından yanlış yönlendirilen Hukbalahap, 1945'te Lingayen'den Merkez Luzon üzerine yürüyen ABD emperyalist birliklerini memnuniyetle karşıladı. Halk ordusunun bazı birimleri, Japon birliklerini Floridablanca'daki havaalanından kovmak için ABD emperyalist birlikleriyle birlikte savaşmıştı. Ancak savaştan sonra, ABD askerleri silahlarını onlara doğrulttu ve silahsızlandırıldıklarında şaşkınlık yaşadılar. Emperyalist saldırganlar, Hukbalahap birliklerini Manila'da da silahsızlandırdı. Halk ordusunun bir birimi olan 77. Tabur, Malolos-Bulacan'da silahları alındıktan sonra Manila yolundayken katledildi.

ABD emperyalizmi, Filipin halkını bastırmak için Askeri Polis Komutanlığı altında USAFFE kuklaları ve önceden Japon destekçi-

si olan Filipin jandarmasını bir araya getirdi. Bu durum, savaş sırasında bıraktıkları topraklar üzerinde tam kontrol sağlamalarında, köylülerden kira borcu talep etmede ve daha sonra sivil muhafızlar olarak bilinen özel silahlı çeteleri askeri polis ile koordine şekilde örgütleyerek sınıf iktidarlarını sürdürmede hain toprak ağalarını cesaretlendirecekti. ABD emperyalistleri ve toprak sahipleri, parti ve halk ordusu tarafından kurulan il ve belediye yönetimlerini dağıtma sürecinde halka karşı beyaz terör kampanyası başlattı. Hukbalahap'ın San Fernando-Pampanga'daki genel karargahı, ABD Karşı-İstihbarat Birlikleri tarafından basıldı. Merkez Luzon'un her yerinde parti kadroları, kızıl savaşçılar ve sıradan halktan kişiler kitlesel şekilde tutuklanıp hapsedildi. Askeri polis ve sivil muhafızlar katliam, suikast, işkence ve diğer zulüm biçimlerine başvurdu.

Öfkeli halk, yeniden kavgaya dönmek ve halk savaşını devam ettirmek istiyordu. Fakat Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi halkın savaştan yorulduğunu söylüyor ve "demokratik barış" kampanyası çağrısında ısrar ediyordu. Parti içindeki gizli hainler, ABD emperyalizmi tarafından sözü verilen sahte bağımsızlığı selamlayarak kukla gerici hükümette yüksek mevkileri ele geçirme arzusundaydı. Böylece partinin merkezi kırsal alandan şehre taşındı. ABD emperyalizminin sahte bir cumhuriyet kurmasına yardımcı olmak için Demokratik İttifak'ı örgütlediler. Hukbalahap'ı Huk Gaziler Birliği'ne dönüştürdüler ve böylece halkı düşmanın merhametine teslim ettiler. Anti-faşist savaş koşulları altında oluşturulan halk komiteleri, yasal köylü derneklerinin salt bölümleri haline getirildi ve bunlar toprak reformunun düşman eliyle sağlanabileceği yanılsamasını yaygınlaştırmak için kullanıldı.

Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi, parlamenter mücadele gündemlerinin en önemli maddesi olarak Komünist Parti'yi demokratik ittifak aracılığı ile Partido Nacionalista veya Partido Liberal'den birinin eklentisi haline getirmeyi belirlemişlerdi. Aslında Partido Nacionalista'nın yalnızca bir fraksiyonundan başka bir şey olmayan Partido Liberal'e karşı, Demokratik İttifakı, Partido Nacionalista'nın yanına çekmeye çalıştılar. Partido Liberal ve anası olan parti arasında temel bir fark bulunmuyordu.

Partido Nacionalista'nın cumhurbaşkanı adayı olan Osmena,

kukla hükümet başkanı olarak, Japon yanlısı siyasetlerden sorumlu Partido Liberal'in kurucusu Roxas'ı aklamaya çalışacaktı. Osmena, emperyalist efendilerinin emirlerine uygun olarak, savaş sırasında üyelerin çoğunluğunun Japon yanlısı işbirlikçilere dönüşeceği savaş öncesi kongreyi topladı. Bu hainler topluluğu, Japon emperyal ordusunun eski pirinç toplayıcılarından Roxas'ı, Senato başkanlığı görevine, Osmena kukla önderliğinin meydan okuyabileceği bir pozisyona seçti. Bu kukla Kongre, Japon faşistlerine verilen gecikmiş hizmet bedellerini dahi toplayacaktı.

A. 1946-48: Kukla Roxas Rejimi

Manuel Roxas, önceden belirlendiği gibi ABD emperyalizminin seçim kampanyasında yoğun mali ve propaganda desteğiyle Nisan 1946'da kukla devletin son başkanı olarak seçildi. Kendisi, 4 Temmuz 1946'da sembolik bağımsızlığın ilan edilmesi ardından otomatik olarak Filipinler kukla cumhuriyetinin ilk cumhurbaşkanı oldu. Emperyalist efendileri, Japon yanlısı işbirliğinden dolayı hakkında soruşturma açılabilme ihtimali bulunan Roxas'ı özellikle destekliyordu. Bu sayede eşit olmayan anlaşmalara imza attırabileceklerdi.

Yeni kurulan Partido Liberal, gerici seçimlerde Partido Nacionalista'yı mağlup etti. Askeri polis ve sivil muhafızların uyguladığı dolandırıcılık ve teröre rağmen, Merkez Luzon'da altı kongre adayı ve Demokratik İttifak-Partido Nacionalista ittifakı altında çalışan, ABD emperyalizminin eşit olmayan anlaşmalarına karşı olduğu bilinen üç senatör kazandı. Sayıları, Kongre'deki antlaşmaların onaylanmasını engellemek için gerekli olan dörtte üçlük oran açısından yeterliydi. Bu yüzden, Merkez Luzon'da, ilgili oturumun ilk gününde seçim sahtekarlığı ve terörizm suçlamalarıyla Kongre'de yer almaları engellendi.

O günlerde Filipinler'in sahte bağımsızlığının tanınması ve kukla cumhuriyetin yabancı bir hükümet tarafından çıkarılan bir bildirge ile başlatılması üzerine, kukla başkan Roxas, Filipinler'in bağımsızlığını geçersiz kılacak ABD-Filipinler Genel İlişkiler Antlaşması'nı imzaladı. Bu antlaşma, ABD hükümetinin büyük askeri üsler üzerindeki otoritesini garanti altına alıyor, ABD'li şirketlerin ve vatandaşların mülkiyet haklarını Filipinli şirketler ve vatandaşlarla

eşit konuma getirerek güvence altına alıyor, ayrıca Filipinler dış ilişkilerini ABD yönetiminin doğrultusuna sokuyordu.

Filipinler'in, ABD emperyalizmine sömürgeci itaatini hazırlamak için Roxas kukla rejimi altında başka büyük antlaşma ve sözleşmeler de yapılacaktı. Bunlar; Mülkiyet Yasası, Bell Ticaret Yasası, ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Antlaşması ve ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Yardım Anlaşması idi. Mülkiyet Yasası, 4 Temmuz 1946 tarihinden önce ve sonra ABD hükümeti veya kurumları tarafından devralınan tüm emlak ve diğer mülklere saygı gösterilmesini sağlamıştır. Bell Ticaret Yasası, Amerikan tekellerinin Filipinler doğal kaynaklarını yağmalayıp kamu hizmetlerini yönetmesini, Filipinler ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki serbest ticaret ilişkilerinin devamlılığını ve Filipin gümrükleri ve pesonun ABD'ye devredilmesi için sömürge anayasasındaki parite değişikliğini açıkça dikte edecekti. ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üs Anlaşması, Filipinler'de yirmiden fazla stratejik yerde bulunan ABD askeri üslerine 99 yıllığına dokunulmazlık hakkı veriyordu. ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Yardım Anlaşması, silah ve diğer teçhizatın denetimini ve satışını yapacak JUSMAG aracılığıyla, yerel gerici silahlı kuvvetler üzerindeki ABD kontrolünün devamlılığını sağladı.

Tydings Rehabilitasyon Yasası, ABD Hükümeti'nin 500 doları aşan savaş tazminatlarını ödemeden önce Parite Değişikliği ile birlikte Bell Ticaret Yasası'nın onaylanmasını gerektirdi. Ayrıca Vogelback Antlaşması ile ABD savaş ganimetlerinin Filipinler kukla hükümetine devredilmesi için Bell Ticaret Yasası'nı ve diğer eşit olmayan anlaşmaları kabul etmek zorunluluk haline getirildi. Savaş tazminatı ödendiğinde, bunlar çoğunlukla ABD'li tekellere, komprador büyük burjuvaziye, toprak ağası sınıfına, bürokrat kapitalistlere ve dini örgütlere gitti. ABD'nin savaş ganimetleri düzeninde ve Osmena kukla rejimi sırasında büyük çaplı rüşvet ve yolsuzluklar yaşandı.

Roxas kukla rejimi, Filipin milletini eşit olmayan antlaşmalara boyun eğdirme görevinin yanı sıra, kırsal alanda toprak ağalarını güçlendirmeyi hedefleyen köylü kitlelere yönelik son derece acımasız saldırıların da sorumlusuydu. Maliwalu katliamı ve Masico katliamı bu iğrenç suçlardan bazılarıydı. Tüm bunlara rağmen, Lava ve

Tarucların burjuva gerici çetesi burjuva parlamenter çizgide ısrar etti. Bu durum, Pambansang Kaisahan ng mga Magbubukid'in[17] toprak reformu, sivil muhafızların tasfiyesi ve köylülerin kendi kendini savunma için silah taşıma haklarının tanınması için Roxas'a bir muhtıra vermesini sağladı. Devrimci silahlı mücadeleye yönelik halkı uyandırmak ve harekete geçirmek için sağlam bir politika izlemek yerine, ölüm kalım savaşında aldatıcı numaralar izlenecekti.

Lava ve Tarucların burjuva çetesinin gerçekleştirdiği en bariz dalkavukluk örneği, Roxas kukla rejiminin partiye, orduya ve halka karşı başlattığı "pasifleştirme" kampanyasına destek vermesiydi. Parti kadroları askeri polis tarafından gözaltına alındı ve halka silah bırakması söylendi. Lava ve Tarucların bu sabotaj eylemi, pek çok kişi, kadro ve kızıl savaşçının hayatına mal oldu. Lava ve Taruclar, "pasifleştirme" kampanyasının yalnızca bir diyalog çabası olduğu yalanını kadrolar arasında yaydı. Gerçekte ise bu süreç halka, partiye ve halk ordusuna karşı bir terör kampanyasıydı. Şehirlerdeki işçiler ve kırsal kesimde yaşayan köylüler bu kampanyanın kurbanı oldu.

Halkı sindiremiyorlardı. Halk kendini savunmakta kararlıydı ve gerçekte, düşmanın yıldırma çabalarına karşı kendiliğinden bir şekilde bu savunmayı göstermişlerdi. Fakat ne zaman silahlı devrim için bir çağrı gündeme getirilse, Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesi Komünist Parti içindeki inisiyatifi ele geçirip bu talepleri yanıtsız bırakıyordu. Pedro Castro; Komünist Parti'yi Partido Nacionalista ve Partido Liberal ile eşit bir zemin üzerinde açık bir kitle partisine dönüştürmeyi teklif ettiği gerekçesiyle 1947'de genel sekreterlikten alındı. Fakat onun yerine daha da kötüsü, parti, ordu ve halka yönelik faşist terör eylemlerine rağmen Roxas kukla rejimiyle çok yönlü işbirliğini açıkça savunan Jorge Frianeza getirildi.

Halkın yoğun nefretini kazanan Roxas kukla rejimi, 6 Mart 1948'de başkanlık kararıyla Hukbalahap ve Pambansang Kaisahan ng mga Magbubukid'i yasakladı. Roxas kukla rejimi, ABD emperyalizmi ve yerel gerici sınıflar adına tereddüt etmeden halka saldırıyordu.

17) Ulusal Köylüler Birliği (Ç.N.)

B. 1948-53: Kukla Quirino Rejimi

Nisan 1948'de Roxas'ın ölümünden sonra başkan yardımcısı olan Elpidio Quirino, başkanlık döneminin kalan kısmını yürüttü. Devrimci kitle hareketinin saldırmasından korkan Quirino, halkı Hukbalahap'a af çıkaracağı ve 1946'da görevden alınan Demokratik İttifak kongre üyelerini görevlerine geri getirip maaşlarını ödeme teklifiyle kandırdı. Bu imtiyazların esas nedeni halka silah bıraktırma ve Hukbalahap'ın kızıl savaşçılarının kayıt altına alınmasıydı.

Jorge Frianeza tarafından temsil edilen parti önderliği, Mayıs 1948'de Roxas kukla rejimine sağcı desteğinden dolayı değiştirilse de, Jose Lavacılar Haziran 1948'de hain Luis Taruc'un devrimi kukla Quirino rejimine satmasına onay verdi. Parti içinde kabul ettirilmeye çalışılan ve hiçbir dayanağı olmayan iddia, Taruc'un yalnızca propaganda amacıyla müzakerelerden faydalanacağı şeklindeydi. Teslim görüşmeleri, düşman lehine propaganda sürecine yaradı. Bir af anlaşmasına varıldığında ve Taruc gerici kongrede koltuğunu geri aldığında, Filipin jandarma askerlerinin ve gizli ajanların Hukbalahap kızıl savaşçıları arasına sızmasına ve Merkez Luzon'un barriolarında rahat şekilde hareket etmelerine izin verilecekti. Böylece partinin en güvenilir kadroları, silahları toplamak ve kızıl savaşçıların kaydını yapmak için gelen düşmana teslim edildi.

Taruc-Quirino af anlaşması iki ay bile sürmedi. Gerici silahlı kuvvetler önceden daha vahşi bir şekilde halka saldırsa da, Jose Lava önderliği, Aralık 1948'de parti genel sekreteri olarak poz kesen ve Filipin Karşıtı Eylemler Komitesi (CUFA) için hazırlanan mutabakatı okuyan Mariano Balgos üzerinden partinin devrimci tutarlılığı ile alay etti. Mutabakatın sunulması, gericilerin otoritesine bir kez daha boyun eğme anlamına geliyordu. Dahası, muhtıra metni, partinin gerici hükümetin sömürgeci anayasasını her zaman desteklemeye devam edeceği ve yeni-demokratik devrimin kapitalist bir temele sahip olacağı şeklindeki karşı-devrimci görüşleri içeriyordu.

Jose Lava önderliği, 1949'da kukla seçimlere doğrudan müdahil oldu ve belirli bir gerici grubun kampanyasını ve kuyrukçuluğunu yaparak karşı-devrimci pratiğini tekrarladı. Quirino'ya karşı Laurel'i yani Partido Liberal'e karşı Partido Nacionalista'yı destekledi. Bu durum, Laurel'in Japon emperyalizminin büyük bir kuklası

olan karanlık sicilini gizleyerek onu milliyetçi ve demokrat olarak parlatacaktı. Quirino, ABD emperyalizmine sadık bir platform ile kampanya yürütürken, Laurel cılız şekilde Roxas gibi Japon emperyalizmine kuklalık yapmanın aslında Quezon'un gizli nimetleriyle ABD emperyalizmine bir sadakat biçimi olduğunu açıklıyordu. Her halükarda, Quirino, Laurel'in seçimleri kaybetmesi için sahtekârlık yapıyor ve terör estiriyordu.

1949 seçimlerinden sonra, Jose Lava liderliği iktidarın iki yıl içinde ele geçirebileceği çizgisini izlemeye başladı. Bu amaç doğrultusunda askeri operasyonların bir çizelgesini hazırladı ve partiyi hızlı bir şekilde takviye etmeye başladı. Jose Lava önderliği, esas olarak Parti'nin ve halk ordusunun gücüne dayanmaksızın ve ABD emperyalizmi ve yerel gericilerle temelsiz uzlaşmaları düzeltmeksizin, Filipin Devrimi'nin zaferi için üçüncü bir dünya savaşının "kesinliği" türünden dış koşulları temel faktör olarak kabul ediyordu. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ekonomik durgunluğu ve Çin halkının kurtuluşunu ayrıca Filipinler'de Quirino ve Laurel arasındaki mücadeleyi devrimci kitle hareketinin ilerlemesi için temel bir faktör olarak değerlendirdiler. 1950 yılının Ocak ayında, Parti Siyasi Bürosu kararlarıyla Jose Lava önderliği tarafından maceracı "hızlı askeri zafer" çizgisi, resmen ortaya atılacaktı.

Halk ordusunun tüm birimlerine, 29 Mart, 26 Ağustos ve 7 Kasım 1950'de bölge başkentleri, şehirler ve düşman kamplarına eş zamanlı saldırı düzenlenmesi emredildi. 29 Mart ve 26 Ağustos saldırıları yapılabildi. Fakat bunlar halk ordusunun gücünü aştı. Düşman, 18 Ekim'de partinin bütün merkez ofislerini bastı. Diğerlerinin yanı sıra Jose Lava liderliğindeki politbüro da tutuklandı. Daha sonra, kırsal bölgelerde zayıf ve dağınık şekilde bulunan halk ordusuna karşı kuşatma ve sindirme kampanyaları başlatıldı. Halk Kurtuluş Ordusu'nun gereğinden fazla uzatılmış ikmal ve iletişim hatları, gerici silahlı kuvvetlerin kolay hedefleri haline geldi. Jose Lava liderliği, darbeci yöneliminin sonucunda partiye ve halk ordusuna en ağır yenilgileri yaşatacaktı.

Quirino kukla rejiminin ABD emperyalizmine ve yerel sömürücü sınıflara sunduğu ana hizmet, parti ve halkın ordusuna verdiği ezici darbe oldu. Habeas corpus yasası, Ramon Magsaysay'ın lider-

liğindeki faşist ordunun demokratik hakları dizginsiz şekilde ihlal etmesini kolaylaştırmak için resmen askıya alındı. Uzun süreli halk savaşının sürdürülmesi için nesnel koşullar son derece elverişliydi, ancak Jose Lava liderliği, maceracı bir siyaset altında devrimci güçleri tüketmeyi tercih etti. Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini ihlal ederek demokratik halk devriminin ilerlemesini engelledi.

Kırklı yılların sonlarına doğru, savaş tazminatları, yardım malları, savaş fazlası malzemelerin satışı, ABD askeri personelinin harcamaları ve gazilerin ödemeleri gibi kaynaklardan elde edilen fonlar; tüketime yönelik sınırsız ithalat, kamu işleri, lüks mallar, komprador toprak ağalarının saraylarının yeniden inşası, yaygın rüşvet ve yolsuzluk ile kukla cumhuriyet tarafından halihazırda tüketilmiş durumdaydı. Gerici hükümet dolar rezervlerini korumak için 1949'da ithalat kontrollerine mecbur kaldı. 1953 yılında, kukla hükümetin mali kaynaklarının tükenmemesi için döviz kontrol sistemi uygulamasına geçildi.

Filipinler'in siyasi ve ekonomik sıkıntılarından yararlanan ABD hükümeti, ekonomi alanında araştırma yapması ve Quirino kukla rejimine tavsiyelerde bulunması amacıyla Bell Misyonu'nu ülkeye gönderdi. Bell Misyonu, 1951 tarihli Ekonomik ve Teknik Yardım Anlaşması ile atamasını sağladığı ABD'li danışmanların kukla hükümetinin stratejik birimlerinde sömürge politikasını devam ettirmelerini kolaylaştırdı. Yeni kurulan Merkez Bankası acil dolar ihtiyacından ötürü ABD İhracat-İthalat Bankası ve diğer ABD bankalarının birer şubesi haline getirildi.

Quirino kukla rejimi, ABD kontrolündeki Birleşmiş Milletler kararlarına uyum gösterme adı altında, 1950 yılında Kore halkına saldıran ABD emperyalizmine destek vermek için Kore Savaşı'na asker gönderdi. Kukla başkanın temsilcisi, 1951'de, ABD emperyalizminin Japon militarizmini Asya'daki başlıca ortağı olarak yeniden canlandırmaya yönelik girişimlere yönelik San Francisco Antlaşması'nı imzaladı. O dönemler Japon tekelci kapitalizmi, doğrudan Kore Savaşı'na ilişkin sözleşmeler sayesinde hızla yeniden canlanmaktaydı.

Quirino kukla rejimi, 1951'de ABD-Filipinler Cumhuriyeti Karşılıklı Savunma Antlaşması'nı onaylayarak, ABD'nin ortak savunma bahanesiyle Filipinler siyasetine keyfi olarak müdahale etmesine izin

verdi. Quirino, ilk kez 1947 yılında imzalanan ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Yardım Antlaşması'nın geçerliliğini 1953'te süresiz olarak uzattı. Ayrıca, 1953'te ABD'li tüccarların ve yatırımcıların girişine ilişkin anlaşma imzalayarak ABD sermayesi ve idari personelin Filipinler'e girişini kolaylaştırdı. CIA'nın Magsaysay'ı başkan yapmak istemesine rağmen, Quirino görev süresinin sonuna kadar ABD emperyalizminin kuduz bir kuklası olarak kalacaktı.

C. 1954-57: Kukla Magsaysay Rejimi

Quirino kukla rejimi altında ulusal savunma sekreterliği yapan Magsaysay, ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflar tarafından devrimci kitle hareketinin dağıtılması sonucunda ödüllendirildi. ABD propagandacıları onu "halk adamı" ve "demokrasi kahramanı" olarak tanımladı ve kitlelerin acımasızca bastırılması ve demokratik hakların engellenmesi karşılığında cumhurbaşkanı olmasına tamamen destek verildi. Öte yandan, Quirino, iç savaş durumu, sıkıyönetim dayatması ve gerici hükümet içindeki büyük çaplı rüşvet ve yolsuzluktan dolayı suçlanıyordu.

Magsaysay, 1953 seçimlerinde Quirino'ya karşı Partido Liberal'den Partido Nacionalista'ya transfer oldu. ABD emperyalizmi, bu hareket sonrasında iki gerici taraf arasında temelde bir fark bulunmadığını da göstermiş oldu. Magsaysay, Quirino'nun hükümet kaynaklarını ve tesislerini kendi lehine manipüle etme çabalarına rağmen kukla cumhuriyetin üçüncü başkanı oldu. ABD tekelleri, Filipinler Amerikan Ticaret Odası aracılığı ile Magsasay'ı desteklemek için eşi benzeri görülmemiş şekilde para harcayarak seçimleri ayarttı. ABD askeri otoriteleri, JUSMAG'ın otoritesine yaslanarak gerici silahlı kuvvetleri sadık köpeklerinin seçilmesi için kullandı.

Magsaysay, 1951'de Jose Lava liderliğinin otomatik olarak yerini alan Jesus Lava'nın anti-Marksist ve anti-Leninist siyasetlerinden yararlanarak partiyi ve halk ordusunu ezme işini tamamladı. Bir önceki Parti liderliğinin hatalarından ders almayan Jesus Lava önderliği, silahlı halk kuvvetlerini maceracı şekilde değerlendirmeye devam etti. Silahlı mücadelenin mevcut evresini stratejik "karşı saldırı" evresi olarak tanımladı. Doğru bir kitle çizgisi izlemeyen Halk Kurtuluş Ordusu birimleri hemen her yerde izole oldu ve kendilerine yi-

yecek sağlamak için ağır suistimallere başvurdu. Siyasi izolasyonun artması yalnızca daha feci askeri yenilgiler getirecekti.

Luis Taruc haini 1954'te Magsaysay'a teslim oldu. Doğru bir şekilde uzun süreli halk savaşı gerçekleştiremedi, Jesus Lava liderliği maceracılıktan uzlaşmacılığa dönüş yaptı. Jesus Lava liderliği 1955'te, esas mücadelenin parlamenter mücadele olduğunu ilan ederek kırsalı terk etmeye kalktı. Halk ordusunun birimlerini dağıttı ve onları sözde örgütsel tugay denen şeye dönüştürdü.

Magsaysay kukla rejimi, 1954'te Bell Ticaret Yasası'nın iptal edilmesine yönelik yoğun talepleri sabote etti ve yasada revizyon için görüşmelere başladı. Böylece Laurel-Langley Anlaşması yapılmış oldu. Bu yeni anlaşma, ABD tekellerinin her tür ticari faaliyette parite haklarından yararlanmasına izin veriyor, Filipinler'in ABD emperyalizmine olan ekonomik bağlılığını daha da pekiştiriyordu. Kota sisteminde yapılan düzenlemeler ve Filipin hammaddeleri için imtiyaz uygulamaları ekonominin sömürge ve tarımsal karakterini derinleştirmeye yönelik girişimlerdi. Para birimi olan peso, biçimsel yönden bağımsız gözükse de gerçekte ABD dolarının denetiminde bulunuyordu.

Dövizdeki kontroller, Filipin Pesosu'nun ABD Doları'na boyun eğdiğini açıkça gösterdi. Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ekonomiye sahip olan Filipinler, başta ABD olmak üzere yurt dışından mamul mallar elde etmek için hammadde ihracatından kazandığı dolarlardan faydalanmak zorundaydı. Döviz kontrol yönetmelikleri ve "temel" malların ithalatına ilişkin gümrük yasalarınca belirlenen öncelikleri atlatmak için, ABD tekelleri ve kompradorlar, tamamlanmış ABD mallarını ülkeye getirmeden önce parçalarına ayırmaya başladı ve yerli üretim için hammadde olarak bunları etiketlediler. Yerli sanayi ve ithal ikame yanılsaması yaratmak için yeniden birleştirme ve paketleme tesisleri kuruldu.

Magsaysay kukla rejimi, 1957'de ABD ile ilk Tarımsal Hammadde Anlaşması'nı imzaladı. Bu anlaşma, Filipinler'deki sömürgeci ekonomik modelin devamlılığını sağlamak için ABD tarımsal fazlasını kullanma ve yerli tarımsal üretimi ABD emperyalizminin merhametine bırakacak şekilde tasarlandı. Bu anlaşma ayrıca ithal tarımsal hammadde gerektiren ara sanayileri kontrol ediyor ve ABD

emperyalist propagandasını destekliyordu.

Magsaysay, ABD emperyalizmine olan kuklalığını gizlemek için ülkedeki yabancı uyruklu tüccarlar arasında üçüncü sırada yer alan (Amerikalılar ve İngilizlerden sonra) ve yerel ticaret yapan Çinli perakendecilere saldırma şeklindeki eski sömürgeci şovenist aldatmacaya başvurdu. Aynı zamanda, Çin kökenli yabancı uyrukluların Filipin vatandaşı olmalarını zor ve pahalı hale getirdi. Çinliler, Chiang haydut çetesinin ve yerel bürokrat kapitalistlerin ağır baskılarıyla karşılaşıyorlardı. Her halükarda, Magsaysay tüm yabancı işadamlarına, özellikle de doğrudan ABD tekelleri ve büyük kompradorların temsilcilerine ülke dışına sermaye çıkartabilmeleri noktasında izin verdi.

Magsaysay, rejiminin anti-ulusal ve anti-demokratik karakterini gizleyebilmek için, Rizal'in yazılarının incelenmesini gerektiren Noli-Fili Kanunu'nun yürürlüğe girmesini isteksizce kabul etti. Bu yasa Rizal'ın yazılarını çalışmayı zorunlu hale getiriyordu. Sonuç olarak, bu kanun emperyalizm öncesi burjuva demokrasisi evresinde geçerli olan eski tipte bir ulusal demokrasiyi yaymaya devam ediyordu. Magsaysay ayrıca, CIA ve Amerikan Cizvitleri ile Yıkıcı Faaliyetleri Engelleme Yasası'nı hazırlayarak anti-komünist karşı devrimci bir atmosfer oluşturdu, halkın toplanma ve ifade gibi demokratik haklarını engelledi.

Magsaysay, yoksul kiracıların haklarını garanti altına almak için görünüşte bir yasa çıkardı. Ancak esas amaç, toprak sahiplerinin geniş topraklardaki mülkiyetlerini garanti altına almak ve Filipinler'i ABD emperyalizminin tarımsal bir eklentisi olarak tutma şeklindeki devlet politikasını sürdürmekti. Magsaysay, sömürücü sınıfların sınır bölgelerindeki toprakları gasp etmesini gizleyen arazi iskân programını devam ettirdi. Tarım Kredi ve Kooperatif Finansman İdaresi, genel olarak köylülüğe yardımcı olmak amacıyla kurulmuş ancak kısa sürede toprak sahiplerinin, tüccarların, bürokratların ve zengin köylülerin sahte kooperatifleri kontrol ederek yoksul ve orta köylüleri kandırmasının aracına dönüşmüştü.

ABD hükümeti, Magsaysay kukla rejimi sırasında Filipinler'deki ABD askeri üsleri üzerinde resmi mülkiyet iddiasını içeren Brownell görüşünü öne sürdü. Bu emperyalist talebe bütün Filipin halkı şiddetli tepki gösterdi ve gerici Yüksek Mahkeme talebi reddetmek

zorunda kaldı. Ancak, mahkeme, ABD'nin askeri üsleri fiilen işgal etmesi, sınır ötesi haklara sahip olması ve Filipinler'in toprak bütünlüğünü ihlal etmesi türünden emperyalist ayrıcalıkları sorgulamadı.

Magsaysay kukla rejimi, 1954'te emperyalistlerin egemenliğine dayalı Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SEATO) konferansına Manila'da sponsor oldu. Antlaşma örgütündeki üye devletlerin çoğunluğu (ABD, İngiltere, Fransa, Yeni Zelanda, Avustralya ve Pakistan) Güneydoğu Asya ülkesi bile değildi. SEATO, Güneydoğu Asya halklarının egemenliğine saldırma ve gerici hükümetleri savunma ayrıcalığı ile ortaya çıktı. Bu bağlamda, SEATO, emperyalizmin Filipinler'in işlerine müdahale etme ve Filipin kukla hükümetini Güneydoğu Asya'nın diğer halklarına karşı manipüle etmesi için dayanaksız bir girişimden başka bir şey değildi. SEATO aynı zamanda, ABD emperyalizminin müttefiklerini Filipinler'e getirmesine ve bölgesel savunma bahanesiyle halka saldırmalarınada izin veriyordu.

Magsaysay kukla rejimi, ABD'nin Vietnam'daki saldırgan politikasına uygun olarak sahte Güney Vietnam Cumhuriyeti'ni tanıdı ve Cenevre Anlaşmaları'nı doğrudan ihlal etti. ABD'nin Filipinler'deki askeri üsleri, ABD emperyalizminin Asya'nın tümüne müdahale etmesi ve saldırgan faaliyetler yürütmesi amacıyla kullanılacaktı. CIA'nın Filipinli ajanları, yine CIA tarafından finanse edilen Kardeşlik Operasyonları ve Doğu İnşaat Şirketi gibi kötü niyetli kuruluşlara bağlı teknik personel kisvesi altında tüm Hindiçin'e gönderildiler.

ABD emperyalizmi, 1956 yılında Magsaysay kukla rejimine Japonya ile savaş tazminatları konusunda anlaşma yapmasını ve San Francisco Antlaşması'nı onaylamasını emretti. Ohno-Garcia tazminat anlaşması yapıldı ve Japonya'nın savaş tazminatlarını vermesi ile Filipin ekonomisine nüfuz etmesi sağlandı. Başını ABD-Japonya ortaklığının çektiği Magsaysay kukla rejimi, Çin Halk Cumhuriyeti başta olmak üzere, ulusal kurtuluş hareketlerine ve sosyalist ülkelere karşı saldırgan ifadeler kullanmaktan ve ABD emperyalizminin dünyanın her yerinde, her tür saldırısını desteklemekten geri kalmadı.

Magsaysay kukla rejimi, Magsaysay'ın ABD emperyalizminin sadık bir köpeği olduğu gerçeğiyle gurur duyuyordu. Rejim, Senator Claro Mayo Recto'nun anti-emperyalist eleştirisiyle karşı karşıya kaldığında dalkavukluğunu "pozitif milliyetçilik" olarak ifade etmeye kalktı.

D. 1957-61: Kukla Garcia Rejimi

Başkan Yardımcısı Carlos P. Garcia, 1957'de Magsaysay'ın ölümü üzerine kukla cumhuriyet başkanlığını üstlendi ve aynı yıl Partido Nacionalista bayrağı altında aynı pozisyona seçildi. Temel olarak, ABD emperyalizminin bir kuklası ve yerel sömürücü sınıfların baş temsilcisi konumundaydı. Rejimi, Filipin halkını bağlayan sömürge ve feodal zincirleri kırmaya yönelik hiçbir zaman kesin bir adım atmadı. Aksine, bunların korunmasını sağladı.

Orta burjuvazi, döviz ve ithalat kontrolleri sonucunda ulusal sanayileşme denen şeyin etkisiyle siyasi açıdan avantajlı duruma geldi.

ABD tekelleri ve kompradorların, yerel olarak üretilen malların ithal edilmesine kısıtlama getiren gümrük tarifelerini aşabilmek için yeniden birleştirme ve paketleme tesisleri kurması Filipinli yerli üreticilerin bir bölümünü çileden çıkarttı. Çeşitli düzeylerde ithal hammaddelere bel bağlayan üreticiler de korumacı politikaların avantajını gördü ve daha fazla koruma talep etti.

Ulusal burjuvazinin siyasi arzuları, en iyi şekilde, küçük burjuvazinin anti-emperyalist harekete katılma konusundaki ilgisini de bir dereceye kadar sağlayan Recto tarafından temsil ediliyordu.

Garcia kukla rejimi, halk arasında giderek yükselen anti-emperyalist harekete bağlı olarak "Önce Filipinliler" sloganını gündeme getirdi. Ancak bunu yalnızca ABD emperyalizmine olan kuklalığını gizlemek için yaptı. Slogan, ABD uyruklular dışındaki yabancı işadamları üzerinden yapılan ithalat-ihracat operasyonlarında Filipinli işadamlarına ABD dolarına yönelik tercih hakkı sunmaktan başka bir şey ifade etmiyordu. Temel varsayım, Filipinli işadamlarının ABD dolarına boyun eğmesi gerektiği şeklindeydi. "Yeni" ve "gerekli" endüstrileri teşvik eden ve yerel olarak üretilebilecek bazı malların ithalatını kısıtlayan yasa ve öncelik listeleri olmasına rağmen, bunlar yalnızca ABD'li yan sanayi tarafından sınırlı sayıda montaj ve paketleme tesisinin kurulmasını teşvik etmeye hizmet edecekti.

Garcia kukla rejimi, perakende ticaretinde, özellikle de pirinç ve mısır ticaretinde Filipinli tüccarları Çinli tüccarlara karşı desteklemesine rağmen, Kuomintang büyük kompradorlarının sermayelerini Tayvan'a taşımasına yönelik ithalat-ihracat ve toptan satış işinde

büyük bir paya sahip olmasını sağladı. Filipinler'deki bütün Çinli vatandaşlar, Chiang haydut çetesine olan bağlılıklarını göstermeye zorlandılar ya da misilleme ile karşı karşıya kaldılar.

Garcia kukla rejimi, ABD emperyalizminin planına uygun olarak Japon emperyalizmini yeniden canlandırmak için acele etti ve Japonya ile Japonya-Filipinler Cumhuriyeti Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Antlaşması yaptı. Anlaşmanın onaylanmasında geniş halk muhalefeti nedeniyle geri adım atılmasına rağmen, Japon şirketleri irtibat bürolarını kurmak, araştırma yapmak ve ithalat-ihracat işlerine katılmak için bahane olarak tazminat anlaşmasını kullanacaktı.

ABD emperyalizmi, ellili yılların sonlarına doğru yabancı para kontrollerini kaldırmak için Garcia kukla rejimine baskı yaptı. ABD emperyalizminin yabancı para kontrollerine izin vermesi, ABD dolarının hızla tükenmesi ve devrimci kitle hareketlerinin yükseldiği bir dönemde sömürgeci ekonominin çökmesinine engel olmak için izlenen taktiksel ve geçici bir girişimdi. ABD emperyalizmi, Filipinler'deki yabancı yatırımlar ve süper kârlarının sınırsız şekilde temini için daha "elverişli bir iklim" istiyordu. Ödemeler dengesi sorununu, ürün ihracatını yoğunlaştırarak, faizsiz kredileri uzatarak ve doğrudan yatırımlar ile süper kârları hızla toplayarak ortadan kaldırmak istediler. Dahası, döviz kontrollerinin kaldırılması, 1974'te Laurel-Langley Anlaşması sona erse dahi sömürgeci ekonomideki emperyalist ayrıcalıkların uzamasının yolunu açıyordu.

ABD emperyalizmi ekonomik incelemeler yapmak için Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nu kullandı ve "kalkınmanın" temeli olarak kontrollerin ivedilikle ve tam olarak kaldırılmasını tavsiye etti. Garcia, yeniden dirilen anti-emperyalist hareket nedeniyle döviz kontrollerini derhal kaldıramadı. ABD emperyalizmi, dolar tahsislerinde rüşvet ve yolsuzluğa bulaşan kendisine acımasız şekilde saldıracaktı. Ayrıca Aralık 1960'ta, Magsaysay dönemindeki CIA çetesi aracılığı ile kendisini darbe ile tehdit edecekti. Bu durum, 1961'deki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ABD emperyalizmini yatıştırmak için Garcia tarafından hesaplanan bir adımdı. Ancak ABD emperyalizmi kendisini tahttan indirmeye ve yerine, emirleri tereddütsüz şekilde yerine getirecek başka bir kukla politikacı getirmeye çoktan karar vermişti.

Garcia kukla rejiminin sinsi karakteri, Filipinler'de 99 yıllığına ABD kontrolünde bulunacak askeri üslerin denetim süresinin azaltılmasıyla ilgili yapılan müzakerelerde de belirgindi. Her ne kadar Filipin ve ABD'li heyetler arasında gerçekleştiği iddia edilen bir anlaşma ile ABD'nin üsleri kullanım hakkının 25 seneye düşürüldüğü kamuoyuna duyurulmuş olsa da, ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Anlaşması hiçbir zaman değiştirilmemiş ve sonraki yıllarda ABD'nin üsleri kullanım süresinin azaltıldığına ilişkin bir müzakerenin Dışişleri Bakanlığı'na ait kayıtlarda yer almadığı raporlanmıştır. Amerikan askeri üslerine yönelik müzakere aldatmacası artan anti-emperyalist talebi göğüsleyebilmek için taktiksel açıdan ortaya atılmıştır. Özellikle, ABD askeri personelinin ABD üslerinde tekrar eden şekilde Filipinlileri katletmesi ve üs komutanlarının ABD yargısını savunarak suçlulara yönelik davaları engellemesi ile anti-emperyalist talepler daha da arttı.

Garcia kukla rejimi sırasında, ABD askeri üslerinin Güneydoğu Asya halklarına karşı saldırı amaçlı kullanımına devam edildi. Bu üsler, 1958'de Endonezya halkına karşı sağcı isyanı desteklemek ve Hindiçin'e ABD müdahalesini hızlandırmak için kullanıldı. Garcia kukla rejimi, "Asya Asyalılarındır" sloganı atarak ekonomik ve kültürel alanlarda bölgesel işbirliğini teşvik etme bahanesiyle Güneydoğu Asya Birliği'ni (ASA) kurmaya çalıştı. Aslında ASA, ABD emperyalizminin serbest ticaret bölgesini koordine etmek ve ABD emperyalizmi ile Pakistan arasında ve aynı zamanda ABD emperyalizmi ve Fransa arasındaki şiddetli çelişkilerle sarılmış SEATO'yu güçlendirmeye yönelik bir aygıttı.

Garcia kukla rejimi döneminde anti-emperyalist devrimci kitle hareketinin yeniden canlanması, en açık şekilde, 14 Mart 1961'de genç erkek ve kadınların kukla meclis salonunu basması ve Filipinler Karşıtı Faaliyetler Komitesi tarafından yönetilen anti-komünist duruşmalara müdahale etmesi ile kendini gösterdi. Bu kitle eylemi, Lavaların burjuva gerici çetesinin inisiyatifi gericilere teslim etmesinin üzerinden geçen yaklaşık 20 yıllık bir sürecin ardından ulusal demokratik karakterde bir kültür devriminin başlangıcını oluşturacaktı. CAFA, öğrencilerin, öğretmenlerin ve genel olarak halkın ulusal demokratik arzularını ifade etmelerini önlemek için Yıkıcı Faaliyetleri Engelleme Yasası'na başvurdu.

Yıkıcı Faaliyetleri Engelleme Yasası, Filipinler Komünist Partisi'ne ağır bir darbe indirmek için 1958 başlarında çıkartıldı. Jesus Lava, aynı dönemde, gerici hükümetin komünizm karşıtı manevrasına paralel olarak parti genel sekreterliği görevini suistimal etti ve "tek-belge" siyaseti ile demokratik merkeziyetçiliğin en ufak biçimini dahi ortadan kaldırarak partiyi tasfiye etti. CIA ajanları ve Manahan, Manglapus gibi bağnaz faşistler tarafından yönetilen Büyük İttifak ile ülkede üst yapıyı domine eden gericiler, "serbest girişim" ideolojisine karşı olan her tür entelektüel eğilime "komünist" diyerek kınıyordu.

ABD emperyalizmi ve Katolik Kilisesi tarafından kukla cumhuriyetin kuruluş evresinde oluşturulan tüm kültürel araçlar devamlılık gösterip genişliyordu. CIA, Manahan-Manglapus kliği ve Amerikan Cizvitleri aracılığıyla pek çok kilisede fanatikleri manipüle etmeye devam etti. ABD Barış Heyeti, Filipinler'in kültürel ve politik yıkımını ağırlaştırmak için 1961'de ABD emperyalizmi tarafından destek olarak ülkeye getirildi.

E. 1962-65: Kukla Macapagal Rejimi

ABD tekellerinin siyasi ve mali desteğinden yararlanan Diosdado Macapagal, 1961'de yapılan başkanlık seçimlerinde hükümet kaynaklarını ve olanaklarını kullanan Garcia'yı mağlup etti. Macapagal, modern emperyalizm çağında anlamsız şekilde "serbest girişim" ve "ademi merkeziyetçilikten" bahsediyordu. Adayı olduğu Partido Liberal, Büyük İttifak ile koalisyon gerçekleştirerek Birleşik Muhalefeti oluşturmuştu. Bu koalisyon, her zamanki gibi arsız bir şekilde ABD'li danışmanların ayrıca Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) aracılığı ile ABD emperyalistlerinin emirlerini izleyecekti.

Macapagal'ın, 1962'de kukla başkanlığı üstlendiğinde ilk icraatı, denetimlerin hızla ve bütün olarak kaldırıldığını ilan etmesiydi. ABD'li yerel şirketleri, Amerika Birleşik Devletleri'nde veya yurtdışında başka bir yerde bulunan kardeş şirketlerinden satın alınan mal ve hizmetlerin aşırı fiyatlandırılması yoluyla elde ettikleri büyük kârları artık daha fazla gizlemek zorunda kalmadan göndermeye başladılar. Komprador büyük burjuvazi ve büyük toprak ağa-

sı sınıfı, dolar gelirlerini hammadde ihracından kurtardı ve bitmiş malların ithalatı için pesolarını serbest şekilde dolara dönüştürebildi. Rüşvet ve yolsuzluk; Merkez Bankası ve Gümrük Bürosunun takımadaların uzun sahil şeritlerindeki dolara dayalı ödeme sistemiyle hükümet gelirlerini toplama amacıyla yeniden düzenlenen bir gümrük sistemi ile değiştirilecekti.

Gerici hükümetin dolar rezervlerinin tükenmesi üzerine, peso dolar başına önceki sabit oran olan P2.00'dan P3.90'a değer kaybetti. Bu oranı korumak için Macapagal kukla rejimi, ABD bankalarından gelen "istikrarlı" kredileri kabul etmek zorunda kaldı. Yeni peso-dolar oranıyla, halkın geniş kitleleri gerçek gelirlerini azaltan yüksek fiyatlara maruz kalmak zorunda kaldı. Filipinler'de mamul malların, hammaddelerin, yedek parçaların, yakıtın ve benzerlerinin ABD'den ithal edilmesinden kaynaklı yüksek maliyetlerden etkilenmeyen tek bir ürün yoktu. Peso neredeyse yüzde 100 oranında değer kaybetse de, yasal asgari ücret seviyesi yalnızca yüzde 50 oranında artmış ve ücretlilerin kitle mücadelesi dışında yapacak bir şeyi kalmamıştı.

Macapagal kukla rejimi, ABD emperyalizminin neden olduğu yoğun ekonomik krizi, ABD yatırımlarına yönelik "açık kapı" politikasını savunmak için bir bahane olarak kullandı. ABD yatırımlarının hacmi artmaya devam etti, ancak artık devasa kârlar getirmiyordu. ABD yatırımları, yalnızca yarı-sömürge ve yarı-feodal ekonominin eşitsiz yapısını ağırlaştırmak için yapılıyordu. ABD yatırımcıları dış borçlarını ödeyemeyen işletmeleri devraldı ve plantasyonlara, gübre fabrikalarına ve benzerlerine yeni yatırımlar yaptı. ABD tekelleri, ABD'nin dolar çıkışını sınırlayan kendi politikalarına uygun olarak, Filipin hükümeti aracılığı ile Filipin tasarruflarını ve kredi sermayesini emme taktiği izledi. Böylece, aslında ülkeye soktukları çok küçük sermayeyle dahi, yerel borçlanmalar yoluyla sermaye miktarlarını artırabiliyorlardı. Tüm bunlar kukla başkan tarafından, özellikle bu amaç için oluşturulmuş bir büro olan Program Uygulama Ajansı aracılığıyla destekleniyordu. Dış kredilerin hızla tükenmesini kolaylaştırmak için yeni kredi kuruluşları da oluşturulmuştu.

Dünya Bankası'ndan doğrudan borç alabilmek için hükümet şirketleri kuruldu. Özel şirketler ve bankalar, ABD'den ve diğer yabancı bankalardan doğrudan kredi almaya ve garantileri sağlamak

için devlet bankalarını kullanmaya teşvik edildi. Macapagal döneminde, gerici hükümet kasıtlı olarak dış borç yükü altına girdi. Bunun, Filipinler'deki ABD varlıklarının devralınması için kukla devletten faydalanılabileceği şeklindeki burjuva milliyetçi aptalca yanılsamayı tamamen ortadan kaldırmak için yapıldığı gayet açıktı.

Ağırlıklı olarak yabancı kredi tüketmek ve yerel para birimi ile tüm ekonominin suistimal edilmesi amaçlı bir kamu işleri projesi programı başlatıldı. Bu program, Macapagal kukla rejiminin artan hükümet harcamalarını karşılamak için devlet gelirlerini yükseltme amacıyla Kongre'den istediği vergi tedbirlerini elde edememesi gerçeğine rağmen başlatılacaktı. Göstermelik kamu hizmetleri yönetimi ve toplu işten çıkarmalar sırasında istihdamda artış sağlandığı yanılsaması yaratmak için Acil İş Bulma İdaresi gibi saçma bir kurum kurulacaktı.

Macapagal kukla rejimi, ABD emperyalizmine olan kuklalığını gizlemek için "bağımsızlık gününü" 4 Temmuz yerine 12 Haziran olarak değiştirdi. Amerika Birleşik Devletleri'nin Filipin halkına "bağımsızlık" tanıdığı masalı, eşit derecede kibirli olan ABD'nin bağımsızlığı "restore ettiği" şeklindeki masal ile değiştirildi. Kuklalık durumlarına yüzeysel ve yerel bir renk katabilmek için, eski demokratik devrimin olaylarına ve kahramanlarına yapmacık bir sadakat durumu kukla politikacılar arasında moda oldu. ABD emperyalizminin eski bir köpeği olan Romulo, emperyalist politikaların süslenmesinde Macapagal ile istişarelerde bulunmak ve aynı zamanda devlet üniversitesinin yenilenmesi amacıyla ABD emperyalizminin ve yerel sömürücü sınıfların bir aracı olarak Filipinler Üniversitesi'ne getirildi.

Macapagal kukla rejimi, kendini ilerici göstermek ve köylüleri dolandırmak için Tarım Arazileri Reform Kanunu'nu yürürlüğe koydu. Bu kanun, ortakçılığın "kamu politikalarına aykırı" olduğunu belirtiyor ve kiracı kitlelerin kurtuluşuna yönelik yalan vaatlerde bulunuyordu. Kiracı kitlelerin kurtuluşuyla ilgili tüm süslü sözlerin altında, eğer bir toprak parçası gerici hükümet tarafından kamulaştırılırsa, toprak sahiplerine "adil tazminatlar" verileceğine dair güvenceler yatıyordu. Kiracı kitlelerin yeniden paylaşım ücretini ödemeye gücü yoktu ve gerici hükümetin birkaç göstermelik kamulaştırma

dışında süreci yürütecek yeterince para kaynağı da bulunmuyordu.

Kanun, aynı zamanda, toprak ağalarının topraklarına yönelik herhangi bir kamulaştırmadan önce, kiracı kitlelerin başlangıçta, üç hasat yılına dayalı yıllık ortalama net mahsulün yüzde 25'ine karşılık gelen sabit bir arazi kirası ödemek zorunda bulunan "kiracı" olmalarını zorunlu tutuyordu. Kiracı, tarımsal tüm masrafları karşılamakla yükümlüydü. Ayrıca hasat durumu, sel, kuraklık veya mahsul hastalıkları fark etmeksizin toprak sahibine sabit kira ödemek zorundaydı. "Kiralanmış mülk" aslında arazi kiralarını azaltmıyordu ve bu durum bir çeşit ortakçılıktan başka bir şey değildi. Ancak kanun, böylesi bir ortakçılığın ortakçılığı tasfiye ettiğini belirtiyordu.

Macapagal kukla rejimi, Filipinler'in Sabah ve Maphilindo'daki (Malezya, Filipinler, Endonezya) taleplerini kaybedilen toprakların geri alınmasına yönelik bir siyasete malzeme yaptı. Ancak gerçekte olan şey Filipinler'in Anglo-Amerikan ürünü "Malezya" destekçiliği ve müdahaleci bir ülke durumuna getirilmesiydi. Maphilindo[18], Endonezya'daki Sukarno hükümetini tasfiye etmek ve Malaya ve Kuzey Kalimantan'daki ABD tekelleri için daha fazla ayrıcalık sağlamak için oluşturulan emperyalist tuzaktan başka bir şey değildi. Macapagal, Filipinler dış ilişkilerine bağımsız bir yön verme adı altında ABD-Filipinler Cumhuriyeti Genel İlişkiler Anlaşması'nı dahi yürürlükten kaldıracaktı ancak diğer tüm eşitsiz anlaşmaların devam etmesine izin verdi.

Macapagal kukla rejiminin, Filipinler'deki ABD askeri üsleri üzerinde Filipinler egemenliği ve yetki alanı kurmadan dışarıda daha fazla toprak elde etmeye çalışması anormallikti. Macapagal kukla rejimi, ABD askeri personelinden kaynaklı cinayet davalarının sayısı arttığında ABD Büyükelçisi ile anlaşarak ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Anlaşması'na yönelik yasal değişiklikleri müzakere etme şeklinde eski numaraya başvurdu. Üzerinde uzlaşılan değişiklikler ABD üs komutanının yetki alanını genişletiyordu. Ne var ki, bu değişikliklerin Filipin Senatosu'da onaylanmasına yönelik ciddi bir adım atılmayacaktı.

---

18) Filipinler, Malezya ve Endonezya'nın dahil olduğu üç Güney Doğu Asya ülkesi tarafından Temmuz 1963'te oluşturulan konfederasyon girişimidir. Büyük Malay Konfederasyonu olarak da bilinmektedir. (Ç.N.)

Macapagal kukla rejiminin ABD emperyalizmine olan kuklalığı, ABD'nin Vietnam halkına karşı başlattığı saldırgan savaşa Filipinli paralı askerlerin gönderilmesini içeren küstahça bir kampanya yürüttüğünde, bütün Asya halkları tarafından da açık şekilde görülecekti. Macapagal'ın Filipinli paralı askerleri Vietnam'a gönderme çağrısının en hararetli destekleyicileri, ABD'nin Hindiçin'deki saldırgan savaşında önemli ticari çıkarlar elde eden Filipinli CIA ajanlarıydı. Kukla Kongre, ilk paralı askerleri mühendislik ve sağlık ekibi adı altında gönderecekti.

Macapagal kukla rejimi, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya'nın Asya halklarını sömürme ve Japonya'nın Asya'da ABD emperyalizminin bölgesel kukla şefi rolünü güçlendirme doğrultusundaki emperyalist ortaklığını, ABD-Japonya tarafından kurulup kontrol edilecek ve merkezi Manila'da bulunacak Asya Kalkınma Bankası için düzenlenen konferans ile destekledi.

Asya Kalkınma Bankası, Filipin kukla hükümetini yönlendirmek, hem Amerika Birleşik Devletleri hem de Japonya'ya hammadde tedarik etmek ve yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomiyi devam ettirmek üzere tasarlanmış bir finans kurumuydu. Macapagal döneminde, Filipin dış ticaretinde Japonya'nın payı yaklaşık yüzde 20'lere çıkacaktı.

Şehirlerdeki devrimci kitle hareketi, Macapagal kukla rejiminin gerici politikalarına karşı ilerleme gösteriyordu. İşçi, köylü, öğrenci ve diğer yurtsever kitleler tarafından giderek daha büyük protesto gösterileri düzenleniyordu. İşçiler ve öğrenciler, 2 Ekim 1964'te, ABD parite haklarına ve ABD askeri üslerine karşı ABD Büyükelçiliği önünde ve daha sonra da başkanlık muhafızları ile savaşacakları Malacanang Sarayı önünde gösteri düzenledi. Bu süreçteki en militan göstericiler sonradan Kabataang Makabayan'ın[19] önemli kadroları olacaktı. Kabataang Makabayan, ulusal demokrasi mücadelesinde belirleyici ve istikrarlı bir güç olmak için 30 Kasım 1964'te kuruldu.

25 Aralık 1964'te Angeles City ve komşu kasaba halkı, Filipinli-

19) Merkezi Quezon City'de bulunan Kabataang Makabayan, "Genç Yurtseverler" anlamına gelmektedir. Marcos faşist diktatörlüğü döneminde büyük mücadeleler vermiş örgüt, 30.000 civarında üyesi ile "İlk Çeyrek Fırtınası" olarak bilinen tarihi harekete de öncülük etmiştir. (Ç.N.)

lere yönelik ABD askeri üslerinde gerçekleştirilen cinayetleri ifşa etmek ve bu üslerin geri çekilmesini talep etmek için büyük bir toplantı düzenledi. 25 Ocak 1965'te işçiler, köylüler, öğrenciler ve işsizlerden oluşan yirmi bin kişi, ABD emperyalizminin, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin işleyişini kapsamlı şekilde göstermek için, kukla Kongre'ye ve daha sonra da ABD büyükelçiliğine doğru yürüyüşe geçtiler. Ayrıca Anglo-Amerikan karışımı "Malezya" karşıtı ve Vietnam'daki ABD saldırganlığına yönelik defalarca gösteri düzenlendi.

Bu gösterileri takiben meseleleri daha ayrıntılı olarak tartışmak için çeşitli yerlerde çalışma toplantıları yapıldı. Militan gösteriler ve çalışma toplantıları bir bütün olarak, 1961'deki anti-CAFA gösterisinin işaret ettiği ulusal demokratik türde bir kültür devriminin daha da geliştirilmesini sağladı. Gençler bu kitlesel eylemlerde öncü bir rol oynadı. İşçiler ve köylüler, Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesinin devrimci kitle hareketinde on yıldan fazla bir süre gerçekleştirdiği sabotajlardan çok daha büyük bir rol oynadılar.

Kırsal kesimde, Jesus Lava yönetiminin silahlı mücadeleyi tasfiye etmek için yaptığı çağrıya kulak asmayan kızıl komutanlar ve savaşçılar devrimci çabalarında ısrar ettiler. Bununla birlikte, kırsal kesimde devrimci silahlı mücadelede ısrar edenler, Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesinin karşı devrimci önderliğini devirmeye muktedir belirgin bir Marksist-Leninist önderliğin yokluğunda kolaylıkla silahlı asi çetelere dönüşerek Taruc-Sumulong gangster kliği liderliğinin tuzağına düşebiliyordu. Hem Lavaların burjuva gerici çetesinin hem de Taruc-Sumulong ganster kliğinin ağına düşmesine rağmen, kitle hareketi doğru proleter devrimci bir liderlikte ısrarcıydı.

Jesus Lava'nın tek adamlığına dayanan liderlik, Macapagal'a destek mektupları gönderdiğinde, özellikle Tarımsal Arazi Reform Kanunu ve sonra da Mayıs 1964'teki teslimiyet ile tamamen iflas etmişti. Jesus Lava teslim olmadan önce, devrimci kitle hareketi saflarında Taruc-Sumulong gangster kliğinin bağımsız krallığını tanıma ve halktan kopuk, teslimiyetin suç ortağı olan kendi akrabalarını Parti lideri olarak atama gibi nafile girişimlerde bulunacaktı. Lavaların Manila'da bulunan bağımsız krallığı, devrimci kitle hareketindeki sahte otoritesini ileri sürmek için reformist bir köylü örgütü olan Masaka'yı kullanıyor ve aynı zamanda Jesus Lava'nın gerici hüküme-

tin sahte toprak reform programını destekleme taahhüdüne boyun eğiyordu.

Marksist-Leninistler, Jesus Lava'nın Macapagal'e teslim olmasından kısa bir süre sonra, Lava ve Tarucların karşı-devrimci eylemlerini eleştirmek ve reddetmek üzere devrimci kitle hareketi içinde yükselişe geçti. Eleştiri ve reddetme eylemleri ilk başlarda kendiliğinden gelişti. Daha sonra bunlar geniş çaplı bir düzeltme hareketine dönüştü. Düzeltme hareketinin gelişmesi, Mao Zedong Düşüncesi Devrimci Okulu'nun biçimlenmesini ve Filipinler Komünist Partisi'nin Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin büyük kızıl bayrağı altında yeniden kurulacağı aşamaya doğru ilerlemesi için birkaç yıl gerekecekti. Lava ve Tarucların partideki uzun hanedanlık düzeni bir gecede ortadan kaldırılamazdı.

F. 1966-: Kukla Marcos Rejimi

Magsaysay'ın 1953'te yaptığı gibi, cumhurbaşkanlığı adaylığından mahrum kalmamak için Partido Liberal'den Partido Nacionalista'ya transfer olan Ferdinand Marcos'un 1965'te siyasi ilkelerde herhangi bir değişiklik yapmaması bir kez daha aslında iki kukla gerici taraf arasında temelde bir farkın bulunmadığını göstermektedir. Marcos'un ayrıldığı partinin başkanından ve yakın dostu Macapagal'dan bir farkı yoktu.

Marcos, kukla cumhuriyetin altıncı cumhurbaşkanı olmak için 1965 seçimlerinde Macapagal'ı mağlup etti. Bir dönemden sonra, 1969'da yeniden seçimlere gitti ve Partido Liberal'in Sergio Osmena Jr.'ına karşı kazandı. Her iki cumhurbaşkanlığı seçiminde de, ABD emperyalizmine daha faydalı birer köpek olacağını iddia eden rakiplerle karşılaştı. Öte yandan ABD emperyalizmi, hem şehirlerde hem de kırsal kesimde devrimci kitle hareketi yükselişinin damga vurduğu bir dönemde, karşı-devrimci ikili taktikleri etkin biçimde kullanabilen Marcos tipinde bir kukla istiyordu.

Marcos kukla rejimi, Filipin milletinin ekonomik kurtuluşuna yönelik "milliyetçi" söylemler üretip özellikle 1974'te sona erecek parite haklarına yönelik Laurel-Langley Anlaşması'na bağlı kalırken, yabancı yatırımları teşvik etmek ve yabancı sermayeli şirketlere yönelik bir devlet politikası olarak 1967'de Yatırım Teşvik Yasası'nı

yürürlüğe aldı. Bu tanım gereği, ABD emperyalistleri birbirine bağlı bir şirketler sistemi oluşturdular. Halihazırda "Filipin vatandaşı" olan biri bu şekilde yüzde 40'lık bir hisse senedi ile başka bir şirkete yatırım yaparak aslında yabancı hisse senetlerini ikinci kuruluşta yüzde 40'ın üzerinde bir oranda arttırabiliyordu. Bununla birlikte, yasa, yabancı yatırımcıların Yatırım Kurulu'na kayıtlı eski veya yeni bir şirkette yüzde 40'ı aşmasına ve "Filipin vatandaşları" kayıtlarının 11 yıl içinde borsadaki hisse senetlerini satın almadıkları sürece süresiz şekilde kalmasına olanak tanıyordu. Yabancı yatırımcıların mülkiyet haklarını garanti altına alan Yatırım Teşvik Kanunu, kamulaştırmadan muaf tutulma hakkını garanti altına alıyor ve yabancı yatırımların mevcut kukla devletin egemenlik haklarına olan önceliğini içeriyordu. Kanunla sunulan "teşvikler", Filipin halkının egemenliğini benzersiz şekilde suistimal etmeye ve Filipinler'in sömürge statüsünü ağırlaştırmaya yönelikti.

Karşı-devrimciler, özellikle de CIA ve Manglapus-Manahan çetesi gibi Amerikan Cizvitleri tarafından üretilen ve ABD'li tekellerin Filipinler'deki çıkarlarının sürdürülmesini destekleyen sinsi bir propagandayı devreye almışlardı. Hıristiyan Sosyal Hareketi, Milliyetçi Gelişim, Kongre Ekonomik Planlama Bürosu ve diğer bazı reformcu gruplar; "barışçıl devrim", "anayasa reformu" ve "kâr paylaşımı" sloganlarını kutsayarak, ekonominin yasalar ve borsa yoluyla millileştirileceği yalanını yaymaya çalıştılar. İşçilere, kapitalist olabilecekleri, hisse satın alarak gelecekteki maaşlarını ipotek altına alabilecekleri ve bunun için borsaya girerek yabancı yatırımcılarla ortak girişimlerde bulunabilecekleri söylendi. Bu durum, tıpkı topraksız köylülere her seferinde söylenen, eğer toprak ağalarından toprak satın alırlarsa kendilerinin de toprak sahibi olabilecekleri şeklindeki eski yalana benziyordu.

Bir diğer sömürgeci girişim olan Anayasa Konvansiyonu hakkında da çok fazla gürültü kopartıldı. Bu toplantı statükoyu değiştirmek için bir araç olarak duyuruldu. Ancak, Anayasa Konvansiyonu'nun asıl amacı, sömürge anayasasını Yatırım Teşvik Kanunu ve hazırlanmış olan ABD ile Filipinler arasındaki dostluk, ticaret ve denizcilik anlaşması türünden bir yasaya uyarlamaktı. Geniş halk kitlelerine her fırsatta, aslında ABD tekelleri anlamına gelen "dolar getiren turistleri" çekmeleri ve misafirperver olmaları hatırlatılıyordu. Halkın

ABD emperyalizmine karşı artan tepkisini engellemek için zekice bir kampanya ile her kasaba ya da barrionun kendini potansiyel bir turizm noktası olarak görmesi sağlandı.

ABD emperyalizminin ekonomik çıkarlarının gerici hükümet tarafından garanti altına alınmasını içeren ve Filipinli işadamları tarafından "gerekli süreç" ve "adil tazminat" adı altında dile getirilen reformist görüş, ABD emperyalizminin emirlerini sadakatle izleyen Marcos gerici rejiminin mali kaynakları tüketmesinden ve enflasyon ve tekrarlayan devalüasyonlarla halkı aşırı borç altına sokmasından başka bir anlama gelmiyordu. Ekonominin yarı-sömürge ve yarı-feodal karakterini derinleştiren projelere yönelik yoğun harcamalar nedeniyle, gerici hükümetin iç borçları, vergilerin yükselmesine rağmen minimum P6.0 milyar seviyesine geldi. Bu iç borcun üzerine, ABD emperyalizminden kaynaklı 1,9 milyar doları aşan bir dış borç eklendi. Böylelikle, ülke eşi benzeri görülmemiş yoğunluktaki mali krizden ciddi şekilde etkilenecekti. Geniş halk kitleleri, pesonun satın alma değerinin içten ve dıştan erozyona uğraması sonucunda hızla yükselen fiyatlara maruz kalacaktı.

ABD emperyalizmi, Filipin kukla hükümetinin mali sıkıntısından istifade ederek, geniş halk kitlelerine rağmen Uluslararası Para Fonu aracılığıyla pesoyu devalüasyona tabi kıldı. 1970'in başında, peso değeri ABD doları başına önceki P3.90 seviyesinden P6.00'dan daha yüksek bir seviyeye geldi. Bu durum, gelirinde herhangi bir artış olmaksızın sekiz yıl içinde ikinci kez halka devalüasyon dayatmasıydı. 1962'den itibaren pek çok temel ürünün fiyatı yüzde 150'den fazla arttı. Filipinler'de ithal yakıtın, ekipmanın, yedek parçaların, hammaddelerin ve benzerlerinin artan maliyetlerinden etkilenmeyen tek bir mal yoktur. Filipin ulusal burjuvazisi her gün iflas durumu ile karşı karşıyadır çünkü ürünleri yerel pazarda daralmakta ve iflas eden kukla hükümetten yeterli kredi yardımı alamamaktadırlar.

Peso devalüasyonu sonucunda, Filipinler'deki ABD varlıklarının değeri ve Filipin dış borçları otomatik olarak yükseldi. Gerici hükümetin ya da Filipinli özel hisse sahiplerinin ABD tekellerinin hisselerini satın alacağını beklemek boşuna ve düpedüz aptalcaydı. Öte yandan, yabancı krediler için dilenen gerici hükümetin durumu daha da kötüleşti ve Filipinli şirketler ABD tekelleri tarafından

daha fazla devralma, asimilasyon veya ezilmeye maruz kaldı. Devalüasyon, Filipinler'i ABD Doları'na daha da bağımlı hale getirdi ve yalnızca ekonominin yarı-sömürge ve yarı-feodal karakterini ağırlaştırmaya hizmet etti.

Marcos kukla rejimi süresince ülkede göstermelik olarak pek çok kasabada, özellikle Merkez Luzon'da toprak reform alanları ilan edilmiş olsa da, gerici hükümet gerçek bir toprak reformu programı gerçekleştirmek için gerekli mali kaynaklardan yoksun durumdaydı. Filipinler kırsal bölgelerinde, köylülerin toprak devrimine ulaşabilmesinin ancak halk savaşı sürdürülmesi ile mümkün olacağı açık hale geldi. Proletarya, kitlesel işten çıkarmalar ve emperyalizmin ülke içinde ve dışında yürüttüğü faaliyetlerin yol açtığı enflasyon nedeniyle şehirlerde sert bir şekilde bastırılıyordu.

Filipin toplumunda, ABD emperyalizminin yararlandığı sömürü ayrıcalıklarını ve kazançları yalnızca gerici sınıflar paylaşıyordu. Komprador büyük burjuvazi ve büyük toprak ağası sınıfı, hammadde ithalatından elde ettikleri dolar kazançlarına dayalı peso değerindeki otomatik artışla son derece avantajlı duruma geldi. Bu kesimler, hammadde ihracatı ve bitmiş mamullerin ithalat süreçlerini kolaylaştıran çeşitli kamu projelerinden en başta yararlanan kesimlerdi. Çeşitli biçimlerdeki "ihracat teşviklerini" elde ettiler. Bunlar, rafinerilerin inşası ve yeniden inşasında dağıtılan büyük kredilerdi. ABD emperyalizminin imtiyazlı şeker ticaretini Filipinler'deki ayrıcalıklarını arttırmak için bir kaldıraç olarak kullanmasıyla, Marcos kukla rejimi ülkenin birçok noktasında yeni şeker fabrikalarının inşası için büyük krediler dağıttı. Hükümet fonlarının elden çıkarılması ve işletme projeleri için hükümet onayının verilmesi ile birlikte Marcos önderliğindeki bürokrat kapitalistler ekonomik krizi şiddetlendirecekti.

ABD emperyalizminin kuduz bir kuklası olan Marcos, Filipin paralı askerlerini Vietnam ve genel olarak Hindiçin'deki ABD saldırganlığına destek amacıyla göndererek Macapagal'ı geride bırakacaktı. Gerici hükümet, ağırlaşan iflas durumuna rağmen Philcag'ı (Filipin Civic Eylem Grubu) Güney Vietnam'a gönderdi. Filipin paralı askerleri, o ana kadar Philcon, Operasyon Kardeşliği ve mühendislik firmaları gibi çeşitli etiketler altında bulunuyordu. ABD emperyalizmi, Asya'daki saldırılarını yürütmek için askeri üslerini, Filipin hava

sahası ve karasularını acımasızca kullandı. ABD askeri personeli, askeri üslerde Filipin halkına karşı her tür cinayet, tecavüz ve işkenceyi sürdürüyor, önceki kukla rejimler gibi Marcos kukla rejimi de ABD emperyalistleriyle "müzakereler" yürüterek ABD haklarını garanti altına alıyordu. Gerici hükümet, halkın egemenliği için savaşmak yerine polisini ve silahlı birliklerini halkın anti-emperyalist protesto eylemlerine saldırması amacıyla yönlendiriyordu.

Marcos kukla rejimi, her "yeni" politikayı yineledi ve ABD emperyalizminin aldığı her "yeni" adımı izledi. Nixon'un "Asyalıların Asyalılara karşı savaşmasını" içeren "yeni Asya politikasını" izledi. Pasifik'teki ABD-Japon ortaklığını ve bu ortaklığın Asya'daki sorunlu faaliyetlerini acımasızca destekledi. ABD'nin Japon militarizmini yeniden canlandırma ve Asya'daki ABD emperyalizminin lideri rolünü oynatma şeklindeki emperyalist politikayı uyguluyordu. Asya Kalkınma Bankası, Asya Pasifik Konseyi (ASPAC), Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), Güneydoğu Asya Bakanları Ekonomik Konseyi (SEAMEC), "Asya Forumu" ve benzerleri aracılığıyla Asya'nın "bölgesel lideri" olarak yeniden dirilen Japon militarizmi teşvik ediliyordu.

Marcos kukla rejimi, eşit olmayan Japonya-Filipinler Cumhuriyeti Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Antlaşması'nın onaylanmasından önce bile, Japon tekellerini Filipinler'i işgal etmesi için teşvik etmekteydi. Şimdilerde ikinci büyük yabancı yatırımcı konumundalar. Japon malları ülkeye yığılıyor ve hemen her büyük ticari faaliyete Japon yatırımları dahil ediliyordu. Bugün Japonya, Filipin hammaddelerini temin etmede Amerika Birleşik Devletleri'nin yanındadır ve bakır konsantreleri, kütük, pekmez, demir cevheri temininde de ise ilk sırada yer almaktadır. Japonya'nın Filipin dış ticaretindeki payı şu anda yüzde 30'dan fazladır. Askeri gemileri ve balıkçı filoları Filipinler karasularını ihlal etmektedir. Japonlar hakkında Filipin halkını aldatmaya çalışan Marcos kukla rejimi, Japonya'nın yardımsever olduğu, Filipinlerin doğal kaynaklarını yağmalamadığı, halkı sömürmediği ve kendisinin de krediler için yalvarmadığı türünden yalanlar söylüyor. Yerel gericiler tarafından gasp edilen savaş tazminatı ödemeleri, Japonların Filipin halkına yönelik cömert yardımları olarak çarpıtılarak halka lanse edildi. Stratejik Pan-Filipin karayolu bile, yağcılık olsun diye Japon Dostluk Karayolu olarak adlandırılmış durumda.

Marcos kukla rejimi, ABD emperyalizminin Çin'e, halklara, devrime ve komünizme karşı Sovyetler Birliği ile küresel ittifak siyasetine paralel olarak Sovyet sosyal-emperyalizmi ve diğer revizyonist ülkelerle ticaret ve diplomatik ilişkilerin yolunu açtı. ABD emperyalizminin Filipin halkını ezip sömürmesine yönelik dikkat dağıtmak için nafile bir çaba ile ABD, Japonya ve Sovyetler Birliği destekçiliğine soyundu. Bu bağlamda, ülkede modern revizyonizmin olumsuz rüzgârını güçlendirmek için emperyalist bir plan devreye alındı. Modern revizyonizmin yerel ajanları olan Lavaların burjuva gerici çetesi, devrimci kitle hareketini sabote etmek için emperyalist planlar doğrultusunda burjuva parlamenterizmi arenasına yerleştirildi.

Marcos kukla rejimi, gerici politikalarını uygularken faşist karakterini doğrudan gösterdi. Ülkeyi içine ittiği siyasi ve ekonomik krizle baş edemediği ve "bu millet yeniden büyük olabilir" veya "yeni Filipincilik" türünden düzmece sloganlarla halkı aldatmayı başaramadığı için, devlet aygıtını geniş kitleleri ayrıştırmak ve ezmek için acımasızca kullandı. Marcos kukla rejimi, anti-demokratik kampanyasını yürütürken alaycı bir şekilde "liberal demokrasi" bayrağını dalgalandırmaktadır.

ABD emperyalizmi, JUSMAG aracılığıyla gerici silahlı kuvvetlere daha fazla askeri teçhizat tedarik ediyor, karşı-ayaklanma kampanyaları başlatmak, yani geniş halk kitlelerine saldırmak için onları teşvik ediyor. ABD emperyalizmi, ayrıca AID aracılığıyla kitle örgütlerine saldırmak ve protesto eylemlerini dağıtmak için iletişim ve isyan karşıtı destek ekipmanları sağlıyor. ABD askeri personeli, polis ve askeri operasyonları denetleme alanında görevlendiriliyor. ABD emperyalizmi tarafından oluşturulan yerli faşizm, hakim sistemin hızla bozulmasına karşı ayağa kalkan ve büyüyen devrimci kitle hareketini açık şekilde bastırmaya çalışmaktadır.

Faşizm yükselirken, "Monkees", "BSDU", "Yurt Savunma Güçleri", "Özel Kuvvetler", "Eyalet Güçleri" gibi özel ordular ve resmi cinayet birimleri, halka acımasızca saldırmaktadır. Gerici hükümetin zorba karakteri açıkça ortaya çıkmış olsa da, karşı-devrimciler, reformist grupları gerici hükümete daha çok güvenmeye ve devrimci kitle hareketine iftira atmaya zorluyor.

Marcos kukla rejimini; katliamlar, kitlesel tutuklamalar, insan

kaçırma, suikastlar, tecavüz, kundakçılık, gasp ve evlerin yağmalanması karakterize eder. Culatingan katliamı, Corregidor katliamı, Lapiang Malaya katliamı, Capas katliamı, Mendiola katliamı ve Tarlac katliamı faşist karakterinin açık kanıtlarıdır ve işçiler, köylüler, öğrenciler, aydınlar ve ulusal azınlıklara karşı izlenen çok sayıda vahşeti tanımlar. İktidarını sürdürmek için son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde benzeri görülmemiş boyutlarda hileden ve terörizmden yararlanmıştır. Marcos faşist kliğini iktidarda tutmak için, eşi benzeri görülmemiş boyutlarda hükümet kaynağı ve olanağı ayrıca hem gerici hükümetin silahlı kuvvetleri hem de savaş ağası çeteler kullanılacaktır.

Marcos kukla rejimi altında, devrimci kitle hareketi de yeni yükselişler gösterdi. 1966'da ABD'nin Vietnam'daki saldırganlık savaşında Filipinlerin müdahalesine karşı tekrarlanan kitlesel protestolar, ABD emperyalizminin ele başı Johnson ve Asyalı kukla liderlerin katıldığı 23 ve 24 Ekim'deki Manila zirvesi sürecinde çok sayıda işçi, köylü ve öğrencinin katılımı ile patlama yaptı. 1967'de, ABD tekelleri tarafından halkın ekonomik açıdan köleleştirilmesi, ABD askeri üsleri ve buralarda işlenen zulümler, ayrıca Vietnam'daki ABD'nin saldırganlık savaşı güçlü gösterilerle protesto edildi. 1968'de, "ulusal antlaşmalar" adı altında ABD tekellerinin çıkarlarını 1974'e kadar uzatan ABD-Filipinler müzakerelerine, ABD askeri üslerine, Filipinler Üniversitesi ve tüm eğitim sisteminin Amerikanlaştırılmasına ayrıca "Malezya'daki" Anglo-Amerikan desteğine karşı ülke çapında militan gösteriler gündeme geldi.

1969 yılı boyunca, gerici eğitim sistemine karşı öğrenci ve öğretmen isyanları, toprak ağaları ve faşist rejime karşı Manila'da köylü gösterileri ve öğrenci aktivistleri tarafından desteklenen işçi grevleri düzenlendi. ABD emperyalist şefleri Nixon ve Agnew'in iki ayrı vesileyle gelişi şiddetli militan gösterilere neden oldu. Manila ve diğer kent merkezlerinde militan kitle eylemleri sürerken, çok sayıda devrimci işçi, öğrenci ve aydın köylüler arasında araştırma yapmak ve kitle çalışmaları yürütmek için harekete geçti. Yeni-demokratik türdeki kültür devrimi, yeniden kurulan Filipinler Komünist Partisi önderliğinde hızla ilerleyecekti.

Faşist vahşete rağmen, devrimci kitle hareketi yıldan yıla gi-

derek artan bir biçimde daha da büyüdü, eyaletler boyunca yayıldı ve halkın devrimci taleplerini daha açık şekilde iletmeye başladı. 1970 yılında, her seferinde 50.000 ila 100.000 kişinin katıldığı eşi görülmemiş kitlesel eylemler, son on yılda devrimci çabaların büyük bir toplamı olarak ve son on yılda kuvvetli bir fırtınanın sinyali olarak ortaya çıktı. Bunlar, 26 ve 30-31 Ocak işçi, köylü, öğrenci ve aydınların gösterileriyle başladı. "Barışçıl devrim" şeklindeki karşı-devrimci sloganı yükseltmeye çalışan gericilerin çabaları, kitlelerin izlenen faşist vahşete ve aynı zamanda Marcos'un tekrarlayan sıkıyönetim tehditlerine yönelik "uzatılmış halk savaşı" sloganı altında boğuldu.

Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesini savunan devrimci gençlerin ve demokratik halk devriminin bilincinde olanların önderlik ettiği 1970'lerin "İlk Çeyrek Fırtınası", kültür devriminin olgunlaştığını göstermektedir. Kültür devriminin özü, ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı ulusal demokratik mücadelenin propaganda hareketi olarak açık şekilde ortaya çıktı.

Devrimci kitlelerin gittikçe şiddetlenen muhalefetiyle karşı karşıya kalan Marcos kukla rejimi, hem şehirlerde hem de kırsal kesimde, özellikle üniformalı birliklere ve onların kiralık katilleri olan yardımcılarına dayanarak köylü kitlelere karşı faşist terör izleyerek, sıkıyönetim ilan edecekti. Karşı-devrimci şiddeti daha da yoğunlaştırarak halkın öfkesini toplayan Marcos kukla rejimi, yarı-sömürge yarı-feodal sistemin çöküşünü hızlandırmaktadır.

Marcos kukla rejimi, artık kendisi saldırıya uğramadan devrimci kitlelere karşı saldırı gerçekleştiremez. Filipinler Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin güçlü etkisi altında yeniden kurulmuş, ulusal kurtuluş ve halk demokrasi için savaşımda silahlı devrim yolunu tutmuştur. Partinin önderliğindeki Yeni Halk Ordusu (NPA), kırsal kesimde devrimci üsleri oluşturuyor ve uzatılmış halk savaşında zaferden zafere doğru ilerliyor. Filipinler Komünist Partisi bugün, şehirlerin kırsal alanlardan kuşatılmasını içeren Başkan Mao'nun stratejik ilkesini uygulamaktadır.

Yeni Halk Ordusu, varlığı henüz bir yıldan az bir süreye dayanmasına rağmen 1969'un sonunda, köylü gerillaları önceki yıllara oranla silahlı direniş düzeyini önemli ölçüde arttırınca düşmana

1966-1968 yıllarına nazaran %150 oranında daha fazla zayiat yaşattı. Yeni Halk Ordusu, 29 Mart 1969'dan 29 Mart 1970'e kadarki süreçte en az 200 düşman askeri, casus, yerel despot ve kötü unsuru yok etti.

Düşman saldırıları sonucunda yaşanan seyrek kayıplara rağmen, Parti ve Yeni Halk Ordusu saldırılara başarılı bir şekilde karşılık verdi ve daha fazla güç kazandı. Bunun sebebi geniş halk kitlelerini savunmak için devrimci silahlı mücadele yürütülmesidir.

9. Filipinler Komünist Partisi'nin Yeniden Kuruluşu

Filipin Devrimi'nde bugüne kadarki en önemli gelişme, Filipinler Komünist Partisi'nin Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin yenilmez rehberliği altında yeniden kurulmasıdır. Parti, hem yaşlı hem de genç proleter devrimciler tarafından yürütülen eleştiri ve özeleştirilerin ardından 26 Aralık 1968'de yeniden kuruldu.

Demokratik halk devrimini yeni ve daha yüksek bir seviyede sürdüren Filipinler Komünist Partisi, emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği çağımızda proleter devrimci ideolojinin zirvesini oluşturan Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin kuramsal temeli üzerine yeniden kurulmuştur.

Komünist Parti ve Sosyalist Parti'nin birleşmesi ile kurulan eski partide, Lava ve Tarucların otuz yılı aşkın süredir devam eden karşı-devrimci revizyonist çizgisi tamamen eleştirilmiş ve reddedilmiştir. Parti, "Hataları Düzeltmek ve Partiyi Yeniden İnşa Etmek" şeklinde bir düzeltme belgesi, "Demokratik Halk Devrimi" programı ve Yeniden Kuruluş Kongresi'nde parti yeni tüzüğünü yayınlamıştır.

Halk gerillaları, 29 Mart 1969'da, Filipinler Komünist Partisi'nin önderliğinde Yeni Halk Ordusu'na dönüştürülmüştür. Kızıl komutan ve savaşçıların toplantısında, Taruc-Sumulong gangster kliği Lava ve Tarucların eski burjuva gerici çetesinin karşı devrimci bir kalıntısı olarak reddedildi. Kızıl komutan ve savaşçılar "Yeni Halk Ordusunun" bir düzeltme belgesini yayınladılar ve Yeni Halk Ordusu kurallarını ilan ettiler.

Partinin yeniden kurulması ve Yeni Halk Ordusu'nun düzenlen-

mesinden bu yana, Lavaların burjuva gerici çetesi ve Taruc-Sumulong gangster kliği ihanetin yeni derinliklerine daldı. Karşı-devrimci parlamenter mücadele çizgisini yoğunlaştıran ve ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflara boyun eğen Lavaların burjuva gerici çetesi, Marcos kukla rejiminin faşist politikalarına iğrenç şekilde itaat etmek amacıyla Monkees-Armeng Bayan-Masaka (Lava) çetesini oluşturarak Filipinler Komünist Partisi'ne ve Yeni Halk Ordusu'na karşı eski entrikacı çizgilerine bağlı bir dizi vahşet tertipledi. Öte yandan, Taruc-Sumulong gangster kliği eski gösterişini yitirdi ve bir avuç kiralık katili, haksız kazancı koruma şartıyla Marcos kukla rejimine teslim oldu.

Filipinler Komünist Partisi, bugün devrimci silahlı mücadelede ve ulusal birleşik cephedeki liderliğini korumaktadır. Yeniden kurulmasından bu yana, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin yüce kızıl bayrağını ve Filipin Devrimi'nde Filipin proletaryasının önderliğini kahramanca ve doğru bir şekilde desteklemiştir. ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm Filipin halkı tarafından izole edilmiştir. Halkı ezemeyeceklerdir. İşçiler, köylüler, öğrenciler, aydınlar ve diğer tüm yurtseverlerden oluşan yenilmez devrimci kitle hareketi tarafından geri püskürtüleceklerdir.

II. BÖLÜM

Filipin Halkının Temel Meseleleri

"Bir Marksist herhangi bir meseleye yaklaşırken parçalar kadar bütünü de görebilmelidir. Kuyudaki kurbağa şöyle der: "Gökyüzü kuyunun ağzından büyük değildir." Bu doğru değildir, gökyüzü yalnızca kuyunun ağzı kadar değildir. Eğer "Gökyüzünün bir kısmı kuyunun ağzı kadardır." denirse bu doğrudur, çünkü gerçeğe uygundur."

Mao Zedong

1. Yarı-Sömürge ve Yarı-Feodal Bir Toplum

Filipin toplumu, günümüzde yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumdur. Bu durum, şu an Filipin halkının geniş kitlelerini acımasızca sömüren ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm ile belirlenmiştir. Bu üç tarihsel kötülük, Filipin toplumunu etkileyen temel problemlerdir.

Filipin toplumunun yarı-sömürge karakteri esas olarak ABD emperyalizmi tarafından belirlenmektedir. Gericiler, Filipinler'in zaten bağımsız olduğunu iddia etseler de, Filipinler bağımsızlığının ABD emperyalizmi tarafından "sağlandığı" ya da "restore edildiği" şeklindeki çelişkili ifadelerden ötürü ülkenin gerçekte tam bağımsız olmadığı bilinmektedir. Gerçek şu ki, ABD emperyalizmi, Filipin halkının ulusal egemenliğini ihlal etmekte ve Filipin bağımsızlığını ezmekte ısrar etmektedir. ABD emperyalizmi, sözde bağımsızlık verilmesinden önce ve sonra Filipin ekonomisini, siyasetini, kültürünü, askeri ve dış ilişkilerini kontrol etmeye devam etmiştir. Filipin halkının ulusal egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve ulusal mirasını ihlal eden eşit olmayan antlaşmalar yapılmış ve tek taraflı imtiyaz-

lar elde etmiştir. ABD emperyalizmi, yerel sömürücü sınıflara silahlı koruma desteği sağlamaya devam ediyor. Şu andaki hükümetin kendi kaderini belirlediği yanılsamasına rağmen, hükümetin temel politikaları ve en yüksek yetkililerinin seçilmesi ve atanması esas olarak ABD emperyalizmi tarafından belirleniyor. Filipinler'in halen ABD'nin bir sömürgesi olduğuna dair en açık kanıt, bölgelerin ABD işletmelerinin denetiminde olması ve ABD'nin devasa askeri üsleridir. Bu sömürge bölgeler yalnızca Filipin bağımsızlığını savunmak için silahlı bir ulusal devrim vasıtasıyla kaldırılabilir.

Filipin toplumunun yarı-feodal karakteri, esas olarak eski feodal üretim tarzının tabi kılındığı ABD tekelci kapitalizmi tarafından belirlenmiştir. Yabancı tekelci kapitalizm ile iç feodalizmin iç içe geçmesinin somut sonucu, kendi kendine yeten doğal ekonominin erozyona uğraması ve bir meta ekonomisi lehine dağılmasıdır. Yabancı tekelci kapitalizm tarafından dikte edilen bu meta ekonomisi, ulusal kapitalizmin büyümesini kısıtlamak ve mülk sahipleri ile esnafı iflasa zorlamak için kullanılmaktadır. Büyük kitleleri feodal kölelik içinde tutmak, aynı zamanda yerel işgücü piyasasını ucuzlatan büyük bir yedek emek ordusu olarak nüfusun nispi fazlalığını yaratmak için kullanılır. Filipin tarımında, eski feodal üretim tarzı, ABD ve diğer kapitalist ülkelerin ihtiyaç duyduğu birkaç ihracat ürününün üretimi için kapitalist tarım ile yan yana bulunmaktadır. Nitekim, eski feodal üretim tarzı, kapitalist çiftliklerden daha geniş alanları kapsamaktadır. Feodalizm, geniş halk kitlelerinin yoksulluğunu devam ettirmek, çok sayıda köylüye boyun eğdirmek ve ülkedeki ucuz emek ve ucuz hammaddelere sahip olmak amacıyla ABD emperyalizmi tarafından desteklenmekte, ülkedeki geri kalmışlığı manipüle etmek amacıyla yönetilmektedir. Bu anlamda, yerel feodalizm ABD emperyalizminin sosyal tabanıdır. Toprak sahiplerinin sömürüsünün devam etmesi, ABD emperyalizminin karşı devrimci koruması altındadır. ABD emperyalizmi ve feodalizm arasındaki bağları parçalamak ve feodalizmi sosyal temelinden kopartmak için bir tarım devrimi gereklidir.

ABD emperyalizmi ve feodalizm arasındaki etkileşim ve simbiyotik[20] ilişki Filipin toplumunu yarı-sömürge ve yarı-feodal yapmıştır. ABD emperyalizminin, sömürgeci tarım ekonomisini

20) Ortak yaşama ilişkin. (Ç.N.)

gerçekten bağımsız ve kendine yeten bir yapıya dönüştürmek gibi bir derdi yoktur. Eşitsiz ve istikrarsız gelişim, modern emperyalizmin doğasında bulunur. ABD tekelci kapitalistlerini ilgilendiren tek şey, sömürgeci ticaret ile Filipinler'den hammadde ve tamamlanmış mallar karşılığında süper kârlar elde etmektir. Ayrıca sömürge ve yarı-sömürgelere gerçekleştirilen doğrudan yatırımlar sonucunda yüksek oranlarda kâr sağlamaya çalışan uluslararası tefeci uygulamalardan sorumludurlar.

Şu anki gerici devletin Filipin halkının temel sorunlarını çözmesi beklenemez çünkü bu devlet, öncelikle ABD emperyalizmi ve feodalizm tarafından yaratılmış kukla bir enstrümandır. Mevcut gerici devletin, ulusal seviyeden belediye seviyesine kadar her düzeyinde ABD emperyalizminin ve feodalizminin uşağı olarak hizmet eden bürokrat kapitalistler bulunmaktadır. Bürokrat kapitalizm, tüm ulusu etkileyen ayrı bir kötülüktür. Yabancı ve yerli sömürücülerin çıkarlarını kaynaştırmada ve devrimci kitlelerin kararlı muhalefetini bastırmada özel rolleri bulunur. Bürokrat kapitalistler, "özerk vesayet" politikası altında kukla yöneticiler olarak işlev görmeleri amacıyla ABD emperyalizmi tarafından yaratılmışlardır.

Bürokrat kapitalistler, Filipin halkının ulusal ve demokratik çıkarları için savaşmaktan ziyade avantalarını hükümet ofislerinden almayı ve yabancı ve feodal efendilerinden imtiyaz kopartmayı tercih ederler. Gerici kukla hükümetin yarı-sömürge yarı-feodal temel politikalarını değiştirmesini beklemek nafile ve yanlıştır. Bu yozlaşmış hükümet yetkililerinin genellikle yaptıkları tek şey, halkı aldatmak ve egemen sınıflara daha iyi hizmet etmek için karşı-devrimci ikili taktikler izlemektir. Kendilerini "halkçı", "milliyetçi", "demokrat", hatta "sosyalist" olarak ilan ederek, yeri geldiğinde devrimci kitle hareketine ait ifadeleri çalıp kullanırlar. Hatta yerli revizyonist dönekler ve Sovyet sosyal-emperyalistleriyle dostane ilişkilerini, yurtseverlik ve ilericilik referansları olarak göstermeye çalışacaklardır. Ancak, hiçbir zaman açıkça faşistlerin yanında durmaktan ve devrimci kitleleri bastırmak için askeri güç kullanmaktan çekinmeyeceklerdir. Bunlar, geniş halk kitlelerine karşı yalnızca bir baskı aracı olan gerici devletin bekçileridir. Bürokrat kapitalizm faşizmin sosyal temelidir.

2. ABD Emperyalizmi

1. Emperyalizmin Anlamı

Birleşik Devletler, 20. yüzyılın başlarına doğru, Filipinler'i İspanya'nın diğer sömürgeci mülkleriyle birlikte ele geçirmeye karar verdiğinde Amerikan kapitalizmi, Lenin'in kapitalizmin son aşaması dediği tekelci kapitalizm veya emperyalizme ulaşmış bulunuyordu. Serbest rekabet, üretim ve sermayenin birkaç kişinin elinde yoğunlaşmasını doğurmuştu. Amerikan tekelci kapitalist sınıfının, emperyalist yayılmacılık dışında aşırı üretimden kaynaklı krizlerle geçici olarak dahi başa çıkacak durumu bulunmuyordu. Emperyalizm, tekelci kapitalistlerin devrimle altüst olmayı geciktirmelerinin en son yoludur. Bu, ABD içindeki sınıfsal baskısı ve sömürünün, artı ürün ve artı sermaye ihracı ile diğer ulus ve halkların baskı ve sömürüsüne doğru genişletilmesi anlamına gelir.

Lenin, modern emperyalizmi kapitalizmin tekelci aşaması olarak tanımladığı ve temel özelliklerinin beşini işaret ettiği zaman kusursuz bir açıklama yaptı: 1) üretim ve sermayenin yüksek bir seviyede yoğunlaşması sonucunda ekonomik hayatta belirleyici rol oynayan tekellerin oluşması; 2) banka sermayesinin sanayi sermayesi ile birleşmesi ve mali oligarşinin bu "finans sermayesi" temelinde oluşması; 3) emtia ihracatı yerine sermaye ihracatının belirgin şekilde önem kazanması; 4) dünyayı kendi aralarında paylaşan uluslararası tekelci kapitalist oluşumların kurulması; ve 5) tüm dünyanın en büyük kapitalist güçler arasında bölünmesinin tamamlanması.

Sömürgeci İspanya'nın ABD'nin emperyalist genişlemesine karşı durabilmesi için 1898 İspanyol-Amerikan Savaşı kaçınılmazdı. ABD emperyalizmi, egemenliğini Güney Amerika'nın kuzeyi ve Orta Amerika'nın tamamı üzerinde yaymıştı. Porto Riko ve Küba'yı sömürgeci İspanya'dan almak ve Latin Amerika'nın tamamını arka bahçesi olarak tekelleştirmeye karar vermişti. ABD emperyalizmi, Filipinler'i ele geçirmek ve Çin'e ve bütün Asya'ya karşı uzun vadeli saldırganlık için önemli bir sığınak elde etmek için, çökmekte olan bir sömürgeci güce savaş ilan etmeyi uygun buldu. O zamanlar yeni yükselen emperyalist bir güç olan Amerika Birleşik Devletleri için rakibi kolay bir lokmaydı.

Emperyalizm savaş demektir. Yayılmacı savaşlar, ABD tekelci kapitalistleri için en sonunda büyük bir iflası getirecek olsa da kârlı büyük bir iştir. Bu adaletsiz savaşlar, Amerikan halkı ve diğer halklar için de korkunç baskı ve sömürüler demektir. Emperyalist devlet, "belirlenmiş kader"[21] peşinde koşar, "özgür dünyayı" savunur gibi yapar, milyonlarca Amerikalı işçiyi tekelci üretimi yoğunlaştırmaya ve yabancı topraklarda savaşmaya zorlar. Emperyalistlerin hedefi, yurtdışı tekel yatırımlarının alanını genişletmek, üretilen metaların büyük miktarlarda tüketilmesini sağlamak ve hammadde kaynaklarını ele geçirmektir. Ayrıca sömürgeler ve yarı-sömürgeler aracılığı ile yüksek kârlar elde etmektir.

Amerika Birleşik Devletleri'ni isteksiz de olsa Filipinler'i korumak zorunda bırakan ve İspanyol-Amerikan savaşını başlatan Maine patlaması gibi bazı "kaderin cilvelerine" dayalı idealist görüşün aksine, Filipinler'in Amerikalılar tarafından -yalnızca İspanyol sömürgecilere karşı değil, aynı zamanda Filipinli devrimcilere karşı- fethedilmesi ABD kapitalizminin iç yasasaları ile belirlenmiştir. Emperyalist süperkârlar için duyulan iştah, ABD'li saldırganları Filipinler'e ve Asya'ya getirdi. ABD emperyalizminin genişlemesi, Amerikan devletinin arkasındaki tekelci kapitalistlerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmiş soğukkanlı bir siyasetti.

Esas olarak karşı-devrimci şiddetin kullanılması, ABD emperyalizminin gücünü Filipin halkına dayattığı aldatmacasıyla ikincil bir hal aldı. İlk başlarda, Filipin liberal burjuva liderliğine İspanya'ya karşı savaşımlarında yardımcı olma iddiasıyla Filipin işlerine karıştılar. Bir sonraki gelişlerinde, Filipin devrimci hükümetini ve devrimci kitleleri askeri güç kullanarak bastırdılar. Hiçbir zaman karşı-devrimci ikili taktiklerinden vazgeçmediler. Bunlar; barış, zenginlik ve eski demokratik devrimin burjuva liderliğinin gücünü paylaşma temelinde müzakerelere ve tüm emperyalist gücünü devrimci kitlelere saldırması için yönlendirmek gibi çeşitli girişimlere dayanıyordu.

Emperyalizm, ancak saldırganlık savaşından sonra Filipinler'i doğrudan sömürge yönetimi altında tutabildi. Doğrudan sömür-

21) *"Manifest Destiny"*. ABD'nin kıtalar çapında genişlemesinin hem haklı hem de kaçınılmaz olduğuna dair 19. yüzyılda ortaya atılan sömürgeci doktrin ve inanç. (Ç.N.)

ge yönetimi döneminde, ABD emperyalizmi Filipin toplumunun maddi temelini sıkı bir şekilde ele geçirdi. Ülkeyi, ABD'li tekelci şirketlerin hammadde üretimini kontrol edeceği, şeker fabrikaları, hindistan cevizi rafinerileri, halat işletmeleri ve maden ocaklarının kurulacağı bir yer olarak gördü. Yerli üretimi geliştirmediler çünkü sömürge ticareti sonucunda doğrudan yatırımlardan, yerli hammaddelerin küçük çaplı işlenmesine yönelik birkaç fabrikadan, aynı zamanda ABD'den nihai mamüllerin ve Filipinler'den hammaddelerin sömürgeci ticaretini kolaylaştıran kamu hizmetlerinden gelen yerel vergiler ve kredi sermayeleri sayesinde yüksek kârlar elde ediyorlardı. Serbest ticaretin 1909 Payne-Aldrich Yasası ve 1913 tarihli Underwood Gümrük Yasası ile resmi olarak düzenlenmesi, Filipinler'i hammadde ihracatına ve üretilen malların ithalatına bağımlı hale getirdi.

ABD emperyalizmi, Filipin toplumunun maddi üretim tarzını elinde tutarken buna uygun olarak üstyapıyı da kontrolüne aldı. Filipinli kuklalarının siyasi faaliyeti, 1902 Filipinli Bill, 1916'daki Jones Yasası ve 1934 tarihli Tydings-McDuffie Yasası gibi yurtdışında belirlenen bir dizi yasa ile sahneye kondu. Bu yasalar, kendi kültürel ve eğitim sistemlerine uygun eğitim aldıkları sürece sömürgeci yerel yönetimlerin idari sorumluluklarını genişletiyordu. Ulusal bağımsızlık ve demokrasi için gerçekten savaşan herhangi bir hareketi bastırmak için silahları her zaman hazır durumdaydı. Toplum içindeki komprador büyük burjuvazi, toprak ağaları sınıfı ve bürokrat kapitalistlerin işbirliğine dayanıyorlardı.

ABD emperyalizminin 1930'larda Filipinler'e sahte bağımsızlık vermeyi kabul ettiği zaman, Filipinler'de ulusal bağımsızlık ve demokrasi için mücadele eden devrimci kitle hareketinin yeniden harekete geçeceği beklenmişti. Emperyalizmin en sonunda küresel bir savaşa yol açan krizi ve Marksizm-Leninizmin tüm ezilen halkların kurtuluşu için işaret ışığı olarak hızla yayılması, ABD emperyalizminin varlığını açıkça tehlikeye soktu. Filipin halkı için bağımsızlık sunularak alınacak bir şey değil, kendi egemenliği için gerçekten savaşmak zorunda olduğu bir şeydi.

II. Dünya Savaşı'ndan sonra, ABD emperyalizminin Filipinler'e pek fazla uzatmadan sahte bağımsızlık vereceği açıktı. Aksi takdir-

de, diğer ülkelerdeki sömürgeci güçlerde olduğu gibi, ulusal kurtuluş hareketinin yükselen dalgası altında ezilme riskiyle karşı karşıya kalacaklardı. Her ne olursa olsun, emperyalistler arası savaşa, ilk sosyalist devletin artan gücüne ve ulusal kurtuluş hareketlerinin bozkır ateşine bağlı olarak dünya kapitalist sistemi bir bütün olarak zayıflamış olsa da, ABD emperyalizmi, II. Dünya Savaşı yıkıntıları arasında kalan emperyalist devletler arasından görece kuvvetli güç olarak sıyrıldı. Bu nedenle, ABD emperyalizmi Filipinler halkının bağımsızlık talebine yönelik halen baskı ve hile türünden ikili taktikler izleyebiliyordu. Bunun yanı sıra, uzun zamandır Lava ve Tarucların burjuva gerici çetesinin sahte bağımsızlığı destekleme siyasetine maruz kalınmıştı. Bu durum, devrimci kitle hareketi içinde sabotajcılarının da bulunduğu anlamına geliyordu.

2. Sahte Bağımsızlık ve Eşit Olmayan Antlaşmalar

ABD emperyalizmi, Filipinler'e "bağımsızlık" lütfetti. Filipin Anayasası, emperyalizme, sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı herhangi bir yaptırım içermeden yürürlüğe geçirildi. Bu sahte bağımsızlığın verildiği gün, kukla başkan ABD mülkiyet haklarının ve ABD askeri üslerinin Filipinler'de kalıcılığını kabul eden ABD-Filipinler Cumhuriyeti Genel İlişkiler Antlaşması'nı imzalayacaktı. Bell Ticaret Yasası ve Parite Değişikliği'ne yönelik şiddetli bir mücadele ortaya çıktı ve iç savaş patlak verdi. Filipin kukla anayasasında, doğal kaynaklardan yararlanan ve Filipinler'deki kamu hizmetlerini işleten kurumların yüzde 40 oranında yabancı sermayeye izin veren sömürgeci kanundan memnun olmayan ABD emperyalizmi, Filipin kukla hükümetine sömürgeci anayasanın revize edilmesini; ABD'li yatırımcıların, bu tür şirketleri herhangi bir sermaye kısıtlaması olmaksızın kontrol etmelerine izin verilmesini şart koştu. Parite Değişikliği olarak bilinen bu değişiklik, anayasanın XIII. Madde ve XIV. Maddenin 8. Bölümlerine dayanarak, diğer yabancılar da dahil olmak üzere ABD yatırımcılarının yerel işletmeleri ve şirketleri, kısıtlamalardan muaf geniş alanlarda istedikleri ölçüde kontrol etmelerini sağlayan eşitsiz bir durum yaratarak ağırlaştırdı. Böylece anayasa, ulusal egemenlik ilkesiyle çelişen, ulusal mirasa tamamen aykırı iki yüzlü bir kağıt parçası haline geldi. Filipin halkının ABD emperyalizmi tarafından ekonomik köleleştirilmesinin sürdürülmesini kapsamlı bir

şekilde ortaya koyan Parite Değişikliği, Bell Ticaret Yasası tarafından belirlendi. Parite Değişikliği'ni yürürlüğe koymanın dışında, Bell Ticaret Yasası serbest ticaret dönemini uzattı ve Filipin Pesosu'nun ABD Doları'na tabi kılınmasını sağladı.

ABD emperyalizminin, bugüne kadar Filipinler üzerindeki kontrolünü yansıtan bir dizi eşit olmayan anlaşma ve düzenleme bulunmaktadır. "Özel ilişkiler" olarak bilinen bu anlaşmalar, ulusun prangalarıdır. Şimdi bunları gözden geçirelim.

A) Laurel-Langley Anlaşması (Revize Edilmiş Bell Ticaret Yasası) (1954)

Bu anlaşma, Filipinler'in ABD emperyalizmine ekonomik açıdan köleliğini yansıtır. Sadece Parite Değişikliği'ni yinelemekle kalmayıp, aynı zamanda özel tarım arazilerinin satın alınması ve kullanılması da dahil olmak üzere her tür iş alanında "parite haklarını" içeren geniş bir anlamı bulunur. Gözden geçirilen gümrük tarifeleri ve kota sistemi, temel olarak hammaddelerin ABD'ye ihraç edilmesini ve Birleşik Devletler'den bitmiş ürünlerin ithalatını teşvik eder. Bu anlaşma ile Amerika Birleşik Devletleri'nin Filipin para sistemi üzerindeki denetimi resmen sona erse de, gerçekte Filipin ekonomisinin tamamı dış kredilere aşırı derecede bağımlı durumdadır ve Filipinler'deki ABD'li şirketlerin devasa peso gelirlerini ABD dolarına çevirebilmektedir. Ayrıca tüm ihracat-ithalat işlemleri ABD doları üzerinden yürütülmektedir. ABD emperyalizmi tarafından ekonominin mevcut sömürgeci denetimi nedeniyle, Merkez Bankası'nın yeterli ABD dolarına sahip olmadığı an peso düşmektedir. Yasada yapılan laf kalabalıkları, maddi gerçekleri değiştirmez.

B) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Anlaşması (1947)

Bu anlaşma uyarınca, ABD emperyalizmi Filipinler'deki tümtoprakların kontrolünü ele geçirmiştir. Filipin halkı, stratejik açıdan yerleştirilmiş ABD kara, hava ve deniz üsleri ile çevrili büyük bir cezaevinde yaşamaktadır. Tepelerinde ABD Hava Kuvvetleri bulunmaktadır. ABD Donanması, Filipin sularında istediği gibi devriye gezebilmektedir. 1969'dan itibaren, Vietnam Savaşı'na gönderilenle-

rin dışında, ABD askeri üslerinde en az 50.000 ABD askeri bulunduğu bildirilmektedir. Şu an ABD emperyalizminin yaklaşık 200.000 hektarlık bir alanda 20'den fazla askeri üssü bulunuyor. Bu üslerdeki ABD askeri personelinin özel hakları bulunuyor. Yine bu üslerdeki askerler, "özel bir askeri görev" yürütme iddiası ile kukla hükümetin yetki alanı dışında çalışabilmektedir. ABD ordusu, halka karşı suç işleyebiliyor ve kukla hükümetin herhangi bir mahkeme kararını tanımıyor. ABD emperyalizmi gerekli gördüğü takdirde, ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Anlaşması'na bağlı olarak ABD askeri üsleri genişletilebiliyor. Her halükarda, mevcut ABD askeri üsleri yeterince geniştir ve ABD emperyalizminin silahlı kuvvetler aracılığı ile Filipinler'i elinde tuttuğunu kanıtlamak için yeterli sayıda askere sahiptir. Bu ABD askeri üsleri ile Asya halklarına yönelik saldırılar için zemin hazırlanmaktadır. Bu üslerde, nükleer, kimyasal ve bakteriyolojik soykırım silahları bulunmaktadır.

C) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Yardım Anlaşması (1947)

Bu eşit olmayan anlaşma, ABD emperyalistlerinin Filipinler Silahlı Kuvvetleri'ni (AFP) kontrol etmesini sağlar. Birleşik Devletler Askeri Danışma Grubu (JUSMAG) aracılığıyla ABD emperyalizmi, Filipinler gerici silahlı kuvvetlerine yönelik stratejik ve personel yönetimi, lojistik, eğitim ve istihbarat koordinasyonunu genişletmiştir. ABD askeri danışmanlarının AFP üzerinde doğrudan kontrolü bulunmaktadır. AFP'nin askeri teçhizatının ve tesislerinin çoğu, JUSMAG tarafından kira karşılığında verilmiştir. Gerici silahlı kuvvetler içinde ABD emperyalizmine doğrudan kuklalar yetiştirilmektedir. Gerici silahlı kuvvetler, ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflar adına devrimci kitlelere saldırmaları için ayaklanma karşıtı program doğrultusunda devamlı kışkırtılırlar. JUSMAG aslında "Monkees", BSDU, Yurt Savunma Kuvvetleri, "özel kuvvetler" ve benzerleri gibi cinayet birimlerinin yaratılmasının ardındaki beyindir. JUSMAG'daki ABD'nin askeri personeli, halk, parti ve halk ordusuna karşı "kuşatma ve bastırma" kampanyalarıyla dikkat çekmektedir.

D) Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması (1951)

ABD hükümeti, bu anlaşma ile Filipin kukla hükümetini ekono-

mik ve teknik yardım programlarını genişletme bahanesiyle kontrol etmektedir. Kukla hükümetin politikaları yönlendirmek, etkilemek, emperyalist propaganda yapmak, ekonomik ve siyasi istihbarat toplamak ve ABD'li yabancı özel şirketler dış krediler, hibeler ve pesolarla hızlı şekilde kâr etsin diye, kukla hükümetin her stratejik birimine ABD'li danışmanlar yerleştirilmiştir. AID ajanları (ve ondan önceki ajanlar), ABD tekelleri ve hatta ABD Merkezi Haberalma Teşkilatı-CIA'nın tipik ajanlarıdır. AID Kamu Güvenliği Dairesi ve doğrudan yerel ajanı olan Polis Komisyonu sayesinde, ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizmine karşı yurtsever kitle eylemlerine saldırması ve bunları dağıtması için yerel polis güçleri donatılıp eğitilmektedir. AID gerçekte, "anti-isyan bölükleri", "rondas", "bölge kuvvetleri" ve benzerlerinin yaratılmasının ardındaki beyindir.

E) ABD-Filipinler Cumhuriyeti Karşılıklı Savunma Paktı (1951)

Bu eşit olmayan anlaşma, saldırgan ABD'li birliklerin, "barış" ve "karşılıklı güvenlik" bahanesiyle Filipinler içişlerine müdahale etmesine izin vermiştir. Bu, gereksiz bir emperyalist belgedir çünkü temel askeri anlaşmalarda, mevcut durumda ABD askeri üsleri ve ABD emperyalizminin Filipin halkına saldırmasına izin veren zaten bol miktarda hüküm bulunmaktadır. Bazı gericilerin, bu anlaşmada "otomatik misilleme" maddesi bulunması için ABD emperyalizmine yalvarması saçmadır. ABD emperyalizmi kendi bencil çıkarlarını kaybetme durumuyla karşı karşıya kaldığında, Vietnam, Laos, Kamboçya, Filistin, Tayland, Dominik Cumhuriyeti, Küba ve diğer pek çok ülkede olduğu gibi halka saldırmaktan asla çekinmez.

F) Manila Anlaşması (1954)

Bu anlaşma ile Güneydoğu Asya'nın "bölgesel savunması" için Güneydoğu Asya Anlaşması Örgütü (SEATO) Manila'da oluşturuldu. Güneydoğu Asya'daki ABD emperyalizminin iki kukla hükümetini kapsamaktadır: Filipinler ve Tayland. Amerika Birleşik Devletleri başkanlığındaki emperyalist güçlerin egemenliğindedir. Bu antlaşma uyarınca ABD emperyalizmi, Filipinler'i Güneydoğu Asya'daki saldırganlık savaşlarına sürükleyebilir. Ayrıca, ABD emperyalizmi diğer kukla hükümetleri Filipin halkına karşı saldırı gerçekleştirmesi

için ülkeye de çağırabilir. Kore Savaşı'nda ve Vietnam Savaşı'nda, ABD emperyalizminin doğrudan bölgesel savunma anlaşması referansı ile Filipin gericiliğine kolaylıkla emir vererek Filipin paralı askerlerini yurtdışına gönderebildiği kanıtlanmıştır.

G) Tarımsal Ürün Sözleşmeleri

Bu sözleşmeler, Tarımsal Ticareti Geliştirme ve Yardımlaşma Yasası olarak bilinen 480 sayılı Amerikan Kamu Hukuku tarafından belirlenmiştir. Bu sözleşmeler yoluyla, Birleşik Devletler, artı tarım ürünlerini Filipinler'e yığarak kontrol edebilmektedir. Bu sözleşmeler, ithal hammaddelere bağlı olan un ve tekstil fabrikaları gibi belirli "ara" sektörleri kontrol altında tutmak için kullanılmaktadır. Bunlar, ABD emperyalizminin politikalarına hizmet etmek için yerel tarımsal üretimi manipüle etmek doğrultusunda da kullanılır. Tarım ürünlerinin satışından elde edilen gelir, Manila'daki ABD Büyükelçiliği tarafından yönetilen propaganda kampanyalarını ve eğitim-değişim programlarını desteklemek için kullanılır. ABD savaş fazlası materyallerinin satışından elde edilen gelir, Filipinli aydınlar arasındaki temel unsurların görüşlerini zehirlemek için ilgili programları desteklemeye yöneliktir.

H) Kültür ve Eğitime İlişkin Anlaşmalar

ABD hükümetinin ajanları olan AID, ABD Eğitim Kurulu, Barış Gönüllüleri ve Asya Vakfı, Rockefeller Vakfı, Ford Vakfı gibi vakıflar kültür ve eğitim sisteminde belirleyici şekilde söz sahibidir. Çeşitli sektörler için değişim programları ve seyahat, eğitim ve araştırma hibeleri "Amerikan yaşam tarzını" yüceltmek ve ulusal ve anti-demokratik fikirleri yaymak için kullanılır. Geri kalan savaş tazminatlarından elde edilen özel eğitim fonu, Filipin eğitim sistemi üzerindeki ABD emperyalist kontrolünü güçlendirmek üzere bir kenara ayrılmıştır. Filipinler Üniversitesi'ne verilen bazı krediler genişletirken, Dünya Bankası ABD emperyalizmi tarafından emperyalist eğitim politikalarının korunmasına yardımcı olması amacıyla kullanılmıştır. CIA doğrudan veya "örtülü" kurumlar aracılığıyla Filipinli ajanları eğitim sistemi ve kitle iletişim araçlarına dahil eder. Kültür ve eğitim kurumları istihbarat ve ayaklanma karşıtı araştırmalar için giderek daha fazla kullanılmaktadır. ABD tekelci şirketleri, en büyük

reklam verenler oldukları için, yerel kitle iletişim araçlarını belirleyen ve çok sayıda insanın siyasi düşüncesini etkileyen konumdadır. Okuma materyalleri, radyo, sinema ve televizyonlardaki Hollywood filmleri gibi görsel-işitsel eğlenceler sistematik olarak insanların yurtsever ve ilerici ruhunu çürütmek için kullanılmaktadır. Bazı reformist ve dini örgütler de ideolojik bulanıklık yaratmak için çeşitli emperyalist kurumlar tarafından desteklenmektedir. Yeni ve eski pek çok kötü niyetli düzenleme, halkı etkilemek için mevcut bulunmaktadır.

Yukarıdaki eşit olmayan anlaşmalar ve düzenlemelere yönelik tüm ABD harcamaları, Filipin kukla hükümetine "yardım" olarak tanımlanır. Bir hesaplamada, ABD emperyalizminin 1946-67 döneminde 1.9 milyar dolarlık "yardım" sağladığı iddia edilmektedir. Bu "yardım" denen şey askeri yardımları, askeri olmayan kredileri, savaş hasar desteklerini ve Barış Gücü ve işbirliğine yönelik ABD harcamalarını içeren kredive hibeleri içerir.

Askeri yardımlar $512.4 milyon dolara ulaşmıştır ve Dünya Savaşı ve Kore Savaşı'ndan gelen askeri fazlanın elden çıkarılmasını, askeri teçhizat kirasındaki maliyetleri, ABD askeri danışmanlarının ayrıca Kore Savaşı ve Vietnam Savaşı'ndaki Filipin paralı askerlerinin tazminat ödemelerini ve devrimci kitle hareketinin bastırılması için ABD emperyalistleri, komprador, feodal ve bürokratların çıkarlarını savunan AFP'nin daha fazla eğitilmesine yönelik destekleri içermektedir.

Askeri olmayan krediler $375.5 milyona ulaşmıştır ve ağırlıklı olarak "Barış İçin Gıda" programı ve AID (ve önceki organları) gibi ABD propaganda faaliyetleri için, ayrıca İthalat-İhracat Bankası adı altında Merkez Bankası dolar rezervlerini desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Savaş hasarları destek tutarı $473 milyon olarak belirlenmiş ve esas olarak ABD'li şirketlere, dini örgütlere, bürokrat kapitalistlere ve yerel sömürücü sınıflara dağıtılmıştır. Diğer krediler ve hibeler $352,2 milyon tutarındadır ve çoğunlukla ABD danışmanlarını ve misyonlarını desteklemek, burslarla birkaç Filipinliyi eğitmek, ekonomik-teknik yardım ve hizmetler kisvesi altında çok sayıda isyan karşıtı faaliyeti yürütmek, tarımsal hizmetleri desteklemek, Barış Gücü'nü desteklemek, ABD mallarını AID aracılığıyla aşırı fiyatlarla

satın almak ve diğer ABD kuruluşları için kullanılmıştır. Amerikan Bilgi Merkezi ve Amerika'nın Sesi Radyosu'nun propaganda faaliyetleri dahi "yardım" kapsamında değerlendirilmektedir.

AID ve önceki organları, Amerikan "yardımı" denen şeyin düzmece olduğunu açıkça gösterir. 1951-68 döneminde, AID ve önceki organları Filipin gerici hükümetine $54,1 milyonluk bağışta bulunur. Hükümet, aynı dönemde yaklaşık 500 milyon peso karşılığında bunu finanse etmek zorundadır. Amerikalı danışmanlar ve uzmanlar, sadece hibe ettikleri doları değil, aynı zamanda peso muadili büyük çaplı fonun kullanımını da zorunlu tutarlar. ABD'den sipariş ettikleri yüksek fiyatlı malların kendini döndürmesi için ABD'li propagandacılar ve satış birimleri ülkeden geniş çaplı veri toplar, yerli bürokrasiyi kendilerine sadık kalmaları için etkiler, önemli polis memurlarını ve birimlerini ayaklanma karşıtı faaliyetler için eğitir ve ABD hükümetinin "fedakârlık" yaptığı yalanını yayarlar.

ABD emperyalizminin sömürgesi veya yarı-sömürgesi konumundaki Filipinler'de, ABD emperyalizminin çeşitli kurumlarını koordine eden ve denetleyen "ülke ekibi" bulunmaktadır. Bu ekip başkan olarak ABD Büyükelçisi ve CIA istasyon şefi, USIA direktörü, USAID direktörü ve JUSMAG başkanı üyelerden oluşmaktadır.

ABD emperyalizmi, doğrudan kendisine bağlı örgütlere ilaveten Birleşmiş Milletler'in çeşitli kurumlarını, bölgesel düzenlemeleri ve Filipinlerin üçüncü ülkelerle yaptığı ikili anlaşmaları da manipüle etmektedir. ABD emperyalizminin doğrudan temsilcileri olan bu girişimlerin amacı Filipin halkının ulusal demokratik çıkarlarını engellemeye çalışmaktır.

3. Filipinler'in ABD Tekelleri Tarafından Kontrolü

ABD artı sermayesi düzensiz ve kesintili bir şekilde Filipin ekonomisine yatırılmıştır. Mevcut durumda, ABD tekelleri ve bunların yerel yan kuruluşları; petrol, lastik, kauçuk, ilaç, gübre, kimya, madencilik, ağır teçhizat, pazarlama, ulaşım tesisleri ve diğerlerini içeren işletmelerin sahibidir veya bunları kontrol etmektedir. Bugün Filipinler'deki en büyük şirketlerin çoğunluğu Amerikan şirketidir. Ülkedeki toplam iş hacminin en az yüzde 50'sini kontrol etmektedirler. 1969'daki mevcut kaynaklara göre, ABD özel varlıklarının

değeri en az 2 milyar dolardır. Piyasa değeri ise birkaç kat daha fazladır. Bu varlıklar, Güneydoğu Asya'daki toplam ABD özel yatırımlarının en az yüzde 60'ını oluşturmaktadır. Filipinler'deki toplam yabancı özel yatırımlar içinde ABD yatırımlarının oranı yüzde 80'dir. Filipinlere yönelik ABD yatırımların hacmi ve değeri, bugün, özel yatırımlarının 537 milyon peso veya 268.5 milyon dolar seviyesine[22] ulaştığı ABD'nin doğrudan sömürge yönetimi döneminden daha büyüktür.

Filipin halkını ezen tek şey ABD yatırımlarının büyüklüğü değildir. Bu yatırımların aynı zamanda stratejik önemi bulunur. Örneğin, Esso, Caltex, Mobil, Filoil ve Getty Oil tarafından tedarik edilen petrol, ezici şekilde ABD petrol tekellerinin kontrolü altındadır. ABD tekelci kapitalizmi, yalnızca bu meta ile Filipinler'de taşınan veya işlenen her tür metayı kontrol edebilmektedir. ABD petrol tekelleri ülkenin enerji ihtiyacının yüzde 90'ından fazlasını karşılamaktadır. Lastik üretimi, inşaat malzemeleri ticareti, ithalat-ihracat ve perakende ticaret de başta Amerikalılar olmak üzere yabancı firmalar tarafından kontrol edilmektedir.

Amerikalılar büyük satış tesisleriyle son kullanıcılara yönelik toplu satışları da denetlemektedir. ABD kapitalistleri, Meralco (elektrik) ve PLDT (telefon) hisselerinin büyük bir bölümünü satarak kamu kurumları alanından çekildiyse de, bu durum, firmalara ABD kredileri yüklendikten ve devlet finans kurumlarından teminat garantileri sağlandıktan sonra gerçekleşmiştir. Bu işletmeler, büyük faiz ödemelerinin kaynağı olarak kalmaya devam etmiş ve Wall Street'te yer alan tahvillerle giderek artan bir şekilde yeniden ele alınmaya başlanmıştır.

ABD emperyalistleri en büyük ticari bankalara, sigorta şirketlerine ve diğer finans kurumlarına sahiptir. Bu nedenle Filipin bankacılık sistemini kontrol etmeye devam ediyorlar. Halkın yerel tasarruflarını alırlar ve bunları ABD'deki işletmeleri desteklemek için kullanırlar. Bu bağlamda, sıklıkla bahsedilen "Yankee zekası", Filipin-Amerikan Hayat Sigortası Şirketi'ni bir milyondan az bir sermaye ile kurmuş, son savaştan sonraki yirmi yıl içinde bir milyar

22) Nüfus ve İstatistik Dairesi Başkanlığı verilerine göre bu oranlar belirtilmiştir. (Ç.N.)

pesoluk şirket olarak hızla büyümesini sağlamıştır. ABD'li firmalar sadece yerel ABD bankalarından değil, Filipinli bankalardan da kredi almaktadır. Yankee'nin bir başka parlaklığı da altın üretiminde görülebilir. Merkez Bankası, Altın Sübvansiyon Yasası kapsamında Benguet Consolidated ve diğer ABD madencilik şirketlerinden altınları ons başına (dünyada ons başına $35 iken) uzun bir süre $57 -$67 dolar olarak satın almıştır.

1960'tan 1969 yılı ortalarına kadarki süreçte, yabancı yatırımcılar (esas olarak Amerikalılar) yerli kredi kaynaklarından 13,5 milyar peso borç almıştır. ABD şirketleri, 1962-68 döneminde açık şekilde eski emperyalist pratiği izlerken 8 milyar peso borç alabilmiş, aynı zamanda ABD sömürge ve yarı-sömürgelerinde yerli kredi kaynaklarını açık şekilde kullanma politikası izlemiş, böylece ABD ödemeler dengesi krizini hafifletmiştir. Filipinler'deki ABD yatırımlarının yüzde 70'ini oluşturan 108 Amerikan firması üzerinde yapılan bir araştırma, sermaye ve işletme fonlarının yüzde 84'ünün Filipin kaynaklarından geldiğini ve sadece yüzde 16'sının (Filipinler'e yeniden yatırım amacıyla getirilen kârlar dahil) 1956-65 döneminde Amerika Birleşik Devletleri'nden geldiğini göstermektedir. Aynı dönemde, bu 108 ABD şirketi, 386 milyon dolardan fazla bir parayı, yani Filipinler'e getirdikleri 58.5 milyon dolarlık yeni yatırımların yaklaşık yedi katını geri almıştır. Bu firmaların ödenmiş sermayesindeki artış 28 milyonluk bir temel üzerinde, 1956 yılında 74 milyon dolarlık seviyeden 1965 yılında 102.5 milyon dolarlık yeni bir seviyeye yükselmiş, bununla birlikte gönderilen süperkârları ise ödenmiş sermayedeki artışın yüzde 1300'ünden fazlasına tekabül etmiştir.

Merkez Bankası istatistikleri, 1960-69 döneminde çoğunluğu Amerikalı olan yabancı yatırımcıların, yeni sermaye yatırımları biçiminde 160 milyon dolar getirip en az 482 milyon dolarlık para ve kâr payını götürdüklerini ortaya koymaktadır. ABD firmalarının devasa kâr transferi yeni bir gelişme değildir. Ellili yıllarda döviz kontrolleri yapıldığında ve ABD'li firmaların kârlarını yerli ekonomiye geri döndürmesi teşvik edildiğinde, sadece 19.2 milyon dolarlık yatırıma karşılık 215,1 milyon dolar elde edeceklerdi. ABD istatistikleri, ABD'nin Filipinler'deki yatırımlarından elde ettiği kâr oranının, ABD'nin denizaşırı yatırımlarından elde edilen ortalama kâr oranından yüzde 25 daha fazla olduğunu kabul etmektedir.

Filipin gerici hükümeti, ABD'li firmaların kâr transferlerinin 60'lı yıllarda on milyonlarca dolara, özellikle de yıllık ortalama 40 milyondan dolardan biraz daha fazla bir seviyeye ulaştığını resmi olarak bildirmiştir. Bununla birlikte, her yıl yüzlerce milyon dolarlık açıklanmayan bir tutar, Merkez Bankası kayıtlarında, ithalat, ödeme ve döviz alımının gerçekleşmesi gibi çeşitli işlemler için kullanılır. *Economic Monitor* tahminlerine göre, Filipinler'e 500 milyon dolarlık yatırım yapan ABD'li firmalar 1962'den 1969'a kadar 2.2 milyar dolarlık veya yıllık ortalama 316 milyon dolarlık ciro yapmıştır. Bunun da ötesinde, çeşitli örtülü faaliyetler için gerçekleştirilen dolar ödemeleri toplamda 2.7 milyar veya yıllık ortalama 304 milyon dolar şeklinde gerçekleşmiştir. ABD'nin saldırganlık savaşına karşı çıkan Amerikalılar tarafından kurulan Hindiçin'e Barış Derneği, yalnızca 1969 yılında ABD'li yatırımcıların Filipinler'den 3 milyar dolar kazandığını iddia etmektedir.

ABD'li denizaşırı şirketlerin kâr topladıkları zekice yöntemlerden biri de, ABD'deki bir ana veya kardeş şirketten yüksek fiyatlı mal ve hizmet satın almaktır. Filipinler'de ihracat ve yeniden-ihracat yapan ABD'li firmalar, mallarına yurt dışındaki gerçek fiyatlar ve gerçek kârları doğrultusunda düşük değer biçerler. Bunun bir varyasyonu, ABD'de altın madeni, gümüş, nikel ve demir cevheri ile ilgili madencilik şirketlerinin, ülkede tam olarak hesaba katılmayan önemli altın, gümüş, nikel ve diğer bileşenlerle ihracatını içerir.

Filipinler, ekonomisinin sömürge ve tarımsal karakteri nedeniyle özellikle Amerikan kökenli yerel hammaddelerin ve yabancı bitmiş ürünlerin takası gibi sömürgeci bir ticaret modeline bağımlıdır. Kısır döngü içinde, ABD emperyalizmi tarafından tercihli ticaret ve kota sistemi aracılığıyla uzunca bir süreç içinde geliştirilen sömürgecilik modeli, Filipin ekonomisinin sömürge ve tarımsal karakterinin devamlılığını sağlamıştır. İlk bakışta, serbest ticaretin Filipinler'e elverişli bir hale gelmiş gibi görünmesine rağmen hesapların incelenmesiyle, sadece ABD'deki emperyalistlerin ve Filipinler'deki komprador-toprak ağası kliklerin yararına olduğu görülmektedir. 1946'dan 1954'e kadar Bell Ticaret Yasası kapsamındaki serbest ticaretin yüksek seviyesinde ABD, 2 milyar dolar değerindeki malı gümrük vergisi olmadan ihraç ederken, Filipinler ise yalnızca 889 milyon dolar değerinde malı vergisiz olarak ihraç edebilmiştir.

Filipinler, esas olarak ABD'den gelen yüksek fiyatlardaki yabancı ürünlerin ithalatı için gerekli ödemeyi yapamamaktadır. Şeker, kütük, kereste, hindistan cevizi ürünleri, abaka[23], tütün ve işlenmemiş mineralleri içeren ihracatın doğası gereği yeterli ABD doları kazanılmaz. 1968 itibariyle Filipin ihracatının sadece yüzde 8,3'ü üretilen mallar olarak kategorize edilebilir. Filipin ekonomisi bu denli düzensiz ve çürümüştür. Bu nedenle, kümes hayvanları ve süt ürünleri, hububat ve kullanıma hazır tahıl ürünleri gibi tarımsal ürünleri dahi ithal etmek zorundadır. Bunlar en büyük on ithalat kaleminin içinde yer almaktadır. Yabancı tekeller, dünya kapitalist pazarında sürekli olarak kendi üretimlerinin ve diğer ürünlerin fiyatını yükseltirken, Filipinler gibi sömürge ve yarı-sömürgelerden satın aldıkları hammaddelerin fiyatını düşürmektedir. Sonuç, Filipinler'in dış ticaretinde kronik açıklardır.

Yıllık dış ticaret açığı 1955'te 147.1 milyon dolardan 1967'de 249,7 milyon dolara ve 1968'de 301,9 milyon dolara yükselmiştir. Açıklardaki hızlı artış oranı, ABD emperyalizminin ve diğer emperyalist güçlerin dış ticarette kendi ödeme-dengelerine yönelik aldıkları önlemler sonucunda daha fazla kâr elde etmelerinden kaynaklanmaktadır. Şimdilerde kendi krizlerinin yarattığı yükü hafifletebilmek için, sömürge ve yarı-sömürgelerine yönelik ihracatı hızlandırarak, zayıf ülkeleri paralarını devalüe etmeye zorluyor ve tefecilik yapıyorlar. Bu sayede de kendi genel krizlerinin önüne geçmeye çalışıyorlar.

Filipinler ekonomisinde sermaye malları endüstrisi bulunmuyor ve yerel üretimin yapısı da hemen hiç değişmemiştir. 1968 itibariyle, üretim çıktısının yüzde 75,5'i gıda, içecek, sigara, puro, tekstil, ayakkabı, kağıt, kauçuk, kimyasal maddeler ve benzerleri gibi dayanıklı olmayan tüketim mallarına ayrılmıştır. Yüzde yirmi dört ve üçte bir oranı ise, mobilya ve demirbaşlar gibi dayanıklı malların imalatına ve makine, metal ürünleri, cihazlar, motorlu taşıtlar ve benzerlerinin montajına gitmiştir.

Filipin gerici hükümeti, son iki yıldır ağırlıklı olarak makine, nakliye teçhizatı, yakıt ve yerli işleme için hammadde ithal ederek yoğun şekilde dolar harcadı. Kasıtlı ve hatalı şekilde Filipinler'in hız-

23) Filipinler'de yetişen muz ailesinden gelen otsu bir bitkidir. Manila keneviri yapımında kullanılır. (Ç.N.)

la sanayileştiğinden bahsediliyor. Bu büyük bir yalandır çünkü bu ithalatlar çoğunlukla kamu işleri projeleri, ofis binaları ve şeker fabrikaları inşaatı, maden çıkarma, yedek parçalar, motorlu taşıtlar, ev aletleri ve tekstil, un ve çelik gibi ara sanayi sektörleri içindir.

Yapay şekilde sömürge ekonomisini sürdüren Filipin gerici hükümetinin, en az 6 milyar pesoluk bir iç borcu ve Haziran 1970'den itibarı ile ağırlıklı olarak ABD bankalarına yüksek faizli ve kısa vadeli olarak ödenmesi gereken 1,9 milyar dolarlık bir dış borcu bulunmaktadır. Bu borçlar yüksek enflasyon ve devalüasyona neden olmuştur. Yarı-sömürge bir ülke olan Filipinler, yeterli miktarda ABD doları olmadan faaliyet göstermeye devam edemez. Bunu elde etmeye çalıştığında, sömürgelik batağına daha da saplanmakta, sömürü ve krizler derinleşmektedir. Gerici hükümetin, Filipin hammaddelerinin yetersiz dolar getirisinden ötürü, tekelci ABD bankalarına ve ABD kontrolündeki uluslararası finans kurumlarına daha ağır koşullarda daha çok kredi için yalvarması gerekiyor.

Filipinler'e ipotek konulmuştur ve kolaylıkla açık artırmaya maruz bırakılmıştır. Dış borçlanmalarda kritik seviyeye ulaşılmış, pesoya defalarca devalüasyon uygulanmıştır. Gerici hükümet, eski borçların "yeniden yapılandırılması" hususunda bile çoktan krize girmiştir. Sömürge ekonominin üretmediği nihai malları ithal edebilmek için halen ağır koşullarda yeni krediler alması gerekmektedir. Marcos kukla kliği, önümüzdeki dört yıl için 1.5 milyar dolar daha borçlanma yetkisi talep ederek Filipinler'in dış borçlarını artırmaya yönelmiştir.

4. ABD Hakimiyetinin Uzatılması Planı

Son 10 yılda Filipin ekonomisindeki kriz hızlandı ve daha da kötüleşti. Bu durum, ekonomik krizinin yükünü sömürgeler ve yarı-sömürgelerine yıkan ABD emperyalizminin şiddetli manevralarının ve aynı zamanda Laurel-Langley Anlaşması ve Parite Değişikliği'nin sona erdirilmesine yönelik hazırlığın bir sonucudur. ABD emperyalizminin planı, emperyalist ayrıcalıkların uzatılmasını sağlamak için Filipinler'i böylesi çaresiz bir mali duruma sokmaktır. Aynı zamanda, ekonomik krizlerin doğurduğu devrimci kitle hareketine karşı koymak için asker ve polisi hazırlayarak operasyonlar düzen-

lemektedir. Ayrıca, devrimci saflarda kafa karışıklığı yaratmak için karşı devrimci reformcu kampanyalar da yürütülmektedir.

Macapagal kukla rejiminin başlangıcında döviz kurunun tam ve acil kontrolü neticesinde, ABD'li işadamları kârları yoğun bir şekilde topladı ve komprador-toprak sahipleri dolar kazançlarını istedikleri gibi kullandılar. Gerici hükümetin dolar rezervleri tükendi ve peso, ABD doları başına P2.00'dan P3.90'a kadar değer kaybetti. Filipin gerici hükümeti, pesoyu yeni seviyesinde tutmak için "stabilizasyon" kredilerini uzun vadede genişletti. Ancak bu krediler, çoğunlukla ABD'li firmalar ve onların komprador-toprak ağası ve bürokrat müttefikleri tarafından emildi. Kukla Macapagal; yabancı yatırımlar konusundaki "açık kapı" politikasını ve "ortak girişimler" fikrini destekledi ve ABD'li iştiraklerin dış kredilerden kâr elde etmesine, kendi varlıklarını oluşturmasına, Filipinli işletmeleri devralmasına ve bu işletmelerin aşır şekilde dış borçlara yüklenmesine izin verdi.

ABD emperyalizmi, Marcos kukla rejiminin ilk dört yılında Macapagal rejiminin kukla politikalarını ağırlaştırmaya devam etti. Marcos kukla rejimi, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası tarafından 1960'ların başlarında yapılan tavsiyelerin uygulanmasında çok daha etkili oldu. Vergisini ödeyebilenler için göstermelik olarak vergiler arttırılırken, vergilerin yükselmesi geniş halk kitlelerine hızla yükselen fiyatlar şeklinde dönüş yaptı. Marcos kukla rejimi, kamu işleri ve enflasyona neden olan projeler için rezil şekilde harcama yaptı. ABD'li kuruluşlar ve komprador-toprak sahipleri devlet kredileri ve teminatlarını genişlettiler. Lüks tüketime bağlı savurganlık arttı; şeker fabrikalarında, madencilik projeleri ve spekülasyonlarında artış yaşandı. Bürokrat kapitalistler, özellikle yabancı makine ve inşaat firmaları ile yapılan ithalat-ihracat sözleşmelerinde en büyük komisyonları zorla aldılar.

1970'lerin başında Marcos kukla rejiminin, Filipinler'i daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir iç ve dış borçla iflasa sürüklediği açığa çıktı. Peso daha da düştü ve ABD doları başına P6.00'dan daha yüksek seviyeye geldi. Peso, ABD doları ile ilişkisinde yalnızca sekiz yıllık bir süre içinde, yüzde 200'ün üzerinde bir devalüasyona uğradı. ABD emperyalizminin organı olarak işlev gören Uluslararası Para Fonu, kredi ödemelerinin yeniden planlanmasına ön şart olarak pe-

sonun devalüasyonunu ve aynı zamanda ABD emperyalizminin yeni krediler vermesini şart koştu. Peso devalüasyonunun otomatik sonucu, tüm mallarda yaşanan fiyat artışı ve dış borçların yükselmesiydi.

1970 yılının Şubat ayında, 1.5 milyar dolarlık dış borcun peso değeri de, artan faizler hariç P5.85 milyardan minimum P9.3 milyar (ABD doları başına P6.20) seviyesine ulaştı. Haziran ayında, yalnızca beş ay sonra, dış borçlar 1.9 milyar dolara, faiz hariç P11.78 milyar dolarlık seviyeye ulaştı. Bu borçların tek başına yıllık faiz ödemeleri dahi, Filipin hammaddelerinin ihracatı sürecindeki dolar kazancının yarısını tüketmeye yeterliydi. ABD emperyalizmi, bu sürecin tüm dünyadaki en büyük tefecisidir. Filipinler, ABD emperyalizminden dış kredi dilenmekten vazgeçmiyor, çünkü daha önceki dış borçları döndürebilmesi için sömürge ekonomisinin üretemediği çok önemli malları ithal etmesi gerekiyor. Bu tür dış borçların değerindeki hızlı artış, ABD emperyalizmi için daha ucuz hammadde, daha ucuz yerel emek gücü ve ABD ve diğer emperyalist ülkelerdeki bitmiş ürünlere yönelik daha yüksek ithalat maliyeti anlamına gelmektedir. Çalışan insanlar bugün yüksek emtia fiyatlarından muzdarip durumdadır. Gerçek gelirleri düşmüş ve kukla hükümet tarafından yeterli düzenlemeler yapılmamıştır. Günlük asgari ücret, sanayi işçileri için %33'lük bir artışla P8.00 olarak yeniden düzenlenmiştir, ancak devalüasyon en az yüzde 60'tır ve gerçek ücretleri hızlı bir şekilde düşürmeye devam etmektedir.

İflas etmiş bir kukla hükümetten ABD varlıklarını yine ABD doları ile kamulaştırması beklenemez. Bu kukla hükümetin gerekli önlemleri alması hem politik hem de ekonomik açıdan imkânsızdır. Pesonun tekrarlayan devalüasyonu, bu yabancı varlıkların değerini arttırmış ve bunların oluşturulmasını desteklemiştir. Nitekim ABD tekelleri, Filipinler'deki varlıklarını 1962'de 440 milyon dolardan 1969'da en az 2 milyar dolara (defter değeri) kasıtlı olarak arttırmıştır. Bunu, yalnızca çok az miktarda doğrudan yatırımlar ve yerel kredi kaynaklarından yoğun borçlanma ile gerçekleştirdiler. Filipin kukla hükümetine ağır koşullarla kabul ettirdikleri aynı yasalarla işlerini halletiler. ABD menfaatlerinin, "parite hakları" alanları içinde ve dışında hızla yükselişinin, ABD'nin Filipinler'i siyasi ve ekonomik açıdan daha sıkı şekilde kontrol edeceği temelinde hesaplandığı açıktır. Laurel-Langley Anlaşması ve Parite Değişikliği'ni bitirerek,

ABD varlıklarının gerici yasalar çerçevesinde satın alınabileceği geçersiz fikrini benimsetmeye çalışıyorlar.

Gerici hükümetin mali iflası ve Filipin halkının ağır yoksulluğu göz önüne alındığında, ekonominin "barışçıl millileştirilmesini" savunmak veya Laurel-Langley Anlaşması ve Parite Değişikliği'nin biçimsel açıdan sonlanmasının otomatik olarak ekonomik bağımsızlığı sağlayacağını ummak açıkça karşı-devrimciliktir. Ayrıca, ABD yatırımlarının çoğunluğu (yüzde 50'den fazlası) şu anda "parite hakları" alanlarının dışındadır, dolayısıyla ABD'li yatırımcıların yüzde 40'tan fazlasına sahip olduğu ticari kuruluşlara da yasal olarak izin verilmektedir.

ABD emperyalizmi, Filipinler'deki ABD yatırımlarının kabullenilmesini teşvik etmek için karşı-devrimci örgüt ve hareketleri destekleyip, "barışçıl devrim", "anayasa reformu", "yargı süreci", "adil tazminat", "kâr paylaşımı" "ortak girişimler", "yabancı konuklara misafirperverlik" türünden saçmalıkları yaymaktadır. Bu karşı-devrimci sloganların tamamı, ABD tekelci sermayesinin gaddarlığını destekleyip ABD emperyalizmine ve yerli uşaklarına karşı savaşan devrimci kitle hareketine boyun eğdirmeyi amaçlamaktadır.

Ulusal burjuvazi bile Filipin halkının sömürüsündeki payını arttırmayı umut edemez. Bu sosyal katman her gün iflasla karşı karşıyadır. Yerel olarak ürettikleri az sayıdaki mal için ithal edilen yakıt, ekipman, yedek parça, hammadde ve benzerlerindeki artan maliyetlerden kaçamazlar. Yerel kredi kaynakları pratikte kurumuş durumdadır. Bu yerel tabaka yerine, Japon militaristleri ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin, halkın sömürüsü için ABD emperyalizmini destekleme ya da onunla rekabet etme şansı çok daha yüksektir.

Laurel-Langley Anlaşması ve Parite Değişikliği'nin sona ermesinden sonra ABD'nin Filipinler üzerindeki ekonomik kontrolünün devamının ve ağırlaştırılmasının önünü açmak üzere Yatırım Teşvikleri Yasası çıkarılmıştır. Şu an karşı-devrimciler tarafından Filipin toplumunda "değişim" için bir kanal olarak gösterilen Anayasa Konvansiyonu, 1974 sonrasında ABD tekellerine kamu arazilerinin kullanımında, doğal kaynaklar ve kamu hizmetlerinin işletilmesinde yüzde 40'ın üzerinde denkliğe sahip olma ayrıcalığına izin vermenin bir adımıdır. Anayasa Sözleşmesi'nde komprador ve toprak ağası de-

legelerin belirgin hakimiyeti kadar, Yatırım Teşvik Yasası'nın ve ABD ile eşit olmayan dostluk, ticaret ve denizcilik anlaşmalarının içerikleri sömürge anayasasındaki düzenlemeleri oluşturmaktadır.

Yatırım Teşvikleri Yasası, kukla başkanının araçlarından biri olan Yatırım Kurulu'nu ABD'li işletmeler lehine yetkilendirmektedir. Bu doğrultuda ABD'liler, öz sermayelerinde yüzde 40 oranında sınırlamaya tabi kalmadan Filipinler'de işletme kurabilmiştir. Yatırımlar kanununun 19. bölümünün 3. paragrafı, yabancı yatırımcıların, yerel şirketlerde yüzde 100'lük hisse sahibi olmaları koşuluyla, şirket kayıt tarihini takiben 10 yıllık süre içinde Filipinlilere veya "Filipin vatandaşlarına" hisse satabileceğini belirtiyordu. On birinci yılda, bu şirketlerin borsada hisse senetlerini sunması gerekiyordu. Ancak Filipinliler ve "Filipin vatandaşları", doğrudan yabancı sermayeyi yüzde 40'a düşürecek kadar hisse alamadığında bu durum yabancı yatırımcıların da işine geliyordu. Çünkü böylece, kayıt tarihinden itibaren 20 yıllık süre boyunca yüzde 40'ın üzerinde bir öz sermayeye sahip olmalarına izin veriliyor ve şirketlerini elde tutmaya devam ediyorlardı. 20 yıllık süreden sonra, bu şirketler yine sınırsız şekilde ABD mülkiyetinde kalıyor ve 20 yıl daha kontrol etme hakkı elde ediyorlardı.

Yatırım Teşvikleri Kanunu, "Filipin vatandaşını" sermaye yapısında en fazla yüzde 40 yabancı sermaye bulunan şirket ile kutsuyordu. Dolayısıyla, bugünlerde kukla politikacılar arasında ABD yatırımlarını "ulusal" kabul etmek konusunda çok fazla şey söyleniyor. "Filipin vatandaşı" düzmece tanımı, yüzde 40'lık bir özsermaye ile sınırlandırılmış yerel şirketlerde dahi ABD tekellerinin yüzde 40'ın üzerinde bir paya sahip olmasını kolaylaştırma temelinde hesaplanmıştı.

Örnek verelim. Mesela A ve B şirketleri olsun. Eğer A işletmesi yüzde 40 yabancı sermayeye sahipse ve "Filipin vatandaşı" olarak nitelendiriliyorsa, doğrudan yabancı yatırımcılar tarafından yönlendirilen yüzde 40 hisse ile B kuruluşundaki yüzde 60 hisse senedini elde edebiliyordu. Böylesi birbirine bağlı ilişki modelinde, A şirketi gerçekte B şirketinde yüzde 64'lük yabancı sermayeyi etkileyerek yasal engellerin üzerinden atlayabiliyordu. Buna karşılık, B işletmesi de, dış kontrol doğrultusunda A şirketine kesin olarak etki edebiliyordu.

ABD tekelleri, bir şirketin tamamına tek başına sahip olmak ve kontrol etmek için gerekli olan yüzde 40'lık öz sermayeye zaten sahipti. Bu durum, yabancı yatırımcıların yüzde 40'lık özsermayeyi koruyarak, Filipinli küçük hissedarları borsada yüzde 60'lık bir paya sahip olmaları doğrultusunda kolaylıkla etkiliyordu. Geniş bir küçük hissedar kitlesini kontrol etmek için küçük ama sağlam bir pay bloğu kullanmak tekelci kapitalistlerin eski bir hilesidir.

Bu emperyalist hileye uyumlu olarak, "kâr-paylaşımı" (hisse senedi manipülasyonu için gerici bir terimdir) adı altında büyük bir kampanya izlenir. Böylece bazı ücretli ve küçük burjuva unsurların tasarrufları ve gelecek kazançları sömürücülere teslim edilir. ABD tekelleri ve yerel gericiler bunu sağlamak ve halkı yanıltmak için Sosyal Güvenlik Sistemi (SSS), Hükümet Hizmet Sigortası Sistemi (GSIS), Filipinler Kalkınma Bankası (DBP) ve Filipin Ulusal Bankası (PNB) aracılığı ile soygun gerçekleştirir. Açgözlü ABD emperyalistleri, Filipinler üzerindeki siyasi ve ekonomik güçlerini korumak için her zaman çok sayıda kaldıraçı olsun ister.

ABD'li tekellerin, Laurel-Langley Anlaşması ve Parite Değişikliği yasası sona erse bile bir şirketteki sermayenin yüzde 40'ından fazlasına sahip olmasını ve bu avantajlı durumu sürdürmesini sağlayan başka yollar da bulunmaktadır. Bunlar, Laurel-Langley Anlaşması müzakerelerde Filipin heyeti tarafından Amerikan heyetine açık şekilde aktarılmıştır. ABD'li tekeller, oy hakkı olmayan hisse ve tahvilleri şirketlere devredebilir, kredi kontrolü yapabilir, yönetim sözleşmeleri düzenleyebilir, satın alma anlaşmalarını ve teknik yardım sözleşmelerini manipüle edebilir ve gerici güçler çok daha fazlasını gerçekleştirebilir. Dahası, Braderman-Virata müzakereleri, "parite haklarını" yeni bir "ulusal anlaşma" ile değiştirerek şimdilerde izlenen dostluk, ticaret ve denizcilik antlaşmasını devam ettirmiştir. Müzakereciler tarafından yayınlanan tebliğde, ABD emperyalistleri ve yerli uşaklarının, ABD "parite haklarını" yalnızca perakende ticareti alanında kaldırmaya hevesli oldukları görülmektedir.

Yatırım Teşvikleri Yasası, Filipin halkının ekonomik açıdan köleliliğini ağırlaştırmakta ve Filipinler'in egemenlik haklarını ABD emperyalizmine satmaktadır. Kukla devlet, bu yasa ile yabancı varlıkların kamulaştırılmasını talep dahi edemez. Ayrıca, yatırımın geri

ödenmesi, kazançların ödenmesi ve tüm yabancı kredilerin ve sözleşme yükümlülüklerinin ödenmesi için yabancı yatırımcılara ABD doları sağlamakla yükümlüdür. Bu temel imtiyazlara ek olarak, ABD yatırımcıları, Yatırım Kurulu'na tescil ettirdikleri kurumlar aracılığıyla sermaye-kazançları vergi muafiyeti, vergi indirimi, hisse senedi temettüleri üzerinden vergi muafiyeti, organizasyonel ve ön işletme giderlerinin düşürülmesi, hızlandırılmış amortismanlar, işletme zararlarının devri, vergi kredisi, ithal sermaye ekipmanlarına yönelik vergi muafiyeti, yabancı uyrukluların istihdamı, yeniden yatırımların genişletilmesi için indirimler, devlet rekabetinden korunma, devlet kredilerinin verilmesinde ayrıcalıklar, GSIS ve SSS fonlarının emilmesi ve özel ihracat destekleri gibi "teşviklerden" de yararlanırlar.

Yatırım Teşvikleri Yasası, ABD mülkiyetini ve yerel firmaların kontrolünü yüzde 100 oranında sürdürmeyi amaçlayan bir mevzuat düzenlemiştir. İhracat Teşvik Kanunu, ihracat sektörlerinde yabancı sermayeyi yüzde 55'e, ihracat yapan öncü sektörlerde ise yüzde 100'e kadar çıkarmaktadır.

ABD emperyalist efendilerinin dayatmalarını izleyen gericiler, ABD tekellerinin Filipin kukla hükümetinin vergi kanunlarınından muaf kalacağı, Mariveles Serbest Ticaret Bölgesi gibi ekonomik bölgelere her zaman ellerinde bulunduracağı serbest ticaret bölgeleri oluşturmaya başlamışlardır.

ABD emperyalizmi, Filipin halkının ulusal kurtuluş ve demokrasi taleplerini bastırabilmek için hem barışçıl hem de şiddet içeren yöntemler kullanıyor. CIA ve ABD emperyalizminin diğer yıkıcı kurumları, kukla hükümetin çeşitli birimlerini, "sivil" ve "reform" organizasyonlarını, eğitim ve kültür kurumlarını, "yabancı yatırımlar için gerekli iklimi" ve anti-komünist histeri yaratmak için tasarlanmış, bu doğrultuda propaganda kampanyaları yürüten gerici kitle iletişim araçlarını mali olarak destekliyor ve manipüle ediyor.

Aynı zamanda, Filipinler Komünist Partisi ve Yeni Halk Ordusu'nun "başını ezmek", sömürgeciliğin prangalarını sarsan yükselen geniş halk kitlelerini sindirmek için çok yönlü şiddet eylemleri uygulanmaktadır. AID Kamu Güvenliği Ofisi aracılığı ile yerel polis güçleri ve JUSMAG aracılığıyla gerici silahlı kuvvetler ayaklanma karşıtı teknikler konusunda eğitiliyor ve artan askeri yardımlarla

destekleniyor. Anti-komünizm adı altında halka karşı pek çok faşist suç işleniyor. Marcos faşist kukla rejimi, halkı korkutmak için faşizmin yükselişine her gün destek veriyor.

ABD askeri personelinin alçakça bir suç işlemesinin ardından toplumda yaygın şekilde adalet talepleri yükseldiğinde, hatta bu taleplere gerici basında yer verildiğinde dahi, kukla hükümet ABD-Filipinler Cumhuriyeti Askeri Üsler Antlaşması'nın yenilenmesi doğrultusunda ABD Büyükelçiliği'ne danışmak durumunda kalıyor. Gürültü bittiği zaman, yeniden görüşmeler de sonlanıyor. Baskın olan şey, yabancı askeri üslerin kukla hükümete dolar geliri sağladığına dair haince görüştür. ABD askeri üslerinden kukla hükümet ve yardımcılarına aktarılan yaklaşık 130 ila 150 milyon dolarlık yıllık gelir, Filipin egemenliği ve toprak bütünlüğünün ihlalini, ekonominin çökmesini, potansiyel tarım ve maden arazilerinin işgalini ve ABD mallarının ABD askeri üsleri aracılığıyla kaçakçılığını karşılamaya yeterli değildir.

Filipinler kukla hükümeti, ABD emperyalizmi başka bir ülkeye saldırı gerçekleştirdiğinde ABD emperyalizminin himayesi altındaki bir savaş konseyinde yer almakta tereddüt etmez. ABD emperyalizminin Filipinler'deki askeri üslere muhtaciyeti açıktır. Bu askeri üsler, Filipinler'deki yabancı yatırımlarının korunmasında ve aynı zamanda Asya'da saldırganlık savaşlarının başlatılmasının esas dayanak noktalarıdır. ABD'nin Asya'dan "çekilmesi" konusundaki tüm görüşmelere rağmen, ABD emperyalizmi sürekli olarak "Pasifik gücü" olarak kalacağı konusunda ısrar ediyor. Sahtekârca "geri çekilmeden" bahsetmek yalnızca Filipinli işbirlikçilerin ABD emperyalizminin kalması için yalvarmasını doğuruyor. ABD'nin geri çekilmesi talebi geniş halk kitleleri tarafından gündeme getirildiğinde, yerli fanatik gericiler, Filipinler'in ekonomik krizden muzdarip olduğunu ve yabancı kredi dilenirken anlaşmaları "yeniden müzakere etmenin" zamanı olmadığını söylüyorlar.

Dünya halklarının ve Filipin halkının bir numaralı düşmanı olarak hızla izole olan ABD emperyalizmi, zalim ve sömürücü rolünü umutsuzca gizlemeye çalışıyor. Daha önce olduğu gibi, Filipin hükümetinin sadece ABD'den değil, aynı zamanda uluslararası finans kurumları ve konsorsiyumlarından ayrıca Japonya ve Sovyetler

Birliği gibi diğer emperyalist ülkelerden de kendi rızasıyla yatırım için dilenmesini istiyorlar. Amerika Birleşik Devletleri, Filipin kukla yönetimlerine emperyalist politikalarını sadece AID ve diğer doğrudan birimleriyle değil, aynı zamanda Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası, uluslararası konsorsiyumlar, Birleşmiş Milletler'in çeşitli kurumları ve "bölgesel" organizasyonlar ile de dayatmaktadır. Ancak son tahlilde, başlıca kan emici kesin olarak ABD emperyalizmidir.

ABD emperyalizmi; Filipin kukla hükümetini, Filipinler'i kasıp kavuran eski ikili ve çok taraflı anlaşmaların ağırlaştırılması ve Asya Pasifik Konseyi (ASPAC), Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN), Güneydoğu Asya Bakanları Ekonomik Konseyi (SEAMEC) ve diğerleri aracılığı ile yeni "bölgesel" düzenlemelere yönelik teşvik ediyor. Bunların, ABD emperyalizminden bağımsız bölgesel örgütler oldukları iddia ediliyor, ancak kukla hükümet, açıkça ABD emperyalizmine birçok yönden bağlı olan bu örgütlere tabi durumdadır. ABD emperyalizminin bu türden örgütlerin arkasında saklanma çabaları "Asyalıların Asyalılara karşı savaşması" şeklindeki "Nixon Doktrini" altında gündeme gelmektedir. Ancak ABD emperyalizmi saldırgan doğasını asla gizleyemez; askeri personelini her zaman yurt dışında bulunduracak ve kullanmaya çalışacaktır.

Her ne olursa olsun, ABD emperyalizmi, Japon militarizmini Asyalı esas enstrümanı olarak hızla canlandırmakta ve Filipinler'de büyütmektedir. Asya'daki siyasi lider olarak Japonya'yı elinde tutma hayali kuruyorlar. Marcos kukla rejimi, ABD emperyalizminin istekleri doğrultusunda eşitsiz Japonya-Filipinler Cumhuriyeti Dostluk, Ticaret ve Denizcilik Antlaşması'nı onayladı. Bu antlaşma olmasa bile, Filipinler maden, deniz, orman ve tarım kaynaklarının yağmalanmasına Japonya da dahil olmaktadır. Japonya'nın Filipin pazarında yatırım yapmasına ve ürünlerini ülkeye yığmasına izin verilmektedir. Şimdilerde, yatırımlarda ve Filipinler dış ticaretinin kontrolünde Amerika Birleşik Devletleri'nin ardında ikinci sırada yer alıyorlar. Gericiler, filolarını ve Filipin karasularındaki gemilerini rahat şekilde hareket ettirebilmesi için Japonya'ya özel ayrıcalıklar tanımayı da düşünüyorlar.

ABD emperyalizmi, Filipinler'i Sovyet sosyal-emperyalizmiyle

diplomatik ve ticari ilişkiler kurmaya zorluyor. Sovyet sosyal-emperyalizmi, özellikle sermaye malları biçimindeki kredileri genişletme kisvesi altında Filipin hammaddelerinden pay almaya çalışıyor, Filipin pazarına kalitesiz mallarını ve yüksek faizlerini dayatıyor. Japonya gibi, Sovyet sosyal-emperyalizmi de ABD emperyalizmi tarafından yönlendiriliyor. ABD emperyalizmi, aşırı genişleyerek dünya kapitalist sisteminin savunmasında ve temelde ABD emperyalizminin kuklası olan gerici hükümetlerin korunmasında Sovyet sosyal-emperyalizmi ile sorumluluğu paylaşıyor.

ABD emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizminin, yerel revizyonist hainlerin devrimci kitle hareketini sabote etmesine ve gerici hükümetin ülkede "demokrasi olduğu" yanılsamasını yaymasına özellikle izin veriyor. ABD emperyalizmi tarafından sağlanan imkânlardan faydalanmaya istekli olan Sovyet sosyal-emperyalizminin Filipinli ajanları, Lava revizyonistleri, pek çok defa Filipinler Komünist Partisi, Yeni Halk Ordusu ve geniş halk kitleleri hakkında gerici silahlı kuvvetlere bilgi aktarmış bulunuyor. Halka karşı iftira kampanyaları ve kanlı entrikalar düzenlediler.

ABD emperyalizminin, Japon militarizminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin stratejik ittifakı temeline çekilen Filipinler kukla hükümeti, halka, devrime, komünizme ve Çin'e karşı konumlandırılmıştır. ABD emperyalizmi bu düzenlemede, Japon militarizmini kontrol altında tutmak için Sovyet sosyal-emperyalizmini ve Sovyet sosyal-emperyalizmini kontrol altında tutmak için de Japon militarizmini kullanmaktadır. Bir yandan ortak düşmanlarına karşı işbirliğine giderlerken, diğer yandan dünyanın yeniden paylaşımına yönelik emperyalist güçler olarak kendi aralarında mücadele ediyorlar. Bu kendi kendini egale eden bir düzenlemedir.

ABD emperyalizmi Filipinler'de nispeten güçlü olmasına rağmen, aslında dünya ölçeğinde zayıflamaktadır. Çöküşünü daha fazla erteleyemez. Çağımız, artık emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi çağıdır.

ABD emperyalizmi, diğer emperyalist güçlerin felaketinden yararlandığı son iki dünya savaşından farklı olarak bugün dünya çapındaki anti-emperyalist mücadeleler sayesinde kendi toplam fela-

ketine sürüklenmiş durumdadır. ABD emperyalizminin, halkları ezmek için tüm dünyaya yayılmasıyla birlikte giderek daha fazla yerde ve daha fazla kişinin onunla mücadele ettiği, ABD emperyalizminin sert darbeler aldığı görülüyor. Halk savaşları, tüm dünyada, özellikle de Asya, Afrika ve Latin Amerika'da yayılıyor. Bu aşamada ana akım, ezilen pek çok halkın devrim yapmak için ayağa kalkması ve ABD emperyalizminin hızla çöküşe geçmesidir. Dünya savaşını başlatırlarsa, bu yalnızca kendi yıkımlarını hızlandırır. Eğer başlatmazlarsa, yine de Vietnam, Kamboçya, Laos ve diğer ülkelerin halklarına karşı yürüttükleri saldırgan savaşı kazanma şansları bulunmamaktadır. Ayrıca, ABD emperyalizminin anavatanında, beyaz ve siyah proletarya, büyük burjuvazinin saldırgan dayatmalarına karşı devrimci mücadelesini yoğunlaştırıyor. ABD emperyalizmi diğer emperyalist güçlerle ittifak kuruyor, ancak bunlar hiçbir zaman kendi durumlarını düzeltemezler. ABD emperyalizmi büyük bir canavar gibi görünse de, özünde, ölüm döşeğinde inleyen kağıttan bir kaplandır.

ABD emperyalizmi ve müttefikleri felakete doğru giderken, Çin ve Arnavutluk halkları sosyalizmi sağlamlaştırıyor ve dünya çapındaki anti-emperyalist mücadele için güçlü bir temel oluşturuyor. Uluslararası birleşik cephe, karşı-devrimci gericileri izole etmek için sürekli genişliyor. Tüm ezilen halklar, Çin ve Arnavutluk halklarının şanlı zaferlere ulaşırken kullandıkları temel silahlarla kendilerini donatarak aydınlık bir geleceğe bakabilirler. Filipin Devrimi bugün, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin büyük evrensel gerçeği tarafından aydınlatılmaktadır. Filipinler proletaryasının devrimci partisi olan Filipinler Komünist Partisi, halkı zafere götürmek için doğru bir teorik temelde yeniden kurulmuştur.

2. Feodalizm

1. Feodalizmin Anlamı

Kapitalizm, emperyalizm aşamasına ulaştığında dünyada tarihsel bir fenomen olarak can çekişmeye, parazitleşmeye ve çökmeye başladı. ABD emperyalizmi, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ekonomisini kapitalist kalkınma düzeyine yükseltmek amacıyla değil, ucuz yerel işgücünü kullanarak ve ucuz hammaddeleri çıkartarak süper kârlar elde etmek için buralara sermaye ihraç etmektedir. Yerli bazı hammaddelerin yerinde işlenmesi amacıyla ABD şirketleri kurulmaktadır. 20. yüzyılın başından itibaren Filipinler ekonomisine enjekte edilen ABD tekelci sermayesinin kapsamı ve kalitesi, yerli feodalizmin ABD emperyalizmine tabi kılınmasını sağlamıştır. ABD emperyalizminin doğası, düzensiz ve kesintilerle gelişimini sürdürmek, komprador sınıfın yönettiği birkaç şehri ve toprak ağaları sınıfının egemen olduğu geniş kırsal alanları kontrol etmektir.

ABD emperyalizmi belli bir dereceye kadar kapitalist gelişmeyi sağlamış olsa da, Filipinler'de feodalizm halen mevcuttur. ABD tekelci sermayesi, yerli feodalizmin rahminde bulunan kapitalizmin tohumunu özümsemiş, ancak bu tohumun ulusal bir kapitalizm şeklinde kesintisiz şekilde gelişmesini engellemiştir. Feodalizmin sürekliliği ve kapitalizmin yalnızca sınırlı ölçekte gelişim göstermesi, ancak tarihsel bir süreç içinde anlaşılabilir. Feodalizm, üretimin ana güçlerinin köylüler olduğu, işledikleri toprakların ve üretim ilişkilerinin temel olarak toprak ağası sınıfın baskı ve sömürüsü ile karakterize olduğu bir üretim biçimidir. Feodalizmin en belirgin tezahürü, kendileri toprağı işlemeyen, bunu çok sayıda kiracıya yaptıran bir avuç toprak ağasının geniş toprakların ve ekilebilir arazilerin sahibi olması durumu ile kendini gösterir. Asalak toprak ağası sınıfı ve üretici köylülük arasındaki feodal ilişkiler esas olarak, fahiş arazi kiralarının nakit para ya da çeşitli biçimlerle gaspına dayanır. Bu temeldeki ilişkiler, mahsul paylarının geçimleri için yetersiz olması nedeniyle kiracı-köylüleri yoksullaştırır. Bu kesimler ayrıca, tefecilik, angarya ve çeşitli haraçlar şeklinde feodal uygulamalara tabi tutulurlar. Esas olarak kendi özel zevkleri ve lüksleri için toprak rantını kullanan eski toprak ağası sınıflar, tarımdaki ilkel yöntemlerden

memnundurlar. Çünkü basit zirai uygulamalar ve fiziksel emek ile geniş kiracı kitleler ihtiyaçlarından fazlasını kendilerine sağlamaktadır. Öte yandan, işlemesi için kendine tahsis edilen araziye sahip kiracı, düşük teknoloji nedeniyle daha da yoksullaşır.

Ülkede feodalizmin temelini ilk kez atanlar İspanyol sömürgeciler değildir. Mindanao sultanlığı, özellikle Sulu ve Maguindanao sultanlıkları, İspanyol konkistadorlardan en az bir asır önce bunu gerçekleştirmiştir. Bunlar, önemli üyelere, savaşçılara, din öğretmenlerine ve tüccarlara toprağa dayanan bir soyluluğu desteklemek için, tarımsal fazlalık üreten feodal üretim tarzını kuran ilk kişilerdir. İslam inancı altında feodalizmin büyümesi, Sulu merkezli ticari hareketliliği de canlandırdı. Daha sonraları, İspanyol sömürgeciliğine karşı direnç göstermesi ile feodal toplum kendini konsolide etti. Takımadaların diğer kısımlarından daha yüksek bir sosyal örgütlenme biçimini temsil eden Mindanao sultanlığı, uzun süredir devam eden İslam ve Hıristiyanlık arasındaki çatışmaya nedeniyle, daha yüksek bir sosyal örgütlenme biçimini temsil etmeyen ve kolaylıkla bir dış düşman olarak tanımlanan İspanyol sömürgecilerine karşı daha etkin şekilde direnmiştir.

Bununla birlikte, feodalizmin takımadalar üzerinde geniş ölçekte kurulmasını sağlayan şey İspanyol sömürgeciliğiydi. Kendi idaresi altında feodal üretim tarzını en üst seviyeye çıkardılar. Üç asırdan fazla süre hüküm süren sömürgeciler, feodalizmin Filipinler'de yerleşmesi için iki büyük adım attılar. Bunlar:

1) İspanya kralına hizmet ve bağlılık ödülü olarak encomiendaların kraliyet hibesi olarak verilmesi,
2) 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, ihracata yönelik bazı mahsullerin zorunlu olarak yetiştirilmesidir.

Encomienda; dini düzen, hayır kurumları ve kişiler için bir kraliyet hibesiydi. Geniş bir alanı kapsıyor, birkaç barangayı tek bir ekonomik ve idari birim olarak birleştiriyordu. Barangayların şefleri, her muhitte haraç tahsildarına, angarya emek dayatıcısına ve yabancıların inanç bekçisine dönüşecekti. Gerçekten de, encomiendanın esas amacı, nakit ya da tarımsal mal olarak haraç toplanması, angarya emeğin dayatılması ve Roma Katolikliği gibi feodal bir ideoloji

ile halkın beyninin yıkanmasını sağlamaktı. Sömürgeciler, boyun eğdirmek ve kölelik için Hıristiyanlığı kullandılar.

Tarımsal üretimde bir fazlalık yaratıldı, fakat yalnızca İspanyol yöneticileri, din adamlarını, asker ve yerli soyluları destekleyip beslemek amacıyla kullanıldı. Yabancı yöneticileri desteklemek, özellikle de onlara yiyecek ve lüks sağlamak için haraç toplanıyordu. Angarya emeği, tarım alanlarını genişletmek, hükümet ve kilise binaları inşa etmek ve köy ile din adamlarının yerleşim birimlerini kurdukları kasabalar arasındaki iletişimi geliştirmek için değerlendirildi.

Özel mülklere yönelik İspanyol yasaları, encomienda içinde hem din adamları hem de encomenderos tarafından keyfi olarak uygulanmaya başlandı. Tamamıyla kolonileşmiş bölgelerde komünal sistem ortadan kaldırıldı. İspanyol encomenderolar, özel mülkiyetleri olarak geniş araziler talep etti. Yerli soyluların tarım arazileri üzerinde özel taleplerde bulunmasına izin verildi ve aynı zamanda Katolik Kilisesi'ne doğrudan toprak bağışı yapma yükümlülükleri kaldırıldı. Halkın direndiği durumlarda, sömürgeciler silah gücü ile halkın elinden zorla toprak aldı. Fethedilen tüm topraklar, sömürgeci otoriteler tarafından keyfi olarak kraliyet mülkü olarak kabul edildi. Angarya; yeni toprakları temizlemek, halkın kendi ihtiyaçları ve kendi isteği ile yeni tarım arazileri oluşturdukları durumlarda bu toprakların kendilerine ait olmadığını, kraliyete ait olduğu söylenerek veya bunlar üzerinden ünvan kazanan bazı encomenderolar tarafından sistematik olarak kullanılacaktı.

Katolik rahiplerin daha sonraları encomienda sisteminin kaldırılmasını savunması, feodal suistimallerin ortadan kaldırılmasıyla ilgili değildi. Niyet ve talepleri, esas olarak İspanyol yasalarının daha düzenli bir yönetim sistemi içinde sıkı bir şekilde uygulanmasıydı. Böylelikle, ruhbanlar ve toprak ağaları beraber yürüttükleri toprak gaspı faaliyetlerinde sık sık birbirleriyle çatışmayacaklardı. Encomienda sisteminin Katolik rahipleri tarafından eleştirisi yalnızca Manila merkezi yönetimi altında illerin oluşturulmasını sağladı. Encomienda sistemi derinlere kök salmıştı. Dini yetkililer ise geniş toprakları çoktan ele geçirmişti.

İspanyollar; encomenderolardan insular ve melez kuşaklar yetiştirebilmek için takımadalarda kalmalarını veya tüccarlara ve diğer

toprak ağalarına satılarak İspanya'ya altın kazandırmaları ve statülerini peninsular olarak korumaları arasında tercih yapmalarını istedi. Yerli toprak ağalarının, toprak sahibi sınıflar içinde kendi katmanları bulunuyordu. Bazıları, feodalizmden zarar gören ya da iflasa uğrayan dostları pahasına toprak sahibi olmuştu. Şehir merkezi ve köyler arasında ve iller ile Manila arasında ticaret yapabilmek için ülkede kalmayı tercih eden Çinli tüccarlar, ticaret ve faizcilikten kazandıkları parayla yasal olarak toprak satın alabilmek için yerli kadınlarla evlendiler. Bu durum, bugün pek çok toprak ağasının soyadının İspanyolca haricinde neden Çince olduğunu da açıklamaktadır.

2. Hacienda Sistemi

İspanyol sömürgecileri, 18. yüzyılın sonlarında kalyon ticareti azalınca halkın feodal sömürüsünü yoğunlaştırmaya karar verdiler. Kalyon ticareti, Manila'daki merkezi yönetimin başlıca gelir kaynağı idi. Sömürgeci otoriteler, kapitalizmin baskılarının neden olduğu uluslararası gelişmelerin sonucunda her geçen gün daha az kazanç getiren bu gelir kaynağı yerine ihracata yönelik geniş çaplı ticari mahsul yetiştirmeye yöneldiler. Filipinler'i "kendi kendine yeterli" kılmak, yani sömürgecilerin alternatif bir gelir kaynağına sahip olmalarını sağlamak için "ekonomik reformlar" kabul edildi.

Ülkenin Dostları Ekonomik Topluluğu, 1871'de İspanyol genel valisi tarafından, bazı ticari mahsullerin ihracata yönelik ekimini teşvik etmek amacıyla kurulmuştur. İspanya Kraliyet Şirketi'nin, bu tarımsal ürünler üzerinde ticareti tekel kurmasına izin verildi. Tütün, indigo, şeker, abaka ve diğer ekinlerin yetiştirilmesi empoze edildi. İspanya, 18. yüzyılın sonlarında ve 19. yüzyılın başlarında kapitalizmin, özellikle de İngiliz ve Fransız kapitalizminin baskılarına uyum sağlamaya çalışıyordu. Manila limanlarının İspanyol olmayan gemilere resmi olarak açılmasından önce, henüz 18. yüzyılın sonlarından itibaren Manila'dan talepte bulunmaya başlamışlardı.

Ticari mahsullerin büyük ölçekli ekimi, bugün halen yürürlükte olan hacienda sistemini başlattı. Bu sistem Filipin halkının daha şiddetli sömürülmesini gündeme getirdi. Sömürge hükümeti ticari mahsuller için müsadere fiyatları belirledi. Bu ekinleri eken kişiler, diğer bölgelerden temel gıda maddeleri, pirinç veya mısır almak zo-

runda kaldılar. Böylelikle tarımda uzmanlaşma ortaya çıktı ve meta üretimi feodal bir toplumda doğal ekonomiyi bozmaya başladı.

İspanyol sömürgecileri, özellikle de Katolik rahipler halkın feodal sömürüsünü yoğunlaştırırken, 19. yüzyılın ortalarında Manila'da, İspanyol olmayan 51 yabancı nakliye firması ve ticarethane kurulacaktı. Bunların 12 tanesi, ithalat-ihracat ticaretini fiilen tekelleştiren Amerikan ve İspanyol olmayan Avrupa işletmesiydi. Bu işletmeler sonradan, takımadalarda farklı noktalarda; Sual, Cebu, Zamboanga, Legaspi ve Tacloban gibi dış ticaret yapan limanalarda çeşitli şubeler açacaktı.

Yabancı kuruluşların finansal işlemleri ihracat ürünleri üretimini güçlendirdi. Tarımsal ihracatın toplam değeri 1810'da P500.000'den 1870'te P108 milyona yükseldi. Bu ivme 1898 Filipin Devrimi'nin patlak vermesine doğru daha da hızlı bir şekilde arttı. Abaka ve şeker yetiştirilmesi teşvik edildi ve bu ürünler ülkedeki ana ihracat ürünleri oldu. 19. yüzyılın ortalarında, şekerde üretim seviyesi 3.000 pikuldan[24] kırk yıl içinde 2.000.000 pikula ulaştı. Amerikan rafinerileri (devasa Amerikan Şeker Rafineleri Şirketi tarafından kontrol edilen) özellikle şekerle ilgileniyordu, 1885'te bu mahsulün üçte ikisini ya da 225.000 tonunu almıştı. Manila'daki Amerikan konsolosluğu, 1898 yılında, mevcut ticaret değerlerinin sayıları 21'i bulan rakiplerinin toplamını çoktan geçmiş olmasıyla övünüyordu.

Tarımsal ürünlerde dış ticaretin hızlanması iç ticaretin hızlanmasını da tetiklemiştir. Yerel ticaret burjuvazisi iç ticarette daha belirgin bir şekilde ortaya çıktı. Bununla birlikte, ekonomik fırsatlar açısından arazilerin satın alınması veya mülklerin kiralanması ile kendilerini sınırladılar. Kârlarının bir kısmı ile ülkede ya da yurt dışında okuyan çok sayıda üniversite öğrencisini desteklemeye başladılar. Böylece, ticaret burjuvazisi yerli entelijensiyanın sosyal temeli olarak hizmet etmeye başladı.

ABD, emperyalist açgözlülüğü ile Filipinler'i ele geçirdiğinde, şeker, kenevir, hindistan cevizi ve diğer tarımsal ürünler gibi hammaddelerin sürekli olarak sağlanması için feodalizmin korun-

24) Malay dilinde *Pikul*, Asya kıtasının doğusunda yaklaşık 9. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanan geleneksel bir ağırlık ölçüsüdür. Miktar olarak bir omuz yükü anlamına gelmektedir. (Ç.N.)

ması gerektiğinin tamamen bilincindeydi. Filipin Devrimi'nin ilustrado önderliğini aldatmak için karşı-devrimci ikili taktikler kullandılar. Bu liderliğin sağ kanadının mülk sahibi ve tüccar karakterinin farkındaydılar ve çıkarları doğrultusunda harekete geçtiler. Devrimci köylü kitlelerine ideolojik olarak daha yakın olan ve İspanyol sömürge hükümeti ve rahiplerin kendilerinden aldıkları toprakların halka iadesini savunan Mabini'nin temsil ettiği sol kanadı izole etmek için çeşitli taktikler izlediler.

Bu nedenle, ABD emperyalizmi 1898'de Paris Antlaşması'nda, İspanyol sömürge rejimi altında toprak ağası sınıfının mülkiyet haklarını garanti altına almaktan ve en despotik İspanyol din adamlarına ve hatta devrimci kitleler tarafından kamulaştırılan topraklara yeniden toprak ağalarının yerleştirilmesinde tereddüt etmediler. Feodal hakların sürmesi, ABD sömürge hükümetinin devrim hainlerine siyasi desteği, ABD endüstrileri için hammadde tedariğini güvence altına aldı. 1909'daki Payne-Aldrich Yasası, Amerika Birleşik Devletleri'ne, başta tarım ürünleri olmak üzere Filipin ürünlerini gümrük vergisi olmaksızın sağlıyordu. ABD emperyalistleri, 1910'da en çok ilgilendikleri yatırımlara yönelik bir işaret olarak da değerlendirilebilecek şeker fabrikası kurdular. 1913 yılında Underwood Gümrük Yasası, Birleşik Devletler'e ihraç edilen Filipin tarım ürünlerine yönelik tüm kota sınırlamalarını kaldırdı. Tüm bu adımlar, Filipinler'i ve ülkenin tarım ekonomisini büyük ölçüde birkaç ihracat ürününe bağımlı bir sömürge durumuna getirdi. ABD emperyalist rejiminin ilk otuz yılı boyunca, ihracata yönelik tarımsal üretim her zamankinden daha hızlı bir şekilde genişleyecekti.

1932 yılına kadar, şeker ihracatının yüzde 99'undan fazlası ABD'ye gidiyordu. ABD emperyalizmi, Filipinler'i fethederek, İspanyol sömürge yönetimi altındaki ihracat-ithalat ve nakliye firmaları ve ticari finans operasyonları yoluyla kendi koşullarını yarattı. Kapitalist tarımı, toprak mülkiyetini ve tefecileri teşvik ederek kırsal kesimde yarı-feodalizmi geliştirdi. Tüzel kimlik ile şeker fabrikaları, abaka değirmenleri ve hindistan cevizi fabrikaları kurup buralarda toprak ağalarını örgütledi. Doğrudan kırsal kesimde gerçekleştirilen bu önlemlerin yanı sıra, ABD emperyalizmi, Filipinler ekonomisinin birkaç ihracat ürünü üretmesi ve emtia piyasasına bağlanması için nihai ürünlerini de ülkeye boca edecekti.

ABD emperyalizmi tarafından desteklenen ekonominin seyri ve tarımsal üretim, sömürge yönetim altında temel olarak değişmeden kalmıştır. 1957'den itibaren, ihracata yönelik tarımsal ürünlerin büyük ölçekli ekimi, toplam tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 20'si (1.5 milyon hektar) üzerinde etkili olmuştur. Gıda ürünlerine ayrılan araziler, yaklaşık yüzde 80'ini (5.5 milyon hektar) kapsıyordu. Altmışlı yıllardaki genişleme çabalarına rağmen, 1970'den itibaren geniş çaplı tarımsal ürün ekimi toplam tarım arazi oranının yaklaşık yüzde 28'ini (2.5 milyon hektar) aştı. Gıda ürünlerine ayrılan arazi yaklaşık yüzde 72'yi (6,4 milyon hektar) kapsıyordu.

Toprak ağalarının makineleşmeyi başlattığı birkaç alan haricinde, ihracat ürünlerinin yetiştirildiği topraklarda kapitalist sömürü yöntemleri çarpıcı şekilde görülmektedir.

Kapitalist çiftliklere dönüştürülen topraklarda yerinden edilen iflas etmiş mülk sahibi köylüler ve kiracı köylüler, sanayi bölgelerindeki işçilere veya düzenli tarım işçilerine dönüştü. ABD tekelleri ve ulusal kapitalistler tarafından kurulan işletmeler onları sömürmek için yetersiz kalıyordu. Sanayide ve tarımda son derece kısıtlı imkânlar nedeniyle, az sayıda sanayi işi için yığınla insanın aşırı rekabeti ortaya çıktı. Bu durum ücretleri de aşağıya doğru çekti.

3. Sahte Toprak Reformu

ABD emperyalizminin doğrudan ve dolaylı yönetimi döneminde, sahte toprak reformu girişimlerine yönelik uzun bir liste bulunur. Bunlar arasında tapuları, kamu arazilerinin elden çıkarılmasını, yeniden düzenlemeleri, geniş arazilerin "kamulaştırılmasını", "adil" mahsul düzenleme kredisi ve "anti-tefecilik" ve "adil ücret" konularını içeren yasalar yer almıştır. Bu yasalar, gericilerin, köylülerin silahlı mücadelesinden korktukları ve kırsal kitleleri aldatmak istedikleri belirli zamanlarda kabul edilmiştir. Taft Komisyonu döneminden bu kukla rejim dönemine kadarki süreçte arazi sorunu üzerine alınan gerici önlemler, her zaman yüksek sesle ve "hayırsever" terimlerle ifade edilmiştir. Ancak gerçekte, bunlar kırsal kesimlerin daha şiddetli bir şekilde gasp edilmesi ve sömürülmesini doğurmuştur. Ülkedeki gerici toprak reformu öyküsünün, köylülerin hile ve yalanla kandırılmaları ve toprak ağalarının yüceltilmesi ile ilişkisi bulunmaktadır.

A. Yeniden İskân ve Toprak Gaspı

ABD emperyalistlerinin Filipinler'deki topraklara ilişkin kabul ettikleri en eski yasa, 1905 tarihli tapuyu kolaylaştırmanın bahanesi olan Toprak Tescil Kanunu idi. Kanun altında ilgili özelliklere sahip yalnızca üç başlık tanınıyordu. Bunlar; Informacion Possesseria, İspanyol Mortgage Yasası altındaki kayıtlar ve 1894 yılından bu yana gelen mülkiyet kaydı idi. Filipin Devrimi'nin en büyük hainleri, Yankee arazi spekülatörleri, belediye düzeyindeki toprak sahipleri ve bürokratlar; İspanyol sömürge yönetimi döneminde olduğu gibi Amerikan sömürgeci rejimi sırasında da toprak tescil prosedüründen habersiz köylüler ve ulusal azınlıklara ait isimsiz toprakların tapusunu kendi mülkiyetlerine geçirecekti.

ABD emperyalistlerine göre, bu eylemin asıl amacı, özel arazilerin sınırlarını belirlemek ve bu arazileri keyfi kullanım ve kontrole yönelik kamu alanları olarak sınıflandırmaktı. 1907 Kadastro Yasası, tapulardaki önceki hataları düzeltmek için değil, ABD emperyalistlerinin toprakları ele geçirmesini kolaylaştırmak için çıkartıldı. Şu ana kadarki kadastro etütleri, toprak gaspına yönelik büyük bir araç olarak kullanılmıştır.

1903, 1919 ve 1929'da, mülksüzleştirilen köylülüğün kamu arazilerini satın alabilmesi veya sınırlı alanları kira yoluyla elde edebilmesini teşvik etme bahanesiyle bir dizi kamu arazisi yasası geçirildi. Sınır bölgeleri denen alanlar için yeniden iskân çağrısı; ABD vatandaşlarının, ABD'li tarım şirketlerinin, Filipin toprak ağalarının ve bürokratların kamu arazilerini büyük ölçekli satın alabilmesine yönelik bir girişimdi. Tasarrufu olmayan köylüler, bu bölgelere arazi temizliğine yönelik emek gücü sağlama, ayrıca, bir yandan Hıristiyan olmayan milletlere, diğer yandan ABD emperyalistleri ve toprak ağalarına bağlı mülksüzleştirilmiş bölge sakinleri arasında bir tampon görevi görmeleri amacıyla gönderildi.

Merkez Luzon'daki ve ülkenin diğer bölgelerindeki köylü hareketine karşı koymaya çalışan toprak ağası Quezon, 1942 yılında biri Güneybatı Mindanao'da ve diğeri asi köylüler için bir sürgün bölgesi olarak tasarlanan Cagayan Vadisi'nde olmak üzere iki yerleşim projesinin yürütülmesine yönelik Ulusal Topraklar Yeniden İskan İdaresi'ni kurdu.

1950'deki köylü savaşının zirvesinde, topraksız köylüleri yeniden yerleştirmek için Arazi İskân Geliştirme Kurumu (Lasedeco) kuruldu. Üç yıllık varoluşunda, Lasedeco yalnızca 400 kadar köylü ailesini yeniden iskân etti. Bunu takiben, CIA ajanı ve büyük toprak ağası Ramon Magsaysay, Ekonomik Kalkınma Heyeti (Edcor) altında yeniden iskân projeleri başlattı. En fazla 1.000 köylü aile iskân edildi. Yeniden iskân projelerinin sonuncusu, 1954'te kurulan Ulusal Yeniden İskân ve Rehabilitasyon İdaresi (NARRA) altında gerçekleştirilmiştir. Bütün bu yeniden iskân projeleri, gerçekte ülkedeki topraksız köylülüğün onda birinin dahi durumunu iyileştirmemiştir. Yerleştirilenler, hükümetin ihmal ettiği ve feodalizmin eski kötülüklerini devam ettiren ormanlık alanlara atılmıştır. Gericilerin temel amacı, kendi yalan propagandalarına hizmet etsin diye toplumda "toprak reformu" yapıldı algısı yaratmaktı. ABD askeri danışmanları ve gerici silahlı kuvvetler, yeniden iskân projelerini yalnızca ayaklanma karşıtı bir tedbir olarak ele almıştır.

Son yirmi yıldaki yeniden iskân çağrılarını takiben, toprak ağaları ile birlikte komprador ve bürokrat kapitalistler, feodalizmi ve kapitalist tarımı dağlara ve tepelere kadar genişlettiler. Daha fazla arazi elde etmek ve toprakları sayesinde daha büyük rantlara ulaşmak için tarımsal üretim ve komprador kâr fazlalarını kullandılar. Kamusal geniş alanlarda, yerleşimcileri temizlik yapmaya ve toprak işletmeye mecbur bıraktılar, ardından bu yerleşimcileri ya kovdular ya da kiracı olarak muhafaza ettiler. Filipinler Anayasası'nın 2. Bölümü XIII. Maddesi uyarınca, her bir kişi kamuya ait geniş ekilebilir alanlardan iki bin hektar büyüklüğünde arazi kiralayabilir ancak bunları otlak alanı veya çiftlik olarak değerlendiremez. Ancak sonradan bu toprakları kendi özel tarım arazileri olarak ele geçirdiler. Dağları, tepeleri ve nehirleri bile gasp ettiler. Aynı zamanda kerestecilik alanında ayrıcalıklar elde ettiler ve kerestenin kesildiği arazileri dahi ele geçirdiler. Onlar sadece kapitalist ve feodal sömürü için alanlarını genişletmekle kalmadı, aynı zamanda alçak bölgelerde yaşayan emekçi kitlelerin zarar görmesine, sel ve erozyon gibi afetlere neden oldular.

ABD tekelleri; Del Monte, Dole, Stanfilco, Firestone Lastikleri ve diğerleri gibi kendi plantasyonlarını kurarak ve Benguet Consolidated, Lepanto, Atlas Consolidated ve diğerleri gibi madenler açarak halkın toprağına el koydu. Bu madenler köylülerin ve ulusal azınlık-

ların topraklarını doğrudan ele geçirdi ayrıca geniş tarım arazilerini maden akışı ve nehirlerdeki kimyasal atıklar sonucunda yok etti. ABD ve Japon emperyalistleri artık ülkenin her yerinde hızla maden açabilmektedir.

Madenlerin, ayrıca tarlalar ve çiftlikler gibi toprak üstü işletmelerin, hem ABD emperyalistleri hem de yerli uşakları tarafından önceki dönemlere göre çok daha hızlı bir şekilde kurulması, geniş halk kitlelerini sonuna kadar kararlı bir direniş göstermeye mecbur bırakmaktadır. İskâna bağlı yaşadıkları bölgelerinden sürülen yoksul köylüler ve ulusal azınlıklar, artık ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı kararlı bir şekilde mücadele etmeye başlamış bulunuyor.

B. Toprak İstimlak Sınırları ve Sahte Kamulaştırma

Geçirdikleri tüm kamulaştırma yasalarında, gericiler her zaman "usule uygunluğu" (yani, yoksul köylülerin karşılayamayacağı bürokratik koşuşturmalar ve pahalı davalar) ve "adil tazminatı" (yani toprak ağalarının elden çıkartmaya hevesli olduğu çorak topraklar için yüksek fiyatları) gözetti. Gerici hükümet yalnızca göstermelik şekilde toprak ağalarından bazı arazileri satın aldı. Arazi sahibine ödenen arsa fiyatı ne kadar yüksek olursa, köylüler için yeniden dağıtım fiyatı da o derece yükseliyordu. Böylelikle, yalnızca toprak ağaları ve büyük bürokratlar kamulaştırılmış toprakları satın aldı veya bu topraklar süresiz olarak devlet yönetimi altında kaldı.

Gerici hükümet toprak sahipleri sınıfının arazi spekülasyonuna katılmasına yardımcı oldu. Topraklarını satmak istediklerinde, kendilerine ödenek olarak verilen miktarlar yardımıyla her zaman başka bir yerden toprak satın alabiliyorlardı. Ayrıca kamu arazilerini de satın alabiliyorlardı. Gerici hükümet, kısa bir süre sonra "reform" programı için gerekli fonları bulamamaya başladı.

Rahiplerin geniş topraklara sahip olmaya devam etmesi halkı çileden çıkartmıştı. Halkın gözünü boyamak için 1896 Filipin Devrimi'nin önemli gündemlerinden biri olarak, Taft Komisyonu dini işletmelerden bazı toprakları satın aldı. 400.000 hektar için 7 milyon dolardan fazla ödenecekti. Küçük araziler daha sonra 60.000 kiracıya yeniden satıldı ve büyük parseller ABD emperyalizmi ile işbirliği

yapan Filipin Devrimi'nin önde gelen hainlerine rüşvet olarak tahsis edildi. Kısa bir süre içinde, bu küçük arazilerin alıcıları, ağırlaşan yeniden dağıtım fiyatları doğrultusunda derin borç batağına saplandı ve arazilerini satmak durumunda kaldılar.

Köylü kitlelerinin otuzlu yıllar boyunca emperyalist ve feodal yönetimden kurtulma arzusunu kuvvetle ortaya koyduğu bir dönemde, Quezon laf kalabalığı olsun diye "sosyal adalet" sloganını kullandı. 1935 Anayasa Sözleşmesi'nde, toprak ağalarının kamulaştırılacak topraklarına yönelik "adil tazminat" gerekliliği ve uzun süredir devam eden feodal sömürünün devamlılığı konusunda toprak ağası delegelerle anlaştı. Anayasada belirtilen, özel tarım arazilerine ilişkin sınırlamanın yasalar tarafından belirlendiği ve yürürlüğe konulacağı maddesi Quezon yönetimi altında hiçbir zaman yaşama geçirilmemiştir.

Sömürge anayasası, kamusal tarım arazilerinin mülkiyetine doğrudan sınırlamalar getirir. Özel bir kurum veya derneğin, 1024 hektarı aşan kamuya ait tarım arazisi satın almasına, kiralamasına veya elinde bulundurmasına izin verilmez. Herhangi bir kişinin 144 hektardan büyük araziyi satın almasına, 1024 hektarı aşan araziyi kiralamasına veya 24 hektardan büyük böylesi bir araziyi tarım amaçlı kullanmasına da izin verilmez. Bununla birlikte, en fazla 2000 hektarlık otlak arazi, herhangi bir kişiye, özel şirkete veya derneğe kiralanabilir. Bu koruyucu sınırlamalar, toprak ağalarının arazilerini muazzam ölçüde genişletmelerine izin verecek kadar fazladır. Ayrıca bu sınırlamalar, gerici hükümet tarafından kesin olarak zorunlu tutulmamıştır. Genel olarak kamu arazileri, Filipinli komprador-toprak ağaları ve büyük bürokratların topraklarını genişletmeleri açısından her zaman serbest bir alan olmuştur.

1936 yılında 21 No'lu Devlet Yasası kabul edildi. Bu yasa, Quezon'a 1 milyon pesoluk cüzzi miktarın ödenmesi karşılığında işgalcilerin yeniden büyük toprakları ve buralardaki konutları satın almasını olanaklı hale getiriyordu. Quezon, 1939'da yukarıdaki mevzuat uyarınca mülk alımı ve yönetimi için Kırsal İlerleme İdaresi'ni kurdu. Bu idari organ 1950'de dağıldığında, toplamda 37.746 hektar elde edilmişti ve bu miktar 1948'de toprak ağalarının sahip olduğu oranın yalnızca %1'ine tekabül ediyordu.

1955 tarihli Toprak Reformu Yasası, köylülerin silahlı mücadelesine karşı siyasi inisiyatifi ele geçirmeye çalışarak kendini "toprak reformcusu" olarak tanıtan toprak ağası-CIA ajanı Ramon Magsaysay tarafından ortaya atılan bir başka aldatmacaydı. Kanun, özel şahıslar ve şirketler için sırasıyla 300 ve 600 hektarlık maksimum sınırı aşan toprakların istimlak edilmesi ve Filipinler'in ABD'nin tarımsal uzantısı olarak kalmasının resmi bir devlet politikası haline getirilmesi amacıyla Arazi Mülkiyeti İdaresini oluşturdu. Magsaysay, Garcia ve kısmen Macapagal kukla rejimleri altında şehirlerdeki gayrimenkuller de dahil olmak üzere en fazla 30 toprak istimlak edilmişti. Birkaç mülkün istimlakı, hükümet müzakerecileri ile topraklarının fiyatlarını şişiren toprak ağaları arasındaki gizli anlaşmalara da olanak yaratmıştı.

1963'te Macapagal rejimi altında geçirilen Tarım Arazisi Reform Yasası, sahte arazi reformu tedbirlerinin en sonuncusudur. Gericiler tarafından, pirinç ve mısır arazilerindeki kiracı kitleleri özgürleştirecek yasal araç olarak lanse edilmiştir. Ancak önceki tüm sahte toprak reformu yasaları gibi, gerici hükümet toprak ağalarına "adil tazminat" vererek arazileri kamulaştırır ve kamulaştırılan arazilerden kendilerine tahsis edilen parseller için kiracı kitlelere yeniden dağıtım bedeli ödemek zorunda oldukları söylenir. Yoksul bir köylü, çiftlik işçisi veya alt-orta köylü, vadeli şekilde dahi belirlenen iskân fiyatını ödeyemez. İskân fiyatı aşırı derecede yüksektir, çünkü genellikle gerici hükümet tarafından yapılan arazi alımlarına giden aşırı fiyatlandırmaları içerir. Ayrıca, iskân bedelini ödemeye çalışan kiracıdan alınan idari giderler, faiz ödemeleri ve vergiler bulunmaktadır.

Tarım Arazisi Reform Yasası, aşağıdaki arazilerin kamulaştırılmasında bir öncelik sırası belirlemiştir:

1) Boş veya terk edilmiş araziler;

2) 1024 hektarı aşan araziler;

3) 500 hektarı aşan ancak 1024 hektardan fazla olmayan araziler;

4) 144 hektarı aşan ancak 500 hektardan fazla olmayan araziler;

5) 75 hektarı geçen ancak 144 hektardan fazla olmayan araziler.

Boş ya da terk edilmiş arazilerin kamulaştırılmasına öncelik vermek, bu topraklara kolaylıkla el konulabileceği ya da kamulaştı-

rılacağından ötürü düpedüz aptallıktır. Boşta ve terk edilmiş araziler genellikle yetersiz kalitededir ve ekimi zordur. Toprak ağaları bu toprakları ekonomik bulmaz ve her zaman gerici hükümetle yüksek fiyatlar doğrultusunda gizli pazarlıklar yapar. Bu tür arazilerin satın alınması, Toprak Bankası'nın finansmanını azaltıp en sonunda tüketir; kiracı kitleler ise iskân fiyatını ve araziyi geliştirme maliyetlerini karşılayamazlar.

Gerici idarenin, Tarım Arazisi Reform Yasası doğrultusunda istimlakta öncelik sırasına göre maksimum 75 hektarlık bir sınır uygulayabileceği bir dönem asla olmayacaktır. Bu sınır uygulansa bile, toprak ağaları sınıfına serbest kontrol hakkı sağlayacak kadar yüksek olacaktır. Bir toprak ağası, fazla araziyi ailesinin yakın üyelerine dağıtabilir veya başka yerlerde toprak elde etmek için satabilir. Aslına bakılırsa, bu kanun toprak ağası sınıfını, huzursuz köylülerin olduğu yerleri satarak başka yerlerden kamu arazisi satın almaları veya kiralamaları doğrultusunda teşvik etmektedir.

Toprak ağaları herhangi bir bölgeden dışarı çıkmak zorunda değildir. Bu yasa, fazla arazileri kolaylıkla akrabalarına dağıtma olanağı dışında, istimlak sürecinden kaçabilmeleri için kendilerine pek çok fırsat verir. Kiracıları kandırarak, onları, yetkinin kendilerinde olduğunu gösteren beyanlara imza atmaya zorlayabilirler. Görünürde veya fiilen mekanizasyon uygularlar. Kiracılık sistemi yerine ücret sistemini kabul edebilirler. Pirinç veya mısır üretiminden diğer bazı mahsullerin üretimine geçebilir, kiracılarını hesaplamalarda aldatarak borçlarını artırabilirler, böylece "amortisman-sahibi" olmaktan da kurtulurlar. Topraklarını eğitim, konut ya da ticaret alanı olarak gösterebilirler. Yasa, mekanize şekilde işletilen veya işletilecek arazileri ayrıca pirinç ve mısır haricinde mahsul ekilen arazileri istimlak sürecinden kategorik şekilde muaf tutar. Bu bağlamda şeker kamışı, hindistan cevizi, narenciye ve diğerlerinin ekili olduğu araziler istimlaktan muaftır. Dini alan, eğitim alanı, konut veya sanayi siteleri olarak sınıflandırılan araziler de muaf tutulur.

Filipinler'de toprak ağalığının sürdüğüne dair en önemli işaret, yasaya göre oluşturulan sahte ve göstermelik yedi "toprak reformu" acentasının arkasındaki siyasi güçtür. Gerici hükümetin feodal efendilerine karşı çıkması imkânsızdır. Ulusal Toprak Reformu Konse-

yi ve politika belirleyen başlıca kurumlardan Arazi İdaresi, toprak ağası sınıfının elindedir. Bunların toprak ağası memurları, gerçekte topraksız kişilere dağıtabileceklerinden daha fazla kamu arazisi gasp etmiştir.

Macapagal kukla rejiminin Tarım Arazisi Reform Yasası kapsamında istimlak için toprak ağası sınıfından satın aldığı tek bir toprak dahi bulunmamaktadır. Arazi mülklerinin istimlakını finanse etmekten sorumlu Toprak Bankası'ndan önceki kanunun yürürlüğe girmesinin üzerinden üç yıl geçmiştir. Toprak Bankası, 1966-69 döneminde kendisine tahsis edilmesi gereken P400 milyondan gerçekte P13.6 milyonluk bir miktar alabilmiştir. Gerici hükümet aynı dönemde, halkı feodal esaret altında tutmak için gerici silahlı kuvvetlere yüzlerce kat daha fazla fon (yıllık yarım milyar peso) ayırmıştır. Vietnam'daki bir yıllık Philcag macerasının maliyeti 35 milyon pesodur.

Kanuna göre, Toprak Bankası'nın devlete kayıtlı ve tercihli hisse miktarı P900 milyon ve toplam sermayesi P1.5 milyardır. Gerici hükümetin şu an her zamankinden daha fazla iflas etmiş olmasından ötürü, sahte kamulaştırma programı için fon ayırması artık daha da zordur.

1966'dan 1969'a kadar, Toprak Bankası P3.4 milyona 997,6 hektardan oluşan 10 adet tarım arazisi satın alabildi. Topraklar 363 kiracıya yeniden satılacaktı. Bu kayıtta, gerici hükümetin toprak ağalarının mülkünün yüzde birini dahi asla satın alamayacağı açıktır. Gerici hükümetin, toprak ağalarından göstermelik satın aldığı birkaç toprak için, yoksul köylüler önceki dönemlerde olduğu gibi iskân fiyatını asla karşılayamayacaktır. Toprak Bankası tarafından bugüne kadar kazanılan hektar başına düşen ortalama tutar P3.408'dir. Topraklar kiracı köylülere dağıtılmış olsaydı, her birinin aslında üç hektarlık tapu hakkı olacaktı. Hesaplamalar, bir kiracının 25 yıllık taksitli bir planda dahi P10.224'lük tutarı ve idari masrafları, faizleri ve vergileri ödemek için asla yeterli tasarruf sağlayamayacağını hemen gösterir. Yoksul bir köylünün, kendisine tahsis edilen arazinin asıl maliyetinin 1/25'ini ödemek için yıllık P409'luk birikim yapamayacağını çok iyi biliyoruz.

Kontrollerin kaldırılması politikası ve pesonun tekrarlayan de-

valüasyonu neticesinde, komprador-toprak ağaları daha fazla arazi elde edebilecek ve daha fazla tahıl işletmesi inşa edebilecek konumdadır. Toprak ağaları, şeker kamışı tarlalarını genişletmek için en büyük mali desteği kukla hükümetten alır. Kukla hükümet, ülkenin çeşitli noktalarında 18 yeni şeker fabrikası inşası için gerekli tüm dolar desteğini genişletmiş bulunuyor. 40 adet daha şeker fabrikası inşası düşünülüyor. Bu durum, ABD emperyalistlerinin Laurel-Langley Anlaşması'nın biçimsel açıdan resmi olarak sona erdirilmesi ile mali kaynakların kukla hükümet tarafından ekonominin sömürge karakterini pekiştirecek şekilde kullanılması çizgisi ile uyumludur.

4. Feodal ve Yarı-Feodal Sömürünün Kapsamı

A. Toprak Meselesinin Önemi

ABD emperyalistlerinin Filipinler'deki hem doğrudan hem de dolaylı yönetimi, son yedi yıllık süreçte köylülüğün daha da yoksullaşmasına neden oldu. Gerici hükümet, kira oranlarının 1903'te %18'den 1918'de %22'ye, 1933'te %35'e, 1948'de %37.4'e, 1956'da %48'e ve 1961'de %50'ye yükseldiğini kabul ediyor. 1960 tarımsal verilerine göre, pirinç ekicilerinin yüzde 63'ü ortakçı olup, her biri ortalama 2.6 hektarlık araziyi sürüyor. 1963'te, 27 milyon Filipinlinin 8 milyonu ortakçıydı. Gerici hükümetin istatistik kurumlarından gelen tüm bu rakamların, kırsaldaki gerçek çalışmalardan gelecek sonuçlarla doğrulanması gerekmektedir. Ancak bu haliyle dahi, Filipinler köylülüğün büyük çoğunluğunun aşırı sıkıntı içinde olduğunu gösterir.

1903'te, nüfusun yalnızca yüzde 0,8'i toplam çiftlik alanlarının yüzde 35'ine sahip durumdaydı. Elli yıl sonra, arazi sahibi kişi sayısı daha da azalır. 1953 yılında, nüfusun yalnızca yüzde 0.36'sı toplam çiftlik alanlarının yüzde 41.5'ine sahiptir.

1954 itibariyle, 50 ila 1000 hektardan fazla tarım arazisi yaklaşık 13859 toprak ağasının mülkiyetindedir. Bu toprak ağalarının isimleri genellikle listelerde tekrarlıdır. 50 ile 200 hektar arasında toprağı bulunan 11770 toprak ağası mevcuttur. 201 ila 500 hektarlık toprağa 1455; 501 ila 1000 hektarlık alana 423 ve 1000 hektarın üstünde

toprağa sahip 221 toprak ağası vardır. Bu sömürücüler, 5.7 milyon hektarlık toplam çiftlik alanının 2.4 milyon hektarını ellerinde bulundurmaktadır. Ülkede yarım milyondan fazla hektar veya toplam çiftlik alanının yüzde 10'u 221 büyük toprak ağasının elindedir.

1968 itibariyle, 50 ila 1000 hektardan fazla tarım arazisine sahip olarak eyalet memurları tarafından listelenen yaklaşık 10764 toprak ağası vardı (isimleri yine tekrar tekrar listelenmiştir). 50 ila 199 hektar arasında 8914; 200 ila 499 hektar arasında 1228; 500 ila 1000 hektar arasında 417 ve 1000 hektarın üstünde olan 204 toprak ağası bulunmaktadır. Bu toprakların toplam alanı 3 milyon hektara ulaşmaktadır ve bugün ülkenin toplam tarım alanının %50'sinden biraz azına tekabül etmektedir.

Kuzey Luzon'da 50 ila 1000 hektara sahip büyük toprak ağalarının sayısı 717; Merkez Luzon'da 1899; Güney Luzon'da 2827; Visayas'ta 3150 ve Mindanao'da 2171'dir. Bu rakamlar, gerici hükümetin illerdeki vergi memurlarının yaptığı listelere dayanmaktadır. Ülkenin çeşitli bölgelerinde yapılacak kırsal soruşturmalar, listede eksikler olduğunu ortaya çıkaracaktır. Her koşulda, bu sayılar ülkede büyük toprak ağalarına ait mülkiyetin önemini gösterir.

Büyük toprak ağalarının en yüksek seviyede olduğu 25 il sırayla aşağıdaki gibidir:

1. Iloilo
2. Negros Occidental
3. Quezon
4. Camarines Sur
5. Nueva Ecija
6. Cagayan
7. Capiz
8. Negros Oriental
9. Masbate
10. Pampanga
11. Zamaboanga del Norte
12. Tarlac
13. North Cotabato
14. Bulacan
15. Mindoro Oriental

16. Bataan
17. Bukidnon
18. Zambales
19. Albay
20. Romblon
21. Batangas
22. Agusan
23. Davao del Norte
24. Aklan
25. Pangasinan

Filipinler'in her ili feodalizmden muzdariptir ve yoksul köylüler ve tarım işçilerinin toprakları toprak ağaları arasında paylaşılmıştır. Dolayısıyla, buralarda köylülerin ve tarım işçilerinin payını gaspeden toprak ağaları bulunmaktadır. Nüfus ve bölge bakımından en küçük iller olan Batanes, Camiguin ve Surigao del Norte'de 50 hektar ve üzerlerinde toprağı bulunan sırasıyla 11, 12 ve 11 adet büyük toprak ağası bulunmaktadır. Kalinga-Apayao, Mountain Eyaleti, Ifugao ve Doğu Samar'ın dağlık bölgelerinde sırasıyla 11, 15, 8 ve 7 adet büyük toprak ağası bulunmaktadır. Küçük arazi alanları olan Romblon ve Sulu, sırasıyla 161 ve 118 adet büyük toprak ağası bulunan illerdir.

Ulusal ölçekte, 50 hektar ve üzerindeki toprak sahiplerini büyük toprak ağaları olarak kolayca tasnif edebiliriz. Arazi sorununa dair daha yakın bir bilgiye dayanarak, yani, toprak ağalarının somut ilişkileri temelinde, genellikle 50 hektardan az alana sahip olanlar arasında büyük, orta ve küçük toprak ağasının kimler olduğunu belirleyebiliriz. 10 ila 49 hektara sahip önemli sayıda toprak ağası bulunmakta. Toprak ağasının elindeki toprağın büyüklüğü feodalizmi oluşturan tek faktör değildir. Daha önemlisi ve dikkate alınması gereken şey *üretim ilişkileridir*. Bu nokta, nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu illerdeki arazi durumunun analizinde ve arazinin görece az olduğu durumlarda iyi hatırlanmalıdır. Buralarda toprak değeri o kadar yüksektir ki, yoksul köylüler ve diğer yarı-proleterlerin mülk sahibi çiftçilerin statüsünü elde etme şansı bulunmamaktadır.

Ilocos Norte, Ilocos Sur, La Union, Mountain Eyaleti, Cebu ve Doğu Samar gibi karasal alanı sınırlı yerlerde feodal ve yarı-feodal sömürü, silahlı köylü hareketinin belirli açılardan demokratik kaza-

nımlar elde ettiği Merkez Luzon'un bazı bölgelerinden daha da kötü durumdadır. Karasal alanı sınırlı alanlar, genel olarak diğer bölgelerdeki haciendalarda bulunan çiftlik işçilerinin ve sınır alanlarındaki yerleşimcilerin son yetmiş yıldaki kaynağı olmuştur. Merkez Luzon ve hatta Laguna haciendalarındaki çiftlik işçileri, Ilocos eyaletlerinden ve Negros ve Mindanao vilayetlerinden, Cebu ve Panay, Samar ve Leyte eyaletlerinden çok sayıda gelir elde etmiştir. Mindanao'da çok sayıda çiftçi-kiracı Visayan ve Ilocano bulunmaktadır.

B. Kırsal Bölgelerde Temel Sömürü Biçimleri

Kırsal kesimde toprak ağalığına dayanan sömürünün temel biçimleri, yoksul köylülerden ve yarı-mülk sahibi köylülerden zorla yüksek arazi kirası alınması ve ücretli köleliğin tarım işçilerine yoğun olarak dayatılması şeklindedir. Bu temel sömürü biçimlerini ağırlaştıran unsurlar, tefecilik, fiyat manipülasyonları, angarya iş ve haraç verme pratikleridir. Siyasi baskı, zorunlu olarak ekonomik sömürüye eşlik eder. Yalnızca proleter devrimci kadrolar tarafından izlenecek nesnel bir sosyal araştırma, feodalizmin ve yarı-feodalizmin kötülüklerini tam olarak açığa çıkaracaktır. Bununla birlikte, bazı yaygın uygulamaları meseleyi anlamak için bir başlangıç noktası olarak kabul edebiliriz.

1. Toprak Kirası, Tefecilik ve Diğer Feodal Kötülükler

Toprak ağalarına verilen kiralar, mahsulün yüzde 80, 70, 60 ve 50'si kadar yüksek olsa da, genellikle az bilindiği için ülke çapında "50-50" şeklindeki düzenlemenin her yerde yaygın olan kira ödeme sistemi olduğu söylenmektedir. Pek çok bölgede, toprak ağaları tarafından açık şekilde yüzde 60'lık kira oranı dayatılmaktadır. Toprak ağaları, bu sayede zaten yoksullaşmış ve hiçbir ekonomik seçeneği bulunmayan köylüler üzerinden kendi çıkarlarına yönelik avantaj sağlar.

Normalde, toprak sahiplerinin kiracılarıyla "50-50" oranında ortakçılık düzenlemesi bulunur. Ancak gerçekte tüm tarımsal masrafları kiracılarına ödetirler. Kiracıların fide, sürüm ve tırpanlama, ekim, sulama, gübreleme, haşere kontrolü, hasat ve harmanların hazırlanmasında ortaya çıkan masrafları tek başlarına karşılaması çok

yaygın bir durumdur. Toprak sahibi bu masrafları "50-50" oranında paylaşsa dahi, kiracılar tarafından harcanan fiili emeğin dikkate alınmaması ve mahsulün yüzde 50'sine rant olarak el konulması haksızlık ve adaletsizliktir. Ayrıca, fide, gübre, böcek ilacı ve benzeri diğer materyaller ne zaman temin edilse, bunlara aşırı pahalı fiyatlar yazılır ve böylece kiracıların kanı emilir. Ayrıca, çalışma hayvanlarının kullanımı için yüksek fiyat talep edilir ya da zengin köylülerin iş hayvanlarını kiralayabilmeleri için kiracılara masrafları karşılama koşulu dayatılır. Toprak ağaları ekim sürecinden pay almak için çeşitli makineleri sürece dahil ederse, o doğrultuda alacağı payı da genişler ve kiracılarının payı her seferinde azalmak durumunda kalır. Sulama veya kanal sistemi diyerek, arazileri "iyileştirmeye" yönelik tek taraflı karar verebilir ve daha sonra kiracılardan masraflarını yüksek arazi rantları şeklinde geri ödemelerini talep ederler. Kiracı, toprak ağasına mahsul paylarını vermek ve bu payı tahıl ambarlarında depolamak ile yükümlüdür ve bunu herhangi bir tazminat olmaksızın ve çoğu zaman karşılığında bir yemek bile verilmeksizin kabul etmek zorundadır.

Pirinç ve mısır tarlalarından dönüştürülen şeker tarlalarında, kiracılar kalıcı yer değişikliği, çiftlik işçiliği ya da özel bir tür ortakçılık düzenlemesini kabul etmek gibi durumlarla karşılaşır. Toprak ağası ve kiracı arasında, öğütülmüş şekerin yüzde 40 ila 50'si düştükten sonra net tutar üzerinden "50-50" bir oran doğrultusunda bir düzenleme yapılır. Ayrıca toprak ağası; fide, tırpanlama, gübre, ayıklama, kesme ve şeker merkezine teslim gibi masrafları da kiracıya yükler. Toprak ağası, tarımsal giderler için tüm hesaplamaları tek başına yapar ve işlenen şeker ve melasın miktar ve değerini yalnızca kendisi bilir. Çoğu zaman, toprak ağası kiracıya her ikisinde de şanssızlık yaşandığı yalanını söyler.

Tefecilik, pek çok toprak ağasının kendi mahsul paylarını arttırmak ve daha fazla toprak elde etmek için kullandığı temel bir feodal aygıttır. Kiracıya, ya toprakların yetiştirilmesi ya da ailesinin bakımı için borç vermek kaydıyla her tür ortakçılık düzenlemesi kabul ettirilir. Üç aylık %100, aylık %50 arasında değişen bir faiz oranı talep edilir. Toprak ağaları, borç ödeme sürecinde yüksek kazançlar elde ederse bu kez nakit kazanma veya kiracının mahsul payının çoğunu ele geçirme durumu gündeme gelir. Toprak ağaları, tüccarlar ve bir

dizi zengin köylü ile birlikte, bir sonraki hasattan önce yoksul köylüye tefecilik dayatır. Tefecilik esas olarak yoksul köylülerin kendi mahsul paylarından zar zor geçinmeleri ve bir sonraki hasatta mahsul payları dışında yeterli teminatları olmamaları durumunun bir sonucudur.

Gerici hükümet, yalnızca pirinç ve şeker tarlalarındaki kiracıları kapsayan ve kredi yasalarını içeren "mahsul dağıtım kanunu" çıkartmıştır. Bu girişimin köylülere hiçbir yararı olmadı. Pratikte toprak ağaları sınıfı, kiracıları feodal ortak yasa ile kendi mengenesinde sıkıştırmaya devam ediyor. Toprak ağaları ve kiracılar arasındaki sözleşmeler yazılı bile değildir ve şartlar toprak ağaları tarafından keyfi olarak sabitlenmekte veya değiştirilmektedir. Kiracılar, kovulma veya aşağı ve daha küçük parsellere kaydırılma tehdidi altındadır. Mahkemede veya dışarıda kaybedeceklerinden emin oldukları, uzun süre devam edecek davalara katılmayı da göze alamazlar. Toprak ağalarının kiralık katilleri, gerici birlikleri ve polisi, kiracıları mümkün olan en acımasız şekilde cezalandırmak için her zaman hazır durumdadır.

Kiracıların, pek çok durumda, bilirkişi payı için tamamen ya da kısmen ödeme yapması şaşırtıcı değildir. Çoğu zaman bu kişiler, kiracılardan ya toprak sahipleri ya kendileri ya da yerel gerici hükümet için, ücretsiz şekilde inşaat işleri ya da angarya iş yapmalarını ister. Denetçiler ve hacienda muhafızları, gericilerin ezme görevini uygular.

1933'teki Pirinç Hisselerine Yönelik Kiracılık Yasası[25], kiracının net mahsulün yüzde 50'sinden azını aldığı "kamu yararını gözeten" önlemlerin kiracılık düzenlemelerine aykırı olduğunu beyan etmiştir. Yasa aynı zamanda, bir eyaletteki toprak ağasının kontrol ettiği belediye meclisi çoğunluğunun ancak -kendi sınıf çıkarlarına aykırı bir şekilde- bir başvuru dilekçesi vermesi durumunda kanunun yürürlüğe gireceğini belirtmiştir. Toprak ağası Quezon, yasadaki boşluklardan ötürü 1936'da kendi konumunu güçlendirmek üzere kahraman rolününe soyunur. Sonuç, köylüleri kandırmaya yönelik gerekli olduğunu düşündüğü on ilde spekülatif beyannameler dü-

25) Pirinç, Filipinler'de tarım arazilerinin %39.1'ini kapsayan ilk tarım mahsulüdür. Pirinç yetiştiren çiftçilerin %39.9'u ise ortakçı konumundadır. (Ç.N.)

zenlenmesidir. Toprak ağası sınıflar Quezon'dan çok sonra da köylü yığınlarını önceden olduğu gibi yine aynı şekilde sömürmeye devam edecektir.

1933 tarihli 4113 sayılı Devlet Yasası, şeker tarlaları bulunan toprak ağalarının, işletmelerde hasattan gelen şeker kamışı miktarına ayrıca işlenen şeker ve melasın kalitesi ve değerine göre gelir makbuzu göstermesini zorunlu hale getirmişti. Bu durum hiçbir zaman dikkate alınmadı. Ayrıca, fabrikalarda hissedar durumunda olan toprak ağaları, kiracıları aldatarak şeker işletmeleri ile kolaylıkla anlaşma sağlayabiliyordu. Toprak ağalarına üreticiyi aldatma doğrultusunda geniş ayrıcalıklar kazandıran bu durum sonucunda, ekim, yetiştirme ve hasat maliyetleri de yine kendileri tarafından belirleniyordu.

Toprak ağası Roxas, özellikle halk ordusunun güçlü olduğu bölgelerde köylüleri aldatarak feodal köleliği kabul ettirebilmek için, 1946'da ülkenin her yerinde Pirinç Hisselerine Yönelik Kiracılık Yasası'nın geçerli olduğunu ilan etti. Hatta, 31 Sayılı Cumhuriyet Yasası isimli başka bir yasayı da devreye alarak, "70-30" kanunu olarak anılan bu yasa ile kiracıların büyük paylar alabilecekleri aldatmacasını yaymaya çalıştı. Bu yasa, mahsulün yüzde 55'inin iş hayvanları ve aletlerini bulundurma koşulu ile kiracıya verileceği, ayrıca toprak sahibi ile kiracının diğer tüm masrafları eşit olarak paylaşacağı teminatını içeriyordu. Yüzde 70'lik oran, ancak arazideki dikim ve ekim işlemleri için gerekli tüm masraflar karşılandığı takdirde kiracıya verilecekti. Yüzde 50'nin üzerindeki yüksek arazi kiraları halen önümüzde durmaktadır.

Toprak ağası Magsaysay, laf kalabalığına dayanan 1954 Tarım İlişkileri Yasası'nı çıkarttı. Kanun; gübre, haşere ve yabani ot kontrolü, biçme ve harmanlama maliyetlerini düştükten sonra net mahsulün yüzde 30'u olarak arazi kirasını sabitliyordu. İş hayvanlarını sağlayan kişi yüzde beş; tarım araçlarını sağlayan yüzde beş; nakliyat işini yapanlar yüzde 25; ve en son tırpanlama için net mahsulün yüzde beşi ayrılıyordu. Belirtilen "70-30" yasası yalnızca birkaç yerde uygulanmıştır. Toprak ağaları tarımsal giderlerin payını aşırı fiyatlandırarak, tefecilik ve diğer vicdansız faaliyetleri sonucunda toprak kiralarını fiilen yükseltmeyi başarmıştır.

Kiracılıkla ilgili en son yasa olan Tarım Arazileri Reformu Ka-

nunu, kira paylaşımını iptal ederek kiracı kitlelere Ulusal Arazi Reformu Konseyi tarafından belirlenen "arazi reformu" bölgelerinde "kiralama" sistemini getirmiştir. Bu "kiralama" sistemi ile, kiracılar toprak sahiplerinin nakit parası veya 3 normal ürün yılı bazında hesaplanan yıllık net mahsulün yüzde 25'ine eşit bir sabit yıllık arazi kirası ile "kiralama" kontratı yaparlar. Kira indiriminin kanundan etkilendiği görülse de, gerçekte "kiralama" sözleşmesinde, kiracıların kendilerini tüm tarımsal masrafları karşılaması ve daha da kötüsü, sabit yıllık kira bedelini ödemekle yükümlü oldukları belirtilmektedir. Ürün kötü olduğunda veya sel, kuraklık veya hastalık gibi bir felaket yaşandığında tüm mahsul yok olur. Bu sebeple, köylü kitleleri Tarım Arazileri Reformu Kanunu'ndan bir bela olarak nefret etmektedir. "Kiralama" sistemi, kira paylaşımının yeni biçiminden başka bir şey değildir ve çoğu durumda eski kiracılık biçimlerinden daha da kötüdür.

Tarım Arazileri Reformu Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden bu yana birkaç yıl geçti ve halen ülkenin çeşitli bölgelerinde ortakçılık düzeni aynı şekilde devam ediyor. Arazi Otoritesi, 1966'dan 1969'a kadarki süreçte milyonlarca kişiden yalnızca 13377 kiracının "kiralama" sistemine geçtiğini bildirdi. Ulusal Arazi Reform Konseyi, "toprak reformu bölgelerini" ilan etmekte son derece yavaş davrandı çünkü gerici hükümetin sahte arazi reform programına yönelik öncelikleri bulunuyordu. "Toprak reformu bölgelerinin" ilanı, çeşitli "toprak reformu" aracı kurumları için daha fazla finansman gerektirmektedir. Bu kurumların iyi finanse edildiği bölgelerde dahi köylü kitlelerinin feodal ve yarı-feodal baskı ve sömürüsünde herhangi bir iyileşme olmamıştır.

Uzun bir süre önce, yıllık maksimum faiz oranını teminatlı krediler için yüzde 12 ve teminatsız krediler için yüzde 14 ile sınırlayan tefecilik karşıtı bir kanun çıkarılmıştı. Tarım Kredi ve Kooperatif Finansmanı İdaresi (ACCFA) ve kırsalda özel bankalar türünden kredi merkezleri de kurulmuştu. Ancak bu kredi kuruluşları, tüccarların, toprak sahiplerinin ve bürokratların ticari ve arazi satın alma işlemlerinde kullandıkları salt sermaye kaynakları haline geldi. Mal fiyatlarındaki faizcilik ve manipulasyon ile mağdur olan mülk sahibi köylüler iflas etti ve topraklarını kaybetti. Kırsaldaki bankalar çok sayıda mülk sahibi çiftçiyi iflas ettirmenin aracı olarak faaliyet yü-

rütmektedir. Teminat olarak gösterilen topraklar bir süre sonra kaybediliyor. Yoksul köylüler gelecekteki mahsul payları dışında teminat gösteremedikleri için en acımasız tefecilerin kolaylıkla avı oluyor.

Tarım Kredi İdaresi (ACA), Tarım Arazileri Reformu Kanunu kapsamında ACCFA'nın görevlerini devraldı. Temelde bir değişiklik yoktu; yalnızca isim değişikliği yapılmıştı. ACA, selefi gibi esas olarak tüccarlık ve tefecilik faaliyetleri için ayrıca toprak sahipleri, bürokratlar ve zengin köylüler tarafından kontrol edilen sahte kooperatifler için bir sermaye kaynağıdır. ACA'nın sınırlı sermayesi temelde toprak sahipleri sınıfına hizmet eder. Bu sermayenin yoksul köylülere hizmet etmek için kullanıldığını varsaysak dahi, yoksul köylülerin yüzde birine bile hizmet etmeye yetmeyeceği görülmektedir. ACA, kırsal bölgelerde sınıfsal düzeni korumak için toprak ağası sınıfı tarafından kontrol ve manipüle edilen, hem devlet hem de özel tüm sömürücü bankacılık sistemi için bir kılıftan başka bir şey değildir.

2. Çiftliklerde Ücretli Kölelik

Tarım işçileri genellikle sınırlı topraklardan ve tek bir mahsulün yetiştirildiği alanlardan geldiklerinden, kiracı oldukları topraklardaki yoksul köylülerden daha fazla sömürülür. Çiftlik işçilerinin büyük bir kısmı kırsal kesimdeki insan gücünün nispi fazlalığını oluşturur. Hacenderolar ve işverenler işçilerin umutsuz ekonomik durumunun farkındadır. Bu temelde, hem hacenderolar hem de işverenler, onları ihracata yönelik tarımsal üretimi hacenderolar açısından son derece kârlı hale getiren ağır sömürü ilişkilerine sokarlar.

Toprak ağaları, şeker kamışı haciendalarında mevsimlik tarım işçilerini düzenli işçilerden ayırır. Yalnızca nispeten az sayıdaki düzenli çiftlik işçisinin yıl boyunca istihdamından sorumludurlar. Çok sayıda çiftlik çalışanını mevsimlik veya geçici işçiler olarak sınıflandırırken, onlara en ağır iş yükünü yıkar ve yalnızca hasat mevsiminin birkaç ayında en düşük ücretlerden ödeme yaparlar. Bu "geçici" tarım işçilerinin bir kısmı sezon bittiğinde dahi hacienda civarında kalırken, diğerleri sadece kesim sezonunda gelir. Farklı alanlarda, günlük ortalama ücretler Pl.00 ile P3.00 arasında değişir. İnsanlık dışı konutlarda yaşarlar ve ihtiyaçlarını hacienda mağazalarından

yüksek faizli krediler ile temin etmeye çalışırlar.

ABD'nin Filipinler'den şeker talep ettiği ve Küba Devrimi'ne bağlı olarak bu ürünün fiyatının devamlı yükseldiği dönemlerde dahi çiftlik işçilerine yönelik gerekli ücret artışı yapılmamış ve işçilerin ücretleri açlık sınırına düşürülmüştür. Hatta, devam eden enflasyon ve 1962 devalüasyonu ile eski ücretleri de düşürülmüştür.

Tarım Arazileri Reformu Kanunu, çiftlik işçilerine 1963'te günlük asgari ücret olarak P3.50 verilmesini belirtmişti. Hacenderolar bu kanuna uymadı ve pesonun değeri o zamandan beri hızla düşmektedir. Son devalüasyonundan sonra, meclis, asgari çiftlik ücretini P4.75'e yükseltti. Bu yüzde 35'lik artış, paradaki yüzde 60'dan fazla olan devalüasyonu karşılamaya yetmez. Devalüasyonun şiddeti azalmadan devam ediyor. Çiftlik işçileri ücretleri için siyasi ve ekonomik mücadele vermedikçe, daha önce olduğu gibi hacenderoların kendi kanunlarına uymayacakları açıktır.

Tarım Arazileri Reform Kanunu'nun bir bölümünün tamamında listelenen "haklar kanunu", çiftlik işçilerinin örgütlenmesini, grev yapmasını, işyerinde süregelen ölüm veya yaralanmalar için tazminat talep edebileceklerini, kişisel yaralanmalar, ölüm veya hastalık durumlarında ayrıca tazminat talep edebileceklerini ve fazla çalışmaya yönelik normal ücret üzerinden yüzde 25 fazla mesai ücreti almaları gerektiğini, sözleşmeyi kabul etmeme hakları olduğunu ve günde sekiz saatten fazla çalışmamaları gerektiğini belirtir. Hacenderolar bütün bunları tam bir vahşet göstererek ihlal etmiştir.

Dayanışma ve devrimci bilinç olmadan, çiftlik işçileri toprak ağaları tarafından kolaylıkla çaresizliğe sürüklenir. Çünkü toprak ağaları çiftlik işçilerinin maaşına ilk ay el koyar ve çiftlik işçilerinin işe alındığı yerlerde işveren de genellikle otoriteden (belediye başkanı, polis şefi, meclis üyesi veya barrio şefi) biri olur. Dahası, işverenler, çiftlik işçilerinin ailelerine borç para vererek ve keyfi olarak ulaşım, gıda ve diğer muhtelif şeylerin fiyatlarını %300 gibi yüksek oranlarda faiz ile arttırarak çiftlik işçilerini haciendalara bağlı tutarlar.

İşveren temel olarak toprak ağasının sömürüsüne ortak olur, çiftlik işçilerinin tamamladığı her ton veya gün için komisyon alır.

Çiftlik işçileri haciendalarda genellikle sağlıksız bölgelerde yaşamak zorunda kalırlar. Verilen erzaklarda, kestikleri ve yükledikleri şeker kamışı sayısında, tartma veya sayma işlemlerinde her seferinde aldatılırlar. Hasta olduklarında, kaderleri bir carabaodan[26] daha kötüdür. En azından carabao ile ilgilenen olur. Çiftlik işçileri ise hasta olduklarında doğrudan bir kenara fırlatılırlar.

Şeker kamışı, hindistan cevizi, abaka, tütün, kauçuk, muz, ananas ve sebzelerin geniş çapta üretildiği ve kapitalist tarıma dayalı çeşitli alanlarda çalışan çiftlik işçilerinin durumu, sömürücü ilişkilerin bölgeden bölgeye farklılık gösterdiği zeminde kadrolar tarafından yakından incelenmelidir. Bununla birlikte, tarım işçilerine genelde hasat mevsimi boyunca, maaşlı veya parça başı (pakyaw) ücretli olmalarına bakılmaksızın aylık olarak yalnızca birkaç peso ödeme yapılmaktadır.

Zengin köylüler tarafından istihdam edilen çiftlik işçilerinin önemi fazla olduğu için onlara da dikkat edilmelidir. İşverenler, işçilerin nötralize edilmesine ihtiyaç duydukları anlarda düşmanca saldırmak yerine işçilerin ücretlerini iyileştirebilir.

Filipinler'de feodalizmin korunması, ABD emperyalizmi açısından temel gerekliliktir. Eğer toprak ağalarının gücü kırsal kesimde bitmiş olsaydı, ABD emperyalizminin de ayakta duracak bir zemini kalmayacak ve kendisini ülkeden postalayacak devasa bir güçle yüzleşmek zorunda kalacaktı. Yani, ABD emperyalizmi, tarım devrimini önleyecek her türlü tedbiri almıştır. Köylülerin kırsaldaki devrimci kitle hareketini bastırmaya yönelik ayaklanma karşıtı programları bulunmaktadır.

Bu ayaklanma karşıtı programının bileşenleri, sahte arazi reformu tedbirleri, "sivil eylemler", reformist örgütler ve "Monkees", Barrio Öz Savunma Birlikleri (BSDU), "il grev güçleri" ve "özel kuvvetler" gibi cinayet çeteleridir. ABD emperyalizmi eski karşı-devrim taktiklerini benimsemeyi ve onlara yeni isimler vermeyi sürdürüyor. Gerici kukla askerlerin ve polisin zayıflatıldığı veya halkı daha fazla bastıramayacağı durumlarda, halka saldırmaları amacıyla askeri üslerinden saldırgan birliklerini kesin olarak devreye sokacaklardır.

---

26) Filipince *Kalabaw* olarak da bilinir. Filipinlere özgü bir çeşit su bufalosu. (Ç.N.)

ABD emperyalizmi Filipinler tarımındaki doğrudan çıkarlarını yakın bir zamanda arttırmış bulunuyor. ABD'li tarım korporasyonları özellikle Mindanao'da büyük plantasyonlar açtı. Tekelci Rockefeller grubu, en büyük gübre tesisi olan Esso Standard Fertilizer and Agricultural Chemical Co. Inc.'i (ESFAC) ve ağır gübre gerektiren yeni pirinç çeşitleri için de Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü'nü kurdu. Bugün ESFAC; gübre, tarım ilaçları ve tarımsal kullanım için gerekli kimyasalların kontrolü ile tüm tarımsal ürünlerin fiyatını doğrudan belirlemektedir.

Tarım Arazileri Reformu Kanunu, Amerikan emperyalizmi tarafından ABD'li şirketlerden daha fazla tarım teçhizatı satın almak için toprak sahiplerini zorlamak için bir manevra olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bu kanun ile pirinç ve mısır tarlalarını şeker tarlasına dönüştürerek buraları kamulaştırmadan muaf tutuyorlar. ABD'nin Hindiçin'deki saldırganlık savaşı için kimyasal zehirler ve diğer kimyasal-biyolojik silahların (CBW) kötü şöhretli üreticisi olan Dow Chemicals, halihazırda Filipinler'de faaliyet gösteriyor ve devrimci üs bölgelerini açığa çıkartmak için Filipinler'deki bitki örtüsünü yok ederek çılgınca bir keşif çalışması yürütüyor.

Japon tekelleri, Filipinler'i tarım ekipmanları pazarına dönüştürmek ve tarlalara yatırım yapmak için ABD tekelleri ile işbirliği yapıyor. ABD emperyalizmi bugün, Filipin tarımsal malları ile Japonya'nın ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Japonya'nın Filipin tarımında ikinci keman olmasını garanti altına almak için, ABD emperyalizmi bu alanda doğrudan yatırımlarını hızlandırmış bulunuyor. Japon tekelleri, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce olduğu gibi Filipinler'deki plantasyonları bir kez daha yönetebilmek için uzunca bir süredir hazırlık yapıyor.

5. Toprak Ağaları Sınıfının Siyasi Gücü

Toprak ağaları sınıfı, hiçbir zaman kendi topraklarının mülkiyetini gönüllü olarak teslim etmeyecektir. Kırsal kesimde sömürü ilişkilerinin sonlanmasına da izin vermeyecekler. Her zaman kendi çıkarları için siyasi güçlerini kullanacaklardır. Otoritelere karşı köylülerin henüz ilk direnişinde, onları bastırmak için tereddüt etmeden silahlı güç kullanırlar. Tarım Danışmanlığı Ofisi'ne ve Tarım İlişkileri Mahkemesi'ne güvenenler yalnızca aptallık etmektedir. Gerici hükümet tarafından benimsenen bütün "toprak reformu" kanunları, toprak ağaları sınıfının yararınadır ve her zaman köylülüğün kötü durumunu daha da kötüleştiren hükümleri içerir. Ordu, polis, mahkemeler ve hapishaneler onların hizmetindedir. Özel orduları yalnızca sınıf içindeki kendi iç çatışmaları için değil, özellikle büyüyen devrimci kitle hareketine saldırmak için kullanırlar. İllerdeki savaş ağaları istikrarlı şekilde artış göstermiştir.

Toprak ağaları sınıfı, barrio seviyesinden ulusal seviyeye kadar gerici hükümetin her seviyesinde doğrudan kendi temsilcilerine sahiptir. Toprak ağalarının bizzat kendileri gerici hükümetin yetkilisi konumundadır. Onların gücü gerici hükümetin her kurumuna, özellikle de devletin zor aygıtlarına dayanır. Seçim kampanyalarının büyük ve yaygın finansörleri olarak, tüm gerici siyasi partiler üzerinde belirleyici konumlardadırlar.

Gerici hükümet ne zaman tarımsal üretimi arttırmak veya ihracatı özendirmekten bahsetse, gerçekte yalnızca toprak ağaları sınıfına çıkar sağlamanın peşindedir. Toprak ağaları büyük mülk sahibi olmaya ve kırsal kesimde üretim ilişkilerini kontrol etmeye devam ettikçe, tüm yenilenen yollar, köprüler, limanlar, sulama sistemleri, nehir kontrol sistemleri ve hatta gerici hükümetin dış yardımlarla ve yüksek vergilerle inşa ettiği tarımsal destek hizmetleri, yalnızca toprak ağaları sınıfına ve büyük komprador burjuvaziye fayda sağlayacaktır.

Toprak ağaları sınıfı, mevcut sistem içerisinde her tür çıkarı için doğrudan ve dolaylı olarak kullanabileceği çeşitli organizasyon türlerine sahiptir. Üretici birlikleri ve ticaret odaları mevcuttur. Acımasızlıklarını ve zalimliklerini gizlemek, "düşünceli" ve "nazik" olduklarını kamuoyuna duyurmak amacıyla kullanılan sivil organizasyonları ve hayırsever örgütleri bulunur. Köylülüğün çeşitli katmanlarını

manipüle etmek için sahte kooperatifler oluştururlar. Toprak ağası-komprador ittifakının merkezleri olarak hizmet gören bankaları mevcuttur.

Her tür organizasyon arasından en çok Katolik Kilisesi toprak ağaları sınıfının en eski ve en güvenilir savunucusu olarak hizmet vermektedir. Dört yüzyılı aşkın süredir feodalizmin gelişim ve korunmasında en belirleyici ve en tehlikeli faktör olmuştur. İspanyol sömürge sisteminde sahip olduğu feodal ayrıcalıkların tadını çıkaran bu kilisenin bizzat kendisi büyük bir toprak ağasıdır. Toprak ağası sınıfının maddi desteğini alan parazit bir kurumdur.

Kilise; mülk sahiplerinin mülklerini muhafaza etme haklarının "kutsallığını" savunmak için her türlü taktiği kullanan ideolojik ve politik bir silahtır. Toprak ağalığının korunmasına adanmış ve toprak reformu için çalışıyormuş gibi görünen çok sayıda örgüt kurmuştur. Piskoposlar, rahipler ve tarikat okullarındaki toprak ağalarının çocukları bile, gerici hükümete ve toprak ağası sınıflara dayanarak toprak devrimini savunanları şiddetle eleştirmekte, ezilen köylü kitlelere kaderciliğe dayalı eski dini reçeteleri sunmakta ve reformizmin keyfini sürmektedirler.

Günümüzde kırsal alanda, bir dizi köylü dernekleri, tarım işçileri sendikaları, "kırsal kalkınma" ajansları ve reformist ve karşı-devrimci "kooperatif" projeler bulunmaktadır. Bunlar, ABD'nin ayaklanma karşıtı merkezleri, bürokrat kapitalistler, dini örgütler, karşı-devrimci revizyonist hanedanlar, çeteler ya da doğrudan toprak sahiplerinin kendileri tarafından organize edilir. Birkaçını belirtmek gerekirse, bunlar Filipinler Kırsal İmar Hareketi (PRRM), Toplumsal Kalkınma için Başkanlık Şubesi (PACD), Serbest Çiftçi Federasyonu (FFF), Sosyal Adalet ve Reform için Federasyon Hareketi (FMSJR), Malayang Samahang Magsasaka (Lava fraksiyonuna bağlı), Kaisahang Magsasaka (Kasaka) ve benzerleridir. Bunlar, yoksul köylüleri ve çiftlik işçilerini, ancak gerici komprador-toprak ağası devletinin "toprak reformu" programına ikna oldukları takdirde baskı ve sömürüden kurtulacaklarına inandırmaya çalışan karşı-devrimci amacı paylaşmaktadır.

Yoksul köylüleri ve çiftlik işçilerini, Filipinler Komünist Partisi'nin yorulmak bilmeyen ve uğrunda cesurca savaştığı tarım devriminden uzaklaştırmayı umuyorlar.

4. Bürokrat Kapitalizm

1. Bürokrat Kapitalizmin Anlamı

Filipinler'e egemen olan ABD emperyalizmi, sömürgeci selefleri gibi, yerel hainlerin yardımını almayı çıkarlarına uygun buldu. Büyük burjuvazi ve toprak ağası sınıfı bencil çıkarlarını sürdürmek istediğinden bu durumu kendileriyle uyumlu hale getirerek, sömürgeci yönetim en güvenilir yardımcıları olarak yerli sömürücü sınıfların siyasi temsilcilerini belirlediler. ABD emperyalizmi, ilk kukla bürokratlarını principalia içinden seçti. Özellikle Filipin Devrimi'nin hainleri tercih edildi, çünkü bu kesimler halkın devrimci mücadelesini engellemek için fazlasıyla yararlıydılar. Ayrıca yeni sömürgecilere bağlılıklarını kanıtlamak ve kendilerine sunulan bürokratik ve ekonomik fırsatlardan yararlanmak için çok hevesliydiler.

Aguinaldo hükümeti önderliğine giren karşı-devrimci spekülatörler sürüsü, ABD emperyalizminin Filipinler'de siyasi bir parti kurmasına izin verilen ilk yerli politikacı grubuydu. Onların Partido Federal'i, Filipinler'in ABD'ye katılması için kampanya yürütüyordu. Bu hain partiye üye olmak yabancıların bayrağına sadakatin bir kanıtıydı ve ABD emperyalizminin kurduğu sömürgeci bürokrasiye atanma garantisi anlamına geliyordu.

Partido Federal fazlasıyla gözden düşüp izole olduğunda, ABD emperyalistleri Partido Nacionalista'nın bürokratik yardımını aldı ve bu partiye sömürgecilik yaparken halka yurtsever sloganlar atan özel bir rol verdiler. Bu yeni hain partinin lider sınıfı, seleflerinden farklı değildi.

Partido Nacionalista, bağımsızlık iddiası ve halkın egemenlik haklarını savunur gözüken özel rolü ile uzun bir süre kukla siyasetlerin egemen olmasında oldukça etkili oldu. Ancak, II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD emperyalizmi, Partido Nacionalista içindeki en gerici kanattan yeni bir parti oluşturarak yarı-sömürge yarı-feodal bir toplum sınırları içinde bir tarafın diğerini kontrol edeceği iki partili bir sistemin sürdürülmesini uygun buldu.

Yüzyılın son çeyreğinde Partido Nacionalista ve Partido Liberal'in programlarında, ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin meselelerime yönelik temel herhangi bir fark bulun-

muyordu. Her iki tarafın da her seviyedeki takipçileri bir partiden diğerine kayabiliyordu. Bu kukla siyasi partiler, her zaman Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Parti ya da Coca-Cola ve Pepsi-Cola gibi birbirine benzer.

Bu iki gerici taraf arasında, özellikle de rüşvet ve yolsuzluk konularına yönelik çok fazla skandal haber gündeme geliyordu. Fakat karşılıklı olarak, ülke üzerindeki yabancı ve feodal hakimiyeti içeren temel meseleleri gündeme getirmekten uzak duruyorlardı. Hepsinden önemlisi, onları bağlayan şey, ABD emperyalizmine, yerel sömürücü sınıflara ve onların özel servet edinme çabalarına olan kölelikleriydi. Farklılıkları çoğunlukla hizipsel ve fraksiyoneldi. Sömürgeci yetkililerden alacakları avantalar üzerine tartışmakla meşgullerdi.

Büyük bürokratlar; karakteristik olarak büyük kompradorlar ve büyük toprak ağalarıdır. "Yoksul bir çocuğun da cumhurbaşkanı olabileceği" liberal yalanının aksine, sömürücü sınıfları temsil etmeden ve onları sürece katmadan hiç kimse kongre üyesi bile olamazdı. Herhangi biri şu anki sistemde başkan olduğunda, yalnızca istismarcıların baş siyasi temsilcisi değil aynı zamanda aralarındaki en büyüklerden biri olur. ABD emperyalizmi, halkın geniş kitlelerinin pahasına çıkarlarını genişlettiğinde sömürgeci bürokratlar da bürokrat kapitalist oldular. Bu kapitalistler, muazzam miktarlardaki özel kârlarına yönelik bütün hükümeti büyük bir özel girişim olarak değerlendirirler. ABD tekellerinin yerel yöneticileri gibi davranırlar. Komprador büyük burjuvaziye ve toprak ağası sınıfına hizmet ederler. Yine de, bu iki sömürücü sınıftan farklı olarak, bürokrat kapitalistler, iktidarlarını siyasal iktidarın kullanımı yoluyla oluşturur ya da genişletirler. Karakterlerini tanımlayan klasik ifadeler bizzat kendileri tarafından şöyle dile getirilir: *"Ne için iktidarda bulunuyoruz ki?"; "Ailelerimizin geleceğini sağlamak zorundayız!"* ve *"Burada hepimiz dev ahtapotlar gibiyiz!"*

Bürokrat kapitalistler, siyasi partiler aracılığıyla kitlelere demokratik seçim yapıldığına dair yanılsama aşılamaya çalışır. Fakat bu siyasi partiler, gerçekte iktidarda bulunan komprador-toprak ağası hanedanlarının araçlarından başka bir şey değildir. Filipinler'de şimdiye kadar seçimler düzenli olarak yapılmıştır ancak ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflar, her zaman yalnızca kendi çıkarlarına boyun eğen siyasi partilere izin vermiş ve mali açıdan bürokrasiden

seçilebilecek pozisyonlarda bulunan adayları gözetmişlerdir.

Bu sömürücü çıkarlar sonucunda seçim sürecinde her iki tarafa da maddi destek verilir, bu şekilde hangisi kazanırsa kazansın karşı devrimin güçleri kazanmış olur ve oy verme sürecine yönlendirilen geniş halk kitleleri kaybeder. Bu sömürücüler çoğu zaman çıkarları doğrultusunda kendi tercihleri olan favori adaylarına daha fazla fon ayırırlar. Genel sonuç, gerici hükümetin enstrümanlık durumunun devam etmesi ve bürokrat kapitalistlerin yarı-sömürge, yarı-feodal düzenin korunması doğrultusunda kendi kârlarını toplamasıdır.

Hükümet fonlarının ve olanaklarının kontrolünü yürüten bir partinin, muhalefet partisine karşı büyük bir avantajı vardır. Buna ilaveten, haydutluk ve terörizme yönelik gerici silahlı kuvvetler içinde bir klik de oluşturabilirler. Tüm bunlara rağmen, görünüşte iktidarda olan böylesi bir parti, ya çoğunluk pozisyonunu koruyabilir ya da ABD emperyalizmi ve yerli sömürücü sınıfların isteği doğrultusunda gerici hükümette azınlık pozisyonuna itilebilir. Bütün bir kukla devletin ardındaki bu üstün güçlerin, seçimler için kullanılabilir fonları bulunur. Bunlar, en güçlü kitle iletişim araçlarının denetleyicileridir. Kendi politikaları ve çıkarları lehine propaganda yürütmek için ekonomik ve siyasi manipülasyonlar yapabilirler. İktidar partisini feci bir duruma sokmak için ABD emperyalistlerinin yapması gereken tek şey, gerici hükümete verdiği borç sermayesini kesmek veya yerel sömürücü sınıfların başta gelen emtia fiyatlarını manipüle etmesidir. Bütün bu numaraların yanı sıra, kukla politikacıların ABD emperyalizmi tarafından desteklenen gerici silahlı kuvvetleri dikkate alması gerekir.

Son 25 yıllık süreçte üçüncü parti denen partiler de kuruldu. Carlos P. Romulo liderliğindeki Demokrat Parti ve Manahan-Manglapus çetesi tarafından yönetilen Filipinler İlerleme Partisi gibi bu partiler, esas olarak iki partili sistemin kukla ve sömürücü sınıfsal karakterini sağlamlaştırmasına ve liderlerinin imtiyazlar elde etmesine yaramıştır. Bu "üçüncü partiler" yalnızca kukla seçimlerde belirli bir zamanda en gerici adaylar lehine dengeyi bozmak için kullanılmıştır. Romulo'nun Demokrat Partisi, Magsaysay'ın adaylığını desteklemek için kullanıldı. Manahan-Manglapus çetesi, partisini sürekli olarak CIA'nın ihtiyaçları ve Katolik Kilisesi'ndeki gerici fanatikler doğrultusunda yönlendirdi. Filipinler İlerleme Partisi 1959'da Büyük

İttifak'a dönüştü, denetimlerin kaldırılması politikası için bir kampanya başlattı ve yürürlükteki rejimi darbeyle tehdit eden boyutlara ulaştı. 1961'de Manglapus-Manahan çetesi, Liberal Parti ile Birleşik Muhalefeti oluşturdu ve Liberal Parti'nin sömürgeci "özgür girişim" platformu ile seçim başarısı sağladı. Manglapus-Manahan çetesi artık Hıristiyan Sosyal Hareketini yönetmekte. Eski sömürge ve feodal kurumlardaki gerici fanatiklerin ve CIA'nın bu en son mekanizması, mevcut siyasal sistemden tiksinen kitleleri karşı devrimci reformizm ve dinci-faşizme yönlendirmeyi amaçlıyor. Bu hareketin komprador ve toprak ağası liderleri, Avrupa ve Latin Amerika'nın gözden düşmüş Hıristiyan Demokrat partilerinin sloganlarını tekrarlıyor.

Şu ana kadar ki olumlu yönleri bulunan tek "üçüncü parti", 1957'de Sen. Claro Mayo Recto tarafından yönetildiği dönemde Milliyetçi-Yurttaşlar Partisi oldu. En iyi olduğu dönemde, kısa süreliğine de olsa ulusal burjuvazinin anti-emperyalist taleplerini dile getirmişlerdi. Bu partinin ikili bir karakteri vardı. Başarısızlıkları, burjuva anayasacılığa ve parlamenterizme olan bağlılıklarından kaynaklandı. Sonunda, yalnızca mevcut siyasi sistemi güçlendirmeye hizmet ettiler. Şimdilerde çeşitli oportünistlerin, mevcut iktidar partisinden ödün kopartmaya çalıştığı bir parti olarak ismen devam ediyorlar.

2. Rüşvet ve Yolsuzluğun Kaynakları

Rüşvet ve yolsuzluk, yarı-sömürge yarı feodal bir toplumun ayrılmaz bir parçasıdır. Bürokrasi; yabancı ve feodal menfaatlerin geniş halk kitlelerini sömürmesini kolaylaştıran bir araçtır. Bürokrat kapitalistler, komprador ve toprak ağası sömürüsündeki kârlardan pay alırlar. Bu onların ödülüdür. "Liberal demokrasi" ya da "serbest girişim" şeklindeki anakronik jargonu kullanırken, aslında yalnızca özel çıkarların (sömürücülerin özgürlüklerinin) kamu yararı için çok önemli olduğunu söylemek isterler.

Filipin bürokrasisinin yürütme, yasama ve yargı dalları da dahil olmak üzere, Quezon ve Osmena'dan Macapagal ve Marcos'a kadarki tüm hiyerarşi, her zaman rüşvet ve yolsuzluklara karışmıştır. Eğer biri, haince kariyerinin başında olan belirli bir bürokrat kapitalistin başlangıçta ne kadar mülkü olduğunu ve seneden seneye rüşvet ve yolsuzluğa dayanarak görünür varlıklarını nasıl arttırdığını incelerse, mevcut sistemin berbat durumda olduğu da ortaya çıkacaktır.

Siyasi partilerin desteğini almaya çalışan bürokrat kapitalistler, emperyalist, komprador ve toprak ağası efendilerinden fon ve çeşitli imkânlar elde ederler. Hatta seçimleri kazanmadan ya da rakiplerine kaybetmiş olsalar dahi, aldıkları büyük kampanya katkılarından ötürü zenginleşirler. Topladıkları bağışlar karşılığında, destekçilerinin sınıfsal çıkarlarına bağlı kalırlar.

Bürokrat kapitalistler, yasaların, yürütme kararlarının ve mahkeme kararlarının kabulü için rüşvete başvurur. Her sözleşmede, imtiyaz, hak veya yetkide, bürokrat kapitalistlerin ceplerine konulması için kullanılan belirli bir miktar para bulunur. Özel işlemlerde, çoğu kez, doğrudan kendileri, güvendikleri kuklaları veya akrabaları aracılığıyla doğrudan taraf durumundadırlar. Bugün bürokrat kapitalistlerin, özel sektördeki işletmelerinin başkanları, danışmanları veya hukuk müşavirleri olarak statü sahibi olmalarının temeli budur.

Yoksul mülk sahipleri ve ulusal azınlıklar tarafından fiilen işlenenler de dahil olmak üzere, kamu arazileri, bürokrat kapitalistler ve işbirlikçileri tarafından gasp edilmektedir. Bunlar; kerestecilik, madencilik veya mera alanları olarak ilk önce bir kira sözleşmesi veya başka bir tür sözleşme ile devredilir ve sonrasında özel mülkiyete dönüştürülür. Kamu çalışmaları bu toprakların değerini yükseltecek şekilde tasarlanır.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkeye özgü ihracat-ithalat operasyonlarında, bürokrat kapitalistler komprador kârlardan gelen paylarını dış ticaret listelerinde kendi tedarikçilerine ve rüşvet verenlere öncelik tanıyarak sağlar. İthalat ve ihracatın yanlış beyanı ve buna bağlı olarak vergi kaçakçılığı ile kendi gerici hükümet gelirleri üzerinde dolandırıcılık yaparlar. Kamu çalışmalarına yönelik her yıl muazzam miktarlarda fon ayrılır. Aslında bunların çoğu bürokrat kapitalistlerin cebine gitmektedir. Ekipman ve inşaat malzemelerinin satın alınması veya bir inşaat firmasına iş verilmesi için kamu ihaleleri manipüle edilir. Maaş bordroları, kayrılan kişilere ve bürokrat kapitalistlere daha fazla rüşvet sağlamak için doldurulur.

Hükümet bankacılığı ve sigorta sistemleri, bürokrat kapitalistlere ve işbirlikçilerine yakın toprak ve sermaye sahipleri oluşturmak için kullanılmaktadır. Diğer borçlulara kredi verildiğinde bile, borçların büyük yüzdeleri bürokrat kapitalistlerin eline geçer. Gerici hükümet, Sosyal Güvenlik Sistemi ve Hükümet Hizmetleri Sigorta

Sistemi aracılığıyla işçilerden ve devlet memurlarından toplanan fonları kullanarak doğrudan özel şirketlere yatırım yapmaktadır. Bu süreçte, bürokrat kapitalistler, bu özel şirketlerde yetkili konumlarda bulunmanın haricinde ayrıca çeşitli ayrıcalıklarda elde ederler.

Bütün devlet kurumları bürokrat kapitalistlerin elinde sağılan inekler gibidir. Büyük bir maaş ve ödenek kaynağıdır. Satın alma ihaleleri kendilerine daha da fazla gelir sağlar. Gerici hükümetin büyük masrafları söz konusu olduğunda, öncü kuruluşlar olarak adlandırılan söz konusu şirketler, yalnızca özel kuruluşlara düşük fiyattan satılır. Satılmadan önce de, bu hükümet şirketleri her türlü finansal manipülasyona tabi tutulur. İflas durumları, başka bir bürokrat-kapitaliste satışlarını da meşru hale getirir. Devlet teşebbüslerinin iflası, bürokrat parazitler tarafından devlet kapitalizmine karşı değil de, gülünç bir şekilde sosyalizme karşı bir argüman olarak kullanılmaktadır.

Özel varlıkların muhasebesinde çifte standart bulunur: İlki vergilere yönelik defter değeri, diğeri ise piyasa değeridir. Emperyalistler, kompradorlar ve toprak ağalarının çıkarları için daha geniş vergi muafiyetleri ve her tür teşvik uygulanmaktadır. Emperyalistlerin, kompradorların ve toprak ağalarının kontrol ettiği sahte kooperatifler, küçük burjuvaziyi ve genel olarak kitleleri aldatmak için kurulmuştur. Bütün bu düzenlemelerle, bürokrat kapitalistlere rüşvet ve yolsuzluk için çok geniş bir alan kalır. Bürokrat kapitalistler, emekçilerin ivedilikle ve doğrudan bastırılmasını garanti altına almak için çoğunlukla şirketler ve haciendalar tarafından korunmaktadırlar.

Filipinler bürokrasi tarihinin her döneminde, rüşvet ve yolsuzluğun özel kaynakları bulunmaktadır. Bunlar mahsul kredileri, yardım malları, savaş artığı mallar, yeniden yapılandırma fonları, Çin göçmenlik kotası, ithalat kontrolleri, fiyat kontrolleri, dolar tahsisleri, kırsaldaki bankalar, sahte kooperatifler, Japon savaş tazminatları, sürgün kararları, yabancıların vatandaşlık kabulleri, kerestecilik ve madencilik imtiyazları, mera kiraları, borsa manipülasyonları, özel kuruluşlara yönelik devlet kredileri ve bu kuruluşlara abonelikler, kongre ödenekleri, afet ve acil durum fonları, barrio iyileştirme fonları, sübvansiyonlar ve bunun gibi şeyler olabilir.

Bürokrat kapitalistler, doğrudan en gayri meşru faaliyetlere el atarlar. Kaçakçılık, tefecilik, açıktan gasp, kumar, sığır-çalma ve

fuhuşa katılırlar. Bunlar bürokrasinin alt düzeylerinde açık bir şekilde işlenirken, üst düzey bürokratlar siyasi partilerini suç teşkilatı olarak kullanır. Bu bağlamda, gerici birlikler, polis ve yerel yetkililerin kiralık katilleri, en çok toplum karşıtı faaliyetler üzerinden genişlemektedir.

Yukarıda sayılan rüşvet ve yolsuzluk kaynakları henüz listeyi tamamlamamaktadır. Belirli bir bürokrat kapitalist, bunların hepsinden belirli bir zamanda faydalanamaz. Ancak kesin olarak bazılarından faydalanır. Nominal maaşlarının mevcut yaşamları için yeterli olmadığı son derece açıktır. Aylık maaşını kayırdığı kişilere aktarıyor gibi davranırlar, gerçekte bir kalem darbesi veya bir telefondan konuşması ile çok büyük bir gelir elde ederler. İki yüzlülerin başı Magsaysay, küçük hediyeleri reddettiğine yönelik büyük bir şov yaptı, ancak gerçekte büyük bir haracın peşindeydi. Marcos, maddi varlıklarından vazgeçeceğini açıkladı, ancak gerçekte USAFFE madalyalarını sergilemek ve bunları "yüceltmek" için bir vakıf kurmayı amaçlıyordu. Bununla birlikte, bu vakfın esas amacı, finansal "katkılar" toplamaktı.

Büyük bürokrat kapitalistler ganimetlerini koruyabilmek için standart numaralar geliştirdiler. Hemen kullanıma yönelik ev kasalarında "küçük nakitlerini" (milyonlarca pesoyu), İsviçre bankalarında numaralandırılmış hesaplar altında mevduatlarını, saraylar ve binalarını, mücevher ve her türlü lüks eşyayı, kârlı şirketlerdeki menkul kıymetlerini ve arazi tapularını muhafaza ederler. Bürokrat kapitalistler, Rüşvet Karşıtı Yasası ile dalga geçerek, "meşru" dedikleri iş girişimlerini ve varlıklarını geçici olarak yakın akrabaları ya da tanınmış iş adamlarının hesabına aktarabilmektedir. Yangının merkezi, Filipin halkının ulusal demokratik çıkarlarına ihanet eden büyük bürokrat kapitalistler tarafından yönlendiriliyor. Haksız kazançlarını nasıl gizleyeceklerini umursamaksızın, halen gösteriş yapmaktan geri kalmadıkları çok sayıda şatafatlı eşya ile kendilerini ifşa etmektedirler. Karakteristik olarak, paralarını savurgan ve verimsiz şekilde harcamaktadırlar.

Büyük bürokrat kapitalistlerin yolsuzluğu, gerici hükümet ve yerel liderlerden daha alt seviyelere doğru uzanır. Fakat gerici hükümet içinde büyük bürokrat kapitalistler, alt düzey yetkilileri ve sıradan çalışanları geniş şekilde ezip sömürürler.

3. Faşizm

Bürokrat kapitalistler, halkı ulusal şovenizm ve burjuva popülizm kışkırtmaları ile aldatmanın özel işlevini yerine getirirler. ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizminin kötülüklerine karşı ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi için mücadele eden devrimci hareketi parçalayıp bozmak için parlamenterizmi kullanırlar. Çaresiz kaldıklarında ise kaçınılmaz olarak sınıfsal diktatörlüklerinin baskı aracı olarak devletin kullanılmasına başvururlar. Halkın demokratik haklarını bastırmak için "ulusal disiplin" çağrısında bulunurlar. Halkı bastırmak ve en iğrenç faşist suçlarını meşrulaştırmak için ikiyüzlüce halk adına anayasayanın maddelerinden bahsederler.

Bürokrat kapitalizm yerel faşizmin temelidir. Bürokrat kapitalistler, ABD emperyalizmi ve yerel sömürücü sınıflara dayanan baskıcı karakterlerini halkın lehine gibi göstererek çok iyi gizler. Kendi kliklerinin çıkarlarını, rüşvet ve yolsuzluk kaynaklarını korumak için her şeyi yaparlar. Bürokrat kapitalistler, kendi sınıflarından bir klikten gelecek muhalefet karşısında dahi iktidarlarını korumak için silahlı güç kullanmada tereddüt etmezler.

Bürokrat kapitalistler, devrimci bir kitle hareketi karşısında silahlı gücünü kullanma konusunda daha da acımasızdır. Bunlar emperyalist ve feodal efendilerini savunmak için ön saflarda bulunurlar. Filipinler gerici silahlı kuvvetleri ve yerel polis güçlerini karşı devrimci amaçlar için her zaman el altında tutarlar. Eğer kendileri devrimci kitle hareketini bastıramazlarsa, ABD'li saldırgan birliklerinin Amerikan askeri üslerinden çıkarak halk cephesine yönelmesini beklerler. Barbarlaşmış faşistlere dönüşen bürokrat kapitalistler, vahşet konusunda emperyalist efendilerine benzer. ABD emperyalizmi onlara yedi yıl boyunca, karşı-devrimci şiddeti nasıl başlatacaklarını, silahlarını ve tekniklerini nasıl geliştireceklerini öğretti. Ayrıca, Japon emperyalizmi de bunlara faşist rejim evresinde üç yıllık bir eğitim verdi ve bir kez daha bu eğitimi vermeye hazır durumdadır. Filipin tarihinde yüzyılın başından bu yana, emperyalizm ve onun sadık köpeklerinin döktüğü kan ile lekelenmemiş bir on yıl dahi bulunmamaktadır.

Mevcut kukla cumhuriyet, ABD emperyalizminin ve yerel sömürücü sınıfların karşı devrimci şiddeti üzerine kurulmuştur. ABD

emperyalistlerinin ve hükümetin bürokrat kapitalistlerinin iktidara dönebilmeleri için Filipin halkına karşı acımasız, saldırganca bir savaş izlemesi gerekiyordu. Bu durum, yüzyılın başında ABD'nin düzenlediği ilk saldırganlık savaşının bir tekrarıydı.

Filipinler'de faşizm ortaya çıktı ve Roxas önderliğindeki bürokrat-kapitalist klik, devrimci kitle hareketiyle mücadelede esas sorumluluğu üstlenerek anayurdu perişan etti. ABD emperyalizmine ve yerel sömürücü sınıflara yeniden katılmayı reddedenler faşist saldırıların hedefi haline geldi. Karşı İstihbarat Birlikleri, Askeri Polis Komutanlığı ve Sivil Muhafızlar kitlesel devrimci hareketin üzerine salındı.

Geniş halk kitlelerine yönelik askeri baskı, Quirino ve Magsaysay kukla rejimleri döneminde şiddetlendi. Filipinler Polis Gücü ve Filipinler Ordusundan onlarca savaş taburu, yabancı ve feodal efendilerinin üstünlüğünü korumak için en kanlı kampanyaları yürüttü. Karşı devrim, 1950'de halkın en küçük egemenliğini sindirmeye yönelik faşist canavarlara daha fazla yetki veren habeas corpus emirnamesini (gerçekte sıkıyönetim ilanı) resmileştirmeden uyguladı. İşçi sınıfı ve köylülük en ağır darbeleri aldı. Küçük burjuvazi dahi beyaz terörün en adisine maruz bırakıldı. Birleşik Devletler Askeri Danışma Grubu ve CIA gibi kurumlar aracılığıyla ABD emperyalizmi yönetimi altında halka karşı faşizm izlendi.

Faşizm, Marcos kukla rejimi altında bir kez daha yükselişe geçmiş bulunuyor. Gerici silahlı kuvvetler ve polis tarafından alçakça katliamlar, suikastlar, insan kaçırmalar ve uydurma suçlamalarla tutuklamalar gerçekleştiriliyor. Yurtsever kitle eylemleri vahşice dağıtıldı, göstericiler öldürüldü, sakatlandı ve topluca tutuklandı. Yurtsever kitle örgütlerini feshetmek için acımasız adımlar izleniyor. Habeas corpus emirnamesi resmileştirilmemiş olsa da gerçek bir sıkıyönetim yasası uygulanıyor. İnsanlar süresiz gözaltına alınıyor, işkence görüyor, öldürülüyor, evleri aranıp yağmalanıyor hatta evleri yakılıyor. Bu suistimallerin hepsi giderek daha büyük bir ölçekte yürütülmektedir.

Marcos kukla rejiminin bütün faşist eylemleri, ABD'nin ayaklanma karşıtı programı kapsamındadır. CIA, JUSMAG ve AID Kamu Güvenliği Bürosu, Filipinler Silahlı Kuvvetleri, Polis Komisyonu,

Ulusal Soruşturma Bürosu ve yerel polis güçleri, gece gündüz halkı en sert şekilde bastırmaya yönelik bir kampanya başlatmış bulunuyor. Düzenli ordu, jandarma ve polis teşkilatlarından memnun kalınmadığında, halka yönelik zulmü yoğunlaştırmak için "Monkees", "özel kuvvetler", "BSDU" ve "il güçleri" gibi özel cinayet çeteleri oluşturuluyor. Yedek Subaylar Eğitim Birliği (ROTC) ve Askeri Hazırlık Eğitimi (PMT) bile karşı istihbarat amacıyla kullanılıyor, kitlesel gösterilerde geniş öğrenci kitlelerine saldırıyorlar. Daha fazla sayıda genç, faşist eğitim için askeri kamplara rapor vermeye zorlanıyor. "Yurt savunması" merkezlerindeki stajerler, Merkez Luzon ve diğer yerlerdeki halka karşı askeri operasyonlarda değerlendiriliyor.

Marcos, ülkedeki baş bürokrat kapitalist olarak katı bir tavır ile kendisini başkomutan rolünde görüyor. Dalkavuklarıyla birlikte her gün resmi olarak sıkıyönetim ilan edeceğine dair tehditler savuruyor. Yalnızca yurtseverlere ve demokratlara karşı izlenen terörün değil, aynı zamanda halka karşı izlenen büyük çaplı askeri tacizleri de beraberinde getiriyor. ABD emperyalistlerinin yedekte bekleyip kendilerini motive edemediği durumlarda, silahlı kuvvetler liderlerini sıkıyönetim tehdidi ile teşvik dahi etmeye çalışıyor. Gerici silahlı kuvvetlerin kasap subayları, Ulusal Savunma Koleji ve Filipinler Askeri Akademisi'nde, kaleleri olan ABD'deki faşist liderlikten ilham alınması için eğitimler düzenliyor.

Pentagon'un "sivil eylem" sloganı altında, askeri ödenekler hızla artıyor ve gerici silahlı kuvvetler daha önce sivillere ayrılan işlevleri devralıyor. Faşist aygıtlarını korumak için hükümetin diğer şubeleri için ayrılan fonlarına el konuluyor. Gerici silahlı kuvvetler, "insani" denen amaçlar için ABD'nin yurtdışındaki saldırganlık savaşlarına dahil oldu. Ülkenin dört bir yanındaki bürokrat-kapitalist klikler ve hanedanlar, Marcos'un Filipinler Komünist Partisi, yurtsever kitle örgütleri ve genel olarak halk aleyhine savaş ilan etmesine bağlı olarak öldürme, yakma ve yağmalamaya yönelik daha fazla yetkiyle donatıldı. Ülkenin her yerinde BSDU ve "il güçleri" oluşumlarına halka saldırmaları için her zamankinden daha fazla güç aktarılıyor. Eskiden bürokrat kapitalistlerin haciendaları ve şirketleri için yetkilendirilen ve koruma ve güvenlik kurumları olarak kamufle edilen silahlı çeteler, zorla gasp ve tahakküm kurmak için daha fazla yetkiyle donatıldılar. Bürokrat kapitalistler, kendi iktidarlarını sür-

dürebilmek için gerici asker ve polisi kendi özel katilleri ve gaspçıları ile birleştirme konusunda en geniş şekilde yetkilendirilmişlerdir. Savaş ağalığının gelişmesi de hız kazanmış durumdadır.

Faşizmin yükselişi aslında bir gücün işareti değildir. Özünde, fanatik gericilerin çaresizliklerini ve zayıflıklarını belli etmesidir. İnsanları sözlerle kandıramadıklarını gösterir. Gerici silahlı kuvvetlerin ve faşist silahlı çetelerin artan hasarları, mevcut sistemin çöküşünü de hızlandıracaktır. Faşizm tam olarak yükseliştedir çünkü devrimci kitle hareketi ilerliyor ve gericiler arasındaki bölünme daha da şiddetleniyor. Filipinler'deki kukla seçimlerin daha düzmece ve terörize bir hale gelmesi beklenmektedir. Gericilerin berbat karakterlerinin açığa çıkması, kitlelere yalnızca kendilerini ve kendi güçlerini savunmaları gerektiğini öğretecektir.

Katolik Kilisesi'ndeki fanatik gericiler, faşizmin yükselişinin bir parçası olarak hükümetteki mevcut diktatörlüğe Komünist Parti'yi ve ulusal demokratik karaktere sahip diğer örgütleri yanlış tanıtıyor ve iftira atıyor. Hıristiyan Sosyal Hareketi ve onun müttefik örgütleri, diktatörlerden taviz kopartmak için yalvarıp Komünist Parti önderliğindeki demokratik halk devriminin sonlandırılmasını talep ediyor. ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm saldırmadan, halkı çaresiz bırakmakla daha çok ilgileniyorlar. İspanyol faşist Franco'nun dini enstrümanı olan Opus Dei[27], ülkeye ithal edildi ve eski dini örgütleri anti-komünist bir fanatizme dönüştürmek ve anti-komünist haçlı seferinde, haçı halkı katleden bir bıçağa dönüştürme anlamına gelen Cursillo hareketi organize edildi. Dini-faşizm, kesin olarak faşizmin yükselişinde oluşan bir unsurdur. Faşizm, her ne kadar rahip kostümü giyse de, inanan Katolik kitleler ve geniş halk kitlelerinin tarihsel deneyimleri onlara, rahiplerin hakimiyetinin kötülüklerini öğretecektir.

Fanatik gericiler, umutsuzluk anlarında halk üzerindeki baskıcı güçlerini sürdürebilmek için en geri kurumlara ve yöntemlere başvururlar. Fakat kukla cumhuriyete karşı silahlı muhalefet için iç ve

27) *Opus Dei* kelimesi Latince *"Tanrının eseri"* anlamına gelmektedir. 2 Ekim 1928'de Madrid'te papaz Jose Maria Escriva de Balaguery Albas tarafından kurulmuş katolik bir örgüttür. Örgütün tam adı *Sociedad de la Santa Cruz de Opus Dei*'dir. Dünya üzerinde güç sahibi olan ve devlet politikalarını belirleyen başta gelen katolik örgütlerden biri olarak bilinmektedir. (Ç.N.)

dış koşullar hiç bu kadar iyi olmamıştı. Mevcut sistemin siyasi ve ekonomik iflası inkâr edilemez. Onu savunmak isteyenler doğrudan yoğun tepki ile karşılaşacaktır. Mevcut çürümüş sistemin esas koruyucusu olan ABD emperyalizmi, ülke içinde ve yurtdışında giderek daha fazla izole oluyor ve en kararlı halk savaşlarının hedefinde bulunuyor.

4. Reformizm ve Modern Revizyonizm

Reformcu ve revizyonist faaliyetlerin yoğunlaşması, faşist faaliyetlerin yoğunlaşmasını tamamlayıcı niteliktedir. Fanatik gericiler çirkin karşı-devrimci eylemlerde bulunsalar dahi, reformist numaraları asla bırakmazlar. Modern revizyonistlerle buluşma aşamasına kadar gideceklerdir. Reformizm ve modern revizyonizm faşizmin kırılgan zırhlarıdır.

Silahlı bir devrim sürdürmeden önce yasal olanakların kullanılabileceği şeklindeki görüş kesin olarak aptalca bir umuttur. Eğer gericilere karşı silahlı bir devrim izlenmezse, kanun yapmanın ve parlamento hokus pokuslarının sonu gelmeyecektir. Gericiler, gerektiğinde anayasalarını dahi yeniden yazabilir fakat gerçekte yapacakları şey yalnızca daha fazla süsleme yapmak olacaktır. Gericiler, Filipinler tarihinin bu kritik aşamasında bir başka Anayasa Sözleşmesi ile "barışçıl devrim" görüşmelerinin sürdürülmesini uygun bulmaktadır.

Gericilerin belirli yasaları yalnızca taktik amaçlar için kullanılabilir. Gerici yasaların, özellikle de geniş halk kitleleri ve baskıcı azınlık arasındaki ayrım çizgisi açıkça çizildiği zaman, bu yasaları yapanlara karşı dönüşeceğine inanan kişi aptalın tekidir. Tarihte gericilerin barışçıl şekilde sınıf ayrıcalıklarının iptaline izin verdiklerini gösteren tek bir örnek bulunmaz.

Halk savaşının yabancı ve feodal sömürünün günlük şiddetine karşı mücadelede sesini yükselttiği bir dönemde, karşı-devrimci fanatikler arasında dahi "devrimci" ifadesi giderek daha fazla kullanılmaktadır. Gerici hükümetin yürütme, yasama ve yargı organlarındaki komprador-toprak ağası örgütlerin ve bürokrat kapitalistlerin sözcüleri, akla gelebilecek her toplantıda "yapısal reformlar" yapmaktan söz ediyorlar. Birdenbire, karşı devrimciler de dahil olmak

üzere hemen herkes devrimciymiş gibi davranıyor. Ancak, gericilerin sözlerinin analizi ile, açıkça ve yalnızca "tepeden" yapılacak ya da "kişilerin kalbinde" gerçekleşecek bir "devrime" izin vereceklerini görüyoruz. Halkın geniş kitleleri içindeki gerçek devrimciler için en ağır sözcükleri kullanıyorlar. Halka uygulanan faşist barbarlıkları meşrulaştırmak ya da bu uygulamaları daha da ağırlaştırmak için "devrimden" bahsediyorlar. Bu durumun ispatı için herhangi bir kişinin Marcos ve dalkavuklarının, Hıristiyan Sosyal Hareketi'nin, diğer dini örgütlerin ve benzerlerinin karşı devrimci özünü incelemesi yeterli olacaktır.

Devrimci kitlelere karşı en sert araçlar halihazırda devreye alındığı için, gericiler de kolaylıkla tatlı sözler kullanabiliyor. "Yurttaşlık çalışması", "toplum gelişimi", "hayırseverlik", "sosyal eylem", "refah devleti", "anayasa reformu" ve "kâr paylaşımı" gibi şeylerden daha fazla bahsediyorlar. Şu günlerde açıkça yalan söyleyen örgütlerin sayısında bir artış yaşanmakta. CIA ve Amerikan Cizvitleri, reformist örgüt kurma ve yürütme konusunda bugünlerde son derece aktif durumda. Yapılması gereken esas şey, organizatörlerin ve arkalarında bulunan destekçilerinin sınıfsal karakterlerini açığa çıkarmaktır.

Marcos "milliyetçileri" ve Lava revizyonistleri, bugünlerde Marcos kukla rejiminin sert faşist yaklaşımlarını yumuşatmaya çalışmakta ve emperyalist tahakkümün yoğunlaştırılmasını kolaylaştırmak için rejim ile işbirliği yapmaktadır. Milliyetçi Gelişim Hareketi, Kongre Ekonomik Planlama Bürosu, UP Yasa Merkezi ve diğer pek çokları, anti-emperyalistmiş gibi davranan, fakat her zaman ABD emperyalizminden ve yerel sömürücü sınıflardan imtiyazlar talep eden ve mücadelenin parlamenter mücadele ile sınırlı olması gerektiği konusunda ısrar eden örgütlerdir.

Lava revizyonistleri, devrimci kitle hareketini sabote etmek için gerekli tüm özgürlüklere sahiptir. ABD emperyalizminin, Marcos kukla rejiminin ve Sovyet sosyal-emperyalizminin desteğiyle eski oyunlarını oynuyorlar. Onlar, Milliyetçi Gelişim Hareketi'ne iftira atarak, devrimci kitlelere karşı Monkees-Armeng Bayan-Masaka (Lava) çetesi aracılığıyla kanlı entrikalar düzenleme konusunda uzmandırlar. Sosyal-emperyalist efendileri gibi Lavaların burjuva gerici çetesi de, Khruschev'in "barışçıl" konuşmalarından Brezh-

nev'in proleter devrimcilere ve halklara karşı açıktan şiddet eylemlerine kaymaktadır.

Marcos kukla rejimi ve Lava revizyonistleri, ABD emperyalizmi ve Japon militarizmi tarafından sağlanan garantiler altında Sovyet sosyal-emperyalizmiyle diplomatik ve ticari ilişkilere yöneliyor. Sahte ümitlerle, ulusal burjuvaziden önce ve ulusal burjuvazinin bakış açısını kontrol etmeden önce Sovyet sosyal-emperyalizminin kendilerine anti-emperyalist yardım sağlayabileceğini düşünüyorlar.

Sovyet sosyal-emperyalizminin ulusa ve hatta ulusal burjuvaziye yönelik desteğini genişletebileceği yalandan ibarettir. Filipin Devrimi'nin herhangi bir aşamasına destek olmaları bir yana, Sovyet sosyal-emperyalizmi şu anda sallantıda bulunan kukla devleti bir dereceye kadar güçlendirmekte ve komprador büyük burjuvazinin Filipin hammaddelerine karşılık kalitesiz Sovyet mallarını yüksek fiyattan satın alarak Filipin halkını kandırmasına göz yummaktadır. ABD emperyalizmi ise; halka, devrime, komünizme ve Çin'e karşıtlıkta Sovyetler ile müttefik olmalarından ötürü, Sovyet sosyal-emperyalizminin Filipinler'in sömürülmesinden pay almasına izin vermektedir.

Sovyet sosyal-emperyalizmiyle diplomatik ve ticari ilişkiler Marcos kukla rejimine çok cazip geliyor. Çünkü Sovyet sosyal-emperyalizmi ve Marcos kukla rejiminin ortak bir yanı var: ikisinin de karakteri bürokrat kapitalisttir. Aralarındaki tek fark, birinin tekelci bürokrat kapitalist, diğerinin ise kukla bürokrat kapitalist olmasıdır. Bürokrat kapitalistler, sömürülecek bir halk bulunduğu müddetçe her zaman birbirleriyle ilişki kurabilirler.

Bürokrat kapitalizm; günümüzde ABD emperyalizmi, Japon militarizmi ve Sovyet sosyal-emperyalizminin yardımıyla varlığını sürdürmeye çalışıyor. Aynı zamanda, ülkedeki en gerici feodal kuruluşun reformist onayı ile kötü niyetli eylemlerini örtbas etmeye çalışıyor. Ancak Filipin halkı, kendi tarihinden ve aldatıldıkları meselelerden fazlasıyla ders almış durumdadır.

III. BÖLÜM

Demokratik Halk Devrimi

"Her kim devrimci halkın yanında ise o kişi devrimcidir. Her kim emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin yanında ise o kişi karşı-devrimcidir. Her kim devrimci halkın yalnızca sözleriyle yanında, ancak uygulamada karşısında ise o kişi sözde devrimcidir. Her kim devrimci halkın hem uygulamada hem de sözleriyle yanında ise, o kişi tam anlamıyla devrimcidir."

Mao Zedong

1. Filipin Devriminin Temel Karakteri

Filipin toplumunun yarı-sömürge, yarı-feodal doğasından ötürü, Filipin Devrimi'nin bugünkü aşaması ulusal demokratik karakterde olmak durumundadır. Ulusal demokratik bir devrim, Filipin halkının yabancı ve feodal baskı ve sömürüden kurtuluşunu isteyen bir devrimdir.

Temel olarak ulusal bir devrimdir, çünkü ABD emperyalizmine ve onun yerli köpeklerine karşı ulusal egemenliği savunur. Esas olarak demokratik bir devrimdir, çünkü köylülerin yerli feodalizme karşı toprak mücadelesini hedefler ve dahası faşizme karşı geniş halk kitlelerinin demokratik haklarını korumaya çalışır. Filipin toplumundaki temel çelişkiler, Filipin milleti ile emperyalizm ve geniş halk kitleleri ile feodalizm arasındadır. Şimdilerde yükselmekte olan faşizm, mevcut karşı-devrimci devletin emperyalist ve feodal efendiler adına halkı temelde askeri olarak bastırmasıdır.

Filipin Devrimi'nin bugünkü aşamasının temel amacı Filipin halkını yabancı ve feodal baskı ve sömürüden kurtarmak olduğu için, bunun 1896 Filipin Devrimi'nin ve Filipin-Amerikan Savaşı'nın

bir devamı ve sürdürülmesi olduğu da söylenebilir. Her ikisi de, yerel burjuvazinin önderliğinde, özellikle de Aguinaldo hükümetinin liberal burjuva önderliği altında başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Bununla birlikte, mevcut ulusal demokratik devrim ile ABD emperyalizmine yenilenler arasında temel bir fark bulunur. Mevcut ulusal demokratik devrim yeni bir tiptedir. Ekim Devrimi'nden ve ilk sosyalist devletin emperyalistler arasındaki savaşın kalıntılarından (Birinci Dünya Savaşı) ortaya çıkması, ayrıca sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı ulusal demokratik mücadelelerin nesnel koşulları bu devrimleri kaçınılmaz olarak dünya proleter devriminin bir parçası yapmıştır. O dönemden itibaren Filipinler'de eski tip ulusal demokratik devrimin nesnel koşulları ortadan kalkmış durumdadır. Dünya burjuva devrimi, ulusal demokratik devrime önderlik etme potansiyelini yitirmiştir. Eski ilustrado önderliği her zamankinden daha fazla ve açık şekilde, farklı siyasi eğilimlerle komprador büyük burjuvazi, ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi olarak üç katmana bölünmüş durumdadır. Şimdilerde, yeni tipte bir ulusal demokratik devrim türü olan demokratik halk devrimi evresinde bulunuyoruz.

Filipin Devrimi'nde etkin sınıf önderliği şu an proletaryanın elindedir ve artık eski tür ulusal demokratik devrimde olduğu gibi önderlik burjuvazinin veya hiçbir burjuva katmanın elinde değildir. Geniş halk kitleleri Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi rehberliğindeki proletaryanın devrimci partisi olan Filipinler Komünist Partisi liderliği tarafından yönetilmediği sürece ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm devrilemez. İşçi sınıfının, köylülüğün, küçük burjuvazinin ve ulusal burjuvazinin devrimci talepleri ve özlemleri yalnızca proletaryanın sınıfsal liderliği ve partisi altında doğru bir şekilde ilerletilip, gerçekleştirilebilir.

Filipinler Komünist Partisi, 1930 gibi erken bir tarihte kuruldu. Fakat ideolojide burjuva subjektivizmine, siyasette oportünizme ve örgütsel yaşamda demokratik merkeziyetçiliğin ciddi şekilde ihlaline maruz kalması nedeniyle, yalnızca belirli evrelerdeki son derece elverişli koşullarda değil, özellikle anti-faşist mücadele dönemi boyunca ve sonrasında, 26 Aralık 1968'de ivedilikle yeniden kurulmasından önceki yirmi yıl boyunca da devrimci görevlerini yerine

getiremedi. Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinden esinlenen bir düzeltme hareketi sonucu çürütülmelerine kadar Lava ve Tarucların karşı-devrimci çizgisi parti içinde hüküm sürecekti.

Emperyalizmin artık toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği bir çağdayız. Büyük Proleter Kültür Devrimi, günümüzde Marksizm-Leninizmi Mao Zedong Düşüncesine yükseltmiş ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni dünya proleter devriminin demirden kalesi haline getirmiştir. Dünyanın ezilen halkları, emperyalizmi, revizyonizmi ve tüm gericileri yenmek için yenilmez bir ideolojik silaha sahiptir ve dünyanın önemli bir bölümünde artık gerçekliğe dönüşen sosyalist bir geleceğe doğru yönelmektedir. Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin evrensel gerçekliği, dünyada ezilen halklara önderlik eden proleter devrimci partiler tarafından doğrudan uygulanan yenilmez bir silahtır. Günümüzde Filipinler Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin evrensel gerçekliğini Filipinler'in somut koşullarına uygulamak için gayretle çaba sarfetmektedir.

Şu an, silahlı karşı-devrime ölümcül darbeler indiren ve şehirlerdeki iktidarın ele geçirilmesinden önce kırsalda devrimin demir kalelerini inşa eden Parti'nin komutası altında bir Yeni Halk Ordusu bulunmaktadır. Artık halk savaşı yürütmek ve iflah olmaz düşmanları izole etmek için birleşik bir cephemiz bulunuyor. Bu birleşik cephe halkın yüzde 90'ından fazlasını oluşturan işçi-köylü ittifakına dayanmakta ayrıca küçük burjuvaziyi, ulusal burjuvaziyi ve diğer yurtseverleri de kucaklamaktadır. ABD emperyalizminin yerli işbirlikçileri -büyük burjuvazi, toprak ağası sınıfı ve bürokrat kapitalistler- için kıyamet hızla yaklaşıyor.

Yarı-sömürge, yarı-feodal temeldeki Filipin toplumunun şu anki somut koşulları altında, Komünist Parti, yeni türde bir ulusal demokratik devrim olan demokratik halk devrimini yürütmek zorundadır. Liderliği proleter olsa da, Filipin Devrimi henüz proleter-sosyalist bir devrim değildir. Ulusal demokratik aşama ile Filipin Devrimi'nin sosyalist aşamasını karıştırmamalıyız. Proleter devrimci liderlik, ancak ulusal demokratik aşama tamamlandıktan sonra komünizme doğru geçiş aşaması olacak sosyalist devrimi gerçekleştirebilir.

2. Filipin Toplumundaki Sınıflar

Demokratik halk devrimini gerçekleştirirken, Filipin toplumundaki çeşitli sınıfların genel bir analizini yapmak kesinlikle gereklidir. Filipinler'deki iç yasaları ve tarihsel gelişimin kapsamlı ve derin bir şekilde bilinmesi için, bu çeşitli sınıfları tanımalıyız. Onların kendi ekonomik statülerini tanıyarak bu sınıfların siyasi tutumlarını bilmek zorundayız. Ekonomik statülerini ve siyasi tutumlarını bilerek, gerçek dostlarımızın kim olduğunu ve ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizme karşı devrimci mücadelede gerçek düşmanlarımızın kimler olduğunu belirleyebiliriz.

Filipin toplumundaki sınıfları ve tabakaları, tarihsel olarak belirlenmiş bir toplumsal üretim sisteminde işgal ettikleri yer tarafından birbirleriyle farklılık gösteren büyük insanlar topluluğu olarak (mülk sahipleri veya mülksüzler olarak) üretim araçları, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rolleri ve sonuç olarak, ellerinde bulundurdukları toplumsal zenginlik payının boyutları ve onu elde etme kipi doğrultusunda tanımlayabiliriz. Aslında sınıfsal analizin temeli, sömürücüler ve sömürülenler arasındaki ilişkidir. Devrim ve karşı-devrim, sömürücüler ve sömürülenler arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi hızlandırıp genişlettiğinde, çeşitli sınıflar ve tabakalar arasındaki siyasal mücadele daha da belirgin hale gelmektedir. Sonuç olarak, politik bakış açısı meselesi sınıfsal analizde bir ölçüt olarak önem kazanmaktadır.

Filipin toplumu aşağıdaki sınıf ve katmanlardan oluşur:

1. Toprak Ağası Sınıfı

Toprak ağaları, çok geniş tarım arazilerinin sahipleridir. Emek sarfetmezler ve esas olarak toprak rantının toplanması yoluyla köylü yığınlarından yararlanırlar. Aynı zamanda, kira oranları üzerinden faiz alır, işgücü kiralar veya angarya iş dayatırlar. Kiracılardan haraç olarak fide, gübre, tarım ilaçları, sulama ve makine araçlarının maliyetini çıkarmaya çalışır, toprak kiralarını keyfi olarak arttırırlar. Yoksul köylüler, yeni yerleşimciler ve ulusal azınlıklar tarafından hali hazırda işlenmiş toprakları satın alırlar.

Arazi sahiplerine, toprak mülklerini kiralama veya toprakla-

rı yönetme süreçlerinde yardım edenler ve feodal sömürü içindeki paylarına göre orta köylülerden daha iyi durumda olanlar, toprak ağaları kategorisine girebilir. Bu durum, işverenlerin ve arazi yöneticilerinin koşturmacalarının nedenidir.

Ana gelir kaynağı tefecilik olan ve ortalama bir orta köylüden daha iyi durumda olan tefeciler, toprak ağası olarak görülmelidir. Köylülerden tahıl veya nakit olarak aşırı oranlar talep eden değirmen ve tarımsal makine sahipleri de toprak ağalarına dahildir.

Gerici hükümetten, bankalardan, kiliselerden, okullardan veya toprak ağalarından oluşan geniş topraklı tarım arazilerinin mülk veya imtiyaz sahipleri de, köylülerin feodal sömürüsüne girdikleri için toprak ağaları kategorisinde yer almaktadır. Sahte çiftlik kooperatiflerinin yöneticileri ve destekçileri, gelirlerini feodal sömürüden elde ettikleri için toprak ağaları kategorisine dahil edilebilir.

Toprak ağası sınıfı, en geri ve gerici üretim ilişkilerini temsil etmekte ve üretici güçlerin gelişimini engellemektedir. Filipinler'in politik, ekonomik ve kültürel gelişiminde ana engeldirler. Bunlar, emperyalist yönetimin de temel sosyal tabanıdır ve bugün ülkede çok sayıda kişiyi sömürmektedirler. Aynı zamanda, emperyalizmin hayatta kalması ve korunmasına bağlı olarak uluslararası burjuvazinin de uzantısı konumundadırlar. Demokratik halk devrimine şiddetle karşı koyarlar ve bu nedenle de devrimin hedefindedirler. Katolik Kilisesi'ni çıkarlarını korumak için feodal bir kurum olarak destekler ve kullanırlar. Partido Nacionalista, Partido Liberal, Hıristiyan Sosyal Hareketi ve ulusal düzeyden barrio seviyesine kadar diğer gerici siyasi örgütlerde temsilcileri bulunur.

Köylüler, haklarını almak için örgütlendikleri zaman, toprak ağası sınıfı onları bastırmak için polis, silahlı kuvvetler, mahkemeler ve gerici devletin hapishanelerini kullanmada hiç tereddüt etmez. Ayrıca mülkünü güvence altına almak için kendi silahlı çetelerini de örgütler. Ekonomik ve siyasi gücünü asla gönüllü olarak teslim etmez. Gerici hükümet tarafından gerçekleştirilen tüm "toprak reformu" yasaları yalnızca toprak ağası sınıfını genişletmeye hizmet etmiştir. Gerici hükümetin "toprak reformu" kurumları, toprak ağalarının ve bürokratların köylülerden pek çok şekilde yararlanmasına olanak tanımıştır.

Taktik amaçlar için, toprak ağalarını çeşitli şekillerde sınıflandırabiliriz. Sahip oldukları veya kontrol ettikleri toprak miktarına göre büyük, orta ya da küçük olabilirler. Kimilerinin siyasi otoritesi varken diğerlerinin nispeten bulunmaz. Çoğu zaman, toprak ağası klikleri birbirleri ile uzlaşmaz çelişmeler içindedir. Bazı toprak ağaları despotik, diğerleri ise nispeten değildir. Toprak ağası sınıfı bir bütün olarak Filipin Devrimi'nin hedefi olsa da, büyük, iktidardaki ve despotik olan toprak ağaları başlıca hedef durumundadır. Bu toprak ağaları, devrimci kitle hareketinin bastırılmasına neden olmakta ve genellikle kan dökmektedirler.

Emperyalistlere en yakın olan ve gerici hükümetin ulusal merkezinde en güçlü olan toprak ağaları, şeker, hindistan cevizi, kenevir, tütün, muz ve benzerleri gibi tarımsal ürünlerin ihracatında yer alırlar. Bunlar; değirmen veya makine teçhizatları üzerindeki kredi anlaşmalarıyla, ayrıca pazarlama anlaşmalarıyla da emperyalistlere bağlıdır. Bu kesimler gerici seçim sonuçları üzerinde belirleyici bir güçtür, çünkü bizzat kendileri kampanyaların büyük finansörleridir ve gerici hükümet içinde sandalyeleri bulunur. ABD doları kazandıkları için, kolaylıkla metaların hem ihracatı hem de ithalatına katılan komprador büyük burjuvazinin rolüne bürünebilirler.

Tarım ürünleri ihracatı yapan toprak ağaları, kapitalist tarıma ya tamamen ya da kısmen bağlıdırlar. Ancak, her zaman, işverenler tarafından mevsimsel olarak toplanan ve geçici olarak tarım işçileri olarak hizmet eden yoksul köylülerden yararlanırlar. İşverenler ve gözetmenler, bu yoksul köylülerin ve tarım işçilerinin sömürülmesini çeşitli şekillerde, özellikle de tefecilik ve hesaplarda hile yaparak daha da kötüleştirmektedir.

2. Burjuvazi

Filipin toplumundaki burjuvazi üç tabakadan oluşur: komprador büyük burjuvazi, orta burjuvazi ya da ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi.

A. Komprador Büyük Burjuvazi

Komprador büyük burjuvazi, uluslararası burjuvaziyi kırsal kesimde feodal güçlerle birleştirir ve ABD ile ve özellikle de şu an Ja-

ponya başta olmak üzere diğer emperyalist ülkelerle olan ticari ilişkilerden yararlanır. ABD emperyalizminin ana ticaret ve finansal aracı rolünde en büyük sermayeyi yerel olarak biriktirirler. Yakın ilişkide olduğu büyük toprak ağalarıyla birlikte, komprador büyük burjuvazi Filipin ekonomik kalkınmasını kısıtlar, çünkü çıkarları emperyalist ve feodal hakimiyetin sürekliliğinde bulunur. Zenginliği esas olarak yerel hammaddelerin (şeker, hindistan cevizi ürünleri, kütükler, mineral cevherleri ve benzerleri gibi) ihracatı ve bitmiş ürünlerin ithalatından kaynaklanmaktadır.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplum olan Filipinler'de, komprador büyük burjuvazinin kaçınılmaz olarak büyük toprak ağası çıkarları bulunur, çünkü onun esas ekonomik tabanı toprakların feodal mülkiyetidir ve sürekli ilgisi, büyük bir kısmı tarımsal olan hammaddelerin üretiminde yatmaktadır. Filipinler'deki servet bugün sadece elli büyük komprador toprak ağası ailenin elinde yoğunlaşmış durumdadır. Büyük burjuvazinin en büyük temsilcileri arasında Sorianos, Ayalas, Zobels, Elizaldes, Aranetas, Lopezes, Ortigases, Yutivos, Roxas-Chuas, Cojuangcos, Montelibanos, vb. bulunur.

Filipinler'deki en zengin komprador grubu; Sorianos, Ayalas, Zobels ve Roxases'tir. Bu kesimlerin ABD emperyalizminin ve dini örgütlerin temsilcisi olarak; Bancom, Ayala Konutları Yatırımları, San Miguel Şirketi, Atlas Konsolide Madencilik, Bislig Bay Kereste, Filipinler Kağıt Endüstrisi Kurumu, Beslenme Ürünleri, Coca-Cola İhracat Kurumu, Atlas Gübre, Phelps Dodge, Merkez Azucarera de Don Pedro, Soriamont, FGU Sigorta Grubu, Filipinler Adalar Bankası, Halk Bankası ve Trust Company, Endüstriyel Tekstil Üretimi, Uluslararası Mühendislik, Rheem Filipinler, Herald-Mabuhay, Interisland Yayın Şirketi, Radyo Mindanao, STAATS ve diğer birçok şirket üzerinde doğrudan çıkarları bulunur.

Komprador büyük burjuvazi, mevcut siyasal sistemi Partido Nacionalista, Partido Liberal, meslek odaları, sivil örgütler ve dini hareketler gibi gerici örgütlere ve seçim kampanyalarına aktardığı büyük finansman ile kontrol etmektedir. Komprador büyük burjuvazi Filipin Devrimi'nin hedeflerinden biridir ve siyasi eğilimleri Filipin halkının ulusal ve demokratik arzularına şiddetle karşıdır. Filipin toplumunda emperyalist hakimiyetin sürdürülmesi ve şid-

detlenmesi için her tür politik, ekonomik, kültürel ve askeri önlemi teşvik eden en düşmanca sınıftır.

Bürokrat kapitalistler, kompradorlar ve toprak ağalarına sıkı sıkıya bağlıdır. Bu yozlaşmış hükümet yetkilileri, şehirlerdeki komprador düzene ve kırsaldaki toprak ağası yönetimine ivedilikle silahlı güvenlik sağlamaktadır. Böylesi bir düzen altında halkı rüşvet ve yolsuzluğa maruz bırakarak aynı zamanda kendi komprador ve toprak ağası çıkarlarını korurlar. Filipinler'deki gerici devlet, esas olarak, kompradorların, toprak ağalarının ve bürokrat kapitalistlerin ortak diktatörlüğüdür. Uluslararası ve yerel büyük burjuvazinin doğrudan hizmetindeki yöneticiler, büyük şirket avukatları, büyük muhasebeciler, işçi taşeronları, yüksek maaşlı gerici gazeteciler ve aydınlar, komprador burjuvaziye aittir. Halkın demokratik devrimine karşı siyasi tavırları, efendilerininki kadar aşağılık ve haincedir.

B. Orta Burjuvazi

Orta burjuvazi, ulusal burjuvazi olarak da adlandırılır. Komprador büyük burjuvazi ve küçük burjuvazi arasındaki orta tabakadır. "Ulusalcı sanayileşme" ile ilgilenen şehir ve kasabadaki iş adamlarından oluşmaktadır. Ekonomik çıkarları; kır evi endüstrisi, balıkçılık ve hafif üretimden orta ölçekli pazarlama, ulaştırma işletmelerine ve yüksek oranda ithal hammaddelere bağımlı olan "ara" sektörlerden oluşmaktadır. Ulusal burjuvazinin üretimleri arasında alkol, ayakkabı, deri, puro ve sigaralar, basit tarım araçları, balık ağları, halatlar, hindistan cevizi yağı, un, tekstil, çimento ve beton ürünleri, eğitim materyalleri, kereste, hurda metal ürünleri ve diğer pek çok şey bulunur.

Ulusal burjuvazi, ülkede kapitalist üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Büyük ve stratejik bir şekilde kendi doğrudan yatırımlarına sahip olan emperyalizm tarafından; yerel olarak üretimin kendi malları ile belirlenmesi, gerici hükümetin tüm ekonomi, para, maliye politikaları, dış ve iç kredilere yönelik temel politikalar, gümrük kuralları ve düzenlemeleri, vergilendirme ve yerel pazarlama gibi faktörlerle manipüle edilmekte ve büyük ölçüde baskı altına alınmış durumdadırlar. Aynı zamanda, ulusal burjuvaziye mensup olanlar; kredi, hammadde, yakıt, patent ve benzeri sözleşmeler yoluyla em-

peryalizme çeşitli şekil ve derecelerle bağlı durumdadır.

Feodalizm genel olarak ulusal burjuvaziye köstek olur, ancak aynı zamanda üyelerinin çoğu da toprak ağası sınıfına mensuptur. Bunun nedeni, yatırım projelerinde bankalardan kredi almak için teminat olarak arazilerine bağlı olmalarıdır. Gerici hükümetle ilişkilerinde, genellikle rüşvet ve yolsuzluktan şikayet ederler, aynı zamanda bürokrat kapitalistlerin saflarına katılmaya da heveslidirler.

Ulusal burjuvazi, Filipin ekonomisinde ikili bir karaktere sahiptir. Bu nedenle, demokratik halk devrimine karşı tutarsız bir tavırları bulunur. Zayıf bir ekonomik temelleri vardır, bu yüzden siyasi açıdan tutarsızdırlar. Belirli zamanlarda emekçi halkın yanında saf tutararak ABD emperyalizmine ve feodalizme karşı bir dereceye kadar devrime katılırlar. Diğer zamanlarda ise karşı-devrimci amaçlarla büyük burjuvaziye katılırlar. Ulusal burjuvazinin, büyük burjuvazi olma ve sınıf diktatörlüğü altında kapitalist bir devlet kurma tutkusu bulunur. Önde gelen temsilcileri, feodal Japonya'nın Asya'daki kapitalist dönüşümünü örnek göstermekten hoşlanır ve sık sık bağımsız işletmeleri dev endüstrilerle birleştirmekten bahseder.

Bununla birlikte, orta burjuvazi, belirli zamanlarda ve sınırlı ölçülerde Filipin Devrimi'nin güçlerine katılabilir. Emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği bir çağda, orta burjuvazi, bir yandan emperyalist ve feodal baskının yoğunlaşmasından ve diğer yandan devrimci kitlelerin direnişinin yoğunlaşmasından bağımsız kalamayacaktır. Devrim ve karşı-devrim arasında seçim yapmak zorundadırlar. Mevcut durumda kapitalizmi tam anlamıyla yaymak ya da egemen olmak için pek fazla şansları bulunmamaktadır.

İkili bir karaktere sahip oldukları için, ulusal burjuvazinin bir sol bir de sağ kanadı bulunur. Sol kanat; emperyalist düzen tarafından ezilmekte, yabancı tekelciler, komprador burjuvazi ve ulusal burjuvazinin üst kesimi ya da sağ kanadın artan kombinasyonları nedeniyle her zaman iflas tehlikesi yaşamaktadır. Durumlarından ötürü, kitlelerin devrim davasına sempati duyarlar. Emperyalizm ve anti-demokratik güçler, sınıfsal çıkarları üzerinde yoğun bir şekilde baskı oluşturduğunda orta kanatları kazanılabilir ve sağ kanada üstün gelebilir. Fakat sağ kanat, kitle korkusu ve büyük burjuvaziye ya-

kınlığı nedeniyle karşı-devrim saflarına da kolaylıkla dönebilir. Parti her zaman ulusal burjuvazinin ikili karakterine ilişkin ihtiyatlı bir siyaset izlemelidir.

C. Küçük Burjuvazi

Küçük burjuvazi, yerli burjuvazinin en düşük ve en geniş tabakasıdır. Entelijansiyanın büyük çoğunluğunu oluşturan öğretmenleri, öğrenci gençliği, düşük gelirli uzmanları, büro katiplerini ve alt kademe hükümet memurlarını ayrıca orta köylüleri; küçük işadamlarını; esnafları; marangozları; kendi küçük motorlu teknesi ve aracı olan balıkçıları ve ücreti nispeten iyi olan vasıflı işçileri içerir.

Yerli burjuvazinin üç katmanı içinde, en az mülke sahip kesimdir. Temel olarak, ya küçük miktarda üretim aracına sahip olmalarından veya bazı özel eğitim ve becerilerinin bulunmasından kaynaklı ekonomik açıdan görece kendi kendine yetebilen bir temelde karakterize olurlar. Ulusal burjuvazi ile kıyaslandığında, daha sınırlı ve genel olarak sabit bir gelire sahiptirler. Ayrıca emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizm tarafından kesinlikle daha fazla ezilmektedirler ve bu açıdan çok daha ilericidirler. Filipin Devrimi'nin ve işçi sınıfının güvenilir bir müttefiki olmaları açısından önemli bir itici gücü oluştururlar.

Küçük burjuvazi ile yakından ilgilenmemiz gerekiyor, çünkü demokratik halk devrimine destek ve katılımları ile, Filipin halkının ulusal ve sınıfsal düşmanlarına karşı güç dengesini değiştirme konusunda belirleyicidirler. Bu katmanın üç seviyesi bulunur ve gelir seviyelerine göre -üst, orta ve alt olarak- ayırt edilebilir. Küçük burjuvazinin, Filipin Devrimi'nin her aşamasına uygun siyasi bir eğilimi bulunur.

Üst seviye, her yıl nakit tasarrufu yapabilen veya tahıl fazlası bulunan kesimleri içerir. Bunlar küçük burjuvazi saflarındaki en varlıklı kesimlerdir ve orta burjuvaziye katılma arzusundadırlar. Bununla birlikte, küçük burjuva tabakası içinde küçük bir azınlık konumundadırlar. Siyasi eğilimleri burjuvaziden önemli ölçüde etkilenmiştir. Böylece, küçük burjuvazinin sağ kanadında yer alırlar. Burjuvazinin gerici okullarındaki ve kitle iletişim araçlarının siyasi görüşlerinden etkilenmeye eğilimlidirler ve bu görüşleri sanki ken-

di görüşleriymişçesine tekrar ederler. Safları arasında sık sık gerici partilerin yerel liderleri bulunur ve aynı zamanda Jaycees, Rotary, Lions ve YMCA gibi çeşitli ABD tarzı kulüplere, ayrıca Hıristiyan Sosyal Hareketi, Columbus Şövalyeleri, Isabela, Katolik Kadınlar Birliği, Katolik Eylem ve Cursillo gibi örgütlere üyelikleri bulunur.

Küçük burjuvazinin orta seviyesi, temelde ekonomik açıdan kendine yeterli ve her iki ucun da bir araya gelmesi için ayrıca yeterli olan unsurları içerir. Zorluk yaşamadıkları için gelir kaynakları konusunda son derece kaygılıdırlar. Üst seviyenin siyasi etkisine maruz kalmaktadırlar, fakat aynı zamanda küçük burjuvazinin huzursuz alt seviyesinin etkisine de maruz kalırlar. Emperyalistler ve yerel sömürücülere oldukça kişisel bir şekilde küfrederler, aynı zamanda da devrimci kitle hareketinin etkinliği konusunda şüphelerini dile getirirler. "Nötr" kalmaya yönelik güçlü bir eğilime sahiptirler, ancak devrime de karşı çıkmazlar. Küçük burjuvazinin en az yarısını oluşturan kalabalık sayılarından ötürü, sadece küçük burjuvazinin içinde değil, aynı zamanda tüm ulusun içindeki güçler dengesini değiştirmeleri açısından devrimci sürece dahil edilmeleri gerekir.

Küçük burjuvazinin alt seviyesi, yaşam standardı kesinlikle düşmekte olan ve hesaplarındaki açıklar nedeniyle her yıl canından bezenleri kapsamaktadır. Mali sıkıntılarını karşılamak için akrabalarından ve arkadaşlarından borç alırlar veya mülklerini tefecilere ipotek ettirirler. Hayatlarındaki sefalet, daha iyi günler gördükleri gerçeğiyle keskinleşir. Kaynaklarının eridiğini gördükleri için mental açıdan büyük ızdırap yaşarlar. Küçük burjuvazinin bu kısmı sayıca çok büyüktür. Devrimi memnuniyetle karşılarlar. Ayrıca devrime katılmanın önemini kabul etme eğilimindedirler. Bu kesim küçük burjuvazinin sol kanadını oluşturur. Kriz veya savaş zamanlarında, devrimci kitle hareketine hızla katılan belirgin ve kayda değer bir güçtürler. İleriye doğru hareketleri, küçük burjuvazinin orta seviyesini ve hatta üst seviyesini getirir. İlk aşamalarda dahi, kırsaldaki küçük burjuvazinin alt katmanını ve sol kanadını oluşturan yarı-mülk sahibi köylüler veya yarı-proleter ve yoksul köylülük seviyesine gerileyenler arasında siyasi çalışma yürütmek önemlidir.

Bu aşamada, şehirlerdeki küçük burjuvazinin ezici çoğunluğunu oluşturan düşük gelirli aydın ve öğrenci gençliği uyandırıp hare-

kete geçirmenin ne kadar önemli olduğu zaten bellidir. Ekonomik baskı yaşadıkları için hem kentte hem de kırsal alanda küçük burjuvazinin ortak bir karakteri bulunur, çocuklarının geleceğini korumak veya iyileştirmek için onları liselere ve kolejlere göndermek zorundadırlar.

Küçük burjuvazinin çeşitli sektörleri arasında, entelijensiya (öğrenci gençliği, öğretmenler, düşük gelirli profesyoneller ve aydınlar), ulusal çapta Filipin Devrimi lehine kamuoyunu hazırlamanın en önemli unsurları ve belirleyicileridir. Öğrenci gençlik ve öğretmenler, milleti altüst eden ve sömürü sistemini koruyan üstyapının parçalanması için kültür devriminin öncüsü olabilirler. Bu görevi üstlenmek için iyi bir pozisyondadırlar çünkü güçlü bir siyasi duyarlılıkları bulunur, entelijansiyanın en geniş kesimini oluştururlar, yaygın şekildedirler ve hem şehirlerde hem de kırsal alanlarda belirli noktalarda bulunan okullarda yoğunlaşırlar. Devrimci propagandayı kolaylıkla aktarabilir, gericilere rağmen demokratik halk devrimi gerçeğini takımadalar boyunca kitlelere ulaştırabilirler. Bu yüzden aralarında devrimci propaganda ve devrimci çalışma yürütmek çok önemlidir.

Entelijansiyaya dahil olanların çoğu, son derece sınırlı sabit gelire sahiptir ve bu nedenle de emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizm tarafından yoğun şekilde ezilmektedirler. Öğretmenlerin çoğu, ancak ucu ucuna yetebilen maaşlar alır ve bir çoğu sistemin kaprisli davranışları nedeniyle işsiz kalmaktan korkarak yaşar. Çoğu öğrenci, mezun olduktan sonra eğitimlerine devam edemez veya işsiz kalmaktan korkar. Esas olarak küçük burjuva olan ailelerine bağlıdırlar ve onlara karşı koyacak durumları da yoktur. Kendi yaşamlarını kazanmak ve maaş için aynı zamanda büro elemanı, hizmetçi, şoför veya fabrika işçisi olarak çalışan çok sayıda öğrenci bulunmaktadır. Bunlar ya işçi ya da köylü ailelerden gelirler. Düşük gelirli entelektüel ve profesyoneller de entelijensiyaya dahil olan kesimlerin çoğuyla aynı ekonomik zorluklara sahiptir. Genel olarak, entelijansiya devrimci propagandaya son derece açıktır.

Öğrenci gençliği, propaganda hareketinin ön saflarında yer aldığı eski demokratik devrim döneminde olduğu gibi, bugün bir kez daha mevcut halk demokrasisi propaganda hareketi mücadelesi için-

de ön saflarda yer alıyor. Altmışlı yıllardan önceki on yıl ve yetmişli yıllar, kitle çalışmalarını daha geniş çapta gerçekleştirmek için fabrikalara, çiftliklere ve diğer okullara giden öğrenci propaganda ve araştırma takımlarının oluşturularak entelijensiyayı işçi ve köylülerle birleştiren, giderek daha büyük militan kitle gösterileri biçiminde ve daha yoğun bir şekilde ortaya çıkan devrimci bir aktivizm tarafından belirlendi. Öğrenci gençliği, devrimci propagandanın ulusal çapta yayılması için işçi sınıfına yardımcı olan önemli bir güçtür.

Demokratik halk devrimi, devrimci aydınların katılımı olmadan ilerletilemez. Yine de, entelektüellerin küçük burjuva kökenleri, yaşam koşulları ve siyasi görünümleri nedeniyle karakteristik olarak öznel, bireyci, aceleci ya da kolaylıkla ümitsizliğe kapılan bir eğilimde olduklarını kabul etmek gerekir. Sovyetler Birliği merkezli modern revizyonizme ve Che Guevara, Herbert Marcuse, Regis Debray gibilerin sözde-devrimci fikirleri de dahil olmak üzere karşı-devrimci fikirlere eğilimlidirler. Zayıf yönlerinin ve eksikliklerinin ancak uzun süreli kitlesel mücadelelerde yer alarak üstesinden gelebilirler. Bazıları süreçten kopacak ve hatta bazıları devrim düşmanı olacaktır, ancak diğerleri devrimcilerin saflarında yer alarak ve fikirlerini yeniden şekillendirerek devrimcileşecektir. Proletarya, bu kesimlerin zayıflıklarına karşı her zaman uyanık olmak zorundadır.

3. Köylülük

Köylülük, tüm üyelerinin toprakları işlemesi temelinde diğer bütün sınıflardan ayrılır. Ulusal ekonominin ana gücüdür. Filipin nüfusunun yüzde 75'ini oluşturur. Üç tabakası vardır; zengin köylüler, orta köylüler ve yoksul köylüler.

A. Zengin Köylüler

Zengin köylüler, kırsal burjuvazi olarak da adlandırılır ve kırsal nüfusun yaklaşık yüzde beşini oluşturur. Genel bir kural olarak, hem kendi topraklarına hem de fazladan artı-topraklara sahiptirler. Bazı durumlarda arazinin sadece bir kısmına sahip olup kalanını kiraya verirler ya da araziye sahip değildirler ancak büyük miktarda arazi kiralarlar. Araziyi kendileri işleyerek ya da kiraya verdikleri fazla arazide başkalarını sömürüp onlardan istifade ederek yıllık giderle-

rinin üzerinde tahıl veya nakit fazlası elde ederler.

Kendileri çalışsalar da, ya çiftlik işçilerini işe alarak ya da topraklarının bir kısmını yoksul köylülere bırakarak sömürüye dahil olurlar. Daha fazla ve daha iyi çiftlik aletleri ve çok sayıda iş hayvanları bulunur. Gübre ve zirai ilaçlarla ekinlerini geliştirmek için sermayeleri çoktur ayrıca sulama tesisleri bulunan tarlalara sahiptirler. Tarım işçilerini kiralamak ya da toprak kirası almak dışında, iş hayvanları ve çiftlik aletlerini kiralama, yerel mağaza işletme ve benzerleri gibi başka sömürü biçimlerini de uygularlar. Barriolardaki yarı-feodalizmi temsil ederler, küçük toprak ağaları veya küçük tüccarların görüşleri üzerinde etkilidirler.

Zengin köylüler gelirlerini tamamen veya esas olarak, işe aldıkları başkalarının emek gücünden, kiracılardan, tefecilikten, iş hayvanları ve çiftlik aletlerinin kiralanmasından veya toprak ağalarının işverenleri veya idarecileri olarak hizmet etmekten elde eder, buna bağlı olarak da toprak ağası statüsü kazanırlar. Bazı bölgelerde tepkiler yükseldiği zaman bir avuç zengin köylü yerel despotun tarzını benimser ve despot toprak ağalarının köpeği olurlar. Toprak ağası sınıfı, "barrio konseylerinin" dönüştürülmesi ve devrimci köylülere karşı silahlı çetelerin örgütlenmesinin aracı olarak her zaman zengin köylülerden faydalanmaya çalışır. Siyasetimiz; toprak ağalarının girişimlerini engellemek ve devrimde zengin köylülerin en azından tarafsızlığını kazanmaktır.

Zengin köylülerin üretim biçiminin belirli bir süre için faydalı olduğu genel bir kural olarak kabul edilmelidir. Erken tasfiye politikasından kesinlikle kaçınılmalıdır. Zengin köylüler, köylü kitlelerinin anti-emperyalist mücadelesine yardımcı olabilir ve toprak ağalarına karşı tarım devriminde tarafsız kalabilirler. Zengin köylülere ayrım gözetmeksizin toprak ağası ya da zengin olarak muamele yapılmamalıdır. Öte yandan, devrime tahıl ya da nakit para katkısı sunmalarını teşvik etmek için genel bir siyaset benimsenmelidir. Aynı zamanda, Parti ve yarı-proletarya ve orta köylülerin önde gelen aktivistleri aracılığıyla barriodaki siyasi otoritelerini proletaryanınkiyle değiştirmek için kesin adımlar atılmalıdır. Devrim karşıtı olma ihtimallerine karşı korunmak için de adımlar atılmalıdır. Zengin köylülerin düşman karşısındaki oportünizmi, otomatik olarak iha-

net şeklinde ele alınmamalıdır. Kasten ağır hasarlar veren veya devrimci kitlelerin kanını dökenler, durumdan duruma ele alınmalıdır.

B. Orta Köylüler

Orta köylüler, kırsal küçük burjuvazi olarak adlandırılabilir ve kırsal nüfusun yaklaşık yüzde on beş ila yirmisini oluşturur. Kendi kendilerine az çok yeterli olmalarını sağlayan toprakları bulunur. Bazı durumlarda, arazinin sadece bir kısmına sahip olup kalanını kiraya verirler ya da toprakları bulunmaz ve hepsini kiraya verirler. Fakat her halükarda, kendilerine yeterli bir gelir elde etmek için esas olarak kendi emeklerine güvenirler. Bazen sömürü uygularlar, ancak bu sadece küçük bir dereceye kadardır ve düzenli ya da ana gelir kaynağı olacak seviyede değildir. Yeterli tarım aletleri, tarımsal giderler için nakitleri ve en az bir iş hayvanları vardır. Kendilerine yetebilen özelliklerinden dolayı, orta köylüler emek güçlerini satmak zorunda değillerdir. Bazı ailelerinin bazı özel becerileri olabilir, ancak yalnızca evlerini iyileştirmek ya da çocuklarını okula göndermek için ekstra para kazanırlar.

Orta köylülerin üç seviyesi vardır. Üst seviyeye ait olanlar, yeterli araziden biraz daha fazlasına sahiptirler veya hasat yaparlar ve hasat payından aileleri için yeterli olandan biraz daha fazlasını alırlar. Zengin köylülerin statüsüne talip olurlar ve bu nedenle de onların siyasi tavrını benimseme eğilimindedirler. Orta köylülerin orta seviyesine mensup olanlar, yeterli araziye sahiptirler veya kendilerini yeterli hale getirmek için yeteri kadar kazanırlar. Üst-orta köylülerin statüsünü elde etmek ve kendilerini borçlu olmaktan kurtarabilmek için biraz daha kazanmaya çalışırlar. Bazen borçlanırlar, ancak ayakta kalmayı başarırlar. Sakin dönemlerde üst-orta köylülerin ve zengin köylülerin görüşlerini takip etme eğilimindedirler. Fakat devrimci hareket dalgası yükseldiğinde alt-orta köylülerin ve yoksul köylülerin görüşlerini kolaylıkla takip edebilirler. Orta köylülerin alt seviyesine mensup olanlar, topraklarının yetersizliği ve kalitesizliği, nakit sıkıntısı ve artan borç yığını nedeniyle sıkıntı çekmektedir. İpoteklere el koymak için tefeciler kapılarını çaldıklarında artık yoksul köylü olarak yeni statüleri kendilerine haber verilir.

Orta köylüler her iki tarafa yönelik de dikkatli şekilde yaşarlar.

Ancak hayatları genellikle kötü bir hasat ya da ailede ciddi bir hastalık tarafından alt üst olur. Filipin toplumundaki kriz daha da kötüleşirken, üst, orta ve alt orta köylülerin hemen hepsi hızla iflas etmektedir. Tarımsal üretimin artan maliyetleri ve temel malların fiyatları orta köylüleri acımasızca bastırmaktadır.

Orta köylüler, ezilen ve sömürülen durumlarından dolayı anti-emperyalist mücadeleye ve tarım devrimine katılmaya isteklidirler. Aralarında devrimci propaganda yapmak büyük önem taşır. Olumlu ya da olumsuz tutumları, sadece kırsal alanda değil, tüm ülkede zaferi veya yenilgiyi belirleyecek faktörlerden biridir. Tarım devriminin gerçekleştirilmesinde özellikle coşkulu desteklerine ihtiyaç bulunmaktadır ve tarım devriminden sonra orta köylülerin kırsal nüfusun çoğunluğunu oluşturacağını hatırlamamız gerekiyor. Orta köylüler tarımsal işbirliğini olumlu karşılayıp sosyalizmi kabul edebilir. Dolayısıyla, proletaryanın güvenilir bir müttefiki ve Filipin Devrimi'nin önemli bir itici gücüdürler.

C. Yoksul Köylüler

Yoksul köylüler, tarım işçileriyle birlikte kırsal nüfusun yaklaşık yüzde 75 ila 80'ini oluşturur. Yarı-mülk sahibi köylülerle birlikte, yoksul köylüler yarı-proleter kategorisine dahil edilir. Bir kural olarak toprakları yoktur ve feodal beylerin kiracısı olarak hizmet ederler. Bazıları bir toprak parçasına sahiptir, ancak geçimleri çoğunlukla kiracı statüsüne bağlı olduğu için bu durum tamamen görmezden gelinebilir. Az sayıda çiftlik aletleri bulunur ve çoğu iş hayvanlarını ancak ödünç alır veya kiralar. Yoksul köylülerin maruz kaldıkları temel sömürü şekli, toprağın yarısına veya daha fazlasına eşit olan arazi kirasını düzenli olarak ödemeleridir. Tefecilik ve diğer feodal suistimallere en çok maruz kalanlar yoksul köylülerdir. Birçok durumda, tarımsal giderlerin muhasebesine yönelik toprak ağaları tarafından aldatılırlar. Yoksul köylüler diğer tüm köylü katmanlarından daha fazla mahsul eker, ekinlerle ilgilenir, kümes hayvanı ya da domuz yetiştirir, balık avlar, el işleri yapar, inşaat işçisi ya da mevsimlik tarım işçisi olarak emek gücünü satmak zorunda kalırlar. Yoksul köylüler, emek güçlerini yalnızca ara sıra ya da kısmen satan orta köylülerden farklı olarak, belirli ve hatırı sayılır bir süre boyunca emek güçlerini satmak zorunda kalırlar. Yoksul köylülerin, hem geçim kaynakları

hem de tarımsal harcamalar için genellikle birikimleri sınırlıdır. Sıklıkla akraba ve arkadaşlarından yardım alırlar veya mal sahiplerine ve borç verenlere garanti olarak mahsullerini bırakırlar.

Yoksul köylüler ve yarı-mülk sahibi köylülerin ezici çoğunluğu Filipin Devrimi'nin en büyük itici gücünü oluşturur. Onların esas meselesi toprak meselesidir. Dolayısıyla, demokratik halk devriminin de asıl meselesi budur. Bu soruna devrimci çözüm üretme sürecinde Filipin toplumundaki en büyük güç, yalnızca toprak ağalarını değil, emperyalistleri, komprador büyük burjuvaziyi ve bürokrat kapitalistleri de ezmek için harekete geçmiş bulunmaktadır. Bunların hepsi köylüleri esaret altında tutmak için uzun süredir çaba sarfediyor. Bu karşı-devrimciler tarafından kabul edilen tüm "toprak reformu" yasaları yarı-sömürge, yarı-feodal toplumda köylü yığınlarının sömürülmesine yönelik düzenlenmiştir.

Köylülük, yani yoksul ve orta köylüler proletaryanın doğal ve en güvenilir müttefikidir ve Filipin Devrimi'nin de ana gücüdür. Köylüler, yalnızca proletaryanın önderliğinde kendilerini ezenlerden kurtulabilir ve Filipin Devrimi'ni yalnızca proletarya zafere taşıyabilir. Proletaryanın devrimci partisi de, yalnızca köylülerin saflarından çok sayıda güçlü silahlı birlik kazanabilir. Demokratik halk devrimi temelde bir köylü savaşıdır, çünkü ana politik gücü köylülüktür, asıl meselesi toprak meselesidir ve kızıl savaşçıların başlıca kaynağı köylülüktür.

Köylülüğün desteğiyle proletaryanın devrimci partisi ve halk ordusu, Filipin toplumunun eşitsiz gelişiminden tam olarak yararlanabilir. Tuzakların bulunduğu kırsal alanlar, Filipin Devrimi'nin düşmanlarını boğmak için geniş bir okyanusa dönüştürülebilir. Devrimci güçlerin şehirlerdeki iktidarı ele geçirmeden önce karşı-devrimcileri öncelikle mağlup edeceği yer burasıdır. Karşı-devrimcilerin, kuvvetlerini şehirlerdeki ekonomik ve politik güçlerini savunmaya yönelik yoğunlaştırmak, aynı zamanda ana iletişim ve taşımacılık hatlarını korumak dışında bir seçeneği bulunmuyor. Bu duruma bağlı olarak kırsal alan, devrimcilere manevra açısından mümkün olan en geniş alanı sunuyor. Dahası, devrimci hareket yoğunlaştıkça, karşı-devrimci saflarda yer alan gruplar arasındaki mücadele de daha şiddetli hale geliyor. Bu nedenle, gücü elinde bulun-

duran fraksiyon diğerlerinin darbe yapmasına karşı tedbir amacıyla kuvvetlerini şehirlerde ve yedek kamplarda bulundurmak zorunda kalıyor.

Proletarya; kırsal alandaki devrimci güçleri mümkün olan en geniş ölçüde seferber etmek için anti-feodal devrimci bir birleşik cephe oluşturmalı, yoksul köylüler, alt-orta köylüler ve tarım işçileri ile en güvenilir müttefikleri olarak birleşmelidir. Bu şekilde tüm orta köylüleri kazanıp, zengin köylüleri etkisiz hale getirerek, toprak ağası sınıfını ve diğer yerel zalimleri izole edebilirler.

4. Proletarya

Proletarya, esas olarak sanayi işçilerine ve ikincil olarak da diğer ücretlilere atfen kullanılır. Proletarya, herhangi bir üretim aracından mahrum bırakılan ve emek gücünü üretim araçlarının sahibi olan kapitalistlere satmak zorunda olan bir sınıftır. Kapitalist işverenlerin kendilerine ayırdığı artı-değerden çok daha küçük, az bir geçim ücreti karşılığında artı-değer yaratmaya zorlanmak suretiyle sömürülürler.

Filipin toplumunun bugünkü yarı-sömürge ve yarı-feodal doğasından dolayı, Filipinler sanayi proletaryası köylülüğe kıyasla küçüktür. Ülkedeki toplam insan gücünün yaklaşık yüzde 15'ini kapsar. Sayıları 1.8 milyondan 2 milyona kadar değişmektedir.

Sanayi işçileri; kara, deniz ve demiryolu taşımacılığı, maden ocakları ve taş ocakları; ağaçlık alanlar ve kerestecilik birimleri; şeker, hindistan cevizi ve abaka-soyma değirmenleri; kamu hizmetleri tesisleri; gıda işleme-içecek tesisleri ve bira fabrikaları; tabakhane ve ayakkabı imalatı; tekstil fabrikaları; baskı makineleri; alışveriş firmaları; kimya ve ilaç fabrikaları; sabun ve kozmetik fabrikaları; petrol rafinerileri; un değirmenleri; çimento tesisleri; kağıt hamuru ve kağıt üretimi; hurda metal ve çelik işleme tesisleri ve diğer bazı girişim ve sanayi hatlarında bulunurlar. En stratejik ve en büyük işletmeler ABD'li tekelci şirketlerin elindedir ve onlar tarafından kontrol edilmektedir. Bunun haricinde, bu işletmeler yerel büyük burjuvazinin ve orta burjuvazinin mülkiyetindedir ve ikincisi ekonomide bir bütün olarak ikincil bir rol oynar.

Sanayi işçileri, ABD emperyalizmi, yerli kapitalizm ve feodalizm tarafından aşırı derecede ezilip sömürülmektedir. Sözde Magna Carta Çalışma Hakkı'nın kendilerine gerçekte bir yardımı bulunmaz. Filipinler Komünist Partisi ve Emek Örgütleri Kongresi'nin acımasızca bastırılmasından sonra bu belge karşı-devrimciler tarafından verilen salt imtiyazlı ve aldatıcı bir kağıt haline gelmiştir. İşçiler, sürekli enflasyondan ötürü azalan düşük ücret alıyor ve sendikalaşma, iş güvenliği, ölüm ve yaralanma tazminatı, fazla mesai ücreti, doğum izni ve ücretli izin, periyodik tıbbi kontrol ve diş tedavisi, emeklilik maaşı ve benzeri asgari haklardan mahrum bırakılıyor. İşçiler haklarını talep ettiği zaman, ordu, polis, mahkemeler ve hapishaneler acımasızca karşılarında duruyor ve kendilerine karşı kullanılıyor. Ekonominin genel geri kalmışlığı nedeniyle aşırı sayıdaki işsiz insan ve yetersiz istihdam, her zaman sömürücülerin işten çıkarma, yer değiştirme ve işçi ücretlerini ve yaşam koşullarını bastırma amacıyla kullanılmaktadır.

Gerici işverenler herhangi bir imtiyaz vermeden önce, işçileri en çirkin şekilde aldatırlar ve bu durum, karşı devrimci devletin acımasız gücünü gösterir. Gerici hükümet yetkililerine, işçilerin grevlerini bastırmak için hizmetli ücretleri, rüşvet ve diğer özel ayrıcalıklar verilir. İşçi temsilcileri, işçileri yanlış yönlendirerek ya da ekonomik mücadeleyi sadece "toplu pazarlık anlaşmasının" sulandırılan koşullarını elde etmek ve işçilerin sınıf bilincinin yükselmesini engelleme amacıyla pazarlığa girerler. Sömürücüler, güçlü bir işçi birliği karşısında başka hiçbir çıkış yolu kalmadığı zamanlarda belirli düzeyden işçilere ayrıcalık sunarlar. Fakat bunlar verdiklerini geri almanın, proletarya ve diğer çalışanların sömürüsünü yoğunlaştırmanın yollarını aramayı asla bırakmazlar.

Sanayi işçilerine ek olarak, şeker, hindistan cevizi, lif yetiştiriciliği, narenciye, ananas, muz ve sebze çiftlikleri başta olmak üzere geniş şekilde çiftlik işçileri bulunur. En uzun saatler çalışır, en düşük ücretleri alır ve en kötü şartlara maruz kalırlar. Emperyalistler, toprak ağaları, işverenler ve tefeciler tarafından sömürülürler. Sanayi işçileri gibi, tarım işçileri de ücretlilerdir ve kendi üretim araçlarına sahip değildirler. Onlar kırsal proleterlerdir.

Sanayi proletaryası bugün ülkedeki en gelişmiş üretici güçtür.

Uluslararası olarak emperyalist ülkelerdeki ve genel olarak dünyadaki en gelişmiş üretici güç ile ilişkilidir. En gelişmiş ekonomik biçim olan sosyalizm ile ilişkilidirler. Proletarya, insanlık tarihinde büyük ölçekli üretimin modern araçlarını yaratarak en ileri üretici güç olarak ortaya çıkmıştır. Ekonomik statüsü ve siyasi tecrübesi temelinde, proletarya uluslararası ve ulusal düzeyde en ileri politik güç haline gelmiştir. Bu gerçek, emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi çağında doğrudan açık bir hale gelmiştir. Filipinler proletaryası yalnızca Filipin Devrimi'nin temel itici gücü değil, aynı zamanda öncü gücüdür. Bugün demokratik halk devrimine ve sonrasında sosyalist devrime rehberlik edecek proleter devrimci ideoloji Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi sancağını taşırlar.

Emekçi kitleler arasında, proletaryanın sınıfsal liderliğini temsil eden Filipinler Komünist Partisi bulunmaktadır. Materyalist felsefe, diyalektik ve tarihsel materyalizm, ekonomi politik, sosyal bilimler, halk savaşı, parti inşası ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin kapsamlı bir kavrayışına sahip sınıftırlar.

İşçiler bugün Filipin toplumunun en yoğun sınıfıdır; büyük sayılarda günlük olarak birlikte çalışırlar. Güçlü bir örgütlenme eğilimine ve disiplinine sahiptirler. Sınıfsal liderliklerini göstermek, köylüler ve halkın diğer sömürülen kesimleriyle birlikte siyasi iktidarın ele geçirilmesine kendilerini hazırlamak için grevler düzenleyebilirler. Halk ordusuyla koordineli olarak genel grev yürütürken, sınıf düşmanlarını felç edebilir veya onları devirebilirler

Kendine ait hiçbir üretim aracı bulunmayan, en acımasız baskı ve sömürülere maruz kalan proletarya, her zaman sınıfsal liderliğini uygulamak, Filipin halkının baskıcılarını ve sömürücülerini alt etmek istemiştir. Emperyalist ülkelerin proletaryası ile kıyaslandığında genç olan Filipinler proletaryasının, köylülükle doğal olarak yakın ve güçlü bağları bulunur. Filipinli işçilerin çoğu köylü ailelerden gelir. Halk savaşını başlatmak için tüm ülkede çeşitli yerlerdeki barrio hanelerinden ve akrabalık bağlarından tam şekilde yararlanabilirler. Şu anda, devrimci silahlı mücadelede köylülerle birleşmek için kırsal alana giden çok sayıda işçi bulunmaktadır. Kırsal kesim-

de, madenlerde ve taş ocaklarında, taşımacılık hatlarında, kereste ve odun kesimhanelerinde, tarlalarda, çimento fabrikalarında ve diğer yerlerdeki işletmelerde çalışan işçiler, köylü kitlelere sıkı sıkıya bağlıdır ve devrimci davaya kolaylıkla katılmaktadırlar.

Filipinler proletaryasının görkemli bir devrimci mücadele tarihi bulunur. Devrimci ideolojileri olan Marksizm'e yönelik bilinçsizliklerine rağmen, Andres Bonifacio liderliğindeki Filipinli işçiler, eski ulusal demokratik devrime kuvvetli bir şekilde katılıp harekete geçmişti. Filipin-Amerikan Savaşı sırasında, devrimci hükümet resmi gazetesinin matbaa işçileri ilk sendikayı kurmuştu. Aguinaldo hükümetinin ABD emperyalizmi tarafından yenilgisinden sonra emperyalistler ve yerli uşakları tarafından başlatılan acımasız saldırı ve baskılara rağmen, sendika kurmaya korkusuzca devam etmişlerdir.

İşçileri durduramayan ABD emperyalistleri, yerelde proletarya safları arasında Amerikan İşçi Sendikası Federasyonu (AFL)'nin gerici sendikacılığını yaymaya çalışmış ve Ekim Devrimi'nin zaferinden sonra, anti-bolşevik histeriyi teşvik etmiştir. Filipinler Komünist Partisi, birleşik güç kullanımı ve aldatmacalara rağmen, 1930 yılında kuruldu ve Marksizm-Leninizmin teori ve pratiğini Filipin Devrimi'nin somut pratiği ile kaynaştırmasının resmi başlangıcını gerçekleştirdi. ABD emperyalizmi ve yerli uşakları, o dönemlerden itibaren devrimci işçilere acımasız şekilde saldırabilmek için her tür bahaneyi kullandı, aynı zamanda Parti'nin iç zaaflarından da yararlandı.

Parti, kuruluşundan yalnızca birkaç ay sonra ABD emperyalistleri tarafından Quezon kukla kliği ve kukla konsolosluğun kullanılması ile acımasızca saldırıya uğradı. 1935-1941 döneminde Vicente Lava önderliğindeki burjuvazinin siyasi temsilcileri, Lava ve Tarucların karşı-devrimci revizyonist çizgisinin temelini atmak için partiye girdi. Bu çizgi 1938'de Komünist Parti ve Sosyalist Parti birleşince daha belirgin hale geldi.

Anti-Japon direniş savaşı sırasında, proletarya ve Filipinler Komünist Partisi, köylüleri devrimci silahlı mücadeleye yönlendirerek kayda değer bir güç kazandı. Ancak, 1945'te ABD emperyalistlerinin dönüşü ile, burjuvazinin, Lava ve Tarucların karşı-devrimci revizyonist ajanları partiyi hatalı parlamenter mücadele yoluna yönelterek ABD emperyalizmi ve feodalizmin, işçi ve köylülerin önemli demok-

ratik kazanımlar elde ettikleri bölgeleri geri almasına izin verdiler.

Lava ve Tarucların örtülü muhalefetine rağmen, devrimci kitlelerin ısrarı üzerine silahlı mücadele yeniden başladı. İki yıl içinde hızlı bir askeri zafer elde etme kisvesi altında, parti içinde Jose Lava'nın önderliğindeki burjuvazinin karşı-devrimci ajanları halkın mücadele gücünü adım adım ve uzun bir süre içinde inşa etme ilkesini terk etti. ABD emperyalistleri böylece, komprador büyük burjuvazi, toprak sahibi sınıfı ve bürokrat kapitalistler ile birlikte, halka ve partilere karşı "kuşatma ve bastırmaya" yönelik alçakça kampanyalar başlatarak devrimi sabote etti. Kukla devlet, 1951 yılında en büyük ve en güçlü sendika hareketi olan Emek Örgütleri Kongresi'ni, memurlarına ve yöneticilerine karşı her tür terörist eylemi gerçekleştirerek tahrip etti. Gericiler, ancak bu demokratik örgüt yok edildikten sonra ajanlarının işçileri yanıltması ve yanlış yönlendirmesi amacıyla sözde Magna Carta Çalışma Hakkı adı verilen şeyi çıkarttılar.

Feci askeri yenilgilerin ardından, burjuvazinin parti içindeki karşı-devrimci ajanları olan Lava ve Taruclar teslimiyet yolunda bir dizi adım attı. Luis Taruc 1954'te teslim oldu ve Jesus Lava da 1964'te aynısını yaptı. Devrimci kitle hareketi, Lava ve Tarucların karşı-devrimci revizyonist çizgisinin eski Komünist Partisi içinde uzun dönem hüküm sürmesi nedeniyle sabote edilecekti. Eski Komünist Parti yalnızca iktidarı ele geçirmede başarısız olmadı, aynı zamanda devrimci silahlı mücadeleyi yürütme noktasında da başarısız oldu.

Proletarya, gerici sendika patronları ve diğer dolandırıcılar tarafından yağmalandı. ABD işçi ataşesi, CIA, AID, AFL-CIO, ICFTU ve ILO temsilcileri, ABD vakıfları (Asia, Rockefeller, Ford ve benzeri), Asya Emek Eğitim Merkezi, Sosyal Hizmet Enstitüsü, Filipin Ticaret Birliği Merkezi, Özgür İşçiler Federasyonu, Filipin Nakliyat ve Genel İşçi Örgütü ve pek çok gerici oluşumun proletaryayı uzun zamandır yanıltmaya çalıştıkları görülmektedir. Yine de, bu anti-komünist ve anti-proleter gerici varlıklar tarafından eğitilen, sahaya sürülen ve sübvanse edilen oluşumların Filipinler işçi sınıfının yüzde onunu sahte sendikalarda zorlukla kontrol ettiği bilinmektedir. İşçilerin yalnızca Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin kuramsal rehberliği altında ve proleter devrimci parti olan Filipinler Komünist Partisi'nin pratik önderliğinde örgütlenip harekete geçirilebileceği açıktır.

A. Yarı-Proleterya

Yüksek oranda işsizlik oranı, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin temel bir özelliğidir. 37 milyonluk nüfusuyla Filipinler'de üç milyon işsiz ve yedi milyon üretim dışı bir yedek emek ordusu bulunmaktadır. Gerici hükümet, işsizlik durumuna ilişkin doğru olmayan rakamlar yayınlarak bu gerçeği gizliyor. Yapay olarak, yarı-proletaryaya ait milyonlarca insanı istihdam içinde değerlendiriyorlar.

Yarı-proletaryaya ait çok sayıda yoksul ve yarı-mülk sahibi köylü bulunmaktadır. Bunun yanısıra, nüfusun büyük bir bölümünü oluşturan yarı-proletaryanın başka bölümleri de bulunur. Bunlar en çok deniz ve göl kıyılarındaki yoksul balıkçılardan oluşur. Yarı-proleterlerin geri kalanı çoğunlukla şehirlerde ve kasabalarda bulunur.

Yarı-proleterler; mülksüzlük, yetersiz tazminatlar, düzensizlik, gelir ve güvenlik yetersizliklerinden muzdariptirler. Küçük el sanatları ustaları, marangozlar ve duvarcılar, küçük fotoğrafçılar, seyyar tamirciler ve yoksul balıkçılar gibi basit araçlara sahip olanları bulunur. Seyyar satıcı ve küçük tezgahtar gibi hayatlarını sürdürmek için çok az miktarda parası olanlar vardır. Rıhtım hamalları, pazarlarda eşya taşıyanlar, dükkanlardaki kalfalar, ter atölyelerindeki çıraklar, pedicab sürücüleri, kimi jeepney[28] şoförleri, gündelikçiler, restoranlardaki hizmetliler ve benzerleri gibi emek güçlerinden başka satacak hiçbir şeyleri olmayanlar vardır. Bunlar, yarı-sömürge, yarı-feodal koşullardan ötürü sanayi işletmelerinde normal maaşlı olarak veya kırsalda düzenli kiracılar olarak kabul edilmeyen kişilerdir.

Bu yarı-proleterler demokratik halk devriminin itici gücüdür. Sanayi proletaryası kadar yoğun olmasalar da yerel oluşumlar şeklinde değerlendirilebilirler. Filipin halkının ulusal ve sınıfsal düşmanlarıyla savaşmaya isteklidirler.

B. Lümpen Proleterya

Hem şehir hem de kırsal alandaki yüksek işsizlik oranlarına bağlı olarak, lümpen proletaryanın safları artmaya devam ediyor. Bu tabaka Filipin toplumunun tortularından oluşur. Zorunlu hale gelen

28) Filipinler'de toplu taşıma için kullanılan midibüs tarzında popüler bir araçtır. (Ç.N.)

aylaklık sonucunda ortaya çıkmıştır. Hırsızlar, soyguncular, gangsterler, dilenciler, pezevenkler ve fahişeler, dolandırıcılar, serseriler ve yaşamak için toplum karşıtı eylemlere başvuran tüm diğer unsurlardan oluşur. Dikkat çekici şekilde şehirlerdeki gecekondularda ortaya çıkarlar: Birçoğu şehirde olmayan işleri aramak için eyaletlerden gelir. OXO, Sigue-Sigue, Bahala Na ve benzeri çeteleri organize ederler.

Genellikle grev kırıcısı, demokratik eylemlerde bozguncu, muhbir veya kiralık katil olarak çalışırlar. Birçoğu eşkiyalık, gasp, sığır-çalma, korsanlık vb. yapmak için kırsal bölgelere gider. Gerici silahlı kuvvetler tarafından oluşturulan "Monkees", BSDU ve diğer katil gruplara katılanların çoğunluğu lümpen proletaryadan gelmektedir. Gerici hükümet, son zamanlarda gizli ajanlarının da bulunduğu güçlere katılması, küçük burjuva kurumlarına saldırması, Malacanang Sarayı ve ABD konsolosluğuna doğru ilerleyen göstericilerin dağıtılıp engellemesi amacıyla lümpen proletaryadan gelen kişileri işe aldı.

Lümpen proleterler aşırı derecede istikrarsızdır. Düşman tarafından kolayca satın alınır ve şuursuzca bozguncu faaliyetler için kullanılır. Ancak bunlardan bazıları yoğrulabilir. Çatışmadaki cesaretleri, kukla devlet ve sömürüye olan nefretleri, güvenlik önlemleri alınması şartıyla devrimci mücadelenin hizmetine sunulabilir. Bu kesimler devrime katıldıklarında, isyancı ve anarşist ideolojinin kaynağı haline gelirler. Taruc-Sumulong gangster kliği ve Monkees-Diwa çetesi halk ordusunu yanlış tanıtmaya çalışan yoğrulmamış lümpen proleterlerdir.

Yukarıda sunulan tüm sınıflar ve tabakalar, Filipin toplumunu kapsamlı bir şekilde içermektedir. Filipinler'de herhangi bir kişinin bugün herhangi bir sınıfa veya bir sınıf içindeki herhangi bir tabakaya ait olmadığını iddia etmesi imkânsızdır. Her insan belirli bir sınıfa aittir ve bu sınıfın özelliklerini taşır.

Filipin toplumunun temel yapısı grafiksel olarak sunulacaksa, büyük burjuvazi ve toprak sahibi sınıfının, en büyük siyasi ajanları -büyük bürokrat kapitalistler- ile birlikte ulusal nüfusun yüzde biri dahi etmeyecek en küçük dilim ile çizilmesi gerekir. Bu kesitin hemen altında ulusal burjuvaziyi temsil eden son derece ince bir dilim vardır. Bunu, yüzde 7'ye varan miktarlarda temsil eden, nispeten

daha kalın bir dilim izler, bu küçük burjuvazinin (orta köylüler hariç) nüfustaki payıdır. Burjuva sosyolojisine göre, orta köylüler de dahil olmak üzere, hem ulusal burjuvazi hem de küçük burjuvazi, orta sınıf olarak adlandırılır. Piramidin temeldeki yüzde 90'ından fazlasını, emekçi kitleler -proletarya ve köylüler- temsil eder.

1960 yılında Filipin Ortak Yasama-Yürütme Vergi Komisyonu'na göre, Filipinli ailelerin %88,3'ü P2,500'ün altında kazanmıştır; %8 P2,500'den P4,999'a; %2.6'sı P5,000'den P9,999'a ve %1,1'i P10,000 ve üzerinde kazanmıştır. P100.000 ve üstü kazananların Filipin ailelerin onda birini oluşturduğu tahmin edilmektedir ve bunların milli gelir ve varlıklarda aslan paylarını elinde tuttukları bilinmektedir. Gerici hükümet, sömüren ve sömürülen sınıflar arasındaki büyük gelir eşitsizliğini kendi rakamları ile gizleyemez. Bu eşitsizlik, gericilerin demokrasi iddialarının boş olduğu anlamına gelir. 1960'dan beri devam eden enflasyon ve iki sert devalüasyon göz önünde bulundurulduğunda, halkın geçimi büyük ölçüde kötüleşmiş durumdadır. Halkın geliri, temel mal fiyatlarındaki artışın çok gerisinde kalmıştır.

Belirli bir kişinin iki veya daha fazla sınıfsal kategoriye ait olduğu durumlar ortaya çıkabilir. Ekonominin yarı-sömürge ve yarı-feodal karakteri nedeniyle, toprak sahibi sınıfına mensup bir kişi aynı zamanda büyük burjuvaziye ya da orta burjuvaziye mensup olabilir. Bu kişinin asıl sınıfsal karakteri, esas gelir kaynağı temelinde belirlenebilir. Bir toprak ağasının aynı zamanda ulusal burjuvazide bulunması durumunda, toprak ağası çıkarları ve sanayi veya ticari çıkarları ayrı ve uygun bir şekilde ele alınmaktadır. Entelijansiyanın bir üyesi toprak ağası, ulusal burjuva veya zengin bir köylü ailesinden gelebilir ve gerçekte geçimini kentsel küçük burjuva olarak kazanabilir. Bu kişi gerçekte, kentsel küçük burjuvazinin bir üyesi olarak kabul edilmelidir.

Bununla birlikte, kişilerin sınıflandırılmasında kullanılacak tek kriter ekonomik durum değildir. Özellikle proleter devrimci olma meselesi söz konusu olduğunda, bir kişinin devrimci ya da karşı-devrimci niteliği mücadele sırasında gelişir. Hiç kimse, emekçi insanlar arasından bile olsa kızıl olarak doğmaz. Ezilenler ve sömürülenler arasından gelen ancak karşı-devrimci tavırları olan kişiler düşma-

nın yanında yer alabilirler. Küçük burjuvaziden gelen ve devrimci mücadelede yer alan deneyimli kişiler de olabilir. Hatta sömürücü sınıfların içinden dahi yoğrulan ve devrimcilerin saflarına katılan istisnai durumlar olabilir. Bu nedenle politik bakış açısına ve ideolojik yoğrulma sürecine önem verilmelidir. Ekonomik taban ve üstyapı arasındaki diyalektik ilişki hakkında kapsamlı bir görüşe sahip olmalıyız. Sınıflar ve tabakalar açısından, yeni maddi koşullara bağlı siyasal değişimleri doğru şekilde ele alabilmek için tekrarlanacak sınıfsal analize ihtiyaç duyarız. Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin ruhu, somut koşulların somut analizidir.

5. Özel Sosyal Gruplar

Filipinler'de sınıfsal analizden çıkartılamayacak tek bir sosyal grup yoktur. Parti; balıkçılar, ulusal azınlıklar, yerleşimciler, kadınlar ve gençler gibi sosyal gruplara özel ilgi gösterdiğinde, sınıfsal içeriği belirsizleştirmez veya dikkate almamazlık yapmaz, her bir sosyal grubun kendine özgü ya da sahip olduğu belirli ortak koşullara dikkat çeker.

A. Balıkçılar

Balıkçılar, Filipinler'in takımada karakteri nedeniyle özellikle geniş bir sosyal gruptur. Deniz balıkçılarının yanı sıra, büyük nehirler ve göller boyunca çalışan iç balıkçılar da vardır. Balıkçılık köylülük için yalnızca bir geçim kaynağı değildir. Tam zamanlı balıkçılar bulunur ve bunlar üç bölüme ayrılabilir: zengin, orta ve yoksul balıkçılar.

Zengin balıkçılar kendi motorlu tekneleri, büyük ağları ve av araçlarıyla balıkçılık yapar, yoksul balıkçıların emek gücünü satın alır ve kendi aileleri için yeterli olandan daha fazla para kazanırlar. Orta balıkçılar kendilerine ait motorsuz tekneleri, orta büyüklükteki ağları ve balık avlama tekneleriyle zengin balıkçılara oranla daha yoksul durumdadırlar, yalnızca belediye balıkçılığı yaparlar ve kendi aileleri için yetecek kadarını kazanırlar. Yoksul balıkçılar, ya kendi tekneleri ve av araçlarıyla balık tutarlar veya emek gücünü, zengin balıkçılara ve balıkçı kapitalistlerine satarlar. Daha çok kıyı balıkçılığı yapar ve kendi ailelerine yetecek kadar kazanmazlar, fakat genel-

likle bir yan meslek olarak ekin eker ve diğer geçim yollarına başvurmak zorunda kalırlar.

Balıkçılar; büyük trol gemileri ve filoları bulunan (depolama ve fabrika gemileri dahil) ABD ve Japon kapitalist derin-deniz balıkçıları tarafından doğrudan sömürülmektedir. Ayrıca toprak ağaları çevirdikleri avlanma alanları ile balıkçılık yapılacak yerleri kurutmaktadır. Ayrıca yerli kapitalist balıkçılar ve tüccarlar fiyat dayatması yapmakta, görevini suistimal eden hükümet memurları keyfi vergilendirmelerle balıkçılardan nakit ödeme almaktadır. Balıkçılar, özellikle de yoksul ve orta balıkçılar, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleyi destekleyebilirler. Balıkçıların, adalar arasındaki bağlantının sağlanması, savunulması ve halk için yiyecek sağlanması alanlarında çok önemli rolleri bulunur. Nehirlerde, göllerde ve haliçlerde deniz harbi geliştirerek halk savaşı teori ve pratiğini zenginleştirebilirler.

B. Ulusal Azınlıklar

Özerk yönetime olan ihtiyaç, nüfusun yaklaşık beş milyonu veya yaklaşık yüzde 14'ünü oluşturan ulusal azınlıklar arasında özel olarak tanınmalıdır. En büyük azınlığı sayıları 3,5 milyon olan ve Müslüman denilen kabileler (bunları Maguindanaolar, Maranaolar, Tausoglar, vb. şeklinde ifade etmek daha doğrudur) oluşturur. Bunu sayıları yarım milyon olan Igorot kabileleri takip eder.

Ulusal azınlıkların büyük çoğunluğu iç bölgelerde, gerici hükümetin en çok ihmal ve suistimal ettiği yerlerde yaşamaktadır. Ulusal azınlıklar uzun zamandır Hıristiyan şovenizmine ve gericilerin baskısına maruz bırakıldı. Özerklik ihtiyaçları haricinde çeşitli dayatmalara maruz bırakıldılar. Parti; ulusal azınlıkların kendi kaderlerini tayin hakkını kabul etmektedir. Ulusal azınlıklar, Filipin halkının geri kalanıyla yalnızca kültür ve ırklarına gösterilecek saygı ve eşitlik temelinde birleşebilirler.

Filipinler'deki ulusal azınlıkların taşıdıkları yük, Filipin halkının geri kalanından daha ağırdır. Negritoların çoğu, şu ana kadar ilkel bir komünal yaşam sürmüş ve ırk ayrımcılığının kurbanı olmuştur. Hıristiyan ve Malay şovenistleri; ovalarda, vadilerde ve hatta zorla sürüldükleri dağlarda bile onların topraklarını gasp etti. Bu aborjin-

ler kasıtlı şekilde istismar edildi ve öldürüldü. Mindanao'daki ulusal azınlıklar, Filipin halkının geri kalanı tarafından elde edilemeyen bir sosyal gelişim evresine ulaşmış olsalar da, Hıristiyan şovenistlerin ve gerici hükümetin en acımasız suistimallerine maruz kalmışlardır. Emperyalistler, kompradorlar, toprak ağaları ve bürokrat kapitalistler tarafından tapu kayıtlarının manipüle edilmesi ayrıca gelenek ve yasaların tamamen ihmal edilmesi sonucunda atalarından kalan azınlık topraklarından uzaklaştırıldılar. Arazi gaspı; büyük arazi spekülatörleri, keresteciler, çiftçiler, madencilik şirketleri ve toprak ağaları tarafından Filipinler'deki yerli kültürünü sürdüren tüm azınlıklara vahşice uygulanan bir kötülüktür. Azınlıklar her zaman silahlı güçler tarafından topraklarından kovulmuşlardır. Birçoğu en uzak bölgelere sürülmüştür fakat buraları devrimci savaş için güçlü üslere dönüştürülebilir.

Çinli azınlıklar da Filipinler'deki Malay şovenizmine tabidir. Diğer Güneydoğu Asya ülkelerindeki Çinli azınlıklarla kıyaslandığında, Filipinler'deki sayıları 120 bini bulmaktadır. Gerici hükümet, Çin uyruklu vatandaşların vatandaşlığa alınmasını zorlaştırıyor, böylece Chiang eşkiya çetesi ve Filipinli bürokrat kapitalistler büyük ölçüde onlardan istifade edip, ABD emperyalizminden ve Japon militarizminden gelen şovenist saldırılara yönelik bu kesmi hazır hedef olarak kullanabiliyor. Bu gerici hükümetin, Amerikan ve diğer tüm yabancı girişimlerin kamulaştırılmasına yönelik halkın talebini bastırdığı gerçeğinin altını çizmek gerekiyor. ABD emperyalistleri, Filipinli gericiler, Chiang eşkiya çetesinin büyük burjuva ajanları ve modern revizyonistler, orta ve küçük burjuvaziye, yarı-proletaryaya mensup Çinli vatandaşların çoğunu faşizan şekilde ezmek ve ABD emperyalizmine kukla bağlılıklarını gizlemek için "milliyetçilik" adı altında bu azınlıklara yönelik şovenist nefreti körükleyip birbirleriyle işbirliği yapıyorlar.

Tüm ulusal azınlıklara yönelik doğru siyaset; her zaman proleter bir bakış açısına sahip olmak ve gerekli sınıfsal analizi yapmaktır. Bu, Parti'nin onlarla en derin şekilde bütünleşebileceği tek yoldur. Parti, ulusal azınlıklar arasında parti kadroları ve kızıl savaşçıları geliştirerek, yalnızca tüm kukla devleti değil, aynı zamanda ulusal azınlıkların topraklarındaki yerel despotları da devirebilir.

C. Yerleşimciler

Ülkede tepelerde ve ormanlık bölgelerde bulunan yerleşimciler, Filipin toplumunun yarı-sömürge ve yarı-feodal karakteri nedeniyle önemli bir olgudur. Yerleşimciler önemlidir çünkü sayıları çoktur, ezilmektedirler ve silahlı mücadele için elverişli arazilerde bulunmaktadırlar. Yirmi yıldan fazla bir süredir yeni yerleşim yerlerinde ikamet edenlerin, tüm ülkedeki köylü nüfusunun yüzde onundan az olmadığı tahmin edilebilir. Bazı illerde, yerleşimciler genel olarak yerel nüfusun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Dağlık bölgelerdeki ve ormanlık bölgelerdeki yerleşimciler, göç ettikleri yerlerde ne tarımsal ne de sanayi istihdamı bulmayan tasarruflu köylülerdir. Her ne kadar ilk önce küçük bir toprak parçasına sahip olsalar da, aralarında kendilerine ait olanlar bulunsa da, genellikle yoksul köylüler ya da alt-orta köylüler olarak yaşarlar ve gerici hükümet ve çeşitli yerel sömürücüler tarafından kendi toprakları üzerinde resmi tapu almaları engellenir. Bunlar genellikle toprak gaspının, hükümet ihmallerinin, tefeciliğin, tüccar manipülasyonlarının, yerel bürokratlar, kabadayılar ve eşkiyalar tarafından alınan özel haraçların kurbanlarıdır. Gerici hükümetin toprak ağaları ve memurları, kendi çıkarları doğrultusunda genellikle yerleşimcilerle asıl bölge sakinleri arasında çeşitli çatışmalar körüklerler.

D. Kadınlar

Kadınlar, Filipin nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturur ve sınıflara ayrılır. Bu nedenle, Filipinli kadınların büyük çoğunluğu ezilen ve sömürülen sınıflara aittir. Fakat sınıf baskısına ek olarak, erkeklerin baskısına da maruz kalırlar. Erkekler, kadınların demokratik halk devrimine en geniş katılımını mümkün kılmak için ekstra çaba göstermelidir. Aile içinde, yalnızca erkeklerin devrimci hareket için yeterli olduğunu düşünmemek gerekir. Bu tavır aslında feodaldir ve eğer devrimci hareketin dışında tutulurlarsa kadınlar üzerindeki eski klan ve dinsel temelli etkiler daha da şiddetlenecektir. Kadınlar devrimde genel ve özel görevleri yerine getirebilirler. Bu durum onları feodal muhafazakârlığın pençesinden ve kadınları yalnızca bir zevk nesnesi olarak gören yoz burjuva yaklaşımdan kurtarmak için de etkili bir yöntemdir.

E. Gençlik

Filipin nüfusunun çoğunluğu gençlerden oluşur. Öğrenci gençliğin esas olarak küçük burjuvazi kapsamasında yer aldığını önceden tartışmıştık. Şunu akılda tutmalıyız, gençliğin çoğunluğu işçi sınıfı ve köylülüğe aittir. Parti kadrolarının çoğunluğu ve halk ordusundaki düzenli savaşçılar, gençlerden oluşmaktadır. Yaşlılar gençlere kibirli davranmamalı ve gençler de yaşlılara karşı küstah olmamalıdır. Yaşlıların devrimci deneyimi, devrimci canlılık ve gençliğin hevesi ile iyi bir şekilde birleştirilmelidir. Uzun süren devrimci mücadelede gençlere güvenmek önemlidir. Gençliğin seferber edilmesi, devrimci hareketin haleflerinin sürekliliğini de garanti altına alacaktır.

3. Strateji ve Taktiklerin Sınıfsal Temeli

Filipin toplumunun sınıfsal analizi, Filipin Devrimi'nin stratejisini ve taktiklerini belirler. Proleter devrimci bakış açısından çeşitli sınıfların kapsamlı bir görünümü olmadan, gerçek dostlarımızı ve gerçek düşmanlarımızı belirleyemeyiz. Devrimin gerçek dostları gerçek düşmanlardan ayırt etmesinin belirleyici önemi vardır. Aksi takdirde, ciddi hatalar yapmak ve devrimi yoldan çıkarmak zorunda kalırız. Filipin toplumunun sınıfsal analizine dayanarak, Filipin Devrimi'nin itici güçleri veya dostları olarak proletarya, köylülük, küçük burjuvazi ve belirli zamanlarda ve sınırlı ölçüde ulusal burjuvazi olarak belirtebiliriz. Bu sınıflar, ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizm tarafından ezilen ve sömürülen Filipin halkının ezici çoğunluğunu oluştururlar. Öte yandan, Filipin Devrimi'nin hedefleri ya da düşmanları, ABD emperyalizmi ve yerli uşakları olan komprador büyük burjuvazi, toprak ağası sınıfı ve bürokrat kapitalistlerdir. Bu kesimler nüfusun son derece küçük bir azınlığını oluştururlar. Ulusal egemenlik ve demokrasiye ulaşmak için bu kesimlerin devrilmesi gereklidir.

Filipin Devrimi'nin düşmanlarını kuşatmak, izole etmek ve parçalamak için doğru bir devrimci sınıf çizgisi izleyerek, en büyük güçleri uyandırıp harekete geçirebiliriz. Bütün Filipin ulusuna, ABD emperyalizmine karşı ulusal bir kurtuluş savaşı verilmesi için çağrıda bulunuyoruz. Emperyalist egemenliğin feodal sosyal taba-

nını yıkmak için geniş halk kitlelerini, temelde bir köylü savaşı olan demokratik devrimi yürütmeye çağırıyoruz.

1. Sınıfsal Öncülük ve Parti

Belirli bir sınıfın doğru önderliği olmadan başarılı bir devrim olamaz. Bugün Filipin Devrimi'nin önde gelen sınıfı proletaryadır. Filipinler'de ve tüm dünyada en ileri üretici ve politik güçtür. Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi evrensel teorisinin sancağını taşırlar. Filipinler'de bu evrensel teori olmadan hiçbir gerçek devrimci hareket ortaya çıkamaz.

Birinci Dünya Savaşı ve Ekim Devrimi'nden bu yana, dünya tarihinin seyri kapitalizmin yolundan sosyalizmin yoluna doğru ilerlediğinde, Filipin halkının tümünün yurtsever ve ilerici özlemlerini yalnızca Filipinler proletaryası tam olarak kavramış ve kucaklamıştır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra, Çin halkının ve diğer halkların ulusal kurtuluşu ve Büyük Proleter Kültür Devrimi ile Filipin Devrimi'nin öncü sınıfı olarak Filipinler proletaryasının tarihi rolü daha da açık hale geldi.

Proletarya; Filipin toplumunda bu son otuz yıllık süreçte, yabancı ve yerli sömürücülere karşı devrimci silahlı mücadele yolunda halka önderlik etme cesaretini göstermiş sınıftır. Filipin Devrimi'nin somut pratiğinde en derin tecrübe ve dersleri kazanmış sınıftır. Proletarya, sınıfsal doğası gereği, devrimci önderliği sadece kısa vadede değil, aynı zamanda uzun vadede komünizme ulaşılıncaya kadar yürütebilmektedir. Şu an demokratik halk devriminin mevcut aşamasına öncülük ediyor ve aynı zamanda sonraki sosyalist devrim aşamasına da önderlik edecektir.

Filipinler Komünist Partisi, Filipinler proletaryasının tarihsel misyonunu yerine getirmesinde devrimci liderlik açısından en gelişmiş ve temel araç durumundadır. Proletaryanın en gelişmiş unsurlarından oluşur ve bu nedenle proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel gücünün öncü bir sınıf olarak yoğunlaştırılmış ifadesidir. Bu devrimci parti olmadan devrimci bir hareket olamaz. Parti, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi evrensel teorisinin Filipin toplumunun somut koşullarında doğru bir şekilde uygulanmasından sorumludur. Pratikteki liderliği ve politikaları, devrimci

hareketin gidişatını belirler. Filipin Devrimi'nin genelkurmayı olarak hareket eden Parti, doğru strateji ve taktiklerin devrimci davayı ilerlettiğini görmektedir.

Her ne kadar proletarya, Filipinler gibi yarı-sömürge, yarı-feodal bir toplumda göreceli olarak küçük olsa da, Filipinler Komünist Partisi, en ileri unsur olarak halkın geniş kitleleri arasında derinlere iner ve kendisini tüm devrimci kitle hareketi için yenilmez bir güç haline getirir. Parti, proletaryayı, köylülükle ve aynı zamanda Filipinler'deki diğer devrimci sınıf ve gruplarla sıkı sıkıya bağlar. Parti, köylülüğe proleter liderlik sağlayarak güçlü bir halk ordusunu temel silah olarak kullanabilir ve tüm devrimci sınıfların ve katmanların ulusal birleşik cephesi olacak diğer bir güçlü silaha temel oluşturabilir.

Modern revizyonizm tehlikesi ve Lava ve Tarucların sürekli karşı-devrimci revizyonist çizgisine karşı tetikte olan Parti, geçmiş hataların yanı sıra mevcut hataları da temizlemek için yorulmadan bir düzeltme hareketi yürütüyor.

2. Esas Kuvvet ve Silahlı Mücadele

Filipin Devrimi'nin ana gücü köylülüktür. Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede en büyük kitle kuvvetidir. Güçlü destekleri olmadan, demokratik halk devrimi asla başarılamaz. Kendi meselesi ancak demokratik halk devrimi ile çözülebilir ve bu durum yalnızca proletarya ve partisinin köylü kitleleri uyandırıp harekete geçirmesi meselesiyle ilgilidir.

Silahlı mücadele yürütmek, tarım devrimi yapmak ve devrimci üs bölgeleri inşa etmeden köylü sorununa çözüm bulunamaz. Filipin Devrimi'nin temel demokratik içeriğini gerçekleştirmenin yolu, toprak için devrimci mücadeleyi yürütürken, siyasal iktidarı ele geçirip sağlamlaştırmak bütün ulusal devrimci hareketin merkezi görevi olarak yürütülür. Filipin Devrimi'nin temel silahlı birlikleri, yalnızca bir köylü savaşı yürütmek suretiyle genişletilebilir. Dolayısıyla, Yeni Halk Ordusu'nun kızıl savaşçılarının büyük çoğunluğunun köylülükten gelmesi de kaçınılmazdır.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede komünist partinin, kırsal

kesim yerine temel olarak şehirlerde kitle çalışması yürütmesi hatalı olacaktır. Bunu yapmak, "sol" oportünist hata olarak da bilinen, köylülüğün desteğini almadan esas olarak yalnızca şehirlerdeki işçi sınıfına dayanarak güç elde etmeye çalışmaya veya şu an yerli revizyonist döneklerin yaptığı gibi parlamenter mücadeleye bel bağlayarak emperyalistlerden ve hakim sınıflardan ödün kopartmaya çalışan sağ oportünizme yöneltecektir.

Filipin toplumunun eşitsiz gelişimi, esas noktanın kırsaldaki devrimci mücadeleye ve ikincil noktanın şehirlerdeki mücadeleye dayandırılması gerektiğini göstermektedir. Her dönemde şehir ve kırsaldaki devrimci mücadele iyi koordine edilmelidir. Ancak, düşmanın politik gücünün kırsalda zayıf olmasına bağlı olarak, kırsalın, halk ordusu kuvvetlerine karşı-devrimci orduyu parça parça ve adım adım imha etmeye imkân veren, manevra açısından geniş bir alana sahip olduğu temel gerçeği de unutulmamalıdır.

Başkan Mao'nun şehirleri kırsal alanlardan kuşatan stratejik çizgisi özenle uygulanmalıdır. Kırsal kesimler, düşmanın kendi kuvvetlerini bölüp yaymak zorunda kaldıkları, inisiyatifin tamamen elimizde olduğu alanlardır. Her ne kadar düşman başlangıç döneminde stratejik açıdan ona karşı bir durumda olsa da, onları taktik olarak bire karşı on şeklinde kuşatabiliriz. Uzun vadede savaşın gelgitli seyri düşmanın aleyhine dönecek, mevcut güçleri azalacak ve bunları yenilemesi politik açıdan zorlaşacaktır. Şehirlerin, büyük kampların, ana iletişim ve ulaşım hatlarının statik savunmasında dahi her dönem büyük askeri güç kullanmak zorunda kalacaklardır. Düşmanın asalak ve pasif askeri güçleri, uzun vadede gerici sınıflar içindeki hizip kavgalarına tamamen dahil olacaktır.

Kırsal kesimde, gerilla bölgelerinden üs bölgelerine kadar uzanan çeşitli savaş cepheleri geliştirebiliriz. Bunu yaparken, her zaman kitlelere güvenmeli ve dayanmalıyız, çünkü devrim kitlesel bir girişimdir. Her zaman esas olarak yoksul köylülere, alt-orta köylülere, proletaryanın tüm kesimlerine ve kırsaldaki yarı-proletaryaya güvenmeliyiz. Dahası, orta köylüleri kazanmalı, feodalizmin ve diğer yerel despotların dayanaklarını izole edip ortadan kaldırmak için zengin köylüleri nötralize etmeliyiz.

Üs bölgelerimizi oluştururken; sağlam bir kitle tabanına, sağ-

lam bir parti organizasyonuna, oldukça güçlü bir kızıl orduya, askeri operasyonlara elverişli bir araziye ve besin için yeterli ekonomik kaynaklara dayanmalıyız.

Kırsaldaki en geri bölgeleri, devrimin en ileri siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel kalelerine dönüştürebiliriz. Şehirlerdeki düşmanı yenmeden önce, kırsal bölgelerde silahlı bağımsız bir rejim yaratabiliriz. Devrim, yalnızca kırsal kesimdeki demokratik kazanımlar temelinde ilerleyebilir. Filipin toplumunun eşitsiz gelişimi nedeniyle, demokratik halk devrimi de yalnızca eşitsiz bir şekilde gelişebilir. Bu yüzden, devrimin ülke çapında tam olarak gerçekleştirilmesi için uzun süreli halk savaşı izlenmesi gerekecektir.

3. Temel İttifak ve Ulusal Birleşik Cephe

Ulusal birleşik cephenin istikrarlı temeli işçi-köylü temel ittifakına dayanır. Küçük burjuvazi ve ulusal burjuvazi gibi orta güçler ancak böyle bir ittifak kurulduğu takdirde düşmanları izole edecek ulusal birleşik bir cepheye çekilebilir. Ulusal birleşik cephe, Filipin Devrimi'nin temel olarak ABD emperyalizmine, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı emekçi kitlelerin bir devrimi olduğu şeklindeki partinin siyasi çizgisine hizmet eder. Parti, ulusal birleşik cephe sürecinde politik etkisini büyük ölçüde genişletir ve kitlelerin, diğer ilerici sınıf ve katmanların en geniş desteğini kazanır. Bu geniş teşebbüsün temelinde, esas olarak köylülük tarafından desteklenen proletaryanın silahlı mücadele yoluyla bağımsız gücünü artırma çabaları bulunur. Gerçek birleşik cephe, demokratik halk devrimine yönelik silahlı mücadeleyi sürdürmek içindir.

Karşı-devrimci revizyonistler, halen birleşik cephenin esas olarak parlamenter mücadeleye yönelik olduğuna dair eski zehirli fikirleri dillendirmektedir. Halk Cephesi, Demokratik İttifak ve Milliyetçi Gelişim Hareketi'nin başına gelen eski hataları yaymak istiyorlar. Halk Cephesi, Japon mallarının boykotu ve savaş öncesi gerici seçimler için bir araç olarak şehir merkezli bir kampanya olmakla sınırlı kaldı ve uzun vadede ABD emperyalizminin ve kukla hükümetin bir aracı haline geldi. Demokratik İttifak, savaştan sonra Hukbalahap'ı silahsızlandıran, onu bir çeşit gaziler derneğine ve yasal köylü örgütüne dönüştüren parti liderliğinin parlamenter mücadelesini

desteklemek için organize edildi. Milliyetçi Gelişim Hareketi, bugün "milliyetçi" ünvanı ile gerici hükümette yer almak isteyen revizyonist Lava döneklerinin ve diğer oportünistlerin bir aracıdır.

Karşı-devrimci revizyonistler, ulusal birleşik cephe içinde "mutlak" birliğe duyulan ihtiyaçtan ötürü demagojik şekilde konuşuyorlar. Bu yanlış bir fikirdir, çünkü gerçek bir birleşik cephede daima değişen sınıf çıkarları temelinde birlik ve mücadele bulunur ve bir birleşik cephenin her zaman mutlak bir resmi örgüt olması gerekmez. Proletarya ve Parti, müttefiklerinin bağımsızlığını ve inisiyatifini tanımış, kendilerine imtiyaz vermiş ve genel bir program üzerinde anlaşmaya varmış olsa da, birleşik cephedeki önderliğini, bağımsızlığını ve inisiyatifini daima korumalıdır. Demokratik halk devriminin genel çizgisi ve programı doğrultusunda bu tür imtiyazlar emekçi kitlelerin temel çıkarlarını baltalamaz.

Parti, birleşik cephede ulusal burjuvaziye yönelik birlik ve mücadeleye duyulan ihtiyacın kesin bir şekilde farkındadır. Bu sınıfın ikili bir karakteri vardır, bir yönü devrimci ve diğer yönü ise gericidir. Bu sınıfı tamamen karşı-devrimci olarak reddetmek "sol" oportünizmdir ve onu tamamen devrimci olarak benimsemek ise "sağ" oportünizmdir. Doğru politika, devrimi belirli bir aşamada desteklediği ölçüde onlarla birleşmek, bocaladıkları ve karşı-devrime eğilim gösterdikleri zaman ise onları uygun şekilde eleştirmek olmalıdır. Bu politika bizi daima uyanık tutacaktır.

Filipin Devrimi'nin çeşitli itici güçlerinin rolünü tartışırken, Filipin Devrimi'nin üç sihirli silahının Filipinler Komünist Partisi, Yeni Halk Ordusu ve Ulusal Birleşik Cephe olduğu açıkça ortaya konmuştur. Başka bir deyişle, proletaryayı temsil eden Filipinler Komünist Partisi, silahlı mücadele ve birleşik cephe olarak iki güçlü silah kullanmaktadır.

4. Demokratik Halk Devriminin Temel Görevleri

Filipinler Komünist Partisi'nin programı olan Filipinler'de Demokratik Halk Devrimi Programı, yalnızca proleter devrimci partinin değil, tüm devrimci kitle hareketinin genel ve özel görevlerini kapsamlı bir biçimde ortaya koymaktadır. Demokratik halk devriminin temel görevlerini özet olarak belirtelim.

Şimdiki aşamada Filipin Devrimi'nin merkezi görevi, ABD emperyalizminin, feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin devrilmesi, iktidarın ele geçirilmesi ve sağlamlaştırılmasıdır. Amacımız Filipin ulusunu yabancı baskıdan ve aynı zamanda Filipin halkının geniş kitlelerini, özellikle köylülüğü feodal baskıdan kurtarmaktır.

1. Siyaset Alanı

Hem ABD emperyalizmine karşı ulusal bir devrim, hem de feodalizm ve faşist kuklalara karşı demokratik bir devrim gerçekleştirmek için her türlü çaba gösterilmelidir. Komprador büyük burjuvazinin, toprak ağası sınıfının ve bürokrat kapitalistlerin ortak gerici diktatörlüğü devrilmeli ve proletarya, köylülük, küçük burjuvazi, ulusal burjuvazi ve diğer tüm yurtseverlerin birleşik diktatörlüğü olan demokratik halk devleti sistemi ile değiştirilmelidir.

Proletaryanın önderliği altında olan ve tüm devrimci sınıfların ve tabakaların çıkarlarını uyumlu hale getiren yeni-demokratik bir cumhuriyet, ABD emperyalizminin kukla yaratımı ve sömürücü sınıfların baskıcı bir aracı olmaktan başka bir şey olmayan mevcut sahte cumhuriyetin yerini alacaktır. Burjuva diktatörlüğü ya da proletarya diktatörlüğü değil, proletaryanın önderliğinde bütün devrimci sınıf ve tabakaların ortak diktatörlüğü olacaktır. Ulusal hükümet seviyesinden il veya ilçe seviyesine kadar halk kongreleri ve konferansları olacaktır. Alt seviyelerde, aynı zamanda temsilci yönetim organları da bulunacaktır. Her düzeyde, halk temsilcileri evrensel ve eşit bir oy hakkı sistemi altında seçilecektir. Demokratik merkeziyetçilik ilkesi, Filipinler Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin temel örgütlenme ilkesi olacaktır.

Demokratik halk devleti sistemine doğru ilerlerken, komprador-toprak ağası-bürokrat devleti henüz ülkede tamamen ortadan kaldırılmamış olsa da, bağımsız rejimi kurmak için devrimci üsler geliştirilmelidir. Halkın demokratik hükümeti, proleter devrimci liderlik altında kazanılanlar temelinde kurulabilir. Burada birleşik cephenin diktatörlüğü veya halk demokrasisi kurulabilir. Devrimci komiteler; barriolarda, fabrikalarda, okullarda ve diğer alanlarda embriyo şeklinde veya ülkenin her yerinde politik iktidar organları olarak kurulabilir.

2. Askeri Alan

Politik güç silahın namlusunda bulunur. Ancak yabancı saldırgan birlikler, kukla birlikler ve her türlü cinayet çetesi de dahil olmak üzere karşı-devrimci silahlı gücün ortadan kaldırılması ile kırsaldaki bağımsız rejim veya ülkenin her tarafında demokratik devlet sistemi kurulabilir. Yeni Halk Ordusu, demokratik halk devleti sisteminin temel dayanağı olacaktır. Şimdi siyasi iktidarı ele geçirme ve onu pekiştirme ana görevi bulunuyor. Halka her zaman hizmet etmeli ve onları düşmanlarından korumalıyız.

Silahlı halk kuvvetlerinin tüm biçimleri kitlesel bir karaktere sahip olmalı ve proletarya ve partisi tarafından yönetilmelidir. Başlıca biçimleri; düzenli hareketli güçler, halk gerillaları ve halk milisleridir. Bunlar esas olarak köylülüğün saflarından oluşturulur.

Devrimci üs bölgeleri ve gerilla bölgeleri öncelikle kırsal bölgede yaratılmalıdır. Şehirlerde iktidarın ele geçirilmesinden önce düşmanın yenilmesi gereken yer burasıdır. Yeni Halk Ordusu, düşmanı ülkenin tamamında yok etmek için uzun bir dönem boyunca dalga dalga ilerleme gösterecektir.

3. Ekonomik Alan

Devrimci güçlerimiz kırsal üs alanları ve gerilla bölgelerini oluştururken dahi, ekonomik ilişkilerde kendi gücüne dayanma ilkesini uygulamalıdır. Üretimde bulunmalı ve nakit gelirlerle, bağışlarla, istimlak ve savaş ganimetleri ile kendimizi sınırlamamalıyız. Sıkı bir şekilde sade yaşam ve çok çalışma tarzını izleyerek kaynaklarımızı akıllıca kullanmalıyız.

Proleter ve yarı-proleter kitlelere fayda sağlamak için emperyalistlerin, sömürücü sınıfların ve hainlerin mülklerine el koymalıyız. Devlet, tüm millileştirilmiş işletmeleri, tüm hammadde ve güç kaynaklarını işletir. Tekelci karakterdeki tüm işletmeler devralınır. Ekonominin devlet sektörü sosyalist bir karaktere sahip olacak ve ülkedeki tüm ekonominin lider gücünü oluşturacaktır. Filipin halkının geçimini baskılayıp engellemediği sürece ulusal burjuvazinin kapitalist üretimi geliştirmesine izin verilecektir.

Toprak ağalarının toprakları, çok az toprağı olan veya hiç toprağı

olmayan köylülere ücretsiz olarak dağıtılacaktır. Eşit toprak mülkiyeti ilkesi uygulanacaktır. Küçük üreticiler arasında sosyalizme doğru ilk adım olacak kooperatif girişimleri başlatılacaktır. Makul bir süre için zengin köylü ekonomisine izin verilecektir. Kamusal suç işlememiş toprak ağalarının dahi, karar veren ve etki eden pozisyonlarda olmayacaklarsa da, hayatlarını kazanma imkânları bulunacaktır.

Parti'nin ve hükümetin önde gelen organları, devrimci hareketin ülke çapındaki zaferinden önce, somut duruma uygun olarak üs bölgelerinde ve gerilla bölgelerinde gerekli ekonomi politikalar izleyecektir. Bunlar, belirli bir alanda ekonomik bir düzenleme yapılmadan önce, halk arasında çıkarların uygun şekilde düzenlenmesini sağlayacak yeterli kadro ve devrimci örgütler olduklarının bilincinde olacaklardır.

4. Kültürel Alan

Filipin Devrimi, geniş halk kitlelerinin genel uyanışı olmadan hiçbir şekilde ilerleyemez. Halk demokrasisi veya yeni türde bir ulusal demokrasi konsepti, devrimci kitle hareketinin kültürel faaliyetlerini desteklemelidir. Ulusal, bilimsel ve kitlesel bir kültür, bugün hâkim olan emperyalist, feodal ve insan karşıtı kültürü alt edip devirmelidir. Eğitim sistemi, en düşük seviyeden en yüksek seviyelere kadar öğrencilerden herhangi bir ücret talep etmeyecek kadar demokratik olacaktır.

Emperyalist baskıya karşı çıkmak ve Filipin milletinin saygınlığını ve bağımsızlığını korumak için devrimci bir ulusal kültür yayılmalıdır. Sömürgecilik, emperyalizm ve yeni sömürgeciliğin çöken kültürü reddedilmelidir. Belirli geleneksel ve modern kültürel formlar benimsemeli ve bunlar ulusal demokratik devrimi geliştirecek içeriklerle kaynaştırılmalıdır. Diğer ulusların sosyalist ve yeni-demokratik kültürleriyle bağlantı kurulmalıdır. Yabancı kültürlerde ilerici olan unsurlar özümsenmeli ve ulusal koşullara uyarlanmalıdır. Aynı zamanda ulusal azınlıkların kültür ve geleneklerine saygı gösterilmelidir. Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesinin evrensel gerçekliği, yerel koşullarla bütünleştiği ve ulusal bir biçim kazandığı takdirde Filipinler'de yaşam bulabilir. Devrimci bir ulusal kültürün yayılmasını hızlandırmak için ulusal dilin kullanılması teşvik edilmelidir.

Emperyalizm, feodalizm ve aynı zamanda halen süren batıl inançlar tarafından ortaya atılan gerici idealizme karşı çıkmak için bilimsel bir kültür yaygınlaştırılmalıdır. Proletaryanın bilimsel düşüncesi ve burjuva materyalizminin ve doğa bilimlerinin ilerici yönleri ile birleşik bir cephe oluşturulabilir. Ancak Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi teorisi, bu bilimsel kültürün her zaman öncü çekirdeği olmalı, devrimci kitlelerin pratik hareketinin yanı sıra entelektüellerin ideolojik açıdan yoğrulmalarına da rehberlik etmelidir. İdealizmlerini ve dini doktrinlerini onaylamasak da, politik eylem alanında bazı idealist hatta dindar kişilerle anti-emperyalist ve anti-feodal bir birleşik cephe oluşturabiliriz. Dini tartışmaların devrimin gelişimini engellemesine izin vermemeliyiz.

Anti-emperyalist ve anti-feodal olacağı için gerçekten geniş kitlelere ait bir kültür yaygın hale getirilmelidir. Bu, emekçi kitlelerin kahramanca mücadelelerini ve arzularını ifade eden devrimci ve demokratik bir kültür olmalıdır. Kültür alanındaki kadrolar, kitlelerle birlikte kültür devrimi yürüten komutanlar gibi olmalıdır. Kendilerine verilen yüksek bilgiyi kitlelere aktarmalı ve bunu genel bilgi ile sürekli olarak ilişkilendirmelidirler. Temel ilgileri popülerleşmiş olsa dahi her zaman kültürel standartları yükseltmek için çaba sarf etmelidirler. Kitlelerin sıradan örneklerinden elde ettikleri deneyimlerden çıkarım yapmalı ve bunları daha yüksek bir ideolojik içerikle doldurmalıdırlar. Devrimci işçiler, köylüler ve savaşçılar bu kitle kültürünün kahramanları olmalıdır. Modern revizyonizmin devrimci saflarda yeri yoktur ve tamamen alt edilmelidir.

5. Dış İlişkiler Alanı

Filipinler Komünist Partisi, devrimci mücadeleyi sürdürürken ABD emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine ve tüm gericilere karşı proleter enternasyonalizmin büyük ilkesi ve uluslararası birleşik cephenin büyük politikası altında tüm gücüyle mücadele etme konusunda oldukça kararlıdır. Mümkün olduğunda her zaman, kardeş partilerle, devrimci hareketlerle ve Çin Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti gibi sosyalist ülkelerle doğrudan ilişkiler kurulmalıdır.

Filipinler Demokratik Halk Cumhuriyeti kurulduğu zaman, Fi-

lipin halkının egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygılı olan ve karşılıklı yarar doğrultusunda bu ilişkilere katılan tüm ülkelerle diplomatik ve ticari ilişkiler kuracak ve sürdürecektir. Barış İçinde Bir Arada Yaşamanın Beş İlkesine uyacaktır. ABD emperyalizmi tarafından yönetilen uluslararası burjuvaziyle yapılan bütün eşit olmayan antlaşmalar ve düzenlemeler derhal kaldırılmalıdır.

Kardeş sosyalist devletlerle, partilerle ve emperyalizm, modern revizyonizm ve her tür gericiliğe karşı mücadele eden tüm devrimci hareketlerle en yakın ve en sıcak ilişkiler kurulacaktır.

5. Filipin Devriminin Perspektifi

Filipin Devrimi'nin iki aşamadan oluştuğu açıkça belli olmuştur. İlk aşama demokratik halk devrimidir. İkinci aşama ise sosyalist devrimdir. Bu nedenle, Filipin Devrimi sosyalist bir bakış açısına sahiptir.

Halk demokrasisinden sosyalizme geçişteki en önemli politik faktör, işçi-köylü ittifakına dayanan proleter sınıf önderliğidir. Proletaryanın en ileri kıtası olan Filipinler Komünist Partisi, sosyalizm için koşulların yaratılmasından veya demokratik halk diktatörlüğünün proleterya diktatörlüğüne dönüştürülmesinden sorumludur. İşçi sınıfı, iktidarın ele geçirilmesi mücadelesinde olduğu gibi proleterya diktatörlüğünün sağlamlaştırılması ve ekonomik tabanın sosyalist dönüşümü sürecinde de, esas olarak yoksul köylüler, alt-orta köylüler ve tarım işçilerinden oluşan geniş kitlelere dayanmaktadır.

Sosyalizmin inşası için halk demokrasisi altında ekonomik faktörler zaten mevcut olacaktır. Bu faktörler; hem sanayi hem de tarımdaki devlet ve kooperatif sektörleridir. Bunlar, sosyalizmin ekonomik temelini oluşturmak için proletarya tarafından desteklenmeli ve geliştirilmelidir. Ulusal kapitalizm ve zengin köylü ekonomisi yalnızca sınırlı bir ölçüde gelişecek ve tüm ekonominin yalnızca bir parçasını oluşturacaktır. Proletarya ve onun devrimci partisi; maddi temele uyum sağlaması açısından işçilerin, köylülerin ve askerlerin üstyapıyı giderek devrimcileştirdiğini görecektir. Filipinler'in politik rengini kızıl tutabilmek için Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni tekrar tekrar uygulamamız gerekecek.

Halk ordusu, demokratik halk devleti sisteminin ve ardından sosyalist devletin ana direği olarak her dönemde korunmalıdır. Halk ordusu, halkı ve devleti dış ve iç düşmanlardan koruyacak ve proleter devrimcilere ve kitlelere mücadelelerinde daima destek verecektir. Filipin Devrimi'nin halefleri olarak Filipin gençliğin her zaman büyük bir okulu olarak kalacaktır.

Emperyalizmin toptan çöküşe geçtiği ve sosyalizmin dünya çapında zafere doğru ilerlediği bir çağdayız. Emperyalizme, modern revizyonizme ve tüm gericilere karşı savaşan tüm halklar, sosyalizmin kurulması için daha fazla ülkede gerekli şartları yaratıyorlar. Dünya proleter devrimi kuvvetli bir şekilde ilerliyor. Bu uluslararası faktör, demokratik halk devriminin gelişmesini ve sonrasında Filipinler'de sosyalizmin kurulmasını hızlandırıyor. Bu aşamada, Marksizm-Leninizm-Mao Zedong Düşüncesi ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin evrensel teorisi, Filipin Devrimi'nin somut pratiği üzerinde benzersiz bir etki yaratmıştır. 700 milyon Çinlinin devrimcileştirilmesi, Çin Halk Cumhuriyeti'ni sosyalizmin demir kalesi haline getirdi. Bizler, dünya proleter devriminin merkezine ve aynı zamanda başlıca anti-emperyalist savaş alanı olan Hindiçin'e çok yakın olduğumuz için fazlasıyla şanslıyız.

Tablolar

Tablo-1: 1968 Döneminde Filipinler'de 50 Hektar ve Üzerinde Arazisi Bulunan Toprak Ağası Sayısı

BÖLGE/ŞEHİR	50-99	100-199	200-499	500-999	1,000+	Toplam
Kuzey Luzon						
Abra	17	2	2	0	0	21
Batanes	7	4	0	0	0	11
Benguet	49	20	8	7	1	85
Cagayan	263	90	56	13	15	437
Ifugao	1	6	1	0	0	8
Ilocos Norte	19	6	4	1	0	30
Ilocos Sur	5	5	2	1	0	13
Isabela	18	16	7	2	2	45
Kalinga-Apayao	3	4	0	0	4	11
La Union	18	7	2	2	0	29
Mt. Province	11	3	0	0	1	15
Nueva Vizcaya	6	3	0	2	1	12
Bölgesel Toplam	**417**	**166**	**82**	**28**	**24**	**717**

BÖLGE/ŞEHİR	50-99	100-199	200-499	500-999	1,000+	Toplam
Merkez Luzon						
Bataan	113	42	29	4	3	191
Bulacan	125	62	23	4	3	217
Nueva Ecija	273	119	44	11	15	462
Pampanga	201	120	40	9	6	376
Pangasinan	79	36	13	11	0	139
Tarlac	#195	75	48	4	5	327
Zambales	101	41	29	12	4	187
Bölgesel Toplam	1,087	495	226	55	36	1,899

BÖLGE/ŞEHİR	50-99	100-199	200-499	500-999	1,000+	Toplam
Güney Luzon						
Albay	98	59	16	2	1	176
Batangas	87	44	15	6	2	154
Camarines Norte	66	22	10	2	2	102
Camarines Sur	283	143	86	29	43	#584
Catanduanes	12	2	2	0	0	16
Cavite	64	21	7	3	0	95
Laguna	40	19	3	4	3	69
Marinduque	16	11	2	2	0	31
Masbate	232	76	49	23	16	396
Mindoro Occidental	29	29	16	7	4	85
Mindoro Oriental	134	42	13	2	1	192
Quezon	339	171	116	26	9	661
Rizal	67	29	25	6	7	134
Sorsogon	70	46	12	4	0	132
Bölgesel Toplam	1,537	714	372	116	88	2,827

BÖLGE/ŞEHİR	50-99	100-199	200-499	500-999	1,000+	Toplam
Visayas						
Aklan	87	42	13	0	0	142
Antique	77	22	6	5	0	110
Bohol	63	33	14	7	3	120
Capiz	#235	125	50	14	2	426
Cebu	30	17	7	1	0	55
Iloilo	433	196	90	22	4	745
Leyte	34	3	10	1	1	59
Leyte del Sur	18	5	1	0	1	25
Negros Occidental	343	240	111	33	5	##732
Negros Oriental	207	166	40	11	2	426
Romblon	84	49	21	6	1	161
Samar East	7	0	0	0	0	7
Samar North	32	21	3	2	0	58
Samar West	65	18	1	0	0	84
Bölgesel Toplam	1,715	947	367	102	19	3,150

BÖLGE/ŞEHİR	50-99	100-199	200-499	500-999	1,000+	Toplam
MINDANAO						
Agusan	106	33	7	5	3	154
Bukidnon	125	36	15	7	5	188
Camiguin	6	5	1	0	0	12
Cotabato N.	116	73	37	19	10	255
Cotabato S.	59	42	14	16	4	135
Davao del Norte	81	37	13	9	11	151
Davao del Sur	46	25	9	6	2	88
Davao Oriental	78	33	15	7	1	134
Lanao del Norte	30	21	2	3	0	56
Misamis Occidental	35	13	4	2	0	54
Misamis Oriental	68	19	5	3	1	96
Palawan	53	27	18	9	3	110
Sulu	86	19	8	4	1	118
Surigao del Norte	7	4	0	0	0	11
Surigao del Sur	**81**	17	3	0	0	101
Zamboanga N.	242	88	18	7	1	356
Zamboanga S.	80	19	5	7	2	123
Bölgesel Toplam	**1,307**	**529**	**181**	**108**	**45**	**2,171**

Ulusal Toplam: 10.764

Tablo-2: Filipinler'deki Yabancı Yatırımcıların Karşılaştırılması

	Satış	%	Gelir	%	Net Değer	%	Net Kâr
TOTAL	7,934.30	100.00	10,590.86	100.00	4,037.41	100.00	667.88
Amerikan	5,699.72	71.83	7,767.18	73.33	3,134.06	77.62	613.22
Japon	595.84	7.51	1,215.09	11.47	250.97	6.22	(36.58)
İngiliz	657.26	8.28	833.31	7.87	300.32	7.44	42.52
Çin	457.06	5.76	316.29	2.99	166.30	4.12	16.64
İsveç	353.82	4.47	231.67	2.09	79.10	1.96	20.10
İspanyol	117.40	1.48	171.25	1.62	88.19	2.18	10.25
Alman	17.00	0.21	21.18	0.20	1.98	05	(1.00)
Hollanda	10.77	0.14	15.80	0.15	3.66	09	0.16
Diğerleri	25.43	0.32	29.09	0.27	12.83	27	12.83

Filipinler'de, ABD'den gelen yatırımlarla faaliyet yürüten 3000'den fazla şirket içinde en büyük 168 tanesi burada dikkate alınmıştır.

Kaynak: Chronicle Research

Tablo-3: 1970 Yılı Verilerine Göre ABD'li 168 Şirketin Endüstriyel Toplamı (Milyon Peso Üzerinden)

	Satış Hasılatı	Kazanç	Toplam Değer	Toplam Bedeli
İHRACAT SANAYİ				
Madencilik	591.40	1,088.57	679.14	243.56
Hindistan Cevizi Ürünleri	421.78	198.00	23.98	10.32
Kütük ve Kereste	187.78	195.37	108.27	30.20
Şeker	57.20	74.00	54.40	15.15
Tütün	17.30	10.32	2.46	0.44
İMALAT SANAYİ				
Rafine Petrol	857.07	966.81	482.73	36.42
İşlenmiş Gıda	439.28	598.48	166.75	21.83
Ağır Ekipman	256.52	365.63	188.60	37.81
İlaç ve Eczacılık	303.73	266.99	101.88	27.68
Kimyasallar&İlgili Ürünler	232.95	231.76	109.60	21.70
Kauçuk Ürünleri	216.07	222.50	161.86	47.51
İçki	200.08	171.79	53.84	6.95
Temel Metaller	150.45	146 85	86.78	19.06
Otomotiv	126.19	126.35	(0.67)	(8.76)

Kozmetik	247.46	115.65	66.02	26.25
Kağıt & Kağıt Ürünleri	62.35	89.45	21.65	1.47
Tekstil&-Giysi	72.25	63.89	40.64	5.24
TİCARET				
Petrol Ürünleri	701.32	604.02	250.51	17.94
Cihazlar & Ofis Malzemeleri	219.55	269.65	89.39	16.69
Genel İmalat	198.35	131.68	61.53	19.12
Kitaplar, Süreli Yayınlar	21.60	32.69	16.42	0.26
İNŞAAT	7.32	3.44	(0.04)	(0.019)
HİZMETLER				
Bankacılık		969.80	152.61	
Sigortacılık	26.33	546.54	82.81	11.31
Yatırım&-Yönetim	22.51	169.41	87.60	(0.09)
Taşımacılık	18.54	23.33	9.02	0.76
Reklam	4.25	10.86	0.94	(0.10)
DİĞERLERİ	40.09	73.35	35.34	5.18
TOPLAM	5,699.72	7,767.18	3,134.06	613.22

Kaynak: Chronicle Research

Tablo-4: 1970 Yılı Verilerine Göre Filipinler'deki İlk 168 ABD Şirketi

Aşağıdaki listede şirketlerin yanında parantez içinde yazılı olanlar ana şirket isimleridir. Sağ kolondaki yüzde oranı ise ilgili şirketin yüzde kaçına ABD'lilerin sahip olduğunu göstermektedir.

Şirketler (Parantez İçindeki Ana Şirkettir)	Geliri	%
1. First National City Bank (First National City Corporation, N.Y.)	712,754,952	100.0
2. The Philippine American Life Insurance	527,331,000	-
3. Caltex Philippines, Incorporated (Caltex Petroleum Corporation)	502,547,219	100.0
4. Atlas Consolidated Mining and Development Corporation	469,292,118	54.0
5. Benguet Consolidated, Incorporated	319,891,228	68.7
6. ESSO Philippines, Incorporated (Esso Eastern, Incorporated)	301,109,521	100.0
7. Marcopper Mining Corporation	299,394,279	41.0
8. Bataan Refining Corporation (Esso Philippines, Mobil Petroleum)	270,997,377	100.0
9. Mobil Oil Philippines, Incorporated (Mobile Petroleum Company)	269,050,825	100.0
10. Bank of America (Bank of America, San Francisco)	257,013,200	100.0
11. Dole Philippines, Incorporated (Castle & Cook, Incorporated)	240,037,273	100.0
12. Filoil Refinery Corporation (Gulf Oil Corporation)	193,262,077	67.0
13. A. Soriano y Compania	142,487,513	100.0
14. USIPHIL, Incorporated	119,007,857	100.0

15. Granexport Corporation	116,199,090	100.0
16. Philippine Packing Corporation (Del Monte Corporation)	107,030,747	100.0
17. International Harvester MacLeon, Incorporated (International Harvester Company)	103,232,041	100.0
18. BF Goodrich Philippines, Incorporated (The BF Goodrich Company)	97,569,000	100.0
19. Standard (Philippines) Fruit Corporation (Standard Fruit and Steamship Company)	85,701,142	66.0
20. Pepsi-Cola Bottling Company of the Philippines, Inc. (Pepsi Co. N.Y.)	85,680,153	100.0
21. Bislig Bay Lumber Company, Incorporated	81,682,161	56.0
22. Ford Philippines, Incorporated (Ford Motor Company)	80,000,949	100.0
23. Union Carbide Philippines (Union Carbide Corporation, NY)	79,972,183	100.0
24. Procter & Gamble, PMC (The Procter & Gamble Company)	75,957,104	100.0
25. Honiron Philippines, Incorporated (Honolulu Iron Works)	73,872,656	100.0
26. Legaspi Oil, Incorporated	71,029,761	83.0
27. Firestone Tire & Rubber Company (Firestone Tire 8 Rubber Company)	60,245,528	75.0
28. The Goodyear Tire & Rubber Company of the Philippines (Goodyear International Corporation)	60,045,425	100.0
29. General Milk Company (Philippines), Incorporated(General Milk Company California USA)	58,428,756	74.0
30. Theo H. Davies & Company Far East, Limited (Theo Davies & Company Far East Limited)	57,729,757	90.0
31. Pepsi-Cola Far East Trade Development Company, Incorporated	56,669,988	100.0

32. Kimberly-Clark Philippines, Incorporated (Kimberly-Clark Corporation)	53,521,708	95.8
33. Republic Glass Corporation (Castle & Cooke, Incorporated)	52,505,634	55.0
34. Singer Sewing Machine Company (Singer Sewing Machine Company)	49,661,858	100.0
35. California Manufacturing Company, Incorporated (CPC International, Incorporated)	44,647,581	100.0
36. Reynolds Philippines Corporation (Reynolds International Corporation)	43,729,359	51.0
37. Phelps Dodge Philippines, Incorporated (Phelps Dodge Corporation)	42,770,511	61.0
38. General Telephone & Electronics Industries, Inc.(General Telephone & Electronics International Inc.)	42,099,981	100.0
39. IBM Philippines, Incorporated (IBM World Trade Corporation)	41,614,319	100.0
40. Mead Johnson, Philippines, Incorporated (Bristol-Myers Company, N.Y.)	40,794,651	100.0
41. Colgate-Palmolive Philippines Incorporated (Colgate-Palmolive Peet Company)	39,693,860	100.0
42. Chrysler Philippines, Incorporated (Chrysler International)	38,253,870	100.0
43. Zamboanga Wood Products, Incorporated (Boise Cascade Corporation)	37,725,588	86.0
44. Getty Oil (Philippines), Incorporated (Getty Oil Company)	33,864,946	100.0
45. Weyerhaeuser Philippines, Incorporated (Weyerhaeuser, Incorporated)	30,079,907	100.0
46. Hawaiian-Philippine Company	29,090,015	98.0
47. Engineering Equipment, Incorporated (Benguet Consolidated, Incorporation)	29,001,100	93.0
48. Coca-Cola Export Corporation (Coca-Cola Export Corporation)	27,965,942	100.0

49. Scott Paper Philippines, Incorporated (Scott Paper Company)	27,404,580	100.0
50. San Carlos Milling	26,999,564	66.0
51. Boise Cascade Philippines, Incorporated (Boise Cascade Corporation)	26,821,136	100.0
52. American Wire & Cable Company, Incorporated	25,845,087	–
53. Columbian Carbon Philippines, Incorporated (Cities Service Company)	24,291,304	79.0
54. General Electric Philippines, Incorporated (General Electric)	24,064,310	100.0
55. Philippine Appliance Corporation (Westinghouse Electric)	23,916,000	56.0
56. Gelmart Industries Philippines, Incorporated (Gelmart Knitting Mills, Incorporated)	23,575,947	99.0
57. Connell Brothers Company (Philippines) (Wilbur-Ellis)	23,341,962	100.0
58. The Edward J. Nell Company	23,047,597	60.0
59. Aircon, Incorporated	22,535,531	90.0
60. Consolidated Philippines, Incorporated (Consolidated Dairy Products Company)	22,070,393	51.0
61. Insular Lumber Company (Philippines), Incorporated	20,439,300	97.0
62. Borden Chemicals Company (Philippines), Incorporated (Borden International)	20,220,213	98.0
63. Pfizer, Incorporated N.Y. (Pfizer, Incorporated N.Y.)	19,118,979	100.0
64. Erlanger & Galinger (The National Cash Register Company)	19,114,764	70.0
65. Winthrop-Stearns, Incorporated (Winthrop-Stearns, Incorporated)	19,057,144	100.0
66. Minnesota (3M) Philippines, Incorporated (Minnesota Mining & Manufacturing)	18,211,912	100.0

67. Philippine Electrical Manufacturing Company	18,205,009	60.6.0
68. Bogo-Medellin Milling Company, Incorporated	17,913,039	92.0
69. Kodak Philippines, Limited (Eastman Kodak)	17,909,281	100.0
70. E.R. Squibb & Sons Philippines, Corporation (E.R. Squibb & Sons Incorporated)	16,376,832	100.0
71. Johnson & Johnson (Philippines) Incorporated (Johnson & Johnson International)	16,132,171	99.0
72. Franklin Baker Company of the Philippines (General Foods Corporation)	15,940,162	96.0
73. Groiler International, Incorporated (Grolier Incorporated)	15,871,870	100.0
74. Warner Barnes & Company Limited	15,452,528	–
75. Bristol Laboratories (Philippines, Incorporated) (Bristol Laboratories, International)	15,214,289	100.0
76. Macondray & Company, Incorporated	15,162,241	99.9
77. American International Underwriters (Philippines), Incorporated	15,088,065	100.0
78. Philippine Remnants Company, Incorporated	15,073,098	100.0
79. Muller & Philipps (Manila) Limited (Muller & Philipps,New York)	14,572,589	100.0
80 Findlay-Millar Timber Company	14,344,035	100.0
81. Wrigley Philippines Incorporated (William Wrigley Company)	14,283,864	100.0
82. Ault & Wiborg Company (Far East) (Inmon Corporation)	14,115,807	100.0
83. Burroughs Limited (Philippine Branch) (Burroughs Limited)	13,580,687	99.0
84. Abbott Laboratories (Philippines) (Abbott Universal, Limited)	13,521,124	100.0
85. Richardson-Merell (Philippines), Incorporated (Richardson-Merell, Incorporated)	12,886,225	100.0

86. Singer Industries Philippines, Incorporated (Singer Sewing Machine Company)	12,758,711	99.0
87. Inhelder-Don Baxter Laboratories, Incorporated (American Supply Corporation)	12,530,967	99.9
88. Everett Steamship Corporation	12,254,355	63.0
89. National Lead Company (Philippines) Incorporated (National Lead Company)	11,806,904	51.0
90. Manila Cordage Company (Tubbs Cordage Company)	11,730,168	95.0
91. Edward R. Bacon Company, (Philippines) Incorporated	11,263,694	100.0
92. Warner-Chilcott Laboratories Incorporated (Warner-Lambert Pharmaceutical)	11,097,651	99.0
93. Wyeth-Suaco Laboratories Incorporated (Wyeth Laboratories, Corporation)	10,868,277	90.0
94. San Pablo Manufacturing Corporation	10,766,475	100.0
95. Parke Davis & Company, Incorporated (Parke Davis & Company)	10,003,283	100.0
96. Inhelder Corporation	9,988,281	99.9
97. Merck, Sharp & Dohme (Philippines), Incorporated (Merck & Company, Incorporated)	9,460,582	100.0
98. Philippine Acetylene Company Incorporated	8,907,284	98.0
99. Air Mac Philippines, Incorporated (Air Mac International Corporation)	8,760,743	100.0
100. Lancaster Philippines, Incorporated (Lancaster Leaf Tobacco, Incorporated)	8,307,475	65.0
101. Luneta Motor Company	8,103,326	–
102. Sterling Products, International, Incorporated (Sterling Products International, Incorporated, N.Y.)	7,709,929	100.0
103. P.F. Collier, Incorporated (P.F. Collier, Incorporated)	7,695,775	100.0
104. J. Walter Thompson Company (Philippines) (J. Walter Thompson Company)	7,665,204	100.0

105. Oceanic Commercial, Incorporated	7,173,817	95.0
106. ITT Philippines, Incorporated (International Telephone & Telegraph Corporation)	6,927,057	99.0
107. Cyanamid Philippines, Incorporated (American Cyanamid Company)	6,888,835	70.0
108. S.C. Johnson & Son, Incorporated (S.C. Johnson & Son, Incorporated)	6,853,829	100.0
109. Atkins, Kroll & Company, Incorporated (Atkins Kroll Company)	6,720,091	100.0
110. Loreto F. de Henudes, Incorporated (RBS)	6,597,605	–
111. J.P. Heilbronn, Company	#6,113,257	52.9
112. Conrad & Company, Incorporated	#6,113,257	100.0
113. Rexall (Philippines) Incorporated (Rexall Drug Company)	6,074,129	100.0
114. Sherwin-Williams Philippines Incorporated (The Sherwin-Williams Company)	5,965,292	60.0
115. Shurdut Industrial Distributors, Incorporated	5,609,809	80.0
116. Rheem of the Philippines, Incorporated (Rheem International Incorporated)	5,500,738	55.0
117. Eli Lilly (Philippines), Incorporated (Eli Lilly International)	5,485,590	100.0
118. Philippine Education Company, Incorporated	#5,427,863	94.0
119. Sanitary Steam Laundry, Incorporated	#5,427,863	96.0
120. Liberty Aviation Corporation (Philippine American Insurance)	5,393,927	67.0
121. Matalin Coconut Company, Incorporated	5,168,210	100.0
122. Novelty Philippines, Incorporated	5,099,188	99.0
123. Williams Equipment Company, Limited (Williams Equipment Company)	4,955,418	92.0
124. Goulds Pumps (Philippines), Incorporated (GPI, N.Y.)	4,748,795	100.0

125. Amfil Chemical Corporation (Rohm & Haas Company)	4,635,151	100.0
126. Philippine Rubber Project Company, Incorporated	4,634,203	100.0
127. Schering Corporation (Philippines), Incorporated (Schering Corporation [Panama] U.S.A.)	4,611,623	100.0
128. American Machinery & Parts Manufacturing Incorporated	4,568,180	67.0
129. Mahogany Products (Philippines), Incorporated	4,503,762	88.0
130. UpJohn, Incorporated (The UpJohn Company)	4,123,644	100.0
131. Estraco Pharmaceutical Corporation (USV Pharmaceutical Corporation)	3,839,484	99.9
132 Mastodon Equipment Company, Incorporated	3,654,145	50.0
133. Smith, Kline & French Overseas Company (Smith, Kline & French Overseas)	3,425,695	100.0
134. McCann-Erikson (Philippines), Incorporated	3,189,654	99.0
135. C.F. Sharp & Company, Incorporated	3,179,122	50.0
136. Lawyers Cooperative Publishing Company	3,078,025	100.0
137. Fuller Paint Manufacturing Company (Philippines) Incorporated	3,015,019	40.0
138. Philippine American Timber Company, Incorporated	#2,939,222	59.0
139. Far East Corn Refining Company, Incorporated	#2,938,222	50.0
140. Ayerst Laboratories (Philippines), Incorporated (American Home Products Corporation)	2,872,800	100.0
141. Royal Undergarment Corporation of the Philippines (Exquisite Form Industries)	2,582,012	99.0
142. Philippine Paper Products Company	2,396,340	95.0

143. E.E Elser, Incorporated	2,255,760	94.0
144. Standard Brands of the Philippines, Incorporated (Standard Brands, Delaware, USA)	2,233,976	100.0
145. A.H. Robins (Philippines) Company, Incorporated (A.H. Robins Company Incorporated)	2,226,772	100.0
146. Heald Lumber Company (Benguet Consolidated Incorporated)	2,128,835	100.0
147. Taylor Pacific (Philippines), Incorporated	2,103,426	100.0
148. Orion Manila, Incorporated	2,102,886	100.0
149. Pacific Airways Corporation	2,055,430	90.0
150. Bunning & Company, Incorporated (Associated Tobacco Importer)	2,008,431	99.0
151. Insurance Specialists, Incorporated	1,889,797	99.7
152. B.B. Fisher	1,861,676	88.0
153. Chicago Bridge (Philippines), Incorporated	1,797,012	100.0
154. Ingersoll-Rand, Philippines, Incorporated (Ingersoll-Rand Company)	1,723,431	100.0
155. Inter-lsland Construction Corporation (E.E. Black Limited)	1,637,906	100.0
156. Solex Tool Corporation	1,548,799	100.0
157. Johnston Lumber Company, Incorporated	1,531,732	100.0
158. Philippine Handicraft, Incorporated (Cradle Toys Incorporated)	1,515,732	98.0
159. SPT Extract Corporation (Seven-Up Export Corporation)	1,470,558	98.0
160. Judy Philippines	1,208,912	98.0
161. Otis Elevator Company (Manila branch) (Otis Elevator Company, Delaware)	1,190,839	100.0

162. Philippine Chemical Laboratories, Incorporated	1,118,500	99.0
163. Rachelle Laboratories (Philippines) Incorporated	1,063,704	100.0
164. Newsweek, Incorporated (Philippine branch)	588,324	100.0
165. Philippine Gloves, Incorporated	559,390	100.0
166. Dean International, Incorporated	450,487	100.0
167. Supreme Baby Wear, Incorporated	436,870	99.0
168. South Seas Trading Corporation	334,446	100.0
Toplam	**7,767,180.334**	

DİZİN

A

Agnew 97
AID 96, 110, 111, 112, 113, 124, 126, 165, 192
Amado Guerrero 5, 8, 14, 15, 20, 25, 29, 31
Amerika'nın Sesi Radyosu 113
Amerikan Kızıl Haçı 62
Amiral Dewey 52
Andres Bonifacio 50, 191
Anti-Japon Halk Ordusu 68
Antonio Luna 50
Aranetas 177
Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti 209
Asya Emek Eğitim Merkezi 192
Asya Forumu 95
Asya Kalkınma Bankası 89, 95, 126
Asya Pasifik Konseyi 95, 126
Asya Vakfı 111
Ayalas 177

B

Bangsa Moro Ordusu 32
Bates Antlaşması 55
Bayrak Kanunu 60
Bell Misyonu 77
Bell Ticaret Yasası 73, 79, 107, 108, 116
Beningo Ramos 64
Biak-na-Bato Paktı 51
Birleşik Devletler Askeri Danışma Grubu 109, 165
Brezhnev 169
Bud Bagsak savaşı 56
Bud Dajo ayaklanması 56
Buencamino 54
Büyük Malay Konfederasyonu 88

C

Capas katliamı 97
carabao 153
Carlos P. Garcia 82
Carlos P. Romulo 159
Cavite İsyanı 49
Che Guevara 183
Çin Halk Cumhuriyeti 35, 81, 173, 209, 211
Çin Komünist Partisi 69
Claro Mayo Recto 81, 160
Cojuangcos 177
Colorum Ayaklanması 63
Columbus Şövalyeleri 181
Corregidor katliamı 97
Crisanto Evangelista 63
Culatingan katliamı 97
Cumhuriyetçi Parti 158
Cursillo 167, 181

D

Dante 28
Demokratik İttifak 71, 72, 75, 204
Demokrat Parti 158, 159
Diego Silang 45
Diosdado Macapagal 85
Doğu İnşaat Şirketi 81
Douglas MacArthur 65
Dow Chemicals 154
Dr. Jose Rizal 40, 50

E

Elizaldes 177
Elpidio Quirino 75
Emek Örgütleri Kongresi 189, 192
Emilio Aguinaldo 51
encomienda 41, 131
Erwin Romulo 5
Esquire 5

F

Ferdinand Marcos 91
Filipin Karşıtı Eylemler Komitesi 75
Filipinler İlerleme Partisi 159
Filipinler Kırsal İmar Hareketi 156
Filipinler Komünist Partisi 4, 6, 9, 15, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 29, 63, 65, 67, 69, 70, 85, 91, 97, 98, 99, 100, 124, 127, 128, 156, 166, 172, 173, 189, 190, 191, 192, 201, 202, 205, 209,
Filipinler Ulusal Demokratik Cephesi 5, 6
Filipin Nakliyat ve Genel İşçi Örgütü 192
Filipino 49
Filipin Özerklik Yasası 62
Filipin Yasası 61
Ford Vakfı 111
Franco 167

G

Gomez 49
Graciano Lopez Jaena 50
Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü 81
Güneydoğu Asya Bakanları Ekonomik Konseyi 95, 126
Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği 95, 126

H

Habeas corpus yasası 76
Hacienda Sistemi 10, 132
halk cephesi 65
Halk Kurtuluş Ordusu 69, 76, 78
Halkların Uluslararası Mücadele Birliği 5
Hare-Hawes-Cutting Yasası 64
Hassan ayaklanması 56
Haydutluk Kanunu 56
Herbert Marcuse 183
Hıristiyan Sosyal Hareketi 92, 167, 169, 175, 181
Hukbalahap 68, 69, 70, 71, 74, 75,
Huk Gaziler Birliği 71
Humabon 41

I-J

İlk Çeyrek Fırtınası 28, 89, 98
ilustrado 51, 54, 134, 172
indiolar 49
İsyan Yasası 56
Jesus Lava 25, 78, 79, 85, 90, 91
Johnson 97, 221, 223, 225
Jones Yasası 106
Jorge Frianeza 74, 75
Jose Laurel 67
Jose Lava 75, 76, 77, 78, 192
Jose Maria Escriva de Balaguery Albas 167
José Maria Sison 8, 20, 22, 33
JUSMAG 73, 78, 96, 109, 113, 124,

K

Kabataang Makabayan 4, 22, 30, 89
Kaisahang Magsasaka 156
Kalantiyaw Kanunu 40
Kardeşlik Operasyonları 81
Katolik Eylem 181

Katolik Kadınlar Birliği 181
Khruschev 169
Kore Savaşı 77, 111, 112
Kreoller 48
Kuomintang 82

L

La Liga Filipina 50
Lapiang Malaya katliamı 97
Lapu-Lapu 41
Laurel-Langley Anlaşması 9, 79, 83, 91, 108, 118, 120, 121, 123, 143
Lenin 22, 27, 104
Liberal Parti 160
Lopezes 177
Luis Taruc 75, 79, 192

M

Mabini 54, 134
Magalat 45
Magat Salamat 45
Magellan 41
Magna Carta Çalışma Hakkı 189, 192
Magsaysay 9, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 91, 137, 140, 149, 159, 163, 165
Maguindanaolar 197
Malay 37, 39, 88, 133, 197, 198
Malayang Samahang Magsasaka 156
Maliwalu katliamı 73
Malolos Kongresi 53
Manahan 85, 92, 159, 160
Manglapus 85, 92, 159, 160
Manuel Quezon 61
Mao Zedong 4, 15, 25, 27, 35, 69, 91, 98, 99, 100, 101, 127, 128, 171, 172, 173, 190, 192, 196, 201, 208, 209, 211
Maranaolar 197
Marcos 4, 9, 21, 26, 28, 30, 33, 89, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 100, 118, 119, 125, 126, 160, 163, 165, 166, 169, 170
Mariano Balgos 75
Masaka 90, 100, 169
Masico katliamı 73
Matienza 46
McKinley 53, 54
Mendiola katliamı 97
M. H. del Pilar 50
Milliyetçi Gelişim Hareketi 169, 204, 205
Milliyetçi-Yurttaşlar Partisi 160
Monkees-Armeng Bayan-Masaka (Lava) 100, 169
Monkees-Diwa çetesi 194
Montelibanos 177
Morga 40
moro-moro oyunları 44
Mülkiyet Yasası 73

N-O

Nixon 95, 97, 126
Nixon Doktrini 126
Noli-Fili Kanunu 80
Oliver X. A. Reyes 5
Operasyon Kardeşliği 94
Opus Dei 167
Ortigases 177
Osmena 61, 62, 64, 71, 72, 73, 91, 160
Özgür İşçiler Federasyonu 192
Özgürlük Bonosu 62

P

Pala isyanı 56
Palaris 45
Parite Yasası 6
Partido Federal 54, 60, 61, 157
Partido Nacionalista 61, 62, 67, 71, 72, 74, 75, 78, 82, 91, 157,

175, 177
Partido Progresista 61
Paterno 54
Payne-Aldrich Yasası 57, 106, 134
Pearl Harbor 66
Peder Burgos 49
Pedro Castro 74
Pedro Pederno 51
Philcon 94
propaganda hareketi 98, 182
Pugad Lawin Çığlığı 51
Pulahanlar 55

Q-R

Quezon 5, 55, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 76, 89, 136, 139, 144, 148, 149, 160, 191, 214
Ramon Magsaysay 76, 137, 140
Regis Debray 183
Rockefeller Vakfı 111
Romulo 4, 5, 87, 159
Romulo Kintanar 4
Roxas 9, 64, 72, 73, 74, 75, 76, 149, 165, 177
Roxas-Chuas 177
Roxases 177

S

Sakdallar 64
San Francisco Antlaşması 77, 81
Santa Iglesia 55
Santo Tomas Üniversitesi 60
Schurman Komisyonu 54
Sen. Claro Mayo Recto 160
Serbest Çiftçi Federasyonu (FFF) 156
Sergio Osmena 61, 91
Simeon Ola 55
Sivil Özgürlükler Birliği 65
Sorianos 177
Sosyal Adalet ve Reform için Federasyon Hareketi (FMSJR) 156
Sosyalist Parti 65, 99, 191
Sovyetler Birliği Komünist Partisi 26
Stalin 69
Süleyman 45

T

Taft Komisyonu 54, 135, 138
Tarlac katliamı 97
Taruc-Sumulong 90, 99, 100, 194
Tausoglar 197
Thomasiteler 59
Tydings-McDuffie Yasası 64, 106
Tydings Rehabilitasyon Yasası 73

U

Ulusal Demokratik Cephe 22, 33
Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü 154
Underwood Gümrük Yasası 106, 134
Usap isyanı 56

V-Y-Z

Vicente Lava 65, 191
Victor Corpuz 28
Yedi Yıl Savaşı 45, 46
Yeni Halk Ordusu 4, 6, 8, 19, 28, 98, 99, 100, 124, 127, 173, 202, 205, 207
Yeni Halk Ordusu (NPA) 6, 98
Yıkıcı Faaliyetleri Engelleme Yasası 80, 84, 85
Yutivos 177
Zamora 49
Zobels 177

77. Tabur 70
1896 Devrimi 24

Prof. Jose Maria Sison, sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı ayaklanma ve isyanların Filipinler tarihinde yerleşik olduğunu gösterir. Ancak, kitleler sosyal kurtuluş bilimi olan Marksizm-Leninizmi ve emperyalist-kapitalist çöküş çağında en ilerici sosyal sınıfın önderliğini, yani işçi sınıfını izlemezlerse, gerçek bir ulusal kurtuluşa yönelik hiçbir çaba sonuç vermeyecektir. Dolayısıyla, tarihsel materyalizm perspektifinden bakıldığında şimdiki devrimci hareketin, Filipin ulusunu daha yüksek bir toplumsal kalkınma ve ulusal demokrasi seviyesine yönelten nesnel yasaların öznel, bilinçli ve bilimsel ifadeleri olduğu söylenebilir.

Geniş çaplı ampirik ve tarihsel bir veriyi sınıfsal teoriyi kullanarak ustaca ve istikrarlı bir şekilde sentezleyen Jose Maria Sison'un bu kitabı, önceden sömürgeci gelişim teorilerinin, yüzeysel ulusal analizlerin veya ampirik olguların cansız açıklamalarının etkisinde bulunan bir alanı, Filipinler tarihini ve sosyal bilimleri devrimcileştiren bir çalışmadır.

Bu çalışmaya yönelik akademik çevreler notlar çıkarmak zorunda kaldılar, hatta Hong Kong merkezli uluslararası iş organı *Far Eastern Economic Review* dahi, **Filipin Toplumu ve Devrimi**'nden *"kusursuz parlaklıkta bir çalışma"* diyerek övgüyle söz etti.

9 789758 674794
25 ₺